

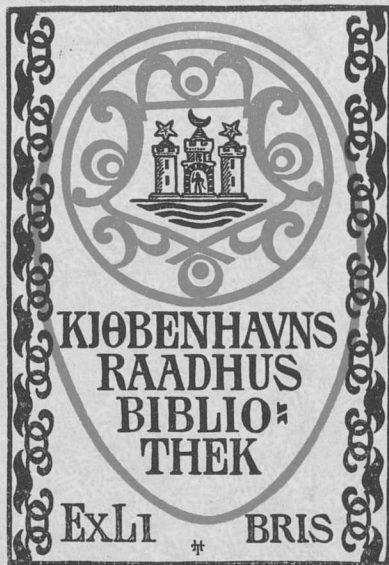

292562136

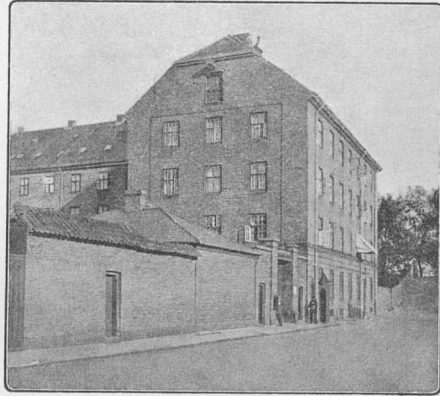
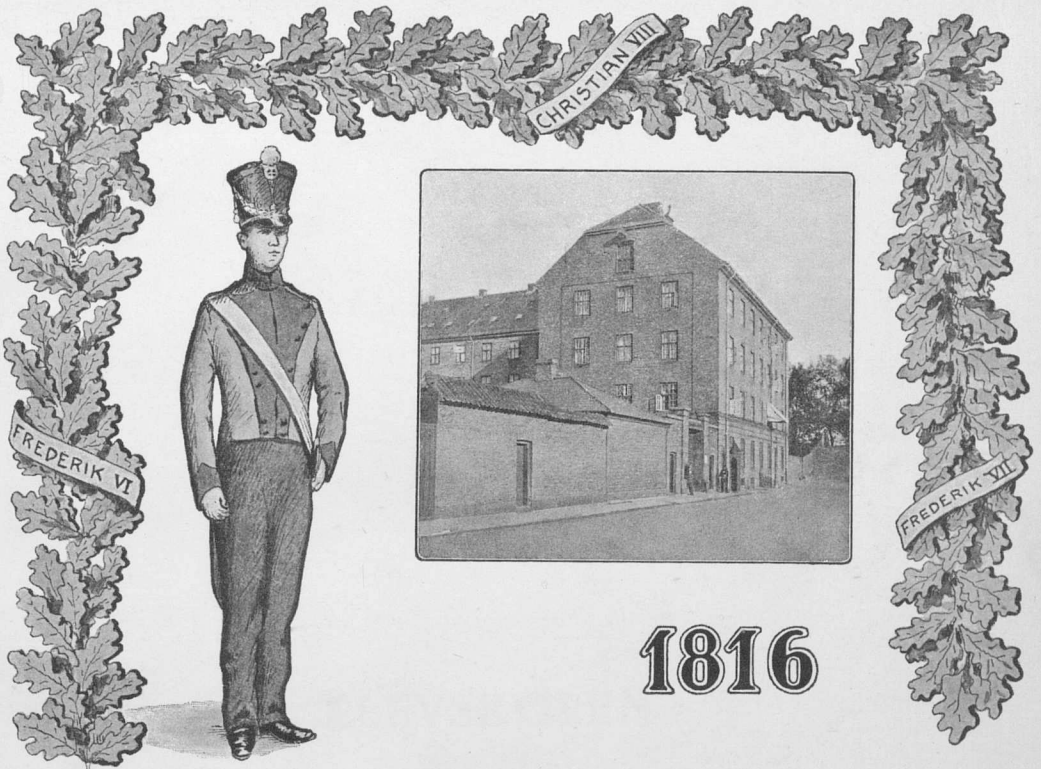
101 Københavns kommune

Mag. 09.3552 E1

RHB

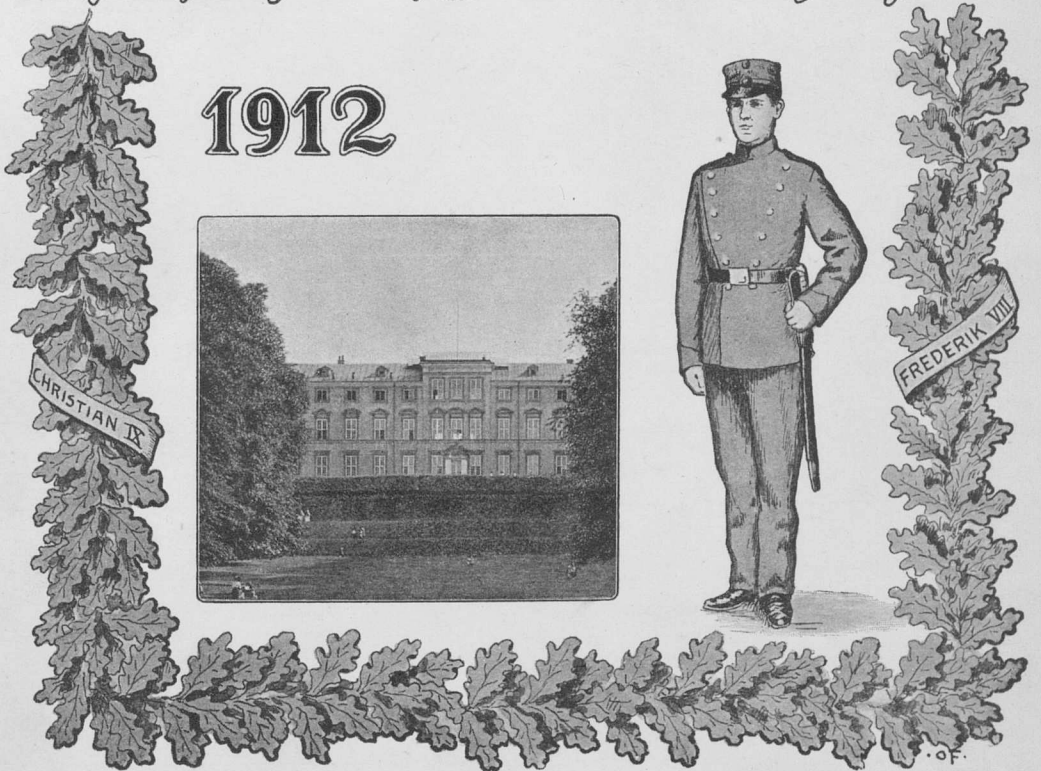

Mag. 09. 3552 El

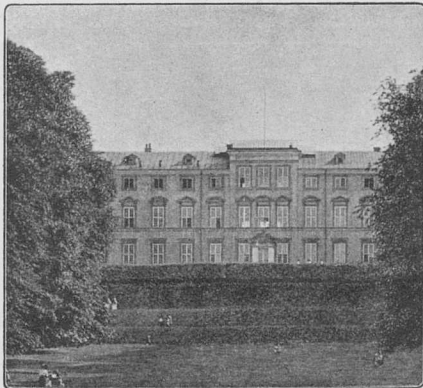

1816

ELEVSKOLEN

1912

ELEVSKOLEN

1816—1912

ELEVSKOLENS MINDE

ELEVSKOLEN

1816—1912

ELEVSKOLEN

8

1816—1912

UDGIVET AF

FORENINGEN

„ELEVSKOLENS MINDE“

I ANLEDNING AF

HUNDREDEAARSDAGEN FOR SKOLENS
OPRETTELSE

KJØBENHAVN

TRYKT HOS J. D. QVIST & KOMP. (EJNAR LEVISON)

1916

ELEVSKOLEN

~~09.3557~~
~~2029~~
2

ELEVSKOLENS MINDER

HUNDREDAARSDAGEN TIL SKOLENS

OPRETTELSE

KØBENHAVN

TRYKT AF E. H. HANSEN & SØN, KØBENHAVN

5055

FORORD

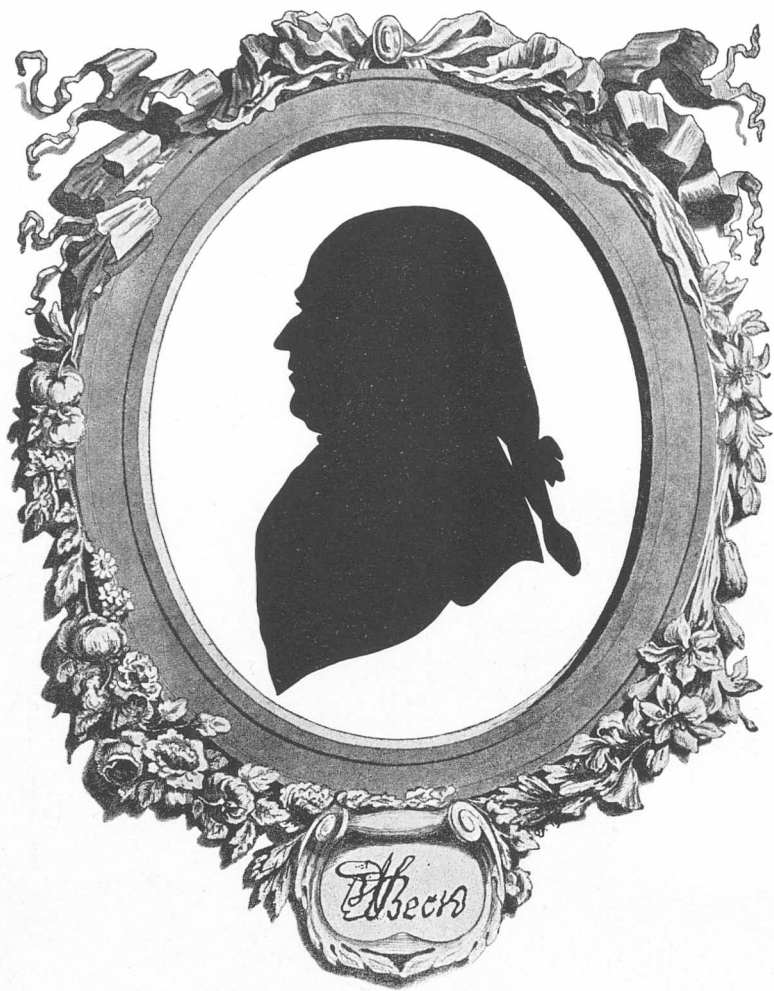
Ved Løsningen af den Opgave, der var stillet os, og som vi i det efterfølgende har søgt at besvare: at give en Oversigt over Skolens Tilblivelse, hele Forløb og Afslutning, har vi haft en udmærket Støtte i den tidligere i 1866 af C. C. KJØLHEDE udarbejdede og af MAGNUS STRØM i 1891 fortsatte Beretning om Skolen. Mange af de deri givne Oplysninger er benyttede. Men desuden har vi haft Raadighed over Skolens velordnede, officielle Arkiv, der beredvilligt var overladt os, ligesom Artilleriets Arkiv paa enkelte Omraader har været os en god Hjælp. Blev Hvervet saaledes lettet os paa forskellig Maade til udtømmende at kunne løse Opgaven, maa det dog ikke glemmes, at der var Forhold, som vi absolut maatte tage Hensyn til, og da navnlig de pekuniære, som Udgivelsen af et mere voluminøst Værk vilde føre med sig, og som har tvunget os til Begrænsning. Gaaende ud fra disse Betragtninger er der arbejdet, idet vi samtidig kun har haft det for Øje, at give en objektiv Fremstilling af Skolens Forhold. Flere vil dog maaske ved Gennemlæsningen synes, at dette, som i og for sig findes betydningsløst, er optaget, medens hint, som en anden maaske husker og kunde ønske havde været berørt, er udeladt; en eventuel Kritik bør derfor kun fremsættes under fornøden Hensyntagen til ovenstaaende.

De, der ønsker et endnu dyberegaaende Kendskab til Skolens indre Liv, maa vi henwise til de Reglementer, Anordninger, særlige Bestemmelser og specielle Lærebøger, der er tilgængelige, og som gennem Aarene er bleven fremstillede til udelukkende Brug for Skolen, og over hvilke der heri findes en Fortegnelse.

Vi beder derhos enhver, som har hjulpet os ved vort Arbejde, modtage vor bedste Tak for den ydede Hjælp, uden hvilken det ikke havde været os muligt at udføre det.

Kjøbenhavn, i Januar 1916.

FORFATTERNE

KORTFATTET BIOGRAFI M. M. AF SKOLENS STIFTER

Generalmajor *Hans v. Beck* — født paa Bornholm $\frac{8}{3}$ 1752, død i Kjøbenhavn $\frac{23}{4}$ 1823 — var eneste Søn af daværende Sergent i Artilleriet, senere Fyrværker *H. Beck* — født paa Bornholm 1708, død i Kjøbenhavn $\frac{28}{11}$ 1800. Efter i et Par Aar at have modtaget Undervisning af nogle af Artillerikorpsets Officerer traadte han $\frac{1}{1}$ 1766 ind i Korpsset som Volontær, blev Underofficer $\frac{29}{1}$ 1769, Kadet $\frac{16}{8}$ 1769 og udnævntes til Sekondløjtnant II $\frac{1}{7}$ 1772, I $\frac{1}{4}$ 1773; $\frac{4}{12}$ 1776 blev han Premierløjtnant med Anciennitet fra $\frac{1}{8}$ s. A., $\frac{22}{8}$ 1788 Stabskaptajn, $\frac{18}{7}$ 1794 Kompagnichef, $\frac{20}{2}$ 1801 karakteriseret Major, $\frac{5}{3}$ 1802 virkelig Major, $\frac{15}{3}$ 1805 Oberstløjtnant og Kommandør for den danske Artilleribrigade*), $\frac{6}{4}$ 1809 Oberst og Korpschef og $\frac{28}{1}$ 1812 Generalmajor. Han dekoreredes med Ridderkorset af Dannebrogordenen $\frac{28}{1}$ 1811, med Dannebrogsmændenes Hæderstegn $\frac{31}{7}$ 1815 og med Kommandørkorset af 2. Grad af Dannebrogordenen $\frac{1}{7}$ 1822.

Han var en ualmindelig dygtig Artilleriofficer, der bl. a. blev anvendt meget som Lærer i Artilleri, ligesom han i 1801 blev Medlem af Defensions-Kommissionen.

Han deltog i 1807 i Forsvaret af Kjøbenhavn.

Generalen havde i Ægteskabet med Maria Margretha Bildschou, Datter af Tehandler Ole B. — foruden 3 Døtre — 2 Sønner, af hvilke den ældste, Hans Peter Gustav, født $\frac{15}{11}$ 1787, var Premierløjtnant ved det vestindiske Artilleri og døde paa St. Croix $\frac{27}{4}$ 1821. Han blev Ridder af Dannebrog 1809. Den yngste, Ezechias Carl, født $\frac{23}{4}$ 1793, var Artillerikaptajn, Kammerjunker og Adjoint i den kgl. Generalkvartermesterstab; han døde $\frac{2}{9}$ 1826 efter Dagen forud ved en ulykkelig Hændelse at være bleven livsfarligt saaret ved et af Artilleriet offentlig afbrændt Øvelsesfyrværkeri. („Dagen“ Nr. $\frac{210}{1826}$).

Ved en sjældnen Imødekommenhed fra General Becks Descendents Side lykkedes det efter længere Tids frugtesløs Søgen i 1891 at tilveje-

---

*) Før Norges Adskillelse fra Danmark bestod Artillerikorpsset af 3 Brigader, den danske, den norske og den holstenske Artilleribrigade.

bringe foranstaaende Silhouet — den eneste Afbildning, der findes af vor Skoles Stifter. Den er udført, da Generalen var i en Alder af 40—50 Aar; hans Faksimile er taget efter et Brev fra 1822. Efter de Oplysninger, den paagældende dengang indhentede hos de nærmeste Slægtninge, var General Beck en kraftig, undersætsig Skikkelse, snarere under end over Middelhøjde, en ægte Type, ikke alene paa Datidens militære, men tillige paa en „selfmade man“ — kort, klar og bestemt i al sin Færd, karrig paa Ord, men rig paa Handling.

Den ¹/₇ 1822 fejrede Generalen sit 50-aarige Officersjubilæum, og alle, fra Monarken til den yngste Løjtnant, kappedes om at vise Hædersgubben den Paaskønnelse, Højagtelse og Taknemmelighed, hvortil han i sit lange, virksomme Liv i saa rigt Maal havde gjort sig fortjent baade af over- og underordnede.

Om selve Jubilæet læses i „Dagen“ Nr. ¹⁵⁷/₁₈₂₂: „I Mandags den 1ste Juli var Hr. Generalmajor v. Beck, det Kongelige Artillerie-Corpses Chef, Dagens Mand for halvtredsindstyve Aars Tieneste, stedse i dette Corps. Det havde behaget Hans Majestæt Kongen at benaade Generalmajoren med Commandeur-Korset af Dannebrog. Festen var foranstaltet af Artilleriecorpset; nogle Herrer som havde staaet i Corpset, men nu vare i andre Stillinger, og de civile Embedsmænd ved Corpset vare Deltagere, og den holstenske Artilleriebrigade havde ogsaa committeret de Herrer Capitain v. Gerstenberg og Premierlieutenant v. Suckow til paa sammes Vegne at lykønske Hr. Generalmajoren. Et sexpundigt Batterie paraderede ved Indgangen paa Skydebanen, og saluterede ved Skaalerne. Indbudne til Festen vare Hans Høihed Prinds Ferdinand, Hans Durchlaughtighed Prinds Wilhelm af Hessen-Cassel, Hans Durchlaughtighed Prinds Ludvig af Hessen-Philipsthal, alle Regimenters og Corpsers Chefer og Commandeurer, og de Mænd Generalmajor v. Beck talte blandt sine ældste Venner“. Endvidere ses samme Sted, at „5 Sange løde til Høitiden; de to for Deres Majestæter vare af Professor Høegh-Guldberg; de andre tre vare af Artillerie-Corpssets Officerer“.

Slutningsverset i en af de sidstnævnte Sange er tidligere citeret; det lød saaledes:

„Sværger, Brødre! da den Eed:
Vi vor Chef vil ære,
Daad og mandig Virksomhed
skal vort Løsen være!
Hæver skummende Pokal!
Ønsket vi frembære:
Stedse saadan General
Corpsets Formand være!“

SKOLENS HISTORIE

AF STABSSERGEANT L. P. CHRISTIANSEN

I Aarene efter Norges Adskillelse fra Danmark havde Artilleriets her-værende Underofficerskorps mange Vakancer. Tidligere var det nemlig saaledes, at en stor Del Normænd havde ladet sig hverve som Underofficerer eller Aspiranter til Stillingen som saadan, men nu var der stoppet for denne Tilgang, og der maatte søges andre Veje for at faa Rammerne udfyldte.

Under $\frac{6}{1}$ 1816 indgik derfor Artilleriets daværende Chef, Generalmajor *Hans v. Beck*, med en allerunderdanigst Indstilling til Hs. Maj. Kongen om Tilladelse til paa een Gang at maatte antage 50 Drengesømlinger som Elever paa den daværende Underofficersskole, og efter at denne Indstilling var bevilget, mødte den $\frac{1}{2}$ 1816 49 unge Mennesker ved Skolen, hvor de toges i Forplejning fra den 2. s. M. Den $\frac{1}{2}$ kan altsaa betragtes som Skolens Stiftelsesdag og Generalmajor *H. v. Beck* som dens Stifter.

Paa den omtalte Skole fandtes dog allerede flere unge Mennesker, som nu kom til at dele Kaar med den antagne store Mængde.

Nogle Dage ind i Februar Maaned tilgik der atter en Del, og saaledes forøgedes Elevantallet efterhaanden gennem Aaret 1816 saa meget, at der ved dette Aars Udgang fandtes 70 Elever paa Skolen foruden enkelte andre, som man dog paa Grund af disses Alder ikke kan kalde for „Elever“ i Ordets egentlige Betydning, og som vi forstaar det.

De antagne var i Alderen 10—16 Aar og blev ifølge Skolens Stambog hovedsagelig „leverede fra Fattighuset“. De var alle ukonfirmerede, men blev i Løbet af Skoletiden konfirmerede, enkelte dog først 5—6 Aar efter Antagelsen. Kapitulationstiden var 12 Aar.

Bestræbelserne for ad den Vej at skaffe Tilgang kronedes med Held, og ret tidligt begyndte Eleverne efter at have taget Afgangseksamen fra Skolen at udfylde de ledige Pladser i Underofficerskorpset. Enkelte af Aargangen, som vel maa have været meget fremragende,

afgik allerede i Oktober 1817 som Bombarderer, medens andre af samme Klasse maatte friste en Tilværelse af over 6 Aar paa Skolen.

Den store Invasion gav ganske naturligt Autoriteterne noget at spekulere over i Begyndelsen — saavel paa Beklædnings- og Bevæbningspørgsmaalets Omraade som af andre Grunde. Hvorledes Overmunderingssagerne har været straks, kan ikke oplyses; derimod ses det, at det Kgl. General-Commissariats Collegium den $16/3$ 1816 giver det militære Vare-Depot Ordre til paa Artillerikorpsets Forlangende at udlevere en Del Undermunderingsstykker m. v., „som efter berørte Forestilling behøves for de af merbemeldte Corps fra Fattigvæsenet heri Staden modtagne Drengene tilligemed for de Artilleristers Børn, der ved Corpset søges opdragne til Underofficerer og Overconstabler“.

Den $16/5$ s. A. faar Korpset Ordre til at indsende Udkast til et Beklædningsreglement, som allerede den 22. s. M. approberes af det Kgl. General-Commissariats Collegium. Herefter kan Artillerikorpsset paa Forlangende faa leveret fra det militære Vare-Depot, „hvad der til Mundering for en Konstabel er reglementeret alle de Rekvisitter af Klæde, Lærred og Knapper p. p., der kunde behøves til Forfærdigelse for det første til efterbemeldte Klædningsstykker for enhver af de ommeldte hvervede Drengene, nemlig:

- til 1 Kjole med Rabatter,
- „ 1 Vest med Ærmer,
- „ 1 Par graa Klædes Trousser,
- „ 1 „ Støvletter,
- „ 1 „ Seildugs- eller Ravndugslærredsbuxer og
- „ 1 graa Hue samt at ogsaa erholde til hver:
1 Chacot“.

Paaklædningspørgsmaalet syntes saaledes næsten at være løst; Syningen besørgedes af Eleverne.

Nogle Dage efter foreligger der en Ordre til Kjøbenhavns Arsenal om at udlevere til Korpset 70 Stk. Hirschfængere „af den Slags, som ikke mere bruges ved Armeen“.

Eleverne er nu væbnede.

Senere hen paa Aaret blev der i alt bevilget 576 Rbd. til „Skoe og Saaller“, der dengang kostede henholdsvis 5 Rbd. og 3 Rbd. pr. Par, alt i Stedet for at faa disse Sager in natura. Arbejdet skulde saaledes besørges af Eleverne selv.

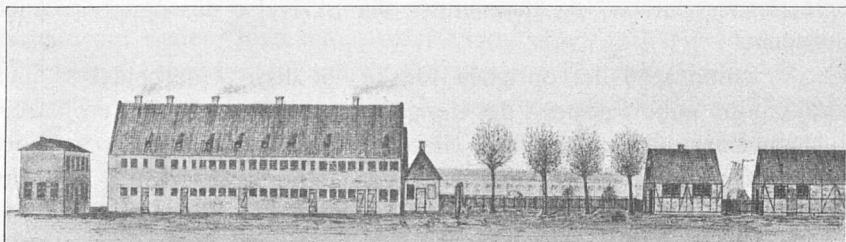
Til Skolen, der lededes af en Kommission, var der anvist de fornødne Lokaler i det gamle Laboratoriums Barakker (dengang i Overg. n. Vandet, hvor Burmeister & Wain's Værksteder nu er), hvor Eleverne indkvarteredes og fik deres Forplejning, medens de stod i Nummer ved Batterierne eller Kompagnerne, i Almindelighed i Konstabels

Nummer, undertiden i Underkonstabels eller Bombarders Nummer. Lønningen, de tilkom, tilflød Skolen. Der var 3 Klasser, og Undervisningen omfattede ifølge Eksamenstestene for Aaret 1819: Eksercits, Gymnastik (Svømning), Indenadslæsning, Skønskrivning, Ortografi, Artilleri, Regning og Aritmetik, Geometri, Geografi, Artilleri-, Kort- og Frihaandstegning samt (for de ukonfirmerede) Religion.

Naar der er benyttet Betegnelsen Skole foran, saa kan dette formentlig med Rette gøres, men denne Betegnelse forekommer i øvrigt ikke i de officielle Aktstykker; først i 1817 tales der om Korpsets Skriverskole, og det er da ved denne Lejlighed den Skole paa Gamle Laboratorium, der henvises til. Nogen Tid efter benævnes den dog „Det Kongelige Artilleriecorps Underofficeerskole“ ved den danske Artilleribrigade, og dette Navn beholdt den saa gennem mange Aar.

Efter den nu lagte Undervisningsplan blev der arbejdet støt gennem Aarene; nogle smaa Forandringer undergik den dog snart,

1817

Gamle Laboratorium.

idet saavel Historie som Tysk indflettedes deri. Paa de praktiske Færdigheder blev der lagt særlig stor Vægt, og det er en Mængde Karakterer, der gives heri. Ved de aarlige Eksaminer blev der stillet skriftlige Spørgsmaal i alle Fag og til Besvarelse skriftlig. Vi skal senere fremdrage enkelte Eksempler paa saadanne Opgaver, da det muligvis vil have sin Interesse at sammenligne Datidens Undervisning med den Undervisning, som ligger os nærmere og er kendt. Karaktererne for „Sædelighed“, „Orden“, „Conduite“ og „Anstand“ var selvstændige og indtog en særlig fremtrædende Plads.

De Raamaterialier, der i de første Aar blev leverede til Skolen, maatte Eleverne selv forarbejde under fornøden Vejledning, og der opnaaedes sikkert derved nogen Færdighed i saavel Skræddersyning som Skomageri, men formentlig dog ikke tilstrækkelig, thi der næredes allerede i 1817 Betæneligheder ved atter at udlevere Raamaterialier til Skolen, deri indbefattet de „reglementerede Rekvisitter til 140 Skjorter“.

Særlig Skomageriet har voldt nogen Vanskelighed, og det efterfølgende Aar leveres da ogsaa Læderet fra det militære Vare-Depot, som det skal bruges. Syningen maatte dog Eleverne besørge, og der beregnes dem derfor et Beløb paa henholdsvis 9 rb $\frac{1}{2}$ og 4 rb $\frac{1}{2}$ for et Par Sko eller et Par Saaler og Flikker.

De benyttede Chacots skulde i 1817 sættes i en saadan Stand for nogle ekstra tilstaaede Midler, at de kunde bæres i 3 Aar eller indtil ny Chacots anlagdes.

1818 Hans Majestæt Kongen (Frederik d. VI) nærede stor Forkærlighed for Skolen. Han skænkede saaledes til den i 1818 et kinesisk Forandrings-Spil, og han undlod aldrig at give Artillerikorpsset Paalæg om at give samtlige Elever og Lærere paa Skolen et „godt og mættende Middagsmaaltid“ paa sin Fødselsdag.

1822 Ogsaa fra anden Side blev der vist Skolen Opmærksomhed. Saaledes skænkede Direktionen for Garnisonsskolevæsenet i Kjøbenhavn i 1822 Skolen en Haandbog for Undervisningen i ikke militære Fag og nogle Regneapparater, og den slutter sin Skrivelse desangaaende med følgende:

„Vi slutte med det oprigtige Ønske, at disse Udarbejdelser maa bære samme gode Frugter i det Kongelige Artilleriecorps Underofficeerskole og Børneskolen, som de allerede bære hos os, og at saaledes Hans Majestæt Kongens Landsfaderlige Omhu maa lønnes som det bør sig“.

Der blev aarlig sendt Rapport til Kongen, naar der var afholdt Eksamen, og det glædede saaledes i 1822 Hans Majestæt derigennem at blive sat i Kundskab om „de særdeles gode Fremskridt, Eleverne have gjort i de forskellige Videnskaber, hvori de bleve examinerede“.

Der gjordes det sidstnævnte Aar et Forsøg paa at faa Eleverne forsynede med en Munderingskjole, men dette Forsøg strandede.

Vi er nu komne nogle Aar ind i Skolens Levetid. Før end der gaas videre, vil det være rigtigt at fortælle lidt om Skolens første Have og dens Tilblivelse, da der til denne knyttedes saa mange kære Minder af den ældre Generation. Der havde hver paa den ham tildelte Plet absolut Selvstyre, og han kunde behandle og benytte den, ganske som det lystede ham. Dens Historie er i Korthed følgende:

I Aaret 1817 blev der ved Artillerikorpssets Foranstaltning af dets Eksercerplads paa Amager anvist Skolen til et Haveanlæg omtrent 2 Tdr. Land. Efter at dette Stykke Jord, der laa tæt op til Kalvebod Strand, og som forhen ofte til Dels stod under Vand og ikke engang kunde anvendes til Græsning, med stort Besvær var blevet opfyldt og pløjet samt indgrøftet (Opfyldningen skete dels ved Eleverne selv, dels ved dertil kommanderet Mandskab af Artilleriet, medens Indgrøftningen

udførtes af Slaver fra Kjøbenhavns Stokhus), fik Skolen paa Korpsets Andragende til det Kgl. Rentekammer-Collegium gratis leveret en Del større og mindre Træer fra Hørsholm Planteskole til Beplantning og Hegn for Haven. Dennes lave Beliggenhed medførte, at den oftere led af Oversvømmelse ved Højvande, stærkest dog ved Stormfloden i 1825, da den aldeles sattes under Vand tillige med den største Del af Fællede, saaledes at man kunde sejle med Baade derfra til Tøjhuset i Christiansgade. Dengang fandtes der intet Værn mod Søen. Senere blev der som Følge af Katastrofen anlagt en Dæmning uden om „Faste Batteri“ og Haven. Træerne, der ved Katastrofen var bleven ødelagte, blev delvis erstattede med nye fra det samme Sted som tidligere. I 1831 blev Haven omlagt, nærmest i engelsk Stil, og et smalt Bælte mod Stranden beplantedes med forskellige Sorter Træer.

Haven er nu beliggende paa Artillerivej, lidt uden for „Faste Batteri“, og om Oversvømmelse eller lignende kan der ikke længer være Tale. Stranden er for længst opfyldt og bebygget, men Havens Frugttræer og Buskadser, som nænsomme Elevhænder værnede og plejede om under Opvæksten, staar endnu urørte paa den Plads, de fik for mange Aar siden. Senere, ved Skolens Forlæggelse til Frederiksberg Slot, maatte Haven definitivt forlades, og det blev andre beskaaret at høste, hvad Skolens Elever havde saaet — dog en Del af disse fik vel nok ogsaa senere deres Andel deri.

Uagtet der saaledes fra Autoriteternes Side vistest Skolen megen Imødekommenhed og Støtte, var dens første Aar dog alligevel trange, fordi de økonomiske Vilkaar var yderst slette. I Finansoverslaget for 1820 blev der ikke taget særligt Hensyn til den; dog tillægges der den de 300 Rbd. til „Underofficerernes og Artilleristernes Underviisning i Danmark“, som tidligere anvendtes i dette Øjemed, ligesom der fra 1820 aarligt tilskydes 200 Rbd. fra det Classenske Legat. Det kunde kun daarligt slaa til. Korpsets Kasse maatte saaledes lige før Julen 1822 yde et Forskud paa 200 Rbd. Sedler til Indkøb af Viktualier og Brændsel; men dette Beløb skulde tilbagebetales i Løbet af næste Aar. Lige saa svært, som det var i 1822 at skaffe Mad til Eleverne, var det ogsaa nogle Aar senere at skaffe Forstanderen og Lærerne de hidtil oppebaarne Tillæg, og Korpset maatte i den Anledning ofte henvende sig til højere vedkommende, saaledes i 1824, og det lykkedes da at udvirke en allerhøjeste Resolution (Coll. Skriv. af ²⁷/₃ s. A.), som bestemte, at de 110 Rbd., der manglede i, at disse Tillæg kunde udredes, maatte udredes ekstraordinært; men paa samme Tid blev det tilkendegivet Korpset, „at det ved Engagement af duelige Subjekter saavidt muligt maatte søge at faa den store Deel af Vacancerne i Underofficersclassen besatte“, og da Hs. Maj. Kongen indsaa Vanskeligheden heraf, „skulde

Corpset især drage Omsorg for at faa de Underofficers Nummere besatte ved Engagement, som fandtes flere i denne Classe, end der havdes Elever paa Skolen, og derhos stædse søge, at der ikke blev flere Underofficers Vacancer, end der var Elever ved Skolen“.

Denne Udtalelse vil vel nok med andre Ord sige, at man dengang paa allerhøjeste Sted ikke var rigtig tilfreds med den hele Ordning, der syntes at koste for meget, uden at man opnaaede det tilsigtede, ved de dimitterede Elever fra Skolen at dække Afgangen i Underofficerscorpset.

1823 Fra 1823 beværttes Eleverne paa Dronningens Fødselsdag paa samme Maade som paa Kongens Fødselsdag. At disse Dage maa have været store Festdage, kan ingen være i Tvivl om, og i Forhold hertil maa
1824 der sikkert have været trange Tider, efter at der fra $\frac{1}{3}$ 1824 ikke mere maatte rekvireres Tillægsbrød til Skriverskolens unge Mandskab.

Der blev i 1824 ($\frac{9}{12}$) givet Tilladelse til, at Hirschfængerskeden maatte ombyttes med den for Corpset reglementerede Sabelskede, og ligeledes maa det sikkert paa Beklædningsspørgsmaalets Omraade
1825 betragtes som et Fremskridt, at der i 1825 ($\frac{4}{6}$) gaves Bemyndigelse til Anskaffelsen af 25 Par Svømmebukser.

Kongens Mening om Underofficersskolen syntes i øvrigt hurtigt at have ændret sig noget til det bedre, thi i 1825 skriver Hans Majestæt efter at have modtaget Direktøren for Gymnastikken, Professor *Nachtegall's* Rapport over en af ham foretagen Inspicering bl. a. ved Skolen: „bliver alle Vedkommende derhos at tilkiendegive Vor Tilfredshed“.

At Skolens Tilværelse hovedsagelig maa betragtes som forhutlet, fremgaar for øvrigt ogsaa af, at man i 1825 maa komme den til Hjælp ved at levere den 55 Par istandsatte Lærredsbukser til Brug ved den gymnastiske Undervisning — sandsynligvis er Gymnastikdirektøren i sin Indberetning om den nylig foretagne Inspicering kommen ind paa Spørgsmaalet om Paaklædningen ved disse Øvelser.

Kapitulationsbetingelserne for Skolens Elever blev nærmere præciserede under $\frac{9}{4}$ 1826, ligesom der ved samme Lejlighed ogsaa blev husket paa Skolens Fond.
1826

Herom skriver Kongen til Artillerikorpset:

„I Anledning af Corpsets allerunderdanigste Forestilling af 31. f. M. tilkjendegiver Vi herved allernaadigst:

At det finder Vort Bifald, at den for enhver hvervet Elev, der opdrages ved Corpsets Underviisningsanstalter for Underofficerer, gjeldende Bestemmelse, hvorefter han skal tjene 12 Aar fra den Dag af, han bliver godtgjort som Underofficer, skal for Fremtiden ogsaa gjelde for det unge Mandskab, der som Værnepligtige i en Alder af 12 til

18ende Aar antages med Vor Tilladelse ved Corpset for at dresseres til Underofficereer og paa denne Maade udtjene deres værnepligtige Tid; samt at de 20 Rbd., som Landrekrutterne, der forfremmes til Underofficereer erholde, maae under disse Omstændigheder, nemlig naar de opdrages ved Corpsets Underviisningsanstalter, herefter tilfalde Underofficeerskolens Fond.

Hvorefter Vort Artillerie Corps har at iagttage det videre Fornødne“.

I December 1826 forsøger Skolens Chef atter at skaffe Skolen nogle Ekstrabrød — 10 hver Lønningsdag —, men forinden dette bevilges, maa Chefen „indgive en Navneliste paa de unge Mandskaber, for hvilke Tillægsbrød attraaes, med vedføiet Oplysning om deres Alder“. Dette lykkedes sikkert, men derimod afsloges et Andragende, der i April 1827 indgaves, og hvori der anmodedes om et Tillæg af 2 $\frac{rb}{\beta}$ daglig for hver Elev i en Tid af 4 Maaneder for at vedligeholde den hidtil ved Skolen holdte Økonomi. 1827

I et Gageringsreglement af $\frac{1}{2}$ 1828, der sluttede sig til den ny Plan for Artilleriet, findes Skolen nævnt, fordi den volder nogle Ekstraudgifter. Da der samtidig ved det deri anførte gives et nøje Indblik i den daværende Underviisnings Omfang, skal det oplyses, hvorledes Skolen fremtræder i dette Reglement. 1828

Tillæg til Forstanderen, som tillige skal være	
Lærer i Artilleri og Artilleri-Tegning.....	200 Rbd.
til 2 Lærere i Regning, Matematik, Korttegning, Dansk, Tysk, Historie og Geografi à 80 Rbd.	160. —
til 3 Assistenten som Lærere og Medhjælpere i Skrivning, Artilleritegning, Tysk, Religion, Garnisonstjeneste og Kompagni-Regnskabs- væsen à 20 Rbd.....	60 —
til ubestemte Udgifter, saasom:	
Skrive- og Tegnematerialier, Papir, Ilde- brændsel og Lys	468 —
	<hr/>
	i alt 888 Rbd.,

men da dertil er at anvende:

af det Classenske Legat. . 200 Rbd.

Lønning og Brød for 12

Konstabler, som mere

permitteres, end i nær-

værende Plan er antaget,

hver i 337 Dage à

$11\frac{1}{10} \beta$ ..... 467 — $56\frac{2}{5} \beta$

---

667 — $56\frac{2}{5} \beta$

saa bliver her kun at anføre... 220 Rbd. $39\frac{3}{5} \beta$.

Dette var altsaa den Sum, som maatte fremtræde paa Budgettet som Tilskud til Skolen, foruden den Lønning m. v., Skolen oppebar for de ved Afdelingerne i Nummer førte Elever, og som for enhver i Konstabel Nummer staaende Elev (og disses Antal maatte ikke overstige 40) blev suppleret med $4\frac{4}{5}$ β daglig, der afholdtes af den i Budgettet dels til Rekrutering, dels til ubestemte Udgifter opførte Sum. „Iøvrigt maa Corpset“, hed det i Anmærkningerne til Gageringsreglementet, „søge ved Hvervning af voxne brugbare Subjecter efterhaanden at formindske Antallet af hine unge Elever, saaledes at de om muligt i Tiden ganske kunne bortfalde“. For at Korpset ikke skulde misforstaa Betydningen af denne Sagernes Stilling, blev det ydermere i den Skrivelse, hvormed General-Commissariats Collegiet sendte Planen og Gageringsreglementet, fremhævet: at Korpset altsaa vilde komme til at mangle de fornødne Midler til Skolen, saa ofte indtræffende Omstændigheder maatte kræve, at de 12 Mand indeholdtes til Tjeneste udenfor Exercertiden, og at det derfor maatte være betænkt paa, saa meget som muligt, at benytte ved den danske Brigade den samme Hvervningsmaade, som fandt Sted ved den holstenske Artilleribrigade (∴ hverve voksne Subjekter, hvoraf saa godt som ingen meldte sig). I øvrigt ses det, at der ogsaa til Fordel for Skolen i Rendsborg (en lignende Uddannelsesskole som den kjøbenhavnske, for Underofficerer til den holstenske Artilleribrigade, men betydelig mindre) holdtes Mandskab permitteret, men kun 6 Mand.

Der blev saaledes holdt skarpt Udkig med Skolen fra Collegiets Side, men dettes Bestræbelse efter at indskrænke Udgifterne og om muligt komme bort fra en Foranstaltning, der fra først af havde Karakteren af noget aldeles ekseptionelt, maa ingenlunde vække Forundring paa en Tid, da Skolen jo ikke var fast normeret, og Tilskuddet til den altsaa maatte fremtræde som en Overskridelse; set fra dette Synspunkt maa den anførte Udtalelse endog kaldes meget mild, og om en Benægtelse af Skolens Nytte og gavnlige Virksomhed for Artilleriet er der ikke Tale.

1829 Aaret efter kunde der ogsaa udbetales 2 Løjtnanter et aarligt Tillæg af henholdsvis 150 Rbd. og 120 Rbd. og Fyrværkeren 50 Rbd., dog kun saa længe Skolens Kasse kunde taale denne Udgift.

Til Indkøb af Brændsel og Viktualier m. m. maatte Skolen i de nærmeste Aar ligesom tidligere henimod Slutningen tage Forskud ved Korpsets Kasse, undertiden op til 300 Rbd., saa de økonomiske Forhold var stadig meget vanskelige.

1832 Udrangerede Udrustningsgenstande fandt ogsaa en god Anvendelse paa Skolen; saaledes tillodes det i 1832 at ombytte ved Brigaden en Del kassable, ikke reglementerede Skuldergehæng og Bandolerer med nogle i Beholdningen værende kassable Skuldergehæng og Bandolerer.

En lille Opmuntring maa det under disse Forhold derfor sikkert have været, at der ganske kort Tid efter (²¹/₃) blev givet Skolen Tilladelse til at ombytte 19 Hirschfængere med Skeder med et lige saa stort Antal korte Sabler med Messingskæfter og Messingbøjler.

Ved allerhøjeste Resolution af ¹⁸/₂ 1833 (Collegiets Skr. af ²/₃) 1833 gaves nærmere Bestemmelser for Elevernes Antagelse og Undervisning m. v. Deri udtales:

„1) Ingen maa herefter antages som Elev paa Underofficerskolen, forinden han er confirmeret.

2) Eleverne skulle, medens de undervises ved Skolen, anvendes saa ofte de kunde være fraværende fra den theoretiske Underviisning til de practiske Øvelser og Arbejder, som deres Kræfter tillade.

3) Skolens Elever ere bestemte til at besætte Underofficerspladserne i Corpset, men det tillades ogsaa Overconstabler, som maatte attraae at avancere, at supplere deres Uddannelse i Skolen.

4) Det maa af Corpset nøie vaages over, at Underviisningen saavel i Henseende til de Gjenstande, der i Skolen foredrages, som i Henseende til deres Omfang indskrænkes til det, som er fornødent for en Underofficer i Artillericorpset og med Rette kan fordres, at han bør vide og forstaae.

5) Den Elev, som ikke efter eet Aars Ophold i Skolen giver Haab om at kunne blive dannet til en brugbar Underofficer eller Trompeter, bør strax afskediges af Corpset, med mindre han maatte findes skikket til at anbringes som Overconstabel.

6) Enhver Elev, som herefter oplæres ved Skolen, ligesom ogsaa de Overconstabler, der maatte erholde deres videre Uddannelse i samme, skulle være pligtige til at udtjene en Capitulation af 8 Aar at regne fra den Dag, den Paagældende godtgjøres og tages til Tjeneste som Underofficer eller Trompeter ved Corpset.

7) Ingen Underofficer maa avancere i denne Classe, førend Corpset har overbeviist sig om, at han har de dertil fornødne Kundskaber og Færdigheder“.

Som en Følge af denne Resolution blev Kapitulationstiden under ²¹/₄ 1833 nedsat for de Underofficerer (og Trompetere), der i Tiden fra 1826 til 1832 var dimitterede fra Skolen; denne havde som foran nævnt hidtil været 12 Aar.

For at Forplejningen kunde holdes gaaende, maatte Skolen stadig ty til Forskud henimod Aarenes Slutning, men Afbetalingsvilkaarene var ret favorable med 25 Rbd. r. S. pr. Maaned. Disse Vanskeligheder er forstaaelige, naar det oplyses, at Skolen bestandig maatte være Stedbarn og ingen egentlig Forhøjelse kunde opnaa i det aarlige Tilskud.

I Oktober 1837 blev Skolen flyttet fra Gamle Laboratorium til Ny Artillerikaserne i Baadsmundsstræde. Den ombyggede de smaa 1837

lave Kamre og Klasser i Laboratoriets Barakker med store, lyse, høje og luftige Lokaler i en ny opført Bygning i landlige Omgivelser; det var som at komme fra den fattiges Vraa til den velhavendes hyggelige Stue, og Glæde og Tilfredshed var naturligvis den fremherskende Følelse hos de daværende Elever og Lærere, medens det kun kan have været enkelte, der skænkede Laboratoriets gamle Rønner, som i mere end 21 Aar havde huset Skolen inden for sine Vægge, en vemodig Tanke. Men var Forandringen stor for Eleverne, saa maa den vistnok have været ikke mindre for Laboratoriets Beboere — mest Fyrværkere —, der blev tilbage, ligesom der ogsaa for Christianshavns Beboere paa

Ny Artillerikaserne.

den anden Side af Kanalen blev mere Ro og Stilhed. De smaa Rødtrøjer var borte og havde forlagt deres Tumbleplads til andre Egne.

Paa Kasernen fik Skolen overladt saa godt som hele 3. Etage.

En anden Forbedring fulgte desuden med Flytningen, selv om Forholdene i øvrigt i det store og hele forblev uforandrede. Efter at Hs. 1838 Maj. Kongen den ¹⁵/₁₀ 1838 havde taget Kasernen i Øjesyn, blev nemlig følgende reskriberet Collegiet:

„Endskjøndt Vi vel veed, at Eleverne paa Artillerie-Underofficeerskolen hidtil have ligget 2de sammen i een Seng, hvilket vist ikke er godt, havde Vi dog ventet, at denne Mangel var bleven redresseret i den nye Caserne, saa at hver Elev havde faaet sin Seng for sig, men Vi bemærkede, at dette ikke var skeet, og det formodentlig for at spare

Udgiften. Da det imidlertid er Os sagt, at der findes tilstrækkelig Plads til een Seng for hver Elev, saa ønske Vi af Collegiet at erfare, hvor stor den Udgift kunde blive, at hver Elev fik en smal Seng for sig“.

Collegiet lod derefter Artillerikorpsset nærmere undersøge Spørgsmaalet, og Resultatet blev, at der allerede den $9/2$ 1839 kom Ordre til at lade 66 Stkr. enkelte Træsenge fremstille. 1839

I Skolens Arkiv støder vi her paa en Oplysning, som mulig kan have Interesse. Prisen paa de saa meget attraaede Præmie-Epauletter til de to bedst bestaaede Elever findes her angiven med 37 Rdl. 48 β r. S. tilsammen. Denne Udmærkelse af Afgangsklassens Duks og dens næstbedste Elev havde dog været praktiseret gennem mange Aar tidligere.

Skolen bliver altid husket, naar der er Fest i Kongens Hus. Nogle Dage forinden tilgaar der hver Gang Skolen Ordre til at give Eleverne et mættende Middagsmaaltid paa selve Festdagen; en lille ekstra Opmærksomhed blev der desuden vist Skolen ved, at Hs. Maj. Kongen af sin Chatolkasse den $29/9$ 1839 skænkede den 20 Rbd. til en glad Dag, fordi Direktøren saa rosende havde omtalt Svømmeøvelserne.

Ved en enkelt Fest blev Eleverne trakterede med Vin, men denne Ekstravagance blev bagefter paatalt og kunde ikke passere Regnskabet.

Med det foregaaende har vi behandlet, om det saa maa kaldes, første Afsnit af Skolens Historie og medoptaget, hvad vi ved Gennemgangen af Skolens Arkiv har ment at have Interesse for dem, der har gennemgaaet Skolen, og for Efterverdenen.

Med Arméorganisationen af $28/4$ 1842 begynder et nyt Afsnit i Skolens Historie. Her baner den sig Vej til en anerkendt Tilværelse og fremtræder første Gang som organisk Institution, idet det 1. Artilleriregiment normeres med en Underofficerskole med følgende Besætning: 1 Kaptajn af 1ste Klasse, Forstander, 1 Premierløjtnant, Medhjælper, 1 Overfyrværker, Lærer ved den Classenske Legatskole, 1 Kommandersergent og 40 Underofficers elever (foruden 6 Ingeniøreløver, der antoges af Ingeniørkorpsset og henvistes til Skolen, hvor de paaklædtes og forplejedes som Artillerieleverne). De øvrige fornødne Lærerkrafter maatte afgives af Regimentet. Korpssets Chef godkendte kort Tid efter fuldstændige Bestemmelser for Undervisningen. 1842

Fra nu af kunde Skolen saa at sige sætte Foden under sit eget Bord. Under $4/8$ 1844 (støttet paa allerh. Approb. $6/11$ 1843) blev der givet udførlige Programmer for Underklassernes praktiske og teoretiske Øvelser ved Artilleriet. Medens den hele Undervisnings Indhold og Omfang paa Skolen før 1842 havde været bestemt af Skolens Forstander, blev der her første Gang officielt givet nøjagtige Bestemmelser i saa Henseende. — Eleven skulde ved Antagelsen have fyldt det 14. 1844

Aar og ligesom tidligere være konfirmeret, og han maatte kunne læse Dansk, saavel trykt som skrevet, skrive Sammenskrift og regne de fire Species i hele, ubenævnte Tal. Uddannelsen gaves i 4 Aar i 4 forskellige Klasser, og Kursus i hver Klasse var bestemt at skulle tilendbringes i et Aar. Afgangen til Regimentet saa vel som Oprykningen fra den ene Klasse til den anden skete hvert Aar i August. Eksaminationen skulde foretages af Lærerne, som ved Oprykningseksamen ogsaa var Censorer, medens disse ved Afgangseksamen valgtes blandt Brigadens Officerer, som da i Forening med Lærerne bestemte Spørgsmaal og Prøver; ved denne Eksamens skriftlige Del skulde bestandig en af Censorerne have Inspektion. Antallet af Spørgsmaal i de forskellige Fag blev nøje bestemt, og Eksamensprøverne bedømtes af Censorer og Lærere i Forening, hvorefter Eksamenslisterne udarbejdedes, og Afgangen samt Elevernes indbyrdes Anciennitet bestemtes. Karakteren for Opførsel, som gaves af Skolens Forstander, maatte ikke være under god, for at Eleven kunde bestaa, og man bestod i øvrigt med 1., 2. eller 3. Karakter, for hvilket Regler gaves. Undervisningsfagene var: Dansk, Tysk, Geografi, Historie, Regning, Skrivning, Frihaands-tegning, Matematik, Artilleri og Vaabenlære, Fortifikation, Garnisons- og Felttjeneste, Artilleritegning, Korttegning, Gymnastik og de dermed forenede Vaabenøvelser samt Svømning, Fodeksercits, Kanoneksercits, Skarpskydning, Manipulation, Artillerisignaler, Sang, Kogning og Skræddersyning.

Elevantallet blev ved denne Lejlighed formindsket lidt, men til Gengæld nøje bestemt.

1845 Først i 1845 berøres Distinktionerne for de 4 Klasser, men det var dog dengang en ældre Sag.

Herom skriver Chefen:

„Classedistinctioner ere eller have i lang Tid været indførte ved Skolen saaledes:

Ældste og første Classe en gul Tresse og 1 Knap paa hvert Ærme liig med Overconstablernes Distinctioner,

2den Classe en gul Tresse paa hvert Ærme,

3die „ en Knap paa hvert Ærme,

4de „ ingen Distinctioner“.

1846 Parolbefalingen af $\frac{3}{8}$ 1846, der indskrænkede Anvendelsen af legemlige Straffe i Hæren, havde ganske naturligt ogsaa nogen Indflydelse paa Elevernes Behandling.

1847 Aaret efter blev der truffet forskellige Bestemmelser, som dog ikke var af større Betydning, men rettelig bør nævnes; saaledes blev det bestemt, at Elever, der afgik som Underofficerer fra 1. og 2. Artilleriregiments Underofficerskoler, ikke mere maatte faa Avancements-Dusør

paa 5 Rbd., men der kan leveres dem de reglementerede Bepakningsrekvisitter; endvidere, at Elever, der efter 2 à 3 Aars Ophold paa Skolen af Mangel paa Evner eller Flid ikke vilde kunne avancere til Underofficerer, skulde være pligtige til at tjene som Overkonstabler med en Kapitulation af 6 Aar uden at erholde Haandpenge, men vil være at beregne med 5 Rbd. til Ekviperung.

Det synes ogsaa, som om der fra 1847 er set noget igennem Fingrene med Elevantallet; thi det omtales, at da Skolen er reglementeret med 40 Elever, maa de, der haves flere, staa i Nummer ved Batterierne og beklædes af disse.

Kort før Julen i 1847 stilles 5 Stole i Garnisons-Kirke til Raadighed for Eleverne. Der gives herved Plads for 30 à 40 Elever, og disse skulde besøge Kirken den første Søndag i hver Maaned og den første af de 3 store Festdage: Paaske, Pinse og Jul, ellers ikke.

Det ses ikke, at Treaarskrigen i det hele taget havde nogen Indflydelse paa Skolens Forhold udover, at ældste Klasse alt afgik den $\frac{1}{4}$ 1848 uden nogen særlig Afgangseksamen, og at enkelte Lærere maatte forlade Skolen og gaa til Tjeneste ved Tropperne.

I Efteraaret 1848 skete der en Ændring i Uniformeringen. Den røde Mundering, Bajstrøjen og den tidligere reglementerede Felthue blev afskaffede, og Eleverne blev fremtidig normerede med Vaabengkjole, Klædestrøje og ungariske Hue. 1848

Aaret efter blev den Sabel, som de nulevende afgaaede Elever kender, indført. Det maa dog bemærkes, at den i 1856 gjordes kortere og forsynedes med en anden Dupsko. 1849

I øvrigt søgte man paa bedste Maade at forbedre Forholdene for Eleverne, og den efterfølgende Indstilling af $\frac{4}{10}$ 1850 fra Skolen til 1. Artilleriregiment giver et lille Eksempel herpaa. Det indstilles bl. a. heri til Sanktion, „at Eleverne til daglig Brug fremtidig forsynes med Sko i Stedet for de hidtil brugelige Trætøfler, der giver en tung Gang, slider meget paa Strømperne og gør en ubehagelig Allarm i Stuerne, paa Trapper og Gange. 1850

Et saadant Par Sko, hvoraf fremsendes en Prøve af Middelstørrelse, vil kunne leveres til 2 Rbd. Parret (et Par Kommissko koster 2 Rbd. 24 β) og foreslaaes de anskaffede successive, som de behøves.

Skolen formener ogsaa herved at kunne spare noget paa Støvlerne, eftersom disse Sko om Sommeren og i tørt Vejr ville kunne benyttes, naar Eleverne gaee ud“.

Et lille Tilskud paa 100 Rbd. i 1851 retter lidt paa Skolens økonomiske Forhold. 1851

De efter Krigen indtraadte Forhold fremkaldte i øvrigt en betydelig Udvidelse af Skolens Virksomhed. Efter at Krigsministeriet — Direk-

tionen for Armeens Personel — havde faaet Svar paa Spørgsmaalet, „om den heri Staden værende Artillerie-Underofficers-Elevskole maatte kunne udvides saaledes, at den optager saavel det til 1ste Artillerie-Regiment og 1ste Ingenieur-Compagnie bestemte Antal Elever fra Kongeriget, som det efter Planen af 1842 til 2det Artillerie-Regiment og 2det Ingenieur-Compagnie bestemte, hidtil i Elevskolen i Rendsborg uddannede Antal Elever fra Hertugdømmerne“, blev det nemlig under ²⁰/₈ 1852 bestemt, at Underofficers-Elevskolen i Rendsborg skulde ophæves ved Udgangen af August, og fra den ¹/₉ s. A. skulde Underofficers-Elevskolen ved 1. Artilleriregiment udvides saaledes, at den baade kunde uddanne sine egne Elever og dem, der efter Arméorganisationen af 1842 skulde uddannes paa Skolen i Rendsborg (3: 20 Artilleri- og 4 Ingeniørelever), og samtidig blev der truffet den Ordning, at de Elever, der efter Eksamenen i August blev tilbage i Rendsborg, skulde flyttes til Kjøbenhavn. Der var paa dette Tidspunkt 6 tilbage paa Skolen, der nedlagdes, og som nu overførtes hertil.

Den saaledes forandrede Skole skulde kunne optage i det hele 80 Elever, nemlig 65 Artilleri- og 15 Ingeniørelever. Disse skulde antages med omtrent 2 Fjerdedele i Kjøbenhavn, en Fjerdedel i Fredericia og en Fjerdedel i Rendsborg, uden at man dog var nøje bundet til denne Regel. — Skolen besattes med følgende Personale af den kgl. Artilleribrigade: 1 Kaptajn af 1. Klasse som Forstander*), 2 Premierløjtnanter og 2 Kommandersergenter som Lærere og 1 Fourer som Økonomiskriver, medens en Gymnastiklærer af 1. Artilleriregiment tillige skulde forrette Tjeneste som Lærer ved Elevskolen, hvorimod Overfyrværkeren, der planmæssigt afgaves som Lærer ved den Classenske Legatskole, for Fremtiden fritoges for al Tjeneste ved Elevskolen. — Dette Personale skulde udelukkende staa til Skolens Raadighed, med Undtagelse af Gymnastiklæreren, og med samme, Forstanderen iberegnet, skulde hele Undervisningen og alle Øvelser samt den indre Orden og Økonomien bestrides.

At dette Arbejde kun daarligt kunde overkommes, var selvfølgelig, og allerede i September 1852 fremkommer der ogsaa en Indstilling fra Skolen om at faa Lærerpersonalet forøget med 1 Officer, helst Kaptajn af 2. Klasse, der som næstkommanderende i mødende Tilfælde kunde overtage Forstanderens Funktioner, og 1 à 2 dygtige, ældre Underofficerer.

De overkomplette Elever skulde dog sættes i vakante Overkonstabelnumre.

1853 Ved Begyndelsen af Aaret 1853 fandt der en Omregulering Sted mellem Eleverne i de forskellige Klasser; ved denne Lejlighed blev

*) Ved allerh. Resol. af ²⁸/₃ 1860 blev det fastsat, at Forstanderen ogsaa planmæssigt kunde være en Major.

naturligvis nogle — de flinkeste — begunstigede og kom til at slippe med et 3-aarigt Skoleophold.

De 80 Elever fordeltes derefter i de 4 Klasser saaledes:

	Artilleri-Elever	Ingeniør-Elever	Sum
1. Klasse	14	2	16
2. „	19	3	22
3. „	12	2	14
4. „	20	8	28.

Medens Koleraen i det her nævnte Aar hærgede Byen og bortrev en Masse Mennesker, slap Skolen saa godt som helt fri. Den laa jo ogsaa noget isoleret i landlige Omgivelser, og der blev naturligvis truffet alle mulige Sikkerhedsforanstaltninger. En Del blev dog indlagte paa Hospitalet, men udskreves forholdsvis hurtigt.

Aaret efter (K. M. Resol. $\frac{24}{8}$ 1854) bestemmes det, at Elevantallet successivt maa forøges til 100, og fra $\frac{1}{4}$ 1856 forøges Lærerpersonalet med 1 Overfyrværker og 2 Sergenter, medens der kun beholdes 1 Kommandersergent. Man træffer ikke længer Mangel paa Imødekommen fra oven, men mærker Liberalitet ved Opfattelsen af økonomiske Spørgsmaal; der indrømmes bestemte Ferier, i hvilke et vist dagligt Beløb godskrives de permitterede Elever; der bliver ved indvundne Bespareser Midler, som det tillades at anvende (Arm. Int. Skriv. $\frac{3}{12}$ 1856) til Anskaffelse af de fornødne Terriner, Fade og Potageskeer, hvorved Serveringen af Middagsmaden fik et hyggeligere Præg end tidligere, da enhver Elev selv hentede sin Portion hos Marketenderen, til Ekstrapise og Drikke paa enkelte Højtidsdage og til en Skovtur en Gang om Sommeren — kort sagt: en Forandring til det bedre, som man kun kan tænke sig hidført ved Nidkærhed for Skolen fra de overordnedes Side. Skolens Budget paa denne Tid, saaledes som det fremgaar af Oversigten over Pengebevillingerne til Krigsministeriet for Finansperioden fra $\frac{1}{4}$ 1856 til $\frac{31}{3}$ 1858, opføres saaledes:

α. Lærerpersonalet: Tillæg til Forstanderen 200 Rd., til 2 Premierltr. à 120 Rd. = 240 Rd., til 1 Overfyrv. 100 Rd. (den anden faar Tillæg fra den Classenske Legatskole, hvortil han er afgivet som Lærer), til 1 Komdsgt. 90 Rd., 1 Fourer 66 Rd., 2 Sergenter à 42 Rd. = 84 Rd., Gymnastiklæreren 12 Rd., Syngelæreren 60 Rd., for Undervisning i Syning 48 Rd., tilsammen.. 900 Rd.

β. Eleverne: 1 Elev: Kost og Vask 20 Sk. dagl. = 76 Rd. 4 Sk., Brød à $4\frac{1}{2}$ Sk. dagl. = 17 Rd. $10\frac{1}{2}$ Sk., Undermundering og andre Klædningsstykker 23 Rd. $30\frac{1}{2}$ Sk., Overmund. og Lædertøj 12 Rd. $94\frac{5}{6}$ Sk., Maanedspenge à 32 Sk. =

4 Rd., Lommepenge à 3 Sk. ugentlig = 1 Rd. 60 Sk., tilsammen 135 Rd. $7\frac{5}{6}$ Sk. aarl., udgør for 100 Elever i 1 Aar	13,508 — $15\frac{1}{2}$ Sk.
γ. Forskell. Udgifter: 18 Favne Brænde aarl. à 16 Rd. = 288 Rd., 35 Lpd. Lys aarl. à 5 Rd. 32 Sk. = 186 Rd. 64 Sk., Anskaffelse og Ved- ligeholdelse af Skoleinventariesager 200 Rd., Anskaffelse og Vedligeholdelse af Sengeinven- tarium 400 Rd., Bøger, Tegne- og Skrive- materialier 300 Rd., Lokalernes Rengøring, Sand og Koste 40 Rd., ubestemte og tilfældige Udgifter 207 Rd. 20 Sk., tilsammen	1,621 — 84 Sk. <hr/> 16,030 Rd. $3\frac{1}{2}$ Sk.
Herfra drages Renten af det Classenske Legat	200 —
Budgetsum for 1 Aar	15,830 Rd. $3\frac{1}{2}$ Sk.

Dette Budget for Skolen har ogsaa med mindre væsentlige Afvigelser ligget til Grund for Bevillingerne i de nærmest paafølgende Aar. Budgetsummen i Finansperioden 18⁶⁴/₆₆ var for hvert Aar beregnet til 16,200 Rdl. Vilde man vide hele den virkelige Udgift for Skolen aarlig, maatte naturligvis hertil endnu lægges Gager og Lønninger m. v. for det til Skolens udelukkende Raadighed staaende Lærerpersonele, hvilke findes opførte i Krigsministeriets Budget paa forskellige andre Conti.

Under ²¹/₁₀ 1858 bestemtes det, at Skolens Eksamen fremtidig skulde afholdes i April, de dimitterede Elever afgaa til de respektive Afdelinger den ¹/₅, første Gang i 1860, saaledes at der altsaa ikke afholdtes nogen Afgangseksamen i 1859, at det nye Skolekursus skulde begynde 1ste Maj og Skolen have en Sommerferie paa omtrent 4 Uger i August Maaned hvert Aar.

Skolen motiverer sin Indstilling af ²¹/₇ 1858 desangaaende bl. a. ved, „at Examens Afholdelse og Forberedelserne dertil ske efter de nuværende Bestemmelser i den varmeste Aarstid; Heden i Classerne, hvor 25 til 28 Elever er samlede, er tidt saa utaalelig og sløvende, at det næsten ikke er muligt under den daglige Underviisning og ved Repetitionen at holde Elevernes Opmærksomhed vaagen“.

Vi maa nu gaa nogle Aar tilbage i Tiden og omtale enkelte interessante Forhold. Saaledes foreligger der ved Krigsministeriets Reskript af ²⁰/₈ 1852 Regler for Elevernes Antagelse paa Skolen med Hensyn til de Fordringer, der maa stilles.

De lyder saaledes:

„— at have naaet 14 Aars Alderen og være confirmeret.

- have god og feilfri Legemsbeskaffenhed og i Særdeleshed et skarpt Syn.
- have en efter Alderen passende Høide, som ei maa være under 53 Tommer.
- være forsynet med Døbe-, Vaccinations- og Konfirmations-Attest samt Beviis for Flid og god Opførsel i Skolen og Indtegningsbeviis i Værnepligtsrullen.
- aflægge fyldestgørende Prøve ved Skolen i følgende Discipliner:
  - Dansk Læsning, saavel Trykt som Skrevet.
  - Dansk Grammatik.
  - Dansk Retskrivning og Skjønskrivning, saavel med danske som latinske Bogstaver.
  - Regning, de fire Species i hele og brudne Tal.
  - Hovedregning.
  - Tydsck Læsning og Oversættelse“.

Samtidig blev det fastsat, hvad Eleverne skulde medbringe ved Optagelsen paa Skolen, nemlig:

1 Skrin med Laas og Nøgle, 2 Par Støvler eller 1 Par Støvler og 1 Par Sko, 4 Skjorter, 4 Par Strømper, 4 Lommetørklæder, 1 Kam, 1 Pudsegaffel, 1 Traadvindsel med rød, hvid og blaa Traad, Stoppegarn, Sy- og Stoppenaal, 1 Syring, 1 Par Vaskeskindshandsker, 1 Rotting, 1 Ske, 1 Kniv, 1 Gaffel, 1 Klædebørste og 2 Skobørster.

Disse Bestemmelser søgte Skolen gennem sit Program af $\frac{8}{5}$ 1854 for saavel den teoretiske som praktiske Undervisning over for Artilleribrigaden at ændre noget. Det hedder heri bl. a. for Antagelsen:

„Til Elev antages i Reglen Ingen, førend han har fyldt sit 14. Aar og er confirmeret. Er en saadan Aspirant danskfødt eller oplært i dansktalende Provinser, maa han ved Antagelsen kunne læse Dansk, saavel trykt som skrevet, ligesom han og maae kunne skrive Sammenkrift og regne med de 4 Species i hele og brudne Tal, benævnte og ubenævnte Tal. Er han tydsckfødt eller oplært i tydscktalende Provinser, maae han kunne læse Tydsck, ligeledes saavel trykt som skrevet, og iøvrigt opfylde de samme Fordringer med Hensyn til Skrivning og Regning“.

Det her omtalte Program, som dog mulig gentager nogle Bestemmelser, der alt i en Aarrække har været fulgt, siger bl. a. ogsaa, at „hvert Aar i August finder saavel Oprykning Sted fra den ene Classe til den anden, som Afgang til Ingenieurcorpset og Artilleribrigaden, alt ifølge afholdt Examen, hvis Begyndelse bekjendtgjøres for Ingenieurcorpsets og Artilleribrigadens Officerer, hvilke alle tilstedes Adgang, saavel ved dens skriftlige som mundtlige Dele. Examinationen foretages af Lærerne. Ved Oprykningsexamen ere disse ogsaa Censorer. Ved Afgangsexamen udvælges Censorer af Ingenieurcorpsets og Artilleribrigadens Officerer, hvilke i Forening med Lærerne bestemme Spørgs-

maal og Prøver. Af de første har bestandig een Inspektion ved den skriftlige Examen“.

Det anføres derhos i Programmet bl. a., hvor mange Karakterer der gives i de forskellige Fag, samt at den af Forstanderen givne Karakter for Opførsel ikke tør være under god for at bestaa.

Desuden: „For at have bestaaet med 1ste Character maae Eleven i hvert af de forskjellige theoretiske Underviisningsfag have Halvdelen af Charactererne gode. For Færdigheden i de forskjellige practiske Øvelser maa der ikke haves under godt.

For at erholde 2den Character bør Eleverne ikkun i een af de efterfølgende Underviisningsgrene ikke være bestaaet:

Tydsck, Historie, Geographi og Mathematik, men isaafald dog i det Hele have $\frac{3}{4}$ af de ialt erholdte Characterer gode.

For at erholde 3die Character kan Eleven ikke have bestaaet i 2de af de ovenanførte Underviisningsgrene, men $\frac{3}{4}$ af de erholdte Characterer maae da være gode“.

For Karaktererne gjaldt følgende Talværdier:

Ug	Mg	mg	G	g	tg	mdl	slet
12	10	9	8	6	3	1	0,

og det fastsattes, at en Elev med 2. Karakter ikke kunde indrangeres over en med 1. Karakter, selv om Summen af Værdierne for den første Karakterer var større end Summen af den sidste.

Programmet slutter med detaillerede Tabeller for Skoleundervisningens Omfang og Indhold i Almindelighed.

Undervisningen blev i denne Periode forbedret ved nye Lærebøger, og i de Fag, i hvilke der ingen autoriserede Lærebøger fandtes, bestemte Forstanderen i Forening med Lærerne, hvilke Bøger eller Hæfter der skulde følges.

Undervisning i Geografi, der tidligere kun var given i ældste Klasse, skulde nu paabegyndes i næstældste Klasse, og der skulde holdes Foredrag i dette Fag i de to yngste Klasser.

Endskønt Undervisningen i det hele og store syntes at være lagt godt til Rette gennem det forannævnte Program og de dertil knyttede Bestemmelser for Lærebøger, ændredes der dog allerede i 1855 ved de givne Direktiver; saaledes bestemtes det, at der ikke længere skulde gives Undervisning i Historie og Geografi i ældste Klasse, og at der ikke skulde være Prøve i disse Fag ved Afgangseksamen.

Vinterfrakken (Feltkappen) anskaffedes i Slutningen af 1855.

Det vil i dette Tidsafsnit, omkring Midten af Halvtredserne, være rigtigt at omtale en enkelt lille Episode, som ganske vist maa henføres til Medaillens Revers, men som dog er ret karakteristisk. Det var nemlig forebragt 1. Artilleriregiment, at Eleverne ved Skolen skulde have Brændevinsflasker skjulte under deres Senge, og der blev da

foretaget en meget indgaaende Undersøgelse i denne Retning. Dette Rygte har dog formentlig intet haft paa sig, thi der høres intet nærmere om Undersøgelsens Udfald.

Medens Koleraen i 1853, saaledes som foran nævnt, skaanede Skolen, grasserede der paa denne i Slutningen af 1856 en Øjensygdom; mange Elever blev angrebne af denne Sygdom, som i det hele voldte et stort Afbræk i Undervisningens Gang — ikke mindre end 20 over-sendes paa een Gang til og indlagdes paa Augustenborg Lazaret. 1856

Med Hensyn til Forplejningen syntes Forholdene i denne Periode at være ordnede paa den Maade, at Marketendersken paa Ny Artilleri-kaserne skulde levere Middagsmad for en Betaling af $9\frac{1}{2}$ β daglig pr. Elev (blev i Slutningen af 1855 forhøjet til $10\frac{1}{2}$ β daglig), medens der hver Lørdag leveredes hver Elev 1 π Smør og $\frac{1}{2}$ π Ost.

At de til Lazarettet paa Augustenborg evakuerede Elever ikke maa have været rene Dydsmønstre, synes at fremgaa af en Korre-spondance mellem dette og Skolen. Det ses nemlig heraf, at Lazarettet gerne vil have at vide, efter hvilke Regler der uddeles Rottingslag til Skolens Elever, og om de, der er over 18 Aar, er fritagne.

Det strenge Tilsyn, Regimentet kunde føre med Skolen, gav sig Udslag i forskellige Bestemmelser, hvoraf een, som den $26/5$ 1857 1857 sendtes Skolen, var saalydende:

„Regimentet seer sig foranlediget til at meddele Skolen til Rette-snor for Fremtiden, at saavel Officerer som Underofficerer have at møde til Underviisning i Classerne iført Mundering, dog uden Sabel og Taske“.

Medens Svømmeøvelserne i 1854 foretoges ved Kalvebod Lynette, ses de i 1857 at foregaa ved Svømmeanstalten paa Søbatteriet, og Skolen beder i den Anledning om nogle Telte til Anvendelse her, da Afklædningen maa foregaa under aaben Himmel.

Den første Marchtur foretages i August 1858 og gaar til Kronborg, Hellebæk og Omegn, efter at Skolen har faaet Tilladelse til at bese Kronborg Fæstning. Senere, ved vi, afholdes regelmæssigt aarlig en saadan Udflugt til de nærmeste Egne, og hyppigt blev der stillet en Trompeter til Skolens Raadighed i de Dage, den foretoges. 1858

Det vil her være rettest at anføre, at Afgangs- og Opryknings-prøverne i 1858 fik et særligt uheldigt Forløb, idet ikke mindre end 13 afskedigedes fra Skolen og 8 indstilledes til at forblive 1 Aar endnu i Klasserne.

Denne store Afgang kunde naturligvis skyldes Elevernes daarlige Egenskaber, men man maa formentlig ogsaa noget søge Grunden dertil i, at det begyndte at knibe med at skaffe Plads til Eleverne ved Artilleri-brigaden og Ingeniørkorpset, hvor alle vakante Numre nu var udfyldte. Den af Krigsministeriet ved Resolution af $16/8$ 1858 truffne Bestemmelse, „at

slige fra Underofficer-Elevskolen afgaaede Underofficerer, som af Mangel paa Vacance ikke kunne sættes i reglementeret Underofficers-Nummer, indtil saadant kan ske, vel gives Underofficers-Distinction og forrette Underofficers Tjeneste, men forblive staaende i Nummer og i Lønning ved Elevskolen, hvis Tilgang vil blive at limitere i Overensstemmelse hermed“, bødede noget paa Forholdene, og hjalp Skolen ud over Vanskelighederne. Senere, i 1860, gik man et Skridt videre og bestemte, at fremtidig skulde de ved Afgangseksamen bestaaede Elever, for hvilke der ikke havdes vakante Numre i Artilleriet eller Ingeniørkorpset, være forpligtede til som Underofficerer at indtræde i de Kavalleriregimenter eller Infanteribatailloner, som havde Vakancer i deres Underofficersklasse, og som ønskede at modtage dem paa de samme Betingelser med Hensyn til Kapitulationsforhold, som var foreskrevne for deres Indtrædelse i Artilleriet og Ingeniørkorpset, nemlig som Underofficerer og, for saa vidt de havde opnaaet det 18. Aars Lægdsrullealder, med 8 Aars Kapitulation.

Denne Bestemmelse vakte Tilfredshed, og man ser Afgangsklassen 1860 spredt over hele Hæren, men de stillede Krav fra de forskellige Infanteribatailloner, Dragonregimenter og Jægerkorps kunde dog ikke nær efterkommes. Endog ret beskedne Anmodninger maa lægges til Side. Naa, det maa i denne Forbindelse anføres, at Elevantallet paa dette Tidspunkt allerede var betydelig formindsket derved, at mange Elever frivillig i Slutningen af 1858 og Begyndelsen af 1859 havde søgt og faaet Tilladelse til at forlade Skolen for at indtræde som Underofficers-Aspiranter ved de forskellige Afdelinger uden for Artilleriet og Ingeniørkorpset. Disse Elever — i alt 13 —, der ellers først skulde være afgaaede $\frac{1}{5}$ 1860, fik ved Afgangen tildelt Underkorporals Distinktion. Særlig fra Kavalleriregimenterne var Efterspørgslen stor.

1859 En Omregulering af Elevantallet i 1859 for at bringe Klasserne paa ensartede Størrelser kommer naturligvis til at begunstige nogle enkelte, og samme Aar bringes Resolutionen af $\frac{18}{2}$ 1833 i Erindring; i denne hedder det, at en Elev, som efter i eet Aar at have frekventeret Skolen uden at give Haab om at kunne blive Underofficer i Artilleriet, bør afskediges.

Med de nysnævnte ændrede Bestemmelser for Afgangen fra Skolen fulgte ogsaa andre Bestemmelser for selve Afgangseksamen. Det fastsattes saaledes, at der ved denne fremtidig skulde gives 4 Karakterer for Regning, 2 for skriftlig og 2 for mundtlig, i Stedet for 1 og 1 „paa Grund af denne Branches Vigtighed for Underofficerer“. Endvidere, „at for at være bestaaet maa, samtidig med at Halvdelen af Examenscharactererne i hvert Fag skal være „gode“, Middeltallet af disse Characterer med den for det sidste Skoleaar sammendragne Character i samme Fag, ei være under 5“.

Samtidig bortfaldt Bestemmelserne om, at Eleverne bestod med 1ste, 2den og 3die Karakter, fordi, som det nævnes, „de intet praktisk Værd have, og da det synes ubilligt, at en Elev, ved ei'at bestaae i Tydsk (Dansk) eller Mathematik, skal indrangeres efter dem, der ere bestaaede i alle Fag, om end Summen af hans Characterer er større end disses“.

I 1859 fik Eleverne en Chacot af ny Model, hvorom der Aaret i Forvejen var sket Indstilling.

Medens det i nogle Aar syntes at have knebet lidt med Tilgang af Aspiranter, er Forholdene paa dette Omraade pludselig bleven forbedrede; i 1860 indstiller der sig saaledes 83 til Optagelse, i 1861 1860 endog 92, saa der var nok at vrage imellem, og deromkring holdt Tallet sig i de nærmeste Aar, i 1864 var der dog usædvanligt mange, i alt 123 anmeldte.

Det vil her være rigtigst at anføre, at Ingeniøreleverne blev foreslaaede af det kgl. Ingeniør-Korps, men mødte til Prøve paa Skolen — en Bestemmelse fra 1852, som ikke ses at være hævet.

I 1861, samtidig med at Skolen fremsender Forslag til sit Budget for 2-Aaret 18⁶²/₆₄, lydende paa 15,800 Rbd. aarlig, foreligger der 1861 en meget interessant Opgørelse over, hvad en Elev havde kostet aarlig i Finansaarene 18⁶⁰/₆₂, nemlig i alt 137 Rbd., og den kommer til dette Resultat gennem nedenstaaende Opgørelse.

Kost og Vask:

Middagsmad	10 $\frac{1}{2}$ β
$\frac{1}{2}$ Pot Øl	1 $\frac{1}{2}$ „
$\frac{1}{7}$ π Smør	6 „
$\frac{1}{14}$ π Ost	1 „
Vask	1 „

dagligt . . . . . 20 β, aarligt . . . . . 76 Rbd. 4 β

Brød:

dagligt à 4 $\frac{1}{2}$ β, „ 17 „ 10 $\frac{1}{2}$ „

Overmundering og Lædertøj:

1 Klædes Trøje	4 Rbd. 75 β
$\frac{1}{2}$ Vaabenfrakke	4 „ 28 „
1 Pr. Kirsejs Bukser	4 „ 59 „
$\frac{1}{2}$ Felthue	59 $\frac{1}{2}$ „
$\frac{1}{12}$ Chacot	34 „
$\frac{1}{6}$ Pompon	4 „
$\frac{1}{16}$ Sabelskede med Beslag	11 „
$\frac{1}{16}$ Livrem med Skilt	8 „
$\frac{1}{24}$ Rørtaske	1 $\frac{1}{2}$ „

aarligt . . . . . 14 „ 88 „

Undermundering og andre Klædningsstk.:

$\frac{1}{2}$ Vest.....		89	β
1 Pr. Ravndugsbukser ..	1 Rbd.	27	„
$\frac{1}{2}$ Ravndugstrøje		54 $\frac{1}{2}$	„
1 Pr. Handsker		52	„
1 Halsbind		40	„
1 Pr. Støvler	3	„	48
1 „ Sko.....	2	„	48
$\frac{1}{4}$ „ Voltigersko		44	„
Saaler og Hæle.....	6	„	
4 Skjorter	4	„	83
4 Pr. Sokker	1	„	24
4 Lommetørklæder	1	„	
		aarligt. .	23 Rbd. 29 $\frac{1}{2}$ β

Maanedspenge:

maanedligt 32 β, „ 4 „

Lommepenge:

ugentligt 3 β, „ 1 „ 60 „

At Eleverne dog ikke helt havde sagt Farvel til Gl. Laboratorium og dets Grund ved Overflyttelsen til Ny Artillerikaserne ses af, at der i 1861 afholdes Feltskytsbetjening og Fodeksercits m. m. der, medens i øvrigt Fægtesalen paa Kasernen stilles til Skolens Raadighed til Gymnastik. En lignende Tildeling af Øvelsespladser har sikkert ogsaa fundet Sted Aarene i Forvejen, og den gentages omtrent paa samme Maade i 1863, idet dog kun da „Det faste Batteri“ og Manipulationsredskaberne paa Gl. Laboratorium stilles til Skolens Raadighed til Batteriskytsbetjening og Manipulation, medens i øvrigt Ridebanen paa „Ny Kaserne“, som den hyppigst kaldes, anvendes til de andre Øvelser.

1862 I 1862 holdes der strengt paa 53“ Højde ved Optagelsen. Alle, som ikke har denne Højde, bliver straks tilbageviste. Aaret efter mildnes der lidt paa Forholdene for de Underofficerer, der ønsker deres Sønner anbragte paa Skolen, idet det gennem en ministeriel Bestemmelse fastsættes, at disse Drengene fortrinsvis skal tages i Betragtning ved Antagelsen som Elever.

1864 Krigen 1864 forrykkede ganske naturligt Uddannelsesforholdene for Skolens Vedkommende, thi det gjaldt under disse Forhold om hurtigst muligt at faa ældste Klasse uddannet til øjeblikkelig Tjeneste ved Tropperne. Den teoretiske Undervisning indskrænkedes allerede fra December 1863, og der blev lagt særlig Vægt paa de praktiske Fag. Eleverne i denne Klasse normeredes med lang Sabel og Kappe for beredne og

senere med Sporer. Formiddagen anvendtes til Rideøvelser, Eftermiddagen til Staldtjeneste, Pakning, Manipulation o. l. Klassens Uddannelse forceredes saa stærkt, at Eleverne allerede den 2. Marts, ca. to Maaneder før den normale Afgangsdag, kunde afgaa fra Skolen efter at være forfremmede til Korporaler. Der afholdtes ingen Afgangseksamen, men Gennemsnitsværdierne af Aarets Karakterer angav Rækkefølgen. De 24 Elever, som Klassen bestod af, fordeltes saaledes, at de 13 sidste gik til de forskellige Feltbatterier i Fredericia og ved Dybbøl, 2 afgik til Ingeniørkorpset, og 9 kommanderedes som Lærere paa den Trainkonstabelrekrutskole, der blev dannet af 1. Hold Rekrutter i 1864. Tid efter anden afgik dog disse sidste, med Undtagelse af 2, som ogsaa senere kom til Ingeniørkorpset, til Feltbatterierne for at udfylde ledigværende Pladser der. Før Dybbøls Fald var de sidste afgaaede fra Rekrutskolen og naaede saaledes at gøre deres Indsats i denne Stillings helt modige Forsvar; en enkelt, Klassens Duks, vendte ikke mere tilbage og staar endnu opført som „savnet efter Stormen paa Dybbøl“.

Vi vil ganske naturligt ikke i dette Afsnit eller i det hele taget komme ind paa personlige Sager; det er ikke vor Agt og ligger vor Opgave ret fjernt, men vi kan dog alligevel ikke undlade at omtale en Attest eller et Vidnesbyrd, som blev udstedt i 1864 af den fungerende Forstander til en afgaaende Elev, da det deri anførte taler saa højt om Forstaaelsen af et saadant Individ's Værd og ved sit Indhold belyser de stærke Følelser, der kan give sig til Kende hos et ungt, lovende Menneske. Den paagældende, der var en Underofficerssøn, ønskede at forlade Skolen, og der medgives ham følgende Anbefaling:

„N. N., der har været Elev paa Artilleri-Underofficers-Elevskolen i 1¹/₄ Aar, forlader nu efter eget Ønske Skolen som Følge af en uovervindelig Lyst til Søværnet. Skolen seer ham ugjerne gaae bort, men holder sig forvissat om, at ovennævnte Elev hos sine tilkommende Foresatte vil vinde den samme Velvillie og Anerkjendelse, som han ved sit ærlige og freidige Forhold her altid har gjort sig fortjent til“.

Ordene er enkle og viser med tilstrækkelig Tydelighed, at der med faa Ord kan udtrykkes saa uendelig meget.

Aaret 1864 blev ogsaa paa andre Omraader noget usædvanligt. Saaledes blev det nødvendigt at flytte Skolen i nogen Tid til den militære Højskoles Bygning (beliggende ved Kongens Nytorv), fordi Lokalerne paa Kasernens 3. Etage, og formentlig ogsaa mange andre, maatte rømmes og give Plads for de hertil Byen overførte syge og saarede Soldater; det vides, at Stuerne Nr. 10, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20 og 21 blev anvendte i dette Øjemed og før Skolens Indrykning igen istandsatte.

1865

I Begyndelsen af 1865 sysledes der atter meget indgaaende med Skolens Forhold. Det ses saaledes, at Generalinspektøren for Fodfolket, Generalmajor *Branner*, faar tilsendt alle Aktstykker vedrørende Skolens Tilblivelse og senere Udvikling, og allerede her lægges sikkert Spiren til den Tanke, som Planen af ²⁹/₄ 1868 bragte Budskab om, at Skolen skulde henlægges under Generalinspektøren for Fodfolket.

Omorganisationen var altsaa paa Tale, og allerede en Del fuldbyrdedes i 1865 efter Ministeriets Bestemmelse af ¹⁵/₄ s. A., som støttede sig til et modtaget „Udkast til en Plan for Armeens Underofficers-Elevskole“. Den henlagdes saaledes den ¹/₉ i det nævnte Aar direkte under den kgl. Artilleribrigade, og dens Lærerantal forøgedes noget, medens den i øvrigt fortsatte sin Virksomhed som en Armé-Underofficersskole, hvorfra samtlige Hærens Afdelinger forsynedes med Underofficerer.

Elewantallet forøgedes, og det fastsattes, at Aspiranterne ved Antagelsen skulde være mellem 15 og 17 Aar og 54“ høje. De maatte forpligte sig til at tjene 8 Aar som Underofficerer efter Afgangen fra Skolen. Den ændrede Aldersbestemmelse var paakrævet, fordi det ønskedes, at Eleverne skulde være 18 Aar ved Afgangen.

En Omregulering, der skulde træde i Kraft efter Sommerferiens Slutning i 1865, var ogsaa en Følge af de ændrede Bestemmelser, som nu tredelte Skolen. De eksisterende 4 Klasser skulde indordnes i 3, og denne Ændring bragtes til Udførelse paa den Maade:

- at 1. Klassen 17 Elever og de første 17 Elever i 2. Klasse,
i alt 34 Elever, dannede ældste Klasse,
- „ de sidste 8 Elever af 2. Klasse og de første 25 Elever af 3. Klasse,
i alt 33 Elever, dannede Mellemlassen, og
- „ de sidste 5 Elever af 3. Klasse samt hele 4. Klasse,
i alt 33 Elever, dannede yngste Klasse.

Prøver før Antagelsen skulde fremtidig afholdes i Kjøbenhavn, Nyborg og Aarhus, og for at kunne antages maatte en Aspirant 1) kunne læse Dansk flydende og skrive det nogenlunde correct efter Dictat, 2) besidde Færdighed i almindelig Regning, 3) skrive en nogenlunde god Haandskrift og 4) kunne Grammatikens Hovedregler. Han skulde derhos have et skarpt Syn og være konfirmeret.

Ved Siden af disse meget gennemgribende Ændringer i Skolens Forhold synes det at være af mindre Interesse, at der i 1866 var Tale om at købe et Fortepiano, der skulde benyttes ved Sangundervisningen i Stedet for den hidtil anvendte Violin, men nævnes dog for Fuldstændighedens Skyld, og det synes, at Tilfældet kommer Skolen til Hjælp ved, at der overlades denne et saadant Instrument fra Uddannelsesskolen for Reserveofficerer til Infanteriet.

Ved Begyndelsen af Aaret 1866, den $\frac{1}{2}$, staar vi i øvrigt over for det første Jubilæum, som blev festligholdt, 50-Aarsdagen for Skolens Oprettelse. 1866

Denne Begivenhed fandt fuld Støtte og Tilslutning hos de højeste Myndigheder; saaledes tilstod Krigsministeriet Skolen et Beløb paa 50 Rbd. til et Festmaaltid for Eleverne paa denne Dag, ligesom Dagen skulde være en Fridag ved samtlige Artilleriets Afdelinger, og Artilleriregimentets Musikkorps blev stillet til Skolens Raadighed. Artilleriets Chef, Oberst *H. A. A. de Jonquières*, holdt Parade i Ridehuset, hvortil samtlige Officerer og Underofficerer i Artilleriet var indbudte, ligesom ogsaa de til de andre Vaaben afgaaede Elever, og der blev givet de mødende — hvorimellem ogsaa mange civile, af Militærtjenesten udraadte Elever — Adgang til Skolens Lokaler.

En i Dagens Anledning udsendt Artilleribekendtgørelse (Nr. 22) var saalydende:

„Artilleriunderofficers-Elevskolen har Dags Dato bestaaet i 50 Aar; det er Artilleriet kjært i Anledning heraf at kunne udtale sin Anerkjendelse af den store Betydning, denne Skole har haft for Artilleriet derved, at det væsenlig er den, det skyldes, at Artilleriet har haft en Underofficersklasse, der saavel i Fred som i Krig har indlagt sig Ære ved tro Pligtopfyldelse, og som har vidst at indtage en hæderlig Plads i Samfundet.

Artilleriet udtaler, med fuld Fortrøstning om, at det vil gaa i Oplydelse, det Haab, at Skolen ikke blot for Artilleriet, men ogsaa for Armeens øvrige Afdelinger fremdeles vil virke ligesaa gavnligt“.

Efter at Jubilæumsfestlighederne var vel overstaaede, skulde der tænkes paa Prøverne, som nu skulde foregaa efter noget ændrede Regler. For Afgangsprøvens Vedkommende approberer Krigsministeriet under $\frac{15}{3}$, „at Afgjørelsen af Spørgsmaalet om, til hvilket Vaaben de i Afgangsexamen ved bemeldte Skole bestaaede Elever skulde afgaae, maa for de dennegang afgaaede Elevers Vedkommende bestemmes ved de Paagældendes eget Valg, saaledes at de vælge i den Rækkefølge, hvori de ved Examen bestaar. Forinden bemeldte Valg vil kunne foregaae, skal det dog fra Ministeriet blive meddeelt, i hvilken Udstrækning af Antal Valget vil kunne skee til hvert Vaaben“.

Fordelingen fastsattes i Henhold hertil i Slutningen af April for dette Aars Vedkommende saaledes:

„til det Kongelige Ingenieurcorps	5,
til det Kongelige Artilleri	4 og
til Infanteriafdelingerne	Resten“.

En Tid efter Afgangen forblev i alt 24 Korporaler af denne Klasse paa Kasernen, hvor de forplejedes og kasereredes ved Artilleriregimentets

Foranstaltning, indtil de kunde blive ansatte ved Troppeafdelingerne. De maatte indtil Afgangen til Afdelingerne den $\frac{20}{5}$ deltage i Øvelserne ved Skolen.

Vi støder i øvrigt her første Gang paa det Forhold, at Eleverne inden Afgangen uniformeres, dog kun med Vaabenfrakke, Kirsejsbenklæder og Felthue, som foreskrevet for det Vaaben, hvortil de er bestemte.

For Optagelsesprøvens Vedkommende var det ret uheldigt med den fastsatte Aldersgrænse mellem 15—17 Aar for Antagelsen som Elev, og Bestemmelsen spærrede for Tilgangen. Det hjalp en Del, at nogle Spillemand — i alt 9 — fik Tilladelse til at fremstille sig til Adgangsprøven, og af disse bestod de 8, men det var ikke nok; en ny Adgangsprøve maatte afholdes for de Aspiranter, der i en Alder mellem 14—15 Aar kunde ønske Antagelse, ligesom ogsaa nogle afskedigede Spillemand skulde prøves ved denne Lejlighed. Paa denne Maade lykkedes det at faa samtlige 35 vakante Numre besatte, deraf de 20 med tidligere Spillemand („Piberdreng“).

Undervisningen skulde fremdeles ledes i Overensstemmelse med Krigsministeriets Skrivelse af $\frac{15}{4}$ 1865 og omfattede: Artilleri, Vaabenlære, Felttjeneste, Garnisonstjeneste, Fortifikation, Dansk, Regning, Matematik, Historie og Geografi, Skrivning, Tegning, Øvelser i Marken, Eksercits og Skytsbetjening, Gymnastik, Vaabenøvelser og Svømning, hvortil saa yderligere kom: Signaler, Syning og Sang.

Svømmeøvelserne foregaar i dette Aar som Aaret i Forvejen paa Gl. Holm, hvor 2 Flaader staar til Skolens Raadighed.

Der foreligger ogsaa her en Opgørelse over, hvad en Elev koster aarligt. Beløbet er lidt større end ved den forrige Opgørelse (Side 27) og naar nu gennem en specificeret Opstilling 138 Rbd. 84 β .

Skolens Budgetforslag beløb sig i dette Aar i alt for 120 Elever + Tillæg til Lærerpersonalet til 19,893 Rbd.

1867

Vi gaar nu ind i Aaret 1867, der, som man egentlig skulde tro, maatte blive meget bemærkelsesværdigt ogsaa for Skolens Vedkommende, som det blev det for hele Hæren; men dette blev dog ikke Tilfældet, og Grunden dertil var simpelthen den, at Overgangen var forberedt og delvis gennemført gennem de nærmest to foregaaende Aar.

Straks ved Aarets Begyndelse tillod Ministeriet, at der antoges Elever med en Minimumsalder af 14 Aar.

I Marts Maaned staar vi over for en Begivenhed, der er enestaaende i Skolens Historie. Den 16. i denne Maaned tilgaar der nemlig Skolen Meddelelse om, at Elev i ældste Klasse *C. G. Sandberg* under $\frac{19}{2}$ s. A. har faaet tildelt Medaillen for Druknedes Redning.

Svømmeøvelserne henlægges nu til Flaadens Leje.

Angaaende Fordelingen af Afgangsklassens Elever bemærkes, at denne foretoges efter samme Princip som Aaret i Forvejen; Artilleriet og Ingeniørtropperne fik mindste Parten, Fodfolket største Parten.

Under $\frac{6}{7}$ foreligger Hærloven med de nærmere Bestemmelser for Skolen i dennes §§ 76—79.

Da Hærlovskastet vedrørende Skolen med de dertil knyttede Motiver er ret interessant og ogsaa af anden Grund maa medoptages, skal alt vedrørende denne Sag saa vel som Loven nedenfor anføres.

Udkast.	Motiver.	Lov.
<p style="text-align: center;">Den militaire Elevskole.</p> <p style="text-align: center;">§ 76.</p> <p>Skolen er fælles for hele Hæren.</p> <p>Dens Bestemmelse er at sikre Hæren en Deel af den Tilgang af Befalingsmænd, den behøver, ved at give unge Mennesker en dertil sigtende Uddannelse.</p> <p>Underviisningen er eens for alle Elever.</p> <p style="text-align: center;">§ 77.</p> <p>Eleverne skulle ved Antagelsen være i en Alder mellem 14 og 16 Aar. De skulle have en feilfri Legemsbygning og saadanne almindelige Kundskaber, som erhverves i Almueskolerne.</p> <p>Elevernes Antal kan være 120, fordeelte i 3 Klasser, som alle ere eetaarige.</p> <p>De have Ophold, Beklædning og Underviisning frit ved Skolen.</p> <p style="text-align: center;">§ 78.</p> <p>De Elever, der have bestaaet Afgangsprøven, kunne i den Orden, i hvilken de ere bestaaede, vælge imellem de forskellige Vaaben, efterat Krigsministeren har fastsat det Antal, der kan antages ved hvert. Deres Fordeling imellem de forskellige Brigader fastsættes af Ministeren, men mellem Brigadens forskellige Afdelinger af Brigadechefen. De gennemgaae strax Recrutskolen og derpaa Corporalskolen under samme Vilkaar</p>	<p style="text-align: center;">Den militaire Elevskole.</p> <p>I den af Ministeriet i sin Tid udarbejdede Hærplan, der blev forelagt Forsvarscommissionen, var den nuværende Underofficerslevskole foreslaaet bevaret som Uddannelsesanstalt for Underofficerer til alle Vaaben. I dette Øjemed var den foreslaaet deelt i 3 eetaarige Classer og ordnet saaledes, at 40 Elever aarlig kunde paaregnes at afgaae fra den. Forsvarscommissionen har ganske tiltraadt dette Forslag, idet den samtidig har udtalt sin Erkendelse af den fortrinlige Uddannelse, der stedse har været et Særkende for Skolen.</p> <p>Commissionen foreslaaer, som hidtil, at optage Eleverne i den sædvanlige Confirmationssalder af 14—16 Aar og med de Kundskaber, der kunne erhverves i Almueskolerne. Derimod anbefaler den nogen Forandring i den nuværende Uddannelsesplan for Skolen, sigtende til, at der lægges noget mere Vægt paa de almindelige Skolefag, noget mindre paa de reent militaire. Fag, som Eleverne senere ville lære efterat være komne til Tjeneste ved Afdelingerne.</p> <p>Underviisningsfagene vilde derfor blive:</p> <p>Gymnastik og Vaabenøvelser, Skrivning, Tegning, Dansk, Regning, Mathematik, især Geometri, Naturlære, Historie, Geographi og Soldatens almindelige Pligter.</p> <p>Underviisningen foreslaaes afsluttet med en Afgangsprøve.</p>	<p style="text-align: center;">Elevskolen.</p> <p style="text-align: center;">§ 76.</p> <p>Skolen er fælles for hele Hæren.</p> <p>Dens Bestemmelse er, indtil Hærens Forsyning med Befalingsmænd paa anden Maade er tilstrækkelig sikkert, at skaffe Hæren en Deel af den Tilgang af Befalingsmænd, den behøver, ved at give unge Mennesker en dertil sigtende Uddannelse.</p> <p>Underviisningen er eens for alle Elever.</p> <p style="text-align: center;">§ 77.</p> <p>Eleverne skulle ved Antagelsen være i en Alder mellem 14 og 16 Aar. De skulle have en feilfri Legemsbygning og saadanne almindelige Kundskaber, som erhverves i Almueskolerne.</p> <p>Elevernes Antal kan være 120, fordeelte i 3 Classer, som alle ere eetaarige.</p> <p>De have Ophold, Beklædning og Underviisning frit ved Skolen.</p> <p style="text-align: center;">§ 78.</p> <p>De Elever, der have bestaaet Afgangsprøven, kunne i den Orden, i hvilken de have bestaaet, vælge imellem de forskellige Vaaben, efterat Krigsministeren har fastsat det Antal, der kan antages ved hvert. Deres Fordeling imellem de forskellige Brigader fastsættes af Ministeren, men mellem Brigadens forskellige Afde-</p>

Udkast.	Motiver.	Lov.
<p>som denne Skoles øvrige Elever; de behandles fremdeles ganske som disse, naar undtages, at de ikke kunne forlange at hjemsendes, førend de have tjent 2 Aar som Befalingsmænd. Opnaae de ikke at optages i Corporalskolen, behandles de som Menige.</p>	<p>prøve. De Elever, der have bestaaet denne, fordeles til de forskjellige Vaaben efter eget Valg, forsaavidt Antallet af de ledige Pladser, der opgives af Ministeren, tillader det. Efter Indtrædelsen i Afdelingen gennemgaaer Eleven Recruitskolen og derefter Corporalskolen under samme Vilkaar som de øvrige Befalingsmandselever.</p>	<p>linger af Brigadechefen. De gennemgaae strax Recruitskolen og derpaa Corporalskolen under samme Vilkaar som denne Skoles øvrige Elever; de behandles fremdeles ganske som disse, naar undtages, at de ikke kunne forlange at hjemsendes, førend de have tjent 2 Aar som Befalingsmænd. Opnaae de ikke at optages i Corporalskolen, behandles de som Menige.</p>
<p>§ 79.</p> <p>Af de allerede ved Vaabnene opførte Befalingsmænd ere følgende afgivne til stadig Tjeneste ved Skolen:</p> <p>1 Chef, Capitain, 3 Premierlieutenanter, Lærere, 1 Stabssergeant og 7 Oversergeanter eller Sergeanter.</p> <p>I Krigstid vedbliver denne Skole, men en Deel af det ovenanførte Lærerpersonele vender tilbage til de Afdelinger, fra hvilke det er blevet afgivet.</p>	<p>Medens man i Ministeriets tidligere Plan havde troet at burde fordre, at de fra Elevskolen afgaaede Elever skulde paatage sig en 8aarig Capitulation som Vederlag, fordi de paa Skolen havde nydt Ophold, Beklædning og Underviisning paa Statens Bekostning, har Forsvarscommissionen anseet det rigtigere at indskrænke Fordringen til en 2 Aars Forpligtelse. Den er heri bleven ledet af Hensynet til Elevens unge Alder, i hvilken det er vanskeligt for ham at oversee og paa rette Maade bringe i Beregning de Forhold, der bør have Indflydelse paa Valget af hans fremtidige Livsbane.</p> <p>Med Hensyn til Skolens faste Personale har Forsvarscommissionen i det Væsentlige holdt sig til Ministeriets tidligere Forslag og derfor paaregnet ved den:</p> <p>1 Capitain af Artilleriet, Chef, 1 Premierlieutenant af Artilleriet, 2 do. af Infanteriet, 1 Stabssergeant og 7 Oversergeanter og Sergeanter af de forskjellige Vaaben.</p> <p>I Krigstid antages Skolen fortsat, men med nogen Indskrænkning i det militaire Lærerpersonele.</p>	<p>§ 79.</p> <p>Af de allerede ved Vaabnene opførte Befalingsmænd ere følgende afgivne til stadig Tjeneste ved Skolen:</p> <p>1 Chef, Capitain, 2 Premierlieutenanter, Lærere, 1 Stabssergeant og 5 Oversergeanter eller Sergeanter.</p> <p>Desuden har Skolen 1 civil Overlærer og 2 civile Lærere.</p> <p>I Krigstid vedbliver denne Skole, men en Deel af det ovenanførte Lærerpersonele vender tilbage til de Afdelinger, fra hvilke det er blevet afgivet.</p>

Støttende sig til § 78 meddelte saaledes Krigsministeriet den $\frac{9}{9}$ i det nævnte Aar Skolen, at fremtidig skulde de ved Afgangsprøven bestaaede Elever efter at være fordelte til Afdelingerne straks gennemgaa

Rekrutskolen (som menige) og derpaa Korporalskolen under samme Vilkaar som denne Skoles øvrige Elever (som Underkorporaler) samt fremdeles behandles ganske som disse, naar undtages, at de ikke kunde forlange at hjemsendes, førend de havde tjent i 2 Aar som Befalingsmænd. Opnaaede de ikke at optages i Korporalskolen, skulde de behandles som menige.

I Forbindelse hermed meddelte derhos Ministeriet:

„Medens de nuværende Elever i Underofficers Elevskolens ældste Classe efter bestaaet Afgangsprøve ville kunne afgaae til Tjeneste som Corporaler ved Afdelingerne, ville derimod Eleverne i Skolens øvrige Classer blive undergivne de fornævnte, ved Hærlovens § 78 fastsatte Vilkaar.

Krigsministeriet forelægger derfor de paagældende Elever det Spørgsmaal til Besvarelse, om de paa Grund af de forandrede Vilkaar, hvorunder de ved Hærlovens Gennemførelse ville blive stillede, maatte ønske alt nu at udtræde af Skolen, hvilket Ønske da kan forventes opfyldt. Men Eleverne skal ved Spørgsmaalets Overvejelse gøres bekendt med saavel Fordelene som Ulemperne ved at gaa ind paa de ny Betingelser, navnlig paa den ene Side, at de kun ville være forpligtede til at blive i Militæretatens Tjeneste i 2 Aar som tjenstgørende Corporaler i Stedet for tidligere 8 Aar og paa den anden Side, at de pekuniære Vilkaar under den første Uddannelsestid ved Afdelingerne er noget ringere end for de tidligere Elever.

Indberetning vil være at gøre til Ministeriet, og de Elever, der af ovennævnte Grund strax derom fremsætter Ønske, være at dimittere“.

Paa Grund af ovenstaaende var der tre Elever, der ønskede at afgaa, og som derfor forlod Skolen.

Fra $\frac{1}{10}$ 1867 henlægges Skolen under Generalinspektøren for Fodfolket og benævnes fra samme Dag „Elevskolen“.

Fra samme Tidspunkt gøres Skolen selvstændig regnskabspligtig og kan i saa Henseende træde i umiddelbar Forbindelse med Krigsministeriet, og under 10. s. M. normeres den indtil videre med følgende Antal Officerer og Underofficerer:

- 1 Kaptajn af Artilleriet eller Fodfolket, Chef,
- 2 Premierløjtnanter af Fodfolket (eller, naar Chefen er af Fodfolket, da 1 — den ældste — af Artilleriet og 1 af Fodfolket),
- 1 Stabssergent af Artilleriet,
- 1 Oversergent „ „ og
- 4 Oversergenter eller Sergenter af Fodfolket (hvoraf dog 1 kan være af Ingeniørkorpset).

Det bestemtes derhos den $\frac{20}{12}$ 1867, at „Forstanderen for Underofficers Elevskolen og den ældste Premierløjtnant (tjenstgørende Løjtnant

af Artilleriet)“ skulde udtræde af Kommissionen for den Classenske Legatskole, hvori de havde haft Sæde siden den ^{12/11} 1860.

1868

Spørgsmaalet om Kendetegnet for Eleverne fandt ogsaa sin Afgørelse i dette Tidsrum.

De tidligere benyttede Klassemærker*), nemlig:

Å , betegnende en Elev af 1. Klasse,
 Λ ,   ”   ”   ”   ” 2.   ”   og
 • ,   ”   ”   ”   ” 3.   ”   ,

medens 4. Klasse intet havde paa Ærmerne (over Ærmeopslagene), afskaffedes, og det ses, at Skulderklapper med Bogstaverne „E S“ og Tal approberedes den ^{5/5} 1868.

Aaret 1868 blev i øvrigt ret bemærkelsesværdigt i Skolens Historie. I Januar foreligger der en Indstilling om Skolens Udvidelse, da den nu skal kunne optage 120 Elever. Denne Indstilling bevirker sikkert, at der maa ses efter andre og større Lokaler, og Resultatet blev, at Frederiksberg Slot udpegedes som det Sted, der bedst kunde huse den, og hvortil den i Aaret 1869 overflyttedes.

Angaaende den Bekendtgørelse, der vil være at udsende vedrørende Optagelsesprøven i April Maaned 1868, træffes der af Ministeriet den ^{13/2} s. A. Bestemmelse om, hvad der deri vil være at udtale.

I Bekendtgørelsen vil det saaledes være at nævne:

- at Skolen, der er fælles for hele Hæren, har den Bestemmelse at skaffe Hæren en Del af den Tilgang af Befalingsmænd, den behøver, ved at give unge Mennesker en dertil sigtende Uddannelse;
- at Eleverne ved Antagelsen skulle være i en Alder mellem 14 og 16 Aar, at de skulle have en fejlfri Legemsbygning og saadanne almindelige Kundskaber, som erhverves i Almueskolerne;
- at de have at fremstille sig til Adgangsprøven, som vil blive afholdt i Kjøbenhavn, Nyborg og Aarhus til et Tidspunkt, som nærmere vil blive bestemt, paa de 2 sidstnævnte Steder dog kun, forsaavidt et tilstrækkeligt Antal Aspiranter melder sig;
- at Andragende om Optagelse i Elevskolen bliver at indsende til Generalinspektøren for Fodfolket, Laxegade 9¹, inden en vis af Generalinspektøren fastsat Frist;
- at Hærlovens § 78 skal optages.

Et Par Dage efter i samme Maaned bestemte Ministeriet, at Tysk ikke skulde optages som Undervisningsfag, og at der fra den ^{1/5} skulde ansættes 1 civil Overlærer og 2 civile Lærere ved Skolen mod et aarligt Honorar paa henholdsvis 700 Rbd. og 500 Rbd.

I andre Retninger skete der ogsaa Ændringer; saaledes blev Afgangsklassen 1868 den sidste, der maatte oppebære den tidligere omtalte

*) • angiver en Knap, Λ en Uldtresse i den Form.

Ekviperingsdusør, og denne Klasses Nr. 1, 2 og 3 blev ogsaa de sidste, som fik de Eksamenspræmier paa henholdsvis 10, 5 og 2 Rbd., der ifølge en gammel Bestemmelse i en meget lang Aarrække havde været udbetalte.

Afgangsklassen 1868 fordeltes saaledes:

til Artilleriet	12,
„ Ingeniørkorpset	4,
„ Fodfolket	Resten,

og der foreligger Bemyndigelse til at maatte antage ikke mindre end 50 Aspiranter.

Ved Kundgørelse for Hæren Nr. ^{37/1868} bestemtes det derhos, at Skolens Ordning i Overensstemmelse med Hærloven skulde træde i Kraft fra den ^{1/5} 1868.

Aarets Begivenhed blev dog Hs. Maj. Kongens Stadfæstelse af en „Plan for Elevskolen“.

Da den blev det fundamentale Grundlag for Skolens Tilværelse og greb ind i saa godt som alle Forhold, skal vi her ordret citere den saaledes under ^{29/4} 1868 allerhøjest stadfæstede Plan.

Plan for Elevskolen.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Skolen er fælles for hele Hæren.

Dens Bestemmelse er, indtil Hærens Forsyning med Befalingsmænd paa anden Maade er tilstrækkelig sikkert, at skaffe Hæren en Deel af den Tilgang af Befalingsmænd, den behøver, ved at give unge Mennesker en dertil sigtende Uddannelse.

§ 2. Skolen er underlagt Generalinspecteuren for Fodfolket.

Den umiddelbare Ledelse af Skolens Virksomhed er overdraget dens Chef, som er Capitain af Hæren.

Foruden Chefen ere følgende Befalingsmænd afgivne til stadig Tjeneste ved Skolen:

2 Premierlieutenanter, begge af Fodfolket, dog den ene (den ældste) af Artilleriet, naar Chefen ikke er af dette Vaaben,

1 Stabssergent af Artilleriet og

5 Oversergenter eller Sergenter, nemlig:

3 af Fodfolket,

1 - Artilleriet og

1 - Ingenieurcorpset.

Ved Skolen er der endvidere ansat:

1 civil Overlærer og

2 civile Lærere.

§ 3. Generalinspecteuren indsender Forslag til Krigsministeriet om Befalingsmændenes og det civile Lærerpersonales Ansættelse ved og Afgang fra Skolen.

§ 4. De Befalingsmænd, der ansættes til stadig Tjeneste ved Skolen, forblive i Numer og Lønning ved deres Vaaben.

Premierlieutenanterne kunne i Reglen kun forblive ved Skolen i 4 Aar. Saafremt særlige Grunde maatte gjøre en Afgang herfra ønskelig, kan Ansættelsen forlænges til 6 Aar, men udover dette Tidsrum maae de ikke forblive til Tjeneste ved Skolen.

Saasnart de ved Skolen ansatte Befalingsmænd opnaae Forfremmelse, afgaae de fra den; dog kunne de forblive ved Skolen, indtil den begyndte Underviisningstid er endt. Chefen kan imidlertid forblive i sin Post efter Forfremmelsen, men kun indtil han har været i denne Stilling i 10 Aar.

I Krigstid vedbliver Skolen, men en Deel af det ovenanførte Lærerpersonale vender tilbage til de Afdelinger, fra hvilke det er blevet afgivet. Skolens fortsatte Virksomhed i Krigstid fastsættes hver Gang nærmere ved Anordning.

§ 5. Elevernes Antal kan være 120, fordeelte i 3 Classer, som alle ere eetaarige. Hver Classe deles i 2 omtrent ligestore Afdelinger.

Eleverne caserernes. De bære en for Skolen særlig reglementeret Uniform; de have Ophold, Beklædning og Underviisning frit ved Skolen.

§ 6. Elevernes Adgang til og Oprykning i Skolens Classer bestemmes af Generalinspecteuren efter aarlig afholdte Prøver. Afgangen fra Skolen bestemmes af Krigsministeriet. Generalinspecteuren kan til enhver Tid afskedige en Elev fra Skolen, naar Chefen derom fremsætter begrundet Indstilling.

§ 7. Ved Prøverne gives Charaktererne for hvert Fag af Udvalg paa 2 til 3 Dommere, af hvilke den ene er Læreren i Faget. Denne fører Ordet ved de mundtlige Prøver.

§ 8. Saavel de mundtlige som de praktiske Prøver ere offentlige.

For hver mundtlig Besvarelse ved Opryknings- og Afgangsprøven opsætter Bedømmelsesudvalget skriftligt Spørgsmaalene, 2 flere end Elevernes Antal, og hver Elev trækker da sit Spørgsmaal.

For hver skriftlig Prøve opsætter Bedømmelsesudvalget et Spørgsmaal.

§ 9. Der gives følgende Charakterer med de vedføjede Talværdier:

<u>ug.</u>	<u>mg.</u>	<u>g.</u>	<u>tg.</u>	<u>mdl.</u>	<u>slet.</u>
7	5	3	1	÷ 1	÷ 5

§ 10. Til at bestaae udfordres:

- a. for hvert Fag, samt for de 2 Charakterer, Chefen alene giver, en samlet Værdi af mindst 2 Gange Charakterernes Antal, og
- b. i det Hele en samlet Værdi af mindst 3 Gange Charakterernes Antal.

§ 11. Den Orden, hvori Eleverne ere bestaaede, bestemmes ved de samlede Charakteerværdier.

Ere disse eens for flere Elever, bestemmes deres Orden efter de samlede Værdier af de Charakterer, som de have for det henholdsvis i § 18 for Adgangen førstnævnte Fag og i § 24 for de af Chefen givne 2 Charakterer; ere ogsaa disse eens, bestemmes deres Orden efter de Charakterer, som de have for de umiddelbart derefter nævnte Fag i begge §§ og saaledes fremdeles. Skulde samtlige Charakterer være eens, bestemmes Ordenen ved Lodtrækning.

II. Tjenestegangen.

§ 12. Skolens Tjenesteforhold til Generalinspecteuren er, hvor ikke anderledes bestemmes, som en Bataillons til dens Brigade.

§ 13. Chefen træffer alle for Skolen nødvendige Bestemmelser, hvis

Udstedelse ligger indenfor en Bataillonschefs Omraade, og bestyrer i det Hele Skolen med en Bataillonschefs Myndighed og Ansvar. Dog har han med Hensyn til det ham underlagte Personale kun den Straffemyndighed, som der er tillagt Capitainer, der have et fra Hovedafdelingen afsondret Standkvarter.

Han fører Skolens Regnskab.

Han forebringer Generalinspecteuren Forslag til Besættelse af Lærerposterne og til Afgang blandt Lærere og Elever.

Han indkommer til Generalinspecteuren med Forslag om Afholdelsen af Prøverne ved Skolen og til de herhenhørende Bekjendtgørelser samt til Valget af Dommerne.

Naar han efter de afholdte Prøver har modtaget Charakterlisterne, lader han disse sammendrage og tilstiller Generalinspecteuren en Indberetning om Prøvernes Udfald; for Afgangsprøvens Vedkommende skal der i selve Indberetningen, der stiles til Krigsministeriet, optages et Forslag til de forskjellige Elevers Afgang fra Skolen; for Opryknings- og Adgangsprøvernes Vedkommende ledsages Indberetningen af de nødvendige til Generalinspecteuren stiledede Forslag henholdsvis om Elevernes Oprykning og Antagelse.

§ 14. Ved Skolen føres de for et Compagni foreskrevne Bøger samt endvidere de Bøger, der ere nødvendige for Underviisningen.

Naar der savnes Lærebøger i noget Fag, skal Skolens Chef desangaaende henvende sig til Generalinspecteuren.

§ 15. Hver Maaned tilstiller Chefen Generalinspecteuren:

1. En Protocol, indeholdende for hvert enkelt Underviisningsfag og for hver enkelt Elev en Hovedcharakteer, sammendragen af de i Maanedens Løb givne daglige Charakterer,
2. Straffebogen og
3. Dagbogen over hvad der i hvert enkelt Fag er gennemgaaet i Maanedens Løb.

§ 16. De ved en Lærers Sygdom i længere Tid ubesatte Underviisningstimer fordeler Chefen imellem de øvrige Fag saaledes, at de tabte Timer kunne indvindes.

§ 17. Chefen lader den til Tjeneste ved Skolen beordrede Læge afgive Erklæring over de sygmeldte Elevers Tilstand og derefter bestemme, hvorvidt de skulle indlægges paa Sygehuset.

Behandlingen som Qvartersyge tilstedes ikke udover nogle faa Dage, medmindre de Syge desuagtet kunne deeltage i Underviisningen.

III. Adgangen.

§ 18. Adgangsprøven, som afholdes hvert Aar i Slutningen af April Maaned, finder i Reglen Sted ved Skolens eget Personale ifølge Generalinspecteurens nærmere Bestemmelse. Generalinspecteuren har forud at indberette til Krigsministeriet, hvormange Elever der i det paafølgende Underviisningsaar kunne antages at ville være i Skolens forskjellige Classer, samt hvor stort et Antal nye Elever der kan antages.

Omtrent 2 Maaneder forinden Prøven agtes afholdt, lader Generalinspecteuren de fornødne Bekjendtgørelser herom udgaae.

De unge Mennesker, som efter udstedt Opfordring fremstille sig til Optagelse i Skolen, skulle for at antages være i en Alder af imellem 14 og 16 Aar og have en feilfri Legemsbygning.

Ved Prøven gives der følgende Charakterer:

- 3 Charakterer i Dansk, hvori der fordres:
  - a. at læse Prosa med gothiske og latinske Bogstaver;
  - b. Sproglærens Hovedregler, i det Mindste Formlæren, samt
  - c. at skrive nogenlunde rigtigt efter Dictat.
- 2 Charakterer i Regning, hvori der fordres: Paa Tavle og i Hovedet at kunne regne med benævnte og ubenævnte Tal og med Brøk.
- 2 Charakterer i Skrivning, hvori der fordres: En god Haandskrift saavel med gothiske som med latinske Bogstaver (Prøven i Dansk giver Materialet til Bedømmelse).

Ved Prøven undersøges tillige Aspiranternes Legemsbeskaffenhed, ligesom de derved fremlægge:

Aldersattest,

Vaccinationsattest,

Vidnesbyrd om Flid og Opførsel fra Skoletiden samt andre lignende

Vidnesbyrd, hvis saadanne haves, og

Indtegningsbeviis i Henhold til Værnepligtsloven.

§ 19. De Elever, som blive antagne, melde sig ved Skolen den 30te April og tages den følgende Dag i Forpleining ved den.

Enhver af de antagne Elever skal medbringe paa Skolen forskjellige Beklædningsgjenstande og Fornødenheder, hvorom de erholde Underretning forinden Optagelsen.

IV. Underviisningen.

§ 20. Underviisningen finder Sted hele Aaret igjennem, med Undtagelse af Søn- og andre Helligdage samt Feriedagene.

Den daglige Underviisningstid, Repetitionen iberegnet, er gennemsnitlig 8 til 10 Timer, hvoraf i det Mindste 2 til 3 anvendes til de praktiske Fag. Desuden anvendes 4 Uger udelukkende til praktiske Øvelser.

Af egentlige Ferier gives kun 2, nemlig indtil 14 Dages Juleferie og en Sommerferie paa 3 til 4 Uger (Juli—August Maaned).

§ 21. Underviisningen omfatter foruden de praktiske Øvelser følgende theoretiske Fag: Hærens Ordning og Tjenesteforhold, Hærens Udrustning, Øvelser og Tjenestens Udførelse, Krigsbygningskunst, Dansk, Mathematik, Regning, Skrivning, Tegning, Naturlære, Historie og Geographi. Underviisningen ledes i Overeensstemmelse med efterfølgende Underviisningsprogram:

Praktiske Øvelser.

	3die (yngste) Classe.	2den (Mellem-) Classe.	1ste (ældste) Classe.	
	Antal Timer (gjennemsnitlig for hele Aaret) om Ugen.	Antal Timer (gjennemsnitlig for hele Aaret) om Ugen.	Antal Timer (gjennemsnitlig for hele Aaret) om Ugen.	Antal Timer (gjennemsnitlig for hele Aaret) om Ugen.
Underviisningsfag.				
Exercits	Militair Anstand, Evolering som Menige, Gevær- og Sabelgreb.	Fortsættelse, Øvelse i Com-mando.	Fortsættelse, Føring af Sectioner og Halvdeler med Evolering, Øvelse i en Trops Uddannelse.	
Skydning med Haandvaaben.	Sigtning i Bænk.	Fortsættelse, forberedende Skydeøvelser.	Fortsættelse, Skarpskydning, nemlig 10 løse Skud for hver Elev til forberedende Øvelse, 25 skarpe Skud for hver Elev til Uddannelse som Enkeltmand og 30 skarpe Skud for hver Elev til Øvelse i Salve- og Rodeild.	} 8 til 10
Skytsbetjening.	Med Feltskyts. I Manipulation: Knuder, Stik, Splidsning og Besnøringer.	Fortsættelse, Batterisksytsbetjening, Feltmanipulation.	Fortsættelse, Skarpskydning, om-trent 60 Skud ialt med Feltskyts, 80 Skud med Batterisksyts og 40 Kast med Morterer. Øvelse som Hjælpearere ved yngste Classes Underviisning.	} 8 til 10
Marche-og Felt-tjenesteøvelse.	Foretages i Aarets Løb. Een Gang aarlig foretages en større Øvelse af 5 til 6 Dages Varighed. Ved disse Øvelser kan der for hver Elev aarlig forbruges indtil 20 løse Skud med Geværer.			
Gymnastik og Vaabenøvelser	Forberedelsesøvelser, Springning, Klavring, Voltigering, Ligevægtsøvelser o. s. v. Almindelig Hugning og Cavallerihugning.	Fortsættelse, samlet Hugning, Hugning i de forskellige Dækninger, Landsespil, Bajonettefgring mod Fodfolk.	Fortsættelse, Contrahugning, Bajonet mod Rytter (indtil Lection fra Hesten). Øvelse som Hjælpearere i Hugning med yngste Classe.	} 8 til 9
Svømning			Afstandssvømning 6 til 800 Alen.	} 2 til 3
Sang				} 2
Syning				} 20 til 24
I Gjennemsnit ialt Timer om Ugen				} 20 til 24

Theoretisk Underviisning.

	3die (yngste) Classe.	2den (Mellem-) Classe.	1ste (ældste) Classe.	Antal Timer ugentlig.	Antal Timer ugentlig.
Underviisningsfag.					
Hærens Ordning og Tjenesteforhold	Tjenesteforholdet for Menige.	Fortsættelse og Repetition. Hærens Ordning.	Repetition.	2	1
Hærens Udrustning	De danske Haandvaaben og det svære Skyts med Tilbehør.	Fortsættelse og Repetition.	Repetition, Hærens øvrige Kjøretøier, Sele- og Sadel-tøier.	2	2
Øvelser og Tjenestens Udførelse	Skydning. Vagttjeneste i Garnisonen. Sikkringsstjeneste i Marken. Fægning.	Fortsættelse og Repetition. Føring af Troppe indtil en Sections Størrelse.	Fortsættelse og Repetition. Føring af Troppe indtil en Halvdelings Størrelse. Hyttebygning og Leirslagning.	2	2
Krigsbygningskunst			Benævnelser ved Feltbefæstninger, Beklædningsmaterias liers Forfærdigelse og Anbringelse passive Hindringsmidler, Terrainjenstandes Indretning til Forsvar, Angreb og Forsvar af Feltskanser. Grundtræk af den permanente Krigsbygningskunst.		2
Dansk	Læsning, Sproglære og Ret-skrivning, Dictat.	Læsning, Sproglære og Ret-skrivning, Dictat og Stiiløvelse samt Forberedelse til frie Ud-arbejdelser.	Læsning, Sproglære, Hurtig-skrivning efter Dictat med paafølgende Reenskrivning; frie Udarbejdelser; Affattelse af Beretninger og tjenstlige Skrivelser.	4	4

Mathematik	Geometri: Rette Liniers forskellige Stillinger indbyrdes; Cirkelliniens mærkeligste Forbindelse med den rette Linie.	2	Arithmetik: Bogstavregning, irrationale Størrelser, Quadrat- og Cubikrod, Proportioner, Ligninger af 1ste Grad med een Ubekjendt.	3	Arithmetik: Ligninger af 1ste Grad med flere Ubekjendte, Differents- og Qvotientrækker, Logarithmer.	3
	Geometri: Retlinede Figurers Congruents, Lighedsmethod og Fladeindhold, Cirklers Fladeindhold og Forhold indbyrdes.	3	Geometri: Retlinede Figurers Congruents, Lighedsmethod og Fladeindhold, Cirklers Fladeindhold og Forhold indbyrdes.	3	Geometri: Retlinede Figurers Congruents, Lighedsmethod og Fladeindhold, Cirklers Fladeindhold og Forhold indbyrdes.	3
Regning	Enkelt Reguladetri med hele Tal og Brøk, Decimalbrøk.	4	Sammensat Reguladetri og Rentes Regning.	3	Regneopgaver, især hentede fra det militaire Regnskabsvæsen.	3
Skrivning	Med gothiske og latinske Bogstaver.	4	Listeføring, henhørende til det militaire Regnskabsvæsen.	4	Fortsættelse samt Hurtigskrivning efter Dictat.	3
Tegning	Frihaandstegning og Øvelse med Blyant i Brugen af Triangel og Passer.	4	Ridsefjederstegning, Kaartskrift.	4	Ridsefjederstegning, Kaartskrift og Kaarttegning, Optagelse af et flygtigt Croquis.	4
Naturlære	Lefattelig Forklaring af Magnetisme og Electricitet.	2	Fortsættelse, Electromagnetisme, Galvanisme.	2	Varmelæren og Legemers Ligevægt.	2
Historie	Kortfattet Verdenshistorie. Danmarks Historie.	2	Fortsættelse og Repetition.	2	Danmarks Historie udførlig.	2
Geographi	Almindelig Geographi med særlig Fremhævelse af Danmarks.	2	Fortsættelse og Repetition.	2	Danmarks Geographi udførlig.	2
	Ialt Timer om Ugen ...	30	.....	30	.....	30

V. Oprykningen.

§ 22. Oprykningsprøverne finde i Reglen Sted ved Skolens eget Personale efter Generalinspecteurs nærmere Bestemmelse og iøvrigt i Overeensstemmelse med de for Afgangsprøven fastsatte Regler. *

Naar særlige Grunde tale derfor, kan Generalinspecturen lade en Elev oprykke til en højere Classe, uagtet han ikke har bestaaet den forlangte Prøve.

VI. Afgangsen.

§ 23. Efter de 4 Uger, som udelukkende have været anvendte til praktiske Øvelser, og forinden Skolens Afgangsprøve tager sin Begyndelse, præsenteres de paagældende Elever for Generalinspecturen i Exercits og Skytsbetjening. I Marts Maaned præsenteres Skolen for Generalinspecturen i Gymnastik og Vaabenøvelser.

§ 24. Afgangsprøven afholdes hvert Aar saa betids, at de afgaaende Elever kunne tiltræde deres Tjeneste ved Afdelingerne den 24de April.

Ved den theoretiske Deel af denne Prøve skal der være 3 Dommere, af hvilke de to ere Mænd udenfor Skolen, som indbydes af Generalinspecturen, og den tredje er Læreren i Faget; for de praktiske Øvelsers Vedkommende afholdes Prøven af Skolens eget Personale efter Generalinspecteurs nærmere Bestemmelse.

Der gives følgende Charakterer:

Af Chefen alene:

1	Charakteer for Elevens Anlæg til at blive Befalingsmand og
1	— — hele Forhold (Flid, Opførsel m. m.) i det sidste Aar af Skoletiden.

Af de forskjellige Bedømmelsesudvalg:

3	Charakterer for Exercits, Skydning med Haandvaaben og Skytsbetjening,
3	— - Gymnastik og Vaabenøvelser samt Svømning,
2	— - 2 mundtlige Prøver i Hærens Ordning og Tjenesteforhold,
2	— - 2 mundtlige Prøver i Hærens Udrustning,
2	— - 2 mundtlige Prøver i Øvelser og Tjenestens Udførelse,
1	Charakteer - 1 mundtlig Prøve i Krigsbygningskunst,
3	Charakterer - 2 skriftlige og 1 mundtlig Prøve i Dansk,
3	— - 1 skriftlig og 2 mundtlige Prøver i Mathematik,
2	— - 1 skriftlig og 1 mundtlig Prøve i Regning,
2	— - Skrivning (Skjønkrivning og Hurtigskrivning),
2	— - Tegning (Ridsefjederstegning og Kaartskrift m. m.),
2	— - 2 mundtlige Prøver i Naturlære, og
2	— - 2 mundtlige Prøver i Historie og Geographi,

ialt 31 Charakterer.

§ 25. Skolen meddeler hver Elev et Vidnesbyrd om den Prøve, han har aflagt, med Opgivelse af de Charakterer, som han har faaet, og den Plads, han har erholdt i Ordensfølgen.

De ikke bestaaede Elever afskediges fra Skolen.

Naar en Elev paa Grund af Sygdom eller anden ham utilregnelig Aarsag ikke har underkastet sig Prøven eller ikke har fyldstgjort dennes Fordringer, kan det dog, efter Chefens af Generalinspecturen billigede Forslag, tillades en saadan Elev at forblive endnu 1 Aar i Skolen, saafremt

det normerede Antal af 120 Elever ikke derved overskrides; dog kan ingen Elev blive længere end 4 Aar i Skolen.

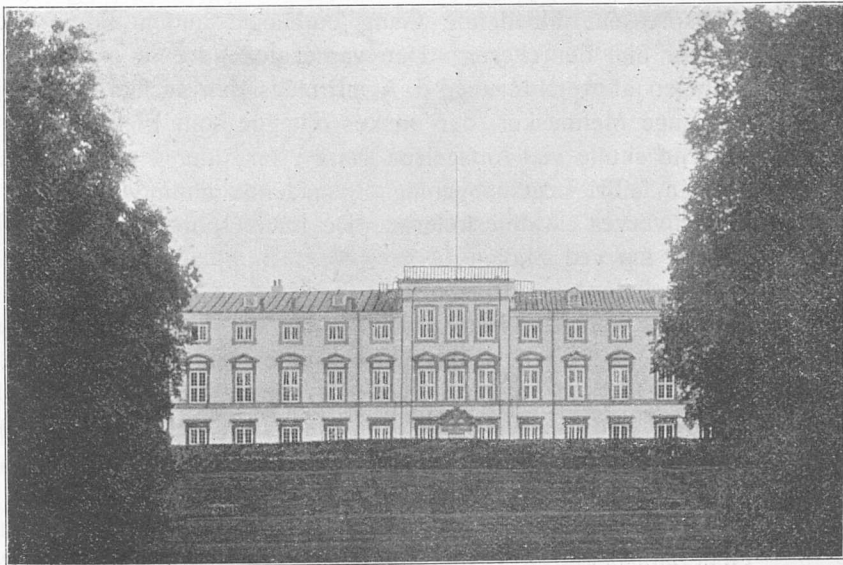
Skulde en Elev, der har bestaaet Afgangsprøven, undtagelsesviis være af en meget uanseelig og spinkel Væxt, saa at han som Følge heraf maatte antages endnu at være uskikket til Optagelse i det af ham valgte Vaaben eller Corps, kan Generalinspecteuren udsætte hans Afgang til det paafølgende Aar. I det mellemliggende Tidsrum vil han da være at anvende ved Elevskolen efter Chefens nærmere Bestemmelse.

§ 26. Charaktererne for de enkelte Prøver meddeles ikke Eleverne, førend den hele Prøve er endelig afsluttet. Paa dette Tidspunkt bekendtgøres Prøvens Udfald for den samlede Skole i Generalinspecteurens Nærværelse, og uddeles de i forrige § omhandlede Vidnesbyrd.

De Elever, som have bestaaet Afgangsprøven, kunne i den Orden, i hvilken de have bestaaet, vælge imellem de forskjellige Vaaben eller Corps, efterat Krigsministeriet har fastsat det Antal, der kan antages ved hvert.

Der skal ikke hertil fremsættes Kommentarer, da Læseren formentlig selv vil kunne se de store Ændringer, denne Plan medførte, og hvorved Skolen helt skiftede Karakter.

I disse Standard-Bestemmelser skete der kun ganske uvæsentlige Ændringer, inden de afløstes af Planen af 1881, og paa dem blev der arbejdet støt og sikkert fremad mod det nu tilsigtede Maal.

Frederiksberg Slot.

I 1869 støder vi paa Overflyttelsen til Frederiksberg Slot, der 1869 udførtes i Løbet af April Maaned. Den første Indflytning maa dog sikkert have været rent midlertidig, thi først den $11/9$ foreligger der

Bestemmelse om, hvilke Lokaler der tildeles Skolen, og hvilke der er fælles med Officerskolen.

Svømmeøvelserne henlægges nu til Kalvebodstrand.

Med Overflytningen til Slottet fulgte nogle Smaaforbedringer; saaledes ombyttedes det tidligere benyttede Tinservice — undtagen Smørkanderne — med Fajance, og det blev tilladt Eleverne at købe Hvedebrød hos Økonomen, naar det Dagen forud blev opgivet til Stabssergenten, der havde at give den vagthavende en Seddel over de paagældende.

Kontroluret, alle senere Elevers Skræk, toges første Gang i Brug den $12/6$ 1869, og der blev givet Regler for dets Trækning.

1870 I 1870 fik Skolen fint Besøg, den $19/1$ af Hs. kgl. Højhed Kronprinsen, og 4 Dage senere aflagde Folketingets Finansudvalg Visit.

I Januar Maaned afleverede Skolen sin gamle Have paa Amagerfælled til 1. Ingeniørdirektion; den lange Vej dertil forhindrede ganske naturligt Skolen i at passe den, men der blev paa den anden Side ogsaa tænkt paa snarest at skaffe den Erstatning for det afgivne, nu sikkert veldyrkede og velholdte Areal, som 2. Artilleriregiments Underofficerer, til hvem Haven senere overlodes mod en aarlig Afgift til Statskassen paa 100 Rbd., sikkert har haft megen Fornøjelse af.

Bekendtgørelsen om Optagelsen, der i Februar Maaned skulde indrykkes i Dagspressen, fik denne Gang en noget anden Form end tidligere, hvorfor den her citeres. Den var saalydende:

„I Slutningen af April Maaned d. A. afholdes den aarlige Adgangsprøve for de unge Mennesker, der ønskes optagne som Elever.

Aspiranterne skulle ved Antagelsen være i en Alder mellem 14 og 16 Aar, have en feilfri Legemsbygning og saadanne almindelige Kundskaber, som erhverves i Almueskolerne. De have Ophold, Beklædning og Undervisning frit ved Skolen.

Man har forinden den 16. April at henvende sig angaaende Adgangsprøven og de nærmere Betingelser for Optagelsen til Elevskolens Chef, Capitain *Salto*, Frederiksberg Slot, enten personlig eller ved portofrie Breve. Herved medbringes eller fremsendes tillige for det unge Menneske, som ønskes optaget, Aldersattest, eller Daabs- og Confirmationsattest, Vaccinationsattest samt Vidnesbyrd fra Skoletiden om Flid og Opførsel.

Nærmere Underretning vil derefter blive Vedkommende meddelt.

Generalinspektøren for Fodfolket, Kjøbenhavn i Februar 1870“.

Enkelte andre Tildragelser i dette Aar skal dog ogsaa fremdrages.

Saaledes ombyttedes de hidtil benyttede Straasække med Undermadrasser for derved at skaffe Eleverne et bedre Leje, ligesom der blev approberet reglementariske Bestemmelser for Elevernes Forhold.

Forplejningen ændredes lidt. For at forbedre Middagsmaden maatte Udgiften dertil forhøjes med 1 β daglig pr. Elev, men samtidig skulde

Paalæg til Smørrebrød bortfalde. Spørgsmaalet om Uddelingen af Smør — nu 70 Kvint hver 5. Dag — bragtes ogsaa paa Tale, nærmest fordi syge faar det for hele Perioden uden Tilbagelevering; men da dette ikke medfører nogen større Udgift, godkender Forplejningskorpset den fastsatte Uddelingsmaade.

Det bestemmes derhos i Maj Maaned, at Præstepenge skal erlægges til Frederiksberg Kirke, og i September faar Generalinspektøren for Fodfolket Bemyndigelse til at meddele Orlov i indtil 1 Maaned til de ved Skolen ansatte Befalingsmænd.

I Oktober foreligger der en Klage fra „Frederiksberg Have“ over, at gamle Støvler, Pudseklude o. l. kastes ud af Vinduerne. Sandsynligt har denne Klage noget paa sig, og mellem saa mange Elever er det ogsaa højst rimeligt, at enkelte ikke ret har opfattet de med Stillingen som „Slotsbeboere“ følgende Forpligtelser.

Paa denne Besværing udefra følger en Anke indefra, uden at disse dog har nogen som helst Forbindelse med hinanden. Saaledes finder Skolen det mærkeligt, at de Elever, der søger Optagelse i Officerskolens næstældste Klasse, maa underkaste sig en Tillægsprøve i Historie og Geografi, og mener, at dette er unødvendigt, da Undervisningen i disse Fag ved Skolen maa sidestilles med den, Realskolen giver.

Havespørgsmaalet blev løst derved, at Lejeren af „Hundehaven“ ved Slottet fik en Opsigelse, og denne Have tilfaldt fremtidig Skolen, som gentagne Gange havde talt om det heldige i, at en Have blev stillet til Raadighed.

Hen igennem Halvfjerdserne førte Skolen sin rolige Tilværelse, arbejdende efter de ved Planen givne Direktiver, der af og til suppleredes med nogle administrative Bestemmelser. Naar vi støder paa nogle af disse sidste i denne Periode, nævnes de, som menes at være mest værdifulde og interessante, og som belyser Skolens indre Liv.

Saaledes foreligger der i 1871 en Bestemmelse om, at ved Hjemkomsten fra Felttjeneste skal enhver Elev selv bære sit Gevær og maa ikke anmode nogen anden Elev derom. I December Maaned faar de ugifte Sergenter Udgangstilladelse uden bestemt Tid, medens de tidligere kun havde haft Udgangstilladelse til Kl. 12 Nat. 1871

I Oktober 1872 foreligger der et Forbud mod Ophold i Kolonaden — Eleverne skal henvises til „Grønnegaarden“. Dette Forbud indskræpes Aaret efter med den Tilføjelse, at de heller ikke maa opholde sig i Slotsgaarden, men skal passere denne uden Støj. 1872

I 1873 træffer vi desuden paa følgende andre karakteristiske Bestemmelser. Saaledes fastsattes det, „at Eleverne skulle stoppe Strømperne, før de afleveres til Vadsk, og Stabssergenten skulde paase, at Arbejdet blev ordentligt udført“, og der fastsloges et „Havereglement“, lydende saaledes: 1873

„Ved Arbejderne i Skolens Have ere Eleverne forpligtede til:

- 1) at holde de dem tildelte Lodder i smuk Stand,
- 2) at foretage de fornødne Arbejder til Ordens Vedligeholdelse i den fælles Del af Haven, samt
- 3) at foretage de Kultiveringsarbejder, hvortil Chefen giver særlig Befaling.

Derimod er det forbudt at bruge Eleverne til privat Havearbejde, hvilket har fundet Sted i Sergenternes Haver, lige saa vel som at modtage nogensomhelst anden Art privat Tjeneste af dem“.

Det ses ogsaa, at det, at Skolen egenmægtig har udleveret Paalæg til Eleverne uden dog derved at have overskredet det budgetterede Beløb til „Kost og Vask“, giver Anledning til Paatale, hvis Forløb dog ikke kendes, da Sagen glider ind i en fortrolig Form.

Et Tilfælde, hvor en Elevs Paarørende gerne vilde have Eleven bort fra Skolen, som i det hele er tilfreds med vedkommende, afgøres sluttelig paa den Maade, at han maa forlade Skolen, naar der betales for Kosten i den Tid, han har været Elev; men da hans Moder ikke kunde det, maatte han blive.

I Anledning af, at Skolen søger bevilget 2 β mere til Middagsmad, idet den gør opmærksom paa den yderst tarvelige Levemaade, Eleverne bydes, træffer vi en Opgørelse over den daglige Udgift for 1 Elev. Den ser nu saaledes ud:

Middagsmad	12	β
$\frac{1}{2}$ Pot Øl	$1\frac{3}{4}$	„
14 Kv. Smør	$6\frac{1}{4}$	„
Vask af Service	$1\frac{1}{4}$	„
Pudsemidler	$\frac{3}{4}$	„

Da Udgiften pr. Elev daglig er den samme Aaret efter, er Skolens Ønske sikkert ikke imødekommet.

1874 Spørgsmaalet „At komme bort fra Skolen“ indtog i 1874 en fremtrædende Plads, men af vidt forskellige Aarsager. Saaledes kunde Ministeriet ikke gaa med til at afkorte Skoleopholdet til 2 Aar for enkelte Elever, selv om disse i det nævnte Tidsrum kunde erhverve sig de fornødne Kundskaber; i de andre forekommende Tilfælde er det dog Forældre, der vil have Eleverne bort, og der anvendes i dette Øjemed forskellige Fremgangsmaader. Saaledes skriver en Fader, at hans Søn ikke mere vender tilbage, efter at han første Gang med Udgangstilladelse kommer hjem, og Skolen staar her magtesløs. Eleven har, som Garnisonsauditøren siger, ikke ved Kontrakt forpligtet sig til at blive, saa han kan ikke afhentes af Politiet. Efter Sommerferien vender en Elev, der tidligere har søgt om Afsked, ikke tilbage under Paaskud af, at han er syg; han afskedigedes da.

Beløbet for Kosten under Opholdet paa Skolen maa dog erlægges.

Det førstnævnte Forhold giver Anledning til, at Ministeriet under $\frac{24}{6}$ skærper Bestemmelserne om Elevernes Forbliven paa Skolen, og det fastsættes, at der fremtidig skal affordres Faderen en bestemt Erklæring om, at han som Værge for Sønnen paa dennes Vegne er indgaaet paa de Forpligtelser, der ifølge Hærloven paahviler Skolens Elever. Samtidig menes det at være rigtigst, at Ordet „Befalingsmænd“ i Betingelserne for Optagelsen paa Skolen rettes til „Underofficerer“, for derved at gøre Elevernes Forældre klart, hvad det er, Eleverne uddannes til.

Underligt er det i øvrigt, at der i denne Periode fra Bevillingsmyndighedernes Side vises Skolen saa liden Opmærksomhed; dette gælder saavel Skolens Ønsker om Beløb til bedre Forplejning m. m. som Beløb til Lokalernes Vedligeholdelse, og mulig kan disse Forhold have nogen Forbindelse med de mange fremsatte Anmodninger om at komme bort fra Skolen. Hvorfor Skolens Ønsker ikke kunde imødekommes, kendes ikke, men Grundene maa have været vægtige.

Før Eksamens Begyndelse i dette Aar ser vi første Gang en Bestemmelse vedrørende Elevernes Udgangstilladelse i den Tid, Eksamen staar paa; lignende Bestemmelser kan dog derfor godt have været gældende Aarene forud, men de findes ikke bogførte. Det hedder saaledes, at saavel Dagen før Eksamen som under hele Eksamen har Eleverne baade Hverdage og Helligdage Udgangstilladelse fra Kl. 12— $1\frac{3}{4}$; senere blev denne Tilladelse dog forlænget fra 12—3 paa Helligdagene.

Hen paa Efteraaret indføres en ret stor Begunstigelse, som sikkert har været i højeste Grad attraaværdig og efterstræbt. Skolen befaler da:

„I det kommende Vinterhalvaar gives paa alle Hverdage undtagen Fredag Udgangstilladelse fra Kl. $2\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{4}$ til alle Elever, som i samme Uge ikke have noget tg. eller derunder, og i Fag, der fordre Forberedelse, højst 1 Gang g?“.

Aaret 1875 henglider ret stille. Det forbydes dog i dette Aar Eleverne at læse Morskabslæsning paa Skolen saavel Helligdage som Hverdage, og de maa ikke have Morskabsbøger i deres Kasser eller andetsteds paa Skolen, ligesom der træffes Bestemmelse om, at Beløb, der er i Chefens Værge, kan med Samtykke af de paagældende bero i Kontanter hos ham eller indsættes i Sparekassen til Fordel for den Elev, de tilhører. Et Forhold maa dog endnu omtales. Der melder sig nemlig til Optagelsesprøven kun 51 Aspiranter, og da der skal optages 44, maa Skolen gaa til at antage 5 af de „ikke bestaaede“ paa Prøve. Denne af Nødvendigheden paabudte Foranstaltning ses ogsaa at have haft nogen Indflydelse paa Resultatet ved denne Klasses Afgang fra Skolen.

I 1876 indskræpes et tidligere givet Forbud mod at slaa Eleverne, og en § i Skolens Reglement ændres, saa den kommer til at lyde saaledes:

„Det er forbudt Eleverne at komme paa offentlige Beværtningssteder, undtagen naar de ere i Følge med Forældre eller Værger eller en Familie“.

Samme Aar faar Skolen Bemyndigelse til at meddele Elever, hvis Forældre bor i Hertugdømmet Slesvig, Rejsetilladelse dertil i indtil 4 Uger, men det vil ikke kunne tillades de paagældende Elever at bære Uniform under Opholdet i Hertugdømmet.

I Aarene heromkring fører Skolen en Kamp for at faa Lov til at anvende de nye Retskrivningsregler, som alt i 1872 var indførte i de civile Skoler, og hvori alle nyantagne Elever havde faaet Undervisning, men det lykkedes først i 1880 at faa Tilladelse til at følge disse af Kultusministeriet anbefalede Regler.

Paa Undervisningens Omraade sker der i øvrigt i 1876 den Ændring, at det latinske Alfabet indføres i Skriftsprog, men Læsning med gotiske Bogstaver bevares fremdeles.

1877 I Slutningen af 1877 maa Skolen aflevere en Del af sit lettere Artilleriskyts: 2 Stk. 3 π 's Kanoner med Affutager, 2 Stk. 4 π 's Forstillinger og 1 Stk. 3 π 's Forstilling, og i Stedet derfor forsynes den med Feltkanoner M. 1876 med Affutager.

1878 Fra Aarene 1878 og 1879 er intet særligt at berette; det skulde da lige være, at det i det førstnævnte Aar forbydes Skolens Lærere at forberede Aspiranter til Skolens Adgangsprøve, og at der samme Aar i Forhold til de nærmest foregaaende melder sig usædvanligt mange (164) Aspiranter til Optagelse, hvorfor formentlig ogsaa en Mængde (77) faar

1879 Betegnelsen „Ikke bestaaet“, og endelig at der i det sidstnævnte Aar fremsættes en stærk Klage over Badeanstalten i Kalvebodstrand, som findes i en meget daarlig Tilstand. Et tykt Lag Mudder paa Bunden hvirvles op ved Svømningen saaledes, at Eleverne undertiden har maattet gaa op af Vandet, og senere, naar Mudderet havde sat sig, gaa i Vandet igen og skylle sig rene. Badeforholdene har saaledes der, som alle andre Steder i den Tid, været meget mangelfulde.

I November Maaned 1879 besøger Hs. kgl. Højhed Krønprinsen som Regent Skolen.

Samme Aar kan man spore, at Tankerne paa højere Steder er rettede paa Skolen. Hærlovsændringerne af 1880 er under Udarbejdelse, og af den Grund ønsker Folketingets Hæruvalg detaillerede Oplysninger om Virksomheden for hvert af Aarene, siden Hærloven af $\frac{6}{7}$ 1867 traadte i Kraft.

1880 Har saaledes de nærmest foregaaende Aar været uden synderlig større Interesse, bliver Aaret 1880 saa meget mere bemærkelsesværdigt i Skolens Historie gennem Vedtagelsen af Tillæg til Lov om Hærens Ordning af $\frac{6}{7}$ 1867, som blev stadfæstet den $\frac{25}{7}$ 1880.

Selve Lovforslaget, som det blev fremsat den ²⁰/₁₀ 1879 af Krigsminister *Kauffmann* i Folketinget, med dertil hørende Bemærkninger og endelig den vedtagne Lov ses nedenfor.

Forslag.	Bemærkninger.	Lov.
<p>Elevskolen.</p> <p>§ 52. Skolen er fælles for hele Hæren. Dens Bestemmelse er at skaffe Hæren en Del af den Tilgang af Underofficerer, som den behøver, ved at give unge Mennesker en dertil sigtende Uddannelse.</p> <p>§ 53. Eleverne skulle ved Antagelsen være i en Alder mellem 14 og 16 Aar. De skulle have saadanne almindelige Kundskaber, som erhverves i Almueskolerne. Elevernes Antal kan være 120, fordelte i 3 Klasser, som alle ere etaarige.</p> <p>§ 54. De Elever, der have bestaaet Afgangsprøven, gennemgaa det Vaabens Rekruttskole, ved hvilket de ansættes, og kunne derefter udnævnes til Korporaler; de kunne da ikke forlange at hjemsendes, førend de have tjent 4 Aar som Underofficerer.</p> <p>§ 55. Af de allerede ved Vaabnene opførte Befalingsmænd ere følgende i Reglen afgivne til stadig Tjeneste ved Skolen: 1 Chef, 2 Premierlieutenanter, Lærere, 1 Stabssergent og 5 Oversergenter eller Sergenter. Desuden har Skolen 1 civil Overlærer og 2 civile Lærere.</p>	<p>§§ 51—65.</p> <p>Med Hensyn til Elevskolen er der ikke foreslaaet anden Forandring end den, at derfra udgaaede Underofficerer ikke kunne forlange at hjemsendes, førend de have tjent 4 Aar som saadanne, hvilket næppe kan siges at være for stort et Vederlag for det Gode, at de i 3 Aar ere blevne forpleiede og underviste paa Statens Bekostning.</p> <p>Som nogen Erstatning for den længere Kapitulation har man foreslaaet at give dem den Begunstigelse, at de kunne udnævnes til Korporaler strax efter endt Rekruttskole.</p>	<p>§ 12.</p> <p>Elevskolen.</p> <p>Elevskolen vedbliver som Forberedelsesskole for Underofficerselever til Artilleriet og Ingenieurcorpset, indtil disse Vaabens Forsyning med Underofficerer paa anden Maade er tilstrækkelig sikkert. Antallet af Elever afpasses, efterhaanden som de nuværende Elever afgaae fra Skolen, efter den tilstedeværende Trang, dog saaledes, at det for hele Skolen ikke kan overstige 60. De 3 civile Lærere entlediges efterhaanden, som deres Tjeneste kan undværes. De fra Skolen afgaaede Elever kunne ikke forlange at hjemsendes, førend de have gjort 4 Aars Tjeneste som Underofficerer.</p>

Inden Skolen ifølge allerhøjeste Resolution af ²⁵/₁₀ 1880 henlægges under Artillerigeneralen, bliver den for sidste Gang, den ³⁰/₁₀ s. A., fremstillet for Generalinspektøren for Fodfolket, som ogsaa ved samme Lejlighed indsætter Skolens ny tiltrædende Chef.

Førend denne Begivenhed fandt Sted, havde man allerede tænkt

paa, hvorledes Elevantallet skulde reduceres til 60 ved den nye Ordning Ikrafttræden, som antoges at skulle finde Sted fra $\frac{1}{5}$ 1881, og det bestemtes, at dette skulde gennemføres paa den Maade i 3 Aar:

1. Aar ca. 100 (fra Foraaret 1881),
2. " " 80,
3. " " 60 (fra Foraaret 1883 og fremdeles).

Umiddelbart efter, at Skolen var henlagt under Artillerigeneralen, udbad denne sig fra Skolen Forslag til Ændringer i den nugældende Undervisningsplan. Dette Forslag i Forbindelse med andre af Begivenhederne nødvendiggjorte Ændringer førtes ud i Virkeligheden ved den 1881 under $\frac{18}{3}$ 1881 allerhøjest stadfæstede „Plan for Elevskolen“.

Den lyder ordret saaledes:

Plan for Elevskolen.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Skolen er en Forberedelsesskole for Underofficers elever til Artilleriet og Ingenieurcorpset.

§ 2. Skolen er underlagt Artillerigeneralen.

Den umiddelbare Ledelse af Skolens Virksomhed er overdraget dens Chef, som er Capitain af Hæren.

Foruden Chefen ere følgende Befalingsmænd afgivne til stadig Tjeneste ved Skolen:

- 2 Premierlieutenanter, hvoraf mindst 1 af Artilleriet,
- 1 Stabssergent af Artilleriet,
- 1 Oversergent af Artilleriet,
- 4 Oversergenter eller Sergenter, hvoraf mindst 2 af Artilleriet.

Af de ved Skolen ansatte Underofficerer skal mindst 1 være uddannet som Gymnastiklærer.

§ 3. Artillerigeneralen indsender Forslag til Krigsministeriet om Befalingsmændenes Ansættelse ved og Afgang fra Skolen.

§ 4. De Befalingsmænd, der ansættes til stadig Tjeneste ved Skolen, forblive i Numer og Lønning ved deres Vaaben.

Premierlieutenanterne kunne i Reglen kun forblive ved Skolen i 4 Aar. Saafremt særlige Grunde maatte gjøre en Afgang herfra ønskelig, kan Ansættelsen forlænges til 6 Aar, men udover dette Tidsrum maae de ikke forblive til Tjeneste ved Skolen.

Naar de ved Skolen ansatte Befalingsmænd opnaae Forfremmelse, afgaae de i Reglen fra den ved Slutningen af det begyndte Underviisningsaar. Chefen kan dog forblive i sin Post efter Forfremmelsen, men kun indtil han har været i denne Stilling i 10 Aar.

I Krigstid vedbliver Skolen sin Virksomhed, men en Deel af det ovenanførte Personale vender tilbage til de Afdelinger, fra hvilke det er blevet afgivet. Skolens fortsatte Virksomhed i Krigstid fastsættes hver Gang nærmere ved Anordning.

§ 5. Elevernes Antal kan ikke overstige 60. De ere fordeelte i 3 Classer, som alle ere eetaarige.

Eleverne caserteres. De bære en for Skolen reglementeret Uniform; de have Ophold, Beklædning og Underviisning frit ved Skolen.

§ 6. Elevernes Adgang til og Oprykning i Skolens Classer bestemmes af Artillerigeneralen efter aarlig afholdte Prøver. Afgangen fra Skolen bestemmes af Krigsministeriet. Artillerigeneralen kan til enhver Tid afskedige en Elev fra Skolen, naar Chefen derom fremsætter begrundet Indstilling.

§ 7. Ved Prøverne gives Charaktererne, hvor der i det Følgende ikke bestemmes anderledes, for hvert Fag af Udvalg paa 2 til 3 Dommere, af hvilke den ene er Læreren i Faget. Denne fører Ordet ved de mundtlige Prøver.

§ 8. Saavel de mundtlige som de praktiske Prøver ere offentlige.

For hver mundtlig Besvarelse ved Opryknings- og Afgangsprøven opsætter Bedømmelsesudvalget skriftligt Spørgsmaalene, 2 flere end Elevernes Antal, og hver Elev trækker da sit Spørgsmaal.

For hver skriftlig Prøve opsætter Bedømmelsesudvalget 1—3 Spørgsmaal.

§ 9. Der gives følgende Charakterer med de vedføjede Talværdier:

ug.	mg.	g.	tg.	mdl.	slet.
7	5	3	1	÷ 1	÷ 5

Til de første 5 Charakterer kan føies et Minus, hvorved Talværdien formindskes med 1.

§ 10. Til at bestaae udfordres:

- a. for hver af de Charakterer, Chefen alene giver, en Værdi af mindst 3;
- b. for hvert Fag en samlet Værdi af mindst 2 Gange Charakterernes Antal;
- c. naar Betingelsen under b. ikke er opfyldt for indtil 2 Fags Vedkommende, i det Hele en samlet Værdi af mindst 3 Gange Charakterernes Antal.

§ 11. Den Orden, hvori Eleverne ere bestaaede, bestemmes ved de samlede Charakterværdier.

Ere disse eens for flere Elever, bestemmes Ordenen ved Lodtrækning.

II. Tjenestegangen.

§ 12. Alt, hvad der vedrører Skolens Commando og Tjenesteforhold, fremmes, forsaavidt det ikke angaaer Skolens Regnskabsvæsen, gennem Artillerigeneralen.

§ 13. Chefen træffer alle for Skolen nødvendige Bestemmelser og bestyrer denne i det Hele med samme Myndighed og Ansvar som en Bataillonschef, der ikke henhører til et Regiment.

Dog har han med Hensyn til det ham underlagte Personale kun den Straffemyndighed, som er tillagt Capitainer, der have et fra Hovedafdelingen afsondret Standquarteer. Straffesager, der ikke saaledes kunne afgjøres af Chefen, begjærer han behandlede og afgjorte ved Københavns Garnisonsjurisdiction.

Han fører Skolens Regnskab.

Han forebringer Artillerigeneralen Forslag til Besættelse af Lærere og Elever.

Han fremsætter for Artillerigeneralen Forslag til Afholdelsen af Prøverne ved Skolen og til de herhenhørende Bekjendtgørelser samt til Valget af Dommerne.

Naar han efter de afholdte Prøver har modtaget Charakterlisterne, lader han disse sammendrage og tilstiller Artillerigeneralen en Indberetning om Prøvernes Udfald. — For Afgangsprøvens Vedkommende skal der i selve Indberetningen, der stiles til Krigsministeriet, optages et Forslag til Elevernes Afgang fra Skolen; for Opryknings- og Afgangsprøvenes Vedkommende ledsages Indberetningen af de nødvendige til Artillerigeneralen stilede Forslag henholdsvis om Elevernes Oprykning og Antagelse.

Hvert Aar indsender Skolens Chef til Artillerigeneralen en til Krigsministeriet stilet Indberetning om Skolens Virksomhed i Tidsrummet fra den 1ste Mai det foregaaende Aar indtil Udgangen af April i det Aar, i hvilket Indberetningen indsendes.

§ 14. Ved Skolen føres de for et Compagni foreskrevne Bøger samt endvidere de Bøger, der ere nødvendige for Underviisningen.

§ 15. Hver Maaned tilstiller Chefen Artillerigeneralen:

1. En Protocol, indeholdende for hvert enkelt Underviisningsfag og for hver enkelt Elev en Hovedcharakteer, sammendragen af de i Maanedens Løb givne daglige Charakterer,
2. Straffebogen og
3. Dagbogen over, hvad der i hvert enkelt Fag er gennemgaaet i Maanedens Løb.

§ 16. Bliver en Lærer syg, drager Chefen Omsorg for, at derved intet Brud skeer paa Underviisningens jævne Gang. Han har derfor at fordele hans Tjeneste paa de øvrige Lærere og, hvis Sygdommen bliver langvarig, at andrage paa en ny Lærers midlertidige Ansættelse.

§ 17. Chefen kan lade den til Tjeneste ved Skolen beordrede Læge afgive Erklæring over de sygmeldte Elevers Tilstand og derefter bestemme, hvorvidt de skulle indlægges paa Garnisonssygehuset.

III. Adgangen.

§ 18. Hvert Aar i Slutningen af April eller Begyndelsen af Mai afholdes der en Afgangsprøve, om hvilken Artillerigeneralen omtrent 2 Maaneder forinden lader de fornødne Bekjendtgørelser udgaae. Prøven finder i Reglen Sted ved Skolens eget Personale ifølge nærmere Bestemmelse af Artillerigeneralen, der forud indberetter til Krigsministeriet, hvormange Elever der i det paafølgende Underviisningsaar kan antages at ville være i Skolens forskjellige Classer, samt hvor stort et Antal nye Elever der kan optages.

De unge Mennesker, som fremstille sig til Optagelse i Skolen, skulle for at antages være i en Alder af imellem 14 og 16 Aar og have en feilfri Legemsbygning.

Forinden Prøven undersøges Aspiranternes Legemsbeskaffenhed, og der fremlægges:

Aldersattest,

Vaccinationsattest,

Vidnesbyrd om Flid og Opførsel fra Skoletiden samt andre lignende Vidnesbyrd, som haves.

Ved Prøven gives der følgende Charakterer:

- 3 Charakterer i Dansk, hvori der fordres:
  - a. at læse Prosa, saavel trykt som skreven, med latinske og gothiske Bogstaver;
  - b. Sproglærens Hovedregler, i det Mindste Formlæren, samt
  - c. at skrive nogenlunde rigtig efter Dictat.
- 2 Charakterer i Regning, hvori der fordres: Paa Tavle og i Hovedet at kunne regne med benævnte og ubenævnte Tal og med Brøk.
- 1 Charakter i Skrivning, hvori der fordres: En god Haandskrift med latinske eller gothiske Bogstaver (Prøven i Dansk giver Materialet til Bedømmelse).

§ 19. De Elever, som blive antagne, melde sig ved Skolen efter dennes Tilsigelse en af de første Dage i Mai og tages den følgende Dag i Forpleining ved den.

Enhver af de antagne Elever skal medbringe paa Skolen forskjellige Beklædningsgjenstande og Fornødenheder, hvorom de erholde Underretning forinden Optagelsen.

IV. Underviisningen.

§ 20. Underviisningen finder Sted hele Aaret igjennem, med Undtagelse af Søn- og andre Helligdage samt Feriedage.

Af Tiden anvendes i Reglen:

37 Uger til Underviisning,

4 — „ praktiske Øvelser alene,

1 — „ en større Marche- og Felttjenesteøvelse,

4 — „ Opryknings- og Afgangsprøver og Forberedelse til disse,

6 — „ Ferier.

Den daglige Underviisningstid, Repetitionen iberegnet, er gennemsnitlig 10 Timer, hvoraf gennemsnitlig 4 anvendes til praktiske Fag.

§ 21. Underviisningen, der foruden de praktiske Øvelser omfatter følgende theoretiske Fag: Artilleri og Vaabenlære, Krigsbygningskunst, Hærens Ordning og Tjenesteforhold, Garnisons- og Felttjeneste, Dansk, Tydsk, Mathematik, Naturlære, Regning, Skrivning, Tegning, Historie og Geographi, ledes i Overeensstemmelse med efterfølgende Underviisningsprogram:

Praktiske Øvelser.

Fag.	Yngste Classe.	Timer om Ugen.	Mellemste Classe.	Timer om Ugen.	Ældste Classe.	Timer om Ugen.
Artilleriexercits	Batteriskytetsbetjening; Knuder, Stik, Splidsning og Besnøring.	10	Fortsættelse, Feltskytetsbetjening, Feltskyts- haandtering.	10	Fortsættelse, Øvelse som Hjælpe lærere ved yngste Classes Under- viisning.	10
Skydning med svært Skyts	—		—		Hertil kan anvendes aarlig 50 Skud med Feltskyts, 25 Skud med Batteriskyt og 20 Kast med Morterer.	
Gevær- og Fod- exercits	Gevær- og Sabelgreb, militair Anstand. Uddannelse i Trop og Deling.		Fortsættelse, Øvelse i Commando.		Fortsættelse, Føring af Sectioner og Halv- delinger.	
Skydning med Haand- vaaben	Sigtning i Bænk.	10	Fortsættelse, Forberedende Skydeøvelser.	10	Fortsættelse, Skarpskydning, hvortil anven- des 10 løse og 50 skarpe Patroner for hver Elev til Uddannelse som Enkelt- mand.	10
Marche- og Feltjæ- steøvelser; mindre Udflugter i Marken. Hertil kan anvendes 50 løse Patroner for hver Elev.	—		—		—	

Gymnastik, Vaaben- øvelser og Svøm- ning	Forberedelsesøvelser, Gang- og Løbeøvelser, Smidighedsøvel- ser, Springning i Længden og i Høiden, Voltigering, Klav- ring, Ligevægtsøvelser. Flo- retfægtning og almindelig Hug- ning, Dands. Bryst- og Rygsvømning, Flyd- ning og Vandtrædning.	10	Fortsættelse, Haandvægts- samt Trapez- og Barrøvelser. Afstandssvøm- ning paa 6—800 Alen.	10	Fortsættelse, Contrauhugning, Rytterhug- ning, Afstandssvømning paa 1000 —1200 Alen. Hurtigsvøm- ning, Dykning i Dybde og Længde. Biergning paa 50 —150 Alen.	10
Sang	—	2	—	2	—	2
Syning	—	2	—	2	—	2
I Alt Timer om Ugen		24		24		24

Theoretisk Underviisning.

Fag.	Yngste Classe.	Timer om Ugen.	Mellemste Classe.	Timer om Ugen.	Ældste Classe.	Timer om Ugen.
Artilleri og Vaabenlære	Haandvaabnene og deres Behandling. Det svære Skyts med Aftager. Ammunition.	3	Repetition og Fortsættelse, Hærens øvrige Kjøretøier.	3	Repetition og Fortsættelse, Sele- og Sadeltoier. Skydning. Artilleriets Anvendelse i Kriegen.	3
Krigsbygningskunst ..	—	—	Feltbefæstning. Profil og Tracé. Beklædningsmaterialers Forfærdigelse og Anbringelse. Passive Hindringsmidler. Terraingjenstandes Indretning til Forsvar. Angreb og Forsvar af Feltskandser.	1	Repetition, permanent Befæstning: Hovedformer. Den nyere Tids Fæstninger. Angreb og Forsvar.	2
Hærens Ordning og Tjenesteforhold	Tjenesteforhold for Menige. Paaklædning, Pudsning og Pakning.	2	Repetition, Hærens Ordning.	1	Repetition, Tjenesteforholdet for yngre Underofficerer.	1
Garnisons- og Feljtjeneste	Kort Oversigt over Sikkrings-tjenesten i Marken. Kort Oversigt over Fodfolkets Fægningstjeneste.	1	Repetition og Fortsættelse, Vagttjeneste i Garnisonen.	1	Repetition og Fortsættelse.	1
Dansk	Læsning, Sproglære, Retskrivning, Dictat.	4	Læsning, Sproglære, Retskrivning, Dictat Stiiløvelse, Forberedelse til frie Udarbejdelser.	4	Læsning, Sproglære, Hurtigskrivning efter Dictat, frie Udarbejdelser, Affattelse af tjenstlige Skrivelser.	4

Tydsk	Læsning, Sproglære.	2	Fortsættelse, Dictat.	2	Fortsættelse, skriftlig Oversættelse af lette Stykker fra Dansk til Tydsk.	2
Mathematik	Algebra: Bogstavregning, de fire Regningsarter med hele Polynomer. Geometri: Hovedformerne i Rummet.	2	Algebra: Største fælles Maa, mindste fælles Multiplum, Regning med Bogstavbrøker, Proportioner, Ligninger af 1ste Grad med 1 Ubekjendt. Geometri: Perpendikulære og skraa Linier, Trekanter, Parallelogrammer, Polygoner, Cirklen og dens Forbindelse med rette Linier, Vinkler, Constructioner.	2	Algebra: Kvadratrød, Regning med Rodstørrelser, Ligninger af 1ste Grad med flere Ubekjendte, Logarithmer, navnlig med Hensyn til den praktiske Brug af Tavlerne. Geometri: Forhold mellem Linier og mellem Planfigurer, Fladeindhold, Lige-dannethed.	3
Naturlære	Lefattelig Forklaring af Magnetisme og Electricitet.	1	Repetition, Electromagnetisme, Galvanisme og Varmelære.	2	Repetition, Legemernes Ligevægt.	2
Regning	Enkelt Reguladetri med Brøk, Decimalbrøk.	3	Sammensat Reguladetri og Ren-tesregning.	3	Regneopgaver, hentede fra det militaire Regnskabsvæsen.	2
Skrivning	Skjønkskrivning med latinske Bogstaver.	4	Fortsættelse, Listeføring.	3	Fortsættelse, Hurtigskrivning efter Dictat.	2
Tegning	Frihaandstegning, Øvelse med Blyant i Brugen af Triangel og Passer.	4	Ridsefæderstegning, Kaarttegning.	4	Fortsættelse, Rids af Materieldele, Optagelse af et flygtigt Croquis.	4
Historie	Kortfattet Verdenshistorie.	2	Repetition med Fremhævelse af Danmarks Historie.	2	Danmarks Historie udførligere.	2
Geographi	Almindelig Geographi.	2	Repetition med Fremhævelse af Danmarks Geographi.	2	Danmarks Geographi udførligere.	2
I Alt Timer om Ugen....		30		30		30

V. Oprykningen.

§ 22. Oprykningsprøverne finde i Reglen Sted ved Skolens eget Personale efter Artillerigeneralens nærmere Bestemmelse og iøvrigt i Overeensstemmelse med de for Afgangsprøven fastsatte Regler.

Naar særlige Grunde tale derfor, kan Artillerigeneralen lade en Elev oprykke til en højere Classe, uagtet han ikke har bestaaet den forekrevne Prøve.

VI. Afgangen.

§ 23. Afgangsprøven afholdes hvert Aar saa betids, at de afgaaende Elever kunne tiltræde deres Tjeneste ved Afdelingerne i Begyndelsen af Mai.

Ved den theoretiske Deel af denne Prøve skal der være 3 Dommere, af hvilke de to ere Mænd, der ikke ere ansatte ved Skolen, og som indbydes af Artillerigeneralen; den tredje er Læreren i Faget. Prøven i de praktiske Øvelser afholdes af Skolens eget Personale efter Artillerigeneralens nærmere Bestemmelse.

§ 24. Ved Prøven gives følgende Charakterer:

Af Chefen alene:

- 1 Charakter for Elevens Anlæg til at blive Befalingsmand og
 1 — — hele Forhold (Flid, Opførsel m. m.) i det sidste Aar.

Af de forskjellige Bedømmelsesudvalg:

- 3 Charakterer for Skytsbetjening og Exercits,
 2 — — - Gymnastik, Vaabenøvelser og Svømning,
 2 — — - 2 mundtlige Prøver i Artilleri og Vaabenlære,
 1 — — - 1 — — - Krigsbygningskunst,
 2 — — - 2 — — - Hærens Ordning og Tjenesteforhold,
 1 — — - 1 — — - Garnisons- og Felttjeneste,
 3 — — - 1 — — og 2 skriftlige Prøver i Dansk,
 2 — — - 1 — — - 1 — — - Tydsk,
 3 — — - 1 — — - 2 — — - Mathematik,
 2 — — - 2 — — - Naturlære,
 2 — — - 1 — — - 1 — — - Regning,
 2 — — - Skrivning (Skjønkskrivning og Hurtigskrivning),
 2 — — - Tegning (Ridseffederstegning og Kaarttegning),
 2 — — - 2 mundtlige Prøver i Historie og Geographi,

i Alt 32 Charakterer.

§ 25. Skolen meddeler hver Elev et Vidnesbyrd om den Prøve, han har aflagt, med Fortegnelse over de af ham opnaaede Charakterer og eventuelt med Opgivelse af det erholdte Numer. Dette Vidnesbyrd tilstilles de bestaaede Elever gennem de Afdelinger, ved hvilke de ansættes.

De ikke bestaaede Elever afskediges fra Skolen.

§ 26. Naar en Elev paa Grund af Sygdom eller anden ham utilregnelig Aarsag ikke har underkastet sig Prøven eller ikke har fyldstgjort dennes Fordringer, kan der paa Indstilling af Artillerigeneralen efter Krigsministeriets Bestemmelse senere afholdes en ny Prøve for ham. Finder Artillerigeneralen ikke Anledning til at indstille, at en saadan Prøve afholdes, kan han efter Chefens Forslag tillade en saadan Elev at forblive endnu 1 Aar i Skolen, saafremt det normerede Antal af 60 Elever ikke

derved overskrides; dog kan ingen Elev blive længere end 4 Aar i Skolen.

§ 27. Charaktererne for de enkelte Fag meddeles ikke Eleverne, førend den hele Prøve er endelig afsluttet. Prøvens Udfald bekendtgjøres da for den samlede Skole i Artillerigeneralens Overværelse, og de afgaaende Elever præsenteres for ham.

§ 28. De Elever, som have bestaaet Afgangsprøven, kunne i den Orden, i hvilken de have bestaaet, vælge imellem de to Vaaben, efterat Krigsministeriet har fastsat det Antal, der kan antages ved hvert.

Ændringerne fra før til nu er iøjnefaldende. Medens Eleverne tidligere uddannedes til Befalingsmænd i Hæren, skal de nu uddannes til Underofficerer ved Artilleriet og Ingeniørkorpset, og medens de forhen kun skulde tjene 2 Aar som Befalingsmand, fastsættes nu en Tjenestetid som Underofficer paa 4 Aar.

For at kunne antages som Elev fordres derhos fremtidig dansk Indfødsret.

I den hernævnte Plan ses der ikke gennem Aarene at være ændret en Tøddel, og paa Basis af den henlevede Skolen saaledes sit senere Liv, i de to sidste Aar dog med de Modifikationer, som Formindselsen af Elevantallet efterhaanden nødvendiggjorde.

Skolen ligger i øvrigt ikke paa den lade Side med Hensyn til at søge Forholdene forbedrede for Eleverne, noget uden for den Forbedring, som er en naturlig Følge af, at Pladsforholdene ændres i en gunstig Retning. Der tænkes saaledes i 1880 paa at faa den Hovedulempe, der klæber ved de daarlige Forhold i Kælderen, hvor Elevernes Vask og Pudsning foregaar, fjernet. Disse Forhold er under al Kritik, „som Vaskekælder er den om Vinteren saa kold og fugtig, at det maa kaldes en barbarisk Fordring, at Eleverne skulle klæde sig delvis af for at vaske deres Legeme, og som Pudsekælder er den saa mørk og fugtig . . .“

Det Vaabenskjold, som bares i Huen som Fællesmærke for Skolens Elever, blev indført i Slutningen af 1880, og Prisen for et saadant fastsattes Aaret efter til 16 Øre.

Efter at Skolen har korresponderet med Inspektøren for Frederiksberg Have, ses det, at der i 1881 i November Maaned erholdes Tilladelse til at bruge et Stykke af Kanalen i Haven til Skøjteløbning.

Medens Betalingen for en Elevs fulde Forplejning i det sidstnævnte Aar beregnes til 49 Øre daglig, er den Aaret efter forhøjet til 51 Øre (deraf 33 Øre til Middagsmad).

Ved Indgangen til 1882 beder Skolen om som Lærere helst at 1882
faa tidligere Elever (Underofficerer), men den kan ogsaa godt se Vanskelighederne i den Retning, fordi, som den udtrykker sig: „det

for Tiden er saa let for dem at blive Sekondløjtnanter“. Denne Bemærkning er i og for sig træffende, thi kun de færreste af de afgaaede Elever fra Halvfjerdserne var forblevne i Tjenesten som Underofficerer; de fleste blev Officerer og ligestillede og fortsatte paa den Vej eller søgte efter Udløbet af den 2-aarige Kapitulation over i civile Virksomheder.

Senere hen, i Maj Maaned, gives der Bestemmelser for Tjenesten i Haven, som noget ændrer det tidligere omtalte „Havereglement“. Nu hedder det saaledes bl. a.:

„Idet Eleverne foruden hver især at dyrke og reenholde det dem selv tildelte Stykke tillige skulle deels soignere den til fælles Afbenyttelse udlagte Have, deels yde Lærerne fornøden Bistand paa de disse tildelte Jordstykker, inddeles de som Faststaaende saaledes . . .“.

Da der i den nye Plan savnes Hjemmel til at beholde de 3 civile Lærere ved Skolen, fastsættes det, at de entlediges efterhaanden, som deres Tjeneste kan undværes, dog skal de afgaa senest ved Udgangen af April Maaned 1883 — en ganske naturlig Følge af, at den teoretiske Undervisning fra det nævnte Tidspunkt er formindsket med i alt 60 Timer om Ugen. Men Skolen husker sine mangeaarige Lærere, hvis Afgang formenes at være en Forringelse af Lærerkræfterne, og den beder Ministeriet søge udvirket, at der ydes dem Pension efter Afgangen.

Et Aars Tid senere fik Skolen dog Tilladelse til atter at antage en civil Lærer.

I Oktober Maaned finder Skolen Anledning til at udtale:

„Da den Uskik har indsneget sig, at Eleverne spise deres Frokost i „Grønnegaarden“, bringes Bestemmelsen om, at Eleverne ikke forlade Spisesalen, før Maaltidet er endt, herved i Erindring“.

Lidt tidligere paa Aaret er der truffet den Anordning, at Elever ved Indlæggelse paa militært Sygehus straks skal udgaa af Forplejning ved Skolen, og fra Indlæggelsesdagen oppebærer de det sædvanlige Beløb til Smaaafnødheder, 8 Øre (4 β) pr. Dag.

Hvorledes Tilsynet med Skolens Geværer i ældre Tider har været ordnet, ses ikke, men fra 1/10 1882 overtages dette Hverv af en sagkyndig Mand, Mekaniker i Artilleriet.

Omkring Midten af Firserne forefalder der ingen særlige Begivenheder, som egentlig er Fremdragelse værd; nævnes maa dog, at Svømmebenklæder i 1883 atter befales anlagte for Eleverne ved Svømmeøvelserne — og for Lærerne ogsaa, hvis de bader sammen med Eleverne; ligeledes bestemtes det i 1885, at Eleverne skulde bære Hue, naar de passerede Slotsgaarden. Omtales maa ogsaa, at Kronprinsen besøgte Skolen baade i 1883 og 1884, ligesom det ikke bør forbigaaes, at der i 1885 pønsedes paa at flytte Skolen til Hørsholm, til de der beliggende, Militæretaten tilhørende Bygninger, men at Skolen

paa det kraftigste fraraadede en saadan Flytning og anførte meget vægtige Grunde mod Tankens Realisation.

I 1884 nedlægges der Forbud mod, at Eleverne marcherer gennem Søndermarkens Lysthave; denne „Skyden Genvej“ til Svømmestedet i Kalvebodstrand blev derved forpurret, men optoges dog igen senere. 1884

Festerne begynder at finde Indpas. Saaledes afholdes kort før Julen 1884 en „lille Fest med Komædie“. Dermed var Isen brudt, og Begyndelsen gjort paa dette Omraade, og der hørtes kun Lovord om denne Fest, hvortil samtlige paa Slottet boende Underofficerer med Familier var indbudte. Den „har geraadet Eleverne til megen Ære“, som Skolen udtrykte sig i sin Indstilling om at maatte afholde en Udgift paa 39 Kr. 47 Øre, som den forvoldte udover, hvad der var ydet af Eleverne.

En Fastelavnsfest Aaret efter med Opvisning i Gymnastik, Komædie og Dans i Fællesklassen, og „hvortil Damer af Elevernes Slægt og Bekendtskab indbydes, og som vil vare ved til Kl. 2 Morgen“, gjorde sig ogsaa særdeles fordelagtigt bemærket. 1885

Disse Lyspunkter i Elevernes Tilværelse paa Skolen fordunkledes ikke under de kommende skiftende Chefer, men Traditionen tro gennemførtes en saadan Fest aarligt, naar da ikke særlige Omstændigheder talte derimod, saa længe Skolen eksisterede, og i Mindernes store Væld indtager de sikkert for Deltagerne en fremtrædende Plads.

70-Aarsdagen, den $\frac{1}{2}$ 1886, for Skolens Oprettelse gik ikke upaaagtet hen. Nogen større Festlighed afholdtes dog ikke, men der var en Parade i Fællesklassen, og ved denne bragte en Deputation fra Bestyrelsen for „Elevskolens Minde“ — dengang en selskabelig Forening, dannet af tidligere Elever — Skolen Foreningens Lykønskning. 1886

Med dette Aar begynder Sporten at faa Indpas ogsaa her derved, at Kjøbenhavns Boldklub skænker Skolen et Kricketspil, men det er dog først noget senere, at man tør sige, at Idrætsøvelserne rigtig faar Fodfæste inden for Skolens Program.

I 1888 bliver Forplejningsspørgsmaalet aktuelt. Skolens Økonom opsiges nemlig sin Stilling fra den $\frac{1}{5}$, og denne Lejlighed benytter Skolen til at søge udvirket, at den selv maa overtage hele Forplejningen af Eleverne, men Sagen strandede nærmest, fordi Pladsforholdene traadte hindrende i Vejen. Men man havde dog allerede paa den Tid Øjet aabent for de mange Goder, en saadan Fælleshusholdning kunde føre med sig, og da denne endelig i 1896 indførtes, viste dette sig at være et betydeligt Skridt fremad i den rigtige Retning. 1888

I dette Aar i November Maaned faldt Kong Chr. IX's Regeringsjubilæum, og denne Begivenhed greb naturligt ogsaa stærkt ind i Skolens daglige Liv — som i øvrigt i hele Befolkningens. Den 15., 16. og 17.

var Fridage, og sidstnævnte Dag sluttedes Festlighederne med Bal fra Kl. 7—1.

Fra anden Side blev der samme Aar vist Skolen forskellig Opmærksomhed. Saaledes indbød Hs. kgl. Højhed Kronprinsen Eleverne til et Besøg i Cirkus Renz, og efter Indbydelse af Brygger Carl Jacobsen besaas den franske Kunstudstilling, ligesom Eleverne aflagde samlet Besøg paa den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling. Skolen udstillede i øvrigt Elevernes Tegninger det sidstnævnte Sted.

1889 Medens saaledes 1888 synes at have været ret bevæget, henløb det efterfølgende Aar forholdsvis roligt og stille. En værdifuld og paa-skønnelsesværdig Foranstaltning blev dog gennemført, idet det lykkedes Skolen at opnaa den Begunstigelse for Eleverne, at de i Sommerferien havde fri Rejse frem og tilbage paa III Klasse paa Statsbanerne med tilhørende Færger og Dampskibe. Hvad dette vilde sige for dem, der havde langt til Hjemstavnen, behøver ikke nærmere at forklares. Dette Gode blev aldrig frataget Skolen.

1890 I 1890 ser vi, at Direktør Carl Nielsen ved Casino viser Skolen en lille Opmærksomhed ved at indbyde Eleverne til at se „Gutter om Bord“, og samme Aar støder vi paa den Bestemmelse, at der paa Grund af det ringe Antal Vakancer i Artilleriets og Ingeniørkorpsets faste Underofficersklasser kun maa antages 15 Elever. I de efterfølgende Aar skete der dog ingen Ændringer fra det normale paa dette Omraade, men man søgte snarest at faa Rammerne udfyldte.

1891 Med 1891 gaar Skolen ind i sit 75. Aar, og vi staar da den $1\frac{1}{2}$ over for en Begivenhed, som foruden andet gav Anledning til en større Festlighed paa Skolen. Ingen kan sikkert udtrykke sig bedre om denne Fests Forløb, end *Magnus Strøm* har gjort det i det af ham i 1891 udgivne Festskrift, i hvilket han omtaler Festen paa følgende Maade:

„Kl. 11 $\frac{1}{2}$ stod Paraden, med Artilleriets Musikcorps paa høire Fløi, opstillet i den med Dannebrogssflag festligt smykkede Gymnastiksal paa Frederiksberg Slot. Samtlige fhv. Lærere og Elever vare indbudne til at overvære Paraden, og den festklædte, talrige Skare af Officerer, Underofficerer og Civile, der havde fulgt Opfordringen, og trods Graaveiret og de opblødte Veie havde givet Møde, viste tilfulde, at de svundne Aar med deres mangehaande Omskiftelser i Vilkaar og Stilling ikke havde formaaet at svække Pietetsfølelsen, eller forringe den Taknemlighedsgjæld, Enhver følte at han skyldte Skolen. Og den vidnede tillige om, at de stærke Baand, der forene Skolen og dens fordums Elever, hverken kunne brydes eller paavirkes af Tidens graadige Tand, men at netop Kjærligheden og Venerationen tiltager i Inderlighed og Styrke efterhaanden som Aarene gaa, Forstanden modnes og Øiet oplades for de mange betydningsfulde Goder, Skolen har skjænket sine talrige Fostersønner.

Kl. 12 ankom Chefen for Artilleriet, Generalmajor *Linnemann* med Stabschef og Adjutant, og modtoges ved Ankomsten med de sædvanlige Æresbevisninger. Efter at have passeret Paradens Front, traadte Generalen frem foran denne og henvendte følgende Tale til de Tilstedeværende:

„Jeg har ønsket personlig at bringe Skolen min Lykønskning i Anledning af dens 75 Aars Jubilæum. Det var under trange Kaar, Skolen begyndte sin Virksomhed idag for tre Fjerdedele af et Aarhundrede siden, og først efterhaanden lykkedes det den under forskellige Tilskikkelser at arbejde sig frem til en betrygget Tilværelse, takket være den varme Interesse, som Landets Konger, de forskellige Krigsbestyrelser og Chefer for Artilleriet stedse have vist Skolen. Det er en lang og smuk Fortid Skolen idag kan se tilbage paa. Vistnok over 1200 unge Mænd ere udgaaede fra den til Hærens forskellige Afdelinger, og det kan med Sandhed siges, at Mange af dem have vist udmærket Dygtighed, Pligttroskab, Samvittighedsfuldhed i deres Gjerning, Mod og Uforfærdethed under Kamp, og som brave Soldater gjort deres Pligt i Farens Stund. Ikke faa af dem have jo ogsaa ofret Liv og Førlighed for Fædrelandet. Naar det saaledes maa erkjendes, at Skolens Virksomhed har baaret gode Frugter, at den har været af stor Betydning for Hæren, særlig for Artilleriet og Ingenieurcorpset, idet det for en væsentlig Del skyldes den, at disse to Vaaben have haft Befalingsmænd, der saavel i Fred som i Krig have gjort god Fyldest, og som have indtaget en hæderlig Plads i Samfundet, — saa tør jeg ogsaa udtale den Forvisning, at Skolen under Ledelse af dygtige Forstandere og Lærere ogsaa i Fremtiden vil være i Stand til at løse sin Opgave, og at de Unge, der nu ere Elever paa Skolen, naar de efterhaanden afgaa til Hæren, ikke ville staa tilbage for deres Forgængere, men bestandig have det gode Exempel, som de have givet dem, for Øje, og at de, hvis Konge og Fædreland engang maatte kalde dem, ville kæmpe som Mænd med Trofasthed og Uforsagthed, rede til at ofre Alt for Fædrelandet. Og dermed et „Længe leve Hs. Majestæt Kong Christian den 9de,“ som af de Tilstedeværende — for de Civiles Vedkommende tillige med Hatten i Haanden — besvaredes med et nifoldigt Hurra, hvorefter Musiken spillede „Kong Christian stod ved høien Mast“. Efterat Skolen derpaa havde udført forskellige Evolutioner, og Generalen venligt hilsende havde passeret Gratulanternes Skare, udbragte han sluttelig med det Ønske og det Haab, at Held og Lykke maatte følge Elevskolen nu og i al Fremtid, og at den gode Aand, som stedse havde besjælet den, ogsaa i den kommende Tid maatte bevares usvækket, et „Elevskolen længe leve“.

Efter Paradens havde Eleverne Udgangstilladelse, ligesom Skolens Chef, Capitain Wagner, indbød de Besøgende til at bese Skolens Localer“.

Dagen i Forvejen havde Artilleriet udsendt en Artilleribekendtgørelse (Nr. 1) saalydende:

„Elevskolen har den 1ste Februar d. A. bestaaet i 75 Aar. Det er Artilleriet en Glæde i denne Anledning at kunne udtale sin fulde Paa-

skjønnelse af den Virksomhed, som Skolen i dette lange Tidsrum har udfoldet til Gavn for Vaabnet.

Artilleriet haaber, at ogsaa Skolens fortsatte Virksomhed maa krones med Held, saa at det vedblivende maa lykkes den at uddanne Elever, besjælede af samme gode Aand, som til Held for Fædrelandet stedse har udmærket de Befalingsmænd, der hidtil ere udgaaede fra Skolen. Linnemann“,

og Krigsministeriet havde stillet 100 Kr. til Raadighed til et Middagsmaaltid paa Jubilæumsdagen.

I Tilslutning til denne Festlighed paa Slottet afholdtes om Aftenen en privat Fest i Odd-Fellow-Palæet, dengang Koncertpalæet, i hvilken foruden Chefen og Lærerne ved Skolen, Klassernes 3 Dukse deltog, en Belønning for deres Flid.

Men Dønningerne fra Festlighederne havde daarligt lagt sig, før Eksamen stod for Døren, og der blev atter taget fat paa Skolens alvorlige Gerning. Muligvis har Hensynet til Elevernes Arbejde i det Hele taget under disse Forhold været bestemmende for Skolen til i Februar at udstede en Befaling saalydende:

„Uden Skolens særlige Tilladelse maa der fremtidig ikke paalægges Eleverne skriftlige Arbejder til Udførelse udenfor Undervisningstiden — matematiske Opgaver dog undtagne“.

Et Forsøg fra Skolens Side i Marts paa at faa Billetter til det kgl. Teater overladt til Brug for Eleverne strandede.

I Maj mildnes Bestemmelserne for Morskabslæsning, for saa vidt som det menes, at denne i Forvejen ganske var forbudt. Der udstedes da en Skolebefaling saalydende:

„Alle Bøger og anden Læsning, der ikke udleveres igennem Skolen samt Bøger fra Skolens Bogsamling, maa kun være i Elevernes Værge paa Fridage. Faa Eleverne Bøger eller anden Læsning ad anden Vej end igennem Skolen, vil saadant ufortøvet være at aflevere til den Vagthavende, hos hvem det hver Fridag kan afhentes efter Morgenparaden for igen at afleveres sammesteds inden Kl. 10 Eftm.“.

Igennem denne Befaling erfarer vi ogsaa, at Skolen har faaet en Bogsamling, noget vi ikke tidligere har hørt Tale om.

Den samme Befaling indeholder i øvrigt en Bestemmelse af en noget anden Karakter. Det forbydes nemlig derved Eleverne i ældste og mellemste Klasse at modtage Gaver af Fødevarer og lignende fra Kammerater af en yngre Klasse.

1892 I 1892 søges enkelte Forhold forbedrede og andre forbedres. Skolens Læge arbejder saaledes for at skaffe Uldtrøjer til Eleverne, men det lykkes ham sikkert ikke, thi da der Aaret efter er Tale om at gaa til

Anvendelsen af en enkeltradede Trøje, kan han ikke gaa med dertil, fordi Eleverne ikke er forsynede med Uldtrøjer. Vaskeforholdene forbedredes ved, at nogle Vaskeapparater paa Gangen i Attiken toges i Brug. Om Anvendelsen af disse Apparater m. m. hedder det: Det vil nøje være at overholde, at de 6 Vandfade nærmest den nordre Trappe benyttes af yngste, de 6 nærmest den søndre Trappe af ældste, de 6 midterste af mellemste Klasse. En Del af det gamle Vaskerum i Kælderen blev samtidig indrettet til Baderum.

Drs. Majestæter Kongens og Dronningens Guldbryllup den ²⁶/₅ 1892 bevirkede, at Ministeriet som forhen paa tilsvarende Festdage stillede 100 Kr. til Raadighed til et Middagsmaaltid, ligesom der i Dagens Anledning afholdtes Parade.

Formentlig for at forebygge Ulykkestilfælde blev det forbudt Eleverne uden for Undervisningstiden at benytte Trapez, Ringe og Barre i Gymnastiksalen — det var jo saa fristende at tage sig en lille Omgang i Barren, naar Gymnastiksalen passeredes af Eleverne paa egen Haand.

I Aaret 1893 forefaldt en Begivenhed, som vakte en vis Opsigt. Der tænkes her paa et, dog heldigvis enestaaende Tilfælde i Skolens Annaler, hvor en Elev for at komme bort fra Skolen og i en civil Livsstilling ødelægger sig selv ved i en Hakkelsemaskine at afskære 2 Led af højre Haands Lillefinger. Hans Ønske blev opfyldt, men han undgik ikke en meget streng Straf for den anvendte Fremgangsmaade. 1893

For de Elever, der var komne noget paa Skyggesiden, blev Forholdene mildnede derved, at de, selv om de var ikendt en Straf paa flere Helligdages Arrest, dog ikke af den Grund maatte nægtes Udgangsstilladelse paa de mellemfaldende Onsdage; men paa den anden Side blev der ogsaa nu sat en ret stærk Bom for den omsiggribende Tilbøjelighed til at bede om Orlov eller Tilladelse til Udeblivelse af Kvarteret om Aftenen o. a. l. Fremtidig vil en saadan Begunstigelse ikke blive tilstaaet, før der for Skolen foreligger paalidelige skriftlige Oplysninger til Dokumentation af de Grunde, hvorpaa Anmodningen om Fritagelsen støtter sig.

Her møder vi ogsaa en Bestemmelse af en særlig Art, foranlediget ved, at saa mange Elever siden 1881 var gaaede tabt for Hæren, fordi de manglede moralske Egenskaber og ikke havde den fornødne Karakterstyrke til at kunne modstaa de Fristelser, de havde været udsatte for efter Afgangen fra Skolen. Ministeriet siger derfor i November Maaned bl. a.: „Der skal ved Optagelsen af Elever ikke blot tages Hensyn til den aflagte Prøve, men tillige til de øvrige om Aspiranterne foreliggende Oplysninger; bedre bestaaede kunne udelukkes, medens omvendt

enkelte Aspiranter, der maa anses for at kunne blive flinke og brugbare Underofficerer, kunne optages, selv om de ere bestaaede mindre godt ved Kundskabsprøven“. Om denne Bestemmelse, given i den bedste Hensigt, hjælp, maa vi lade staa hen, men Cheferne blev da i alle Tilfælde stillede mere frit end forhen; hvad der derimod rettede meget paa Forholdene ved Afdelingerne, var de lidt senere af Ministeriet trufne Anordninger for Behandlingen af Eleverne efter Afgangen — men denne Sag ligger jo meget uden for Rammen af vor Opgave, og paa den skal vi ikke komme ind.

1894 I 1894 inspicerer Hs. kgl. Højhed Kronprinsen Skolen i Januar
1895 Maaned, ligesaa i 1895 i Maj Maaned.

I det førstnævnte Aar blev Skydningen med svært Skyts indstillet indtil videre af Grunde, som vi ikke kender; men det lykkedes dog Skolen nogle Aar senere atter at faa Beløb stillet til Raadighed til Ammunition til Anvendelse ved disse Skydeøvelser, og de blev da genoptagne.

1896 Endelig lykkedes det Skolen i 1896 at faa et længe næret Ønske opfyldt, at faa Fælleshusholdning. Dette Spørgsmaal havde som alt nævnt tidligere været fremme, men ikke fundet Ørenlyd. Nu kunde denne Sags Afgørelse ikke udskydes længere, dels fordi man andetsteds havde iagttaget alle de Goder, en saadan Foranstaltning Gennemførelse bragte med sig, dels fordi Skolens vægtige Ord i denne Sag ikke kunde lades upaaagtede.

I sin Indstilling til Ministeriet desangaaende anfører Skolen saaledes bl. a.:

„Ifølge den med Officersskolens Økonom afsluttede Kontrakt leverer denne nu Middagsspisestil Skolens Elever mod en daglig Betaling af 33 Øre pr. Elev i Overensstemmelse med en med Skolen aftalt Spiseseddel. Til de øvrige Maaltider, Morgen, Frokost og Aften, leverer han endvidere til hver Elev 1 Pægl hvidt Øl, som efter Omstændighederne og da mod særlig Betaling er opvarmet. Hertil spises ved alle 3 Maaltider det udleverede Rugbrød med en daglig Ration af 14 Kvint Smør og 1 $\mathcal{M}$ Mejeriost ugentlig.

Da 1 Pægl Øl hurtig er drukket op, naar Eleverne er tørstige, og da Smør og Ost oftest slippe for tidligt op, ser man meget tit Eleverne holde Maaltider, som væsentlig bestaa af Rugbrød med Sennep eller Salt, hvortil nydes Vand. Dog er det særlig Middagsspisen, som giver Anledning til Misfornøjelse. Da de øvrige Maaltider er saa tarvelige og ensformige, maa det formentlig kunne fordres, at Middagen er kraftig og rigelig; dette sidste er imidlertid ingenlunde Tilfældet, Portionerne er tvært imod meget knapt tilmaalte. Kosten synes saaledes i det Hele ikke at tilfredsstille selv de beskedneste Fordringer, og

Forsøg paa ved en Overenskomst med Økonomen at faa Forholdene forbedrede, ere stedse strandede . . . . .“

Herpaa fulgte Ministeriets Tilladelse til at etablere Fælleshusholdning fra Midten af August, men den traadte sikkert ikke i Virksomhed før den $\frac{3}{9}$ 1896. Et stort Spørgsmaal, Ernæringsspørgsmaalet, var dermed løst, og fra nu af hører man kun Lovord om Forplejningen, som ved Skolens og den engagerede Økonomas Hjælp iværksattes saaledes, at den tilfredsstillende alle berettigede Fordringer. Der var ingen Smalhans længere. Hvad der nu leveredes, var tilstrækkeligt, og der blev da ogsaa nedlagt Forbud imod, at Eleverne opbevarede andre Madvarer end de leverede.

Med dette Aar fik Sportsøvelserne ogsaa mere Indpas, ja, fast Fodfæste inden for Skolens Øvelsesfelt. Der havde ganske vist nogen Tid forinden været spillet lidt Langbold m. m., vel nærmest i Fritiden, men nu foreligger der en officiel Tilladelse til og Billigelse af, at Boldspil, navnlig Cricket og Fodbold, indføres ved Skolen.

Det manglede ikke paa Smaaopmærksomheder mod Skolen udefra i 1897. Saaledes foreligger der en Indbydelse til at overvære en „Standard“-Koncert, som det russiske Garde-Ekvipagekorps gav den $\frac{5}{9}$ i „Kongens Have“, en Indbydelse til en Opvisning i Københavns Gymnastikforening, og endelig indbydes Eleverne til Foreningen „Elevskolens Minde“s Julefest.

1897

Hs. kgl. Højhed Kronprinsen inspicerer atter Skolen i 1898.

1898

Det ses ogsaa, at Eleverne i dette Aar i Friluftsovelsernes Program har faaet indlagt Spydkastning, men særligt maa dog nævnes Elevernes Deltagelse i den store „Mindefest for 1848“, som den $\frac{24}{6}$ og følgende Dage afholdtes i „Kongens Have“, ved hvilken deres Gymnastikopvisninger, Fremvisning af Vaabenøvelser, Dans og smukke Sang vakte berettiget Opsigt og sikkert mægtigt bidrog til at forhøje Festens Overskud, der skulde anvendes i filantropiske Øjemed.

Medens vi tidligere ikke særligt har omtalt de aarlige Udflugter, er der nogen Anledning til at nævne Skolens Marchtur i 1899. Denne kom nemlig til at gribe ind i det Festarrangement, som Fredericia By udkastede til Festligholdelsen af 50-Aarsdagen for Slaget ved Fredericia den $\frac{6}{7}$ 1849, og maatte derfor anlægges saaledes, at Eleverne paa selve Festdagen var til Stede der. Deres Indsats i Festen var bl. a. at salutere med de gamle 6 π 's Kulekanoner, der ogsaa nu som forhen skulde give deres Besyv med i Laget.

1899

Vi glider nu ind i det Decennium, i hvilket Skolens Liv begyndte at ebbe ud, omend ikke afsluttedes. Flere nævneværdige Forbedringer og Goder for Eleverne blev her indførte, thi fra Ledelsens Side fulgtes Udviklingens Gang med et aarvaagent Øje saaledes, at intet blev ladet

1900

upaaagtet, og hvad der kunde overføres paa Skolens Forhold, blev indført, altid naturligt i nøje Forstaaelse med de højere Autoriteter.

1904 Begyndelsen af Tiaaret henglider dog ret stille. Vi standser først ved Elevernes Deltagelse i Foreningen „Elevskolens Minde“s 25-aarige Jubilæumsfest den $\frac{3}{11}$ 1904, i hvilken alle deltog, men som ved en tidligere Lejlighed med de 3 Klasses dukke paa særlige Hæderspladser. Et Par Aar forinden har vi stødt paa en lille interessant Opgørelse over, hvad der paa det Tidspunkt aarlig tilflyder de 3 medvirkende ved Skolen: Sanglæreren, Musikeren og Tilskæreren, og Beløbene anføres her med henholdsvis 192, 96 og 120 Kr.

1906 Ved Kong Christian den IX's Jordefærd den $\frac{16}{2}$ 1906 var Skolen udkommanderet. Den havde Opstilling paa Hjørnet af Gothersgade og Nørrefarimagsgade, medens Cortégen passerede forbi.

I 1906 spirede Tanken om Indførelse af Husflid frem. Da Officerskolen havde erklæret sig villig til at afstaa Lokale, laa Vejen egentlig aaben, og Ministeriets Tilladelse opnaaedes da ogsaa snart efter saaledes, at fra $\frac{24}{6}$ 1907 var Husflid obligatorisk, 2 Timer ugentlig med hver Klasse. Med den Interesse og Omhu, denne Gerning blev ledet, er det meget forstaaeligt, at der Aaret efter blev givet Eleverne Adgang til Deltagelse i den Præmieuddeling for Husflid, som fandt Sted inden for Afdelingerne i Hæren. Det kom ikke til at mangle paa Anerkendelser. Til Udstillingen i Aarhus i 1909 blev der sendt Arbejder, efter at der samme Aar var tildelt 2 Elever Diplom og desuden 1 Elev Krigsministeriets 1. Præmie og 1 2. Præmie og flere andre mindre Præmier; i 1910 fik 3 Diplom og 1 desuden Krigsministeriets 1. Præmie, 1 2. Præmie; i 1911, det sidste Aar, de kunde deltage i Præmieæskningen, fik ikke mindre end 7 Diplom og Præmier, 1 Krigsministeriets 1. Præmie, men dermed var det ogsaa Slut. Husflidsmateriellet og -værktøjet blev afleveret til Kystartilleriregimentet. Ved Inspektioner i 1908 og 1911 holdt Ministeriets Tilsynsførende sig underrettet om Undervisningens Ledelse.

Vi kom her lidt vel hurtigt frem, nærmest for at gøre Husflids-spørgsmaalet færdigt, og maa atter gaa nogle Aar tilbage og se paa Forholdene. Saaledes blev der i 1906 i September Maaned foretaget en betydelig Udvidelse af den i nogle Aar brugte Badekælder, og samme Aar i November blev der givet ældste Klasse Udgangstilladelse indtil videre til Kl. 11 Aften paa Søn- og Helligdage, en Begunstigelse, som dog ogsaa enkelte ældste Klasser Aarene forud havde haft.

I Vinterhalvaaret 1905—06 aflagde Pastor Storm ved Citadelskirken Besøg ved Skolen 1 Gang om Ugen, 1 Time hver Gang, i hvilken han holdt Foredrag for Eleverne og samtalte med dem.

I 1907 og senere Aar blev Vagten forsynet med Skindvest fra Kl. 10 Eftm. til Kl. 6 Form., og det blev det hernævnte Aar tilladt Eleverne at bære hvid Strimmel i Halsbindet ved Udgangstilladelse — en Tilladelse menige i øvrigt ogsaa havde, naar de var tjenestefri —, men de maatte ganske naturligt selv sørge for Strimlerne. 1907

Mere interessant end det her omtalte er dog sikkert de Maalinger og Vejninger, der i 1907 befaledes foretagne fremtidig efter nogle mere detaillerede Bestemmelser end Aarene forud. Disse skulde nu foretages under Kontrol af Kaserneløjtnanten og til følgende Tider:

Maaling: Ved Skoleaarets Begyndelse,
i Begyndelsen af November Maaned og
efter Eksamen, for ældste Klasses Vedkommende.

Vejning (mellem Morgenspisning og Frokost):

Ved Skoleaarets Begyndelse,
„ Svømningens — ,
før Marchturen,
„ Sommerferien,
efter — ,
„ Eksercermaaneden,
før Juleferien,
efter — ,
før Eksamenslæsningens Begyndelse og
efter Eksamen.

Som vi tror, har de derigennem indhøstede Oplysninger været meget værdifulde.

En større Ekstrabegunstigelse blev ogsaa givet i dette Aar; det blev nemlig tilladt Eleverne at opholde sig i Hjemmene fra Lørdag til Mandag, naar denne var en Fridag.

Fra Aaret 1908 er der en Del at berette. Saaledes blev Skolen kommanderet ud til Ordenens Overholdelse ved det militære Idrætsstævne, som afholdtes i Dagene $^{23}/_5$ og $^{24}/_5$ paa „Boldklubben 1893“s Bane, og løste denne Opgave tilfredsstillende. Det maa i denne Forbindelse tilføjes, at naar vi nævner denne og i Forvejen har omtalt andre lignende Lejligheder, hvor Eleverne har været udkommanderede, saa er det ikke, fordi det er nogen større Begivenhed som saadan, men nærmest fordi vi ved, at den Slags Hverv gjorde sin store Nytte i den Henseende, at de bibragte de unge Mennesker Forstaaelsen af, at de ogsaa kunde være andre til Nytte og Glæde. Og saa var der altid saa meget at tale om bagefter, noget uden for det dagligdags. 1908

En god Bestemmelse blev indført det hernævnte Aar. Der blev nemlig vedtaget en Lov om Forandring af forskellige Lønnings-

bestemmelser m. v. ved Hæren, og efter at Krigsministeriet havde anordnet, at denne Lov kunde anvendes ved Elevskolen fra den $\frac{1}{4}$ 1908, blev følgende fastsat:

Der indeholdes 3 Øre daglig for hver Elev, og dette Beløb ind sættes paa en Sparekassebog. For at vænne Eleverne til Sparsommelighed stilles en mindre Sparepræmie i Udsigt, der afpasses efter de opsparede Beløbs Størrelse, og Ministeriet stiller i den Anledning 200 Kr. aarlig til Skolens Raadighed, der tildeles Sparerne i Forhold til de ydede frivillige Indskud.

Sparekasseindskuddet forøges desuden med 65 Øre daglig i Ferierne, fordi Eleverne ikke i disse Tidsrum faar fuld Kost.

De opsparede Beløb tilstilles den Afdeling, ved hvilken Eleverne ansættes ved Afgang fra Skolen.

Restbeløbet (7 Øre daglig) vil være at udbetale Eleverne paa de fastsatte Lønningsdage for allerede under Opholdet paa Skolen at vænne dem til at have med Penge at gøre.

Efter disse Regler var det ikke Smaabeløb, en sparsommelig og nøjsom Elev kunde være Ejer af ved Afgang, og som senere kunde komme ham til gode.

I Slutningen af dette Aar nedsattes der en Husholdningskommission i Lighed med, hvad der havdes ved Afdelingerne, bestaaende af

1 Premierløjtnant som Formand,

Skolens Læge og

2 Underofficerer (Oversergenter eller Sergenter).

Regnskabet revideredes af den anden Premierløjtnant og Skolens Stabssergent.

Ordningen traadte i Kraft fra den $\frac{3}{11}$ 1908, og der udarbejdedes en Instruks for Kommissionen. En Økonoma ansattes, og 2 Elever skulde daglig afgives til Assistance i Køkkenet.

For ret at kunne forstaa en saadan Kommissions Arbejde, maa det oplyses, hvad den havde at arbejde med. Og det er egentlig let gjort. For 65 Øre (senere lidt mere) om Dagen pr. Elev skulde den sørge for, at Eleverne fik deres fulde Forplejning, undtagen Brød. Og dette Foretagende kunde ikke blot balancere, men endog give Overskud, efter at Eleverne havde faaet deres gode Kost.

Som Foreningen „Elevskolens Minde“s Gæster var Eleverne indbudte til at overvære et Foredrag, som Magister *Bierring* holdt i Oktober Maaned om „Landsoldatens Digter og hans Viser“.

1909 Som Aaret 1909 endte daarligt for Skolens Vedkommende, saaledes begyndte det heller ikke rigtig godt. Under Skarpskydningsøvelserne paa Amager i April Maaned, til hvilket Tidspunkt disse Øvelser nu var og i de senere Aar havde været henlagte, havde nemlig en Elev

fundet en 37 mm Granat, som han havde taget med sig hjem. Ved at eksperimentere med dens Brandrør skete der en Eksplosion, som voldte en Del Ravage paa en Sovestue, men ingen af de tilstedeværende kom egentlig til Skade.

Ved Udtalelsen om, at Aaret endte daarligt for Skolen, er der hentydet til, at det henimod Slutningen besluttedes at nedlægge den. I Lov om Hærens Ordning af ³⁰/₉ 1909 findes den nemlig ikke nævnt mellem Hærens fremtidige Skoler.

Vi maa nu her komme lidt ind paa de Forhandlinger o. l., som gik forud for Lovens Vedtagelse, og vi skal da først berøre, at man i den af „Forsvarskommissionen af 1902“ til Regering og Rigsdag i 1908 afgivne Betænkning ser, at Meningerne om Skolens Bibeholdelse allerede da var noget delte. Et Flertal blandt denne Kommissions Medlemmer ligesom et Mindretal og de Tilforordnede af Hæren foreslaar, at Skolen bibeholdes, medens et andet Mindretal foreslaar den hævet ved Udgangen af indeværende Skoleaar; derved blev maaske Spiren lagt til den Tanke, at Skolen kunde undværes, og de til dens Opretholdelse anvendte Beløb spares eller benyttes paa anden Maade, thi den nævnes ikke i det Hærlovsforslag, der af Forsvarsminister *N. Neergaard* den ¹²/₂ 1909 blev fremsat i Folketinget, og som ellers i Hovedsagen sluttede sig til Forsvarskommissionens Flertalsindstilling. I de til Forslaget knyttede Bemærkninger hedder det til § 97, der omhandler Hærens Skoler: „Elevskolen, der ifølge den nugældende Hærlovs § 76 nærmest er at betragte som en midlertidig Foranstaltning, er foreslaaet at bortfalde, da den ikke er nødvendig til at skaffe brugelige Underofficerer, og de Beløb, den kræver, bedre ville kunne anvendes paa anden Maade til Bedste for Uddannelsen af Underofficererne i det hele taget“.

Under Behandlingerne i Tinget blev Skolens Interesser meget varmt varetagne fra en enkelt Side (Oberstløjtnant *Parkov*), der endogsaa vilde have Skolen gjort 4-aarig og Antallet af Eleverne forøget til 200 og med Korporalsgrad ved Afgangen.

Nogle af disse Udtalelser støttede sig til det i den foreløbige Betænkning, der i Marts Maaned blev afgiven af det nedsatte Udvalg, fremsatte Forslag fra Oberstløjtnanten til Ændring af ovennævnte § 97 saalydende:

„Efter Linie 3 indføres i ny Linie „Elevskolen“, og endvidere foreslog det samme Medlem indsat en ny Paragraf med Overskrift „Elevskolen“ og i øvrigt med samme Indhold som § 12 i Lov om Tillæg til Lov om Hærens Ordning af ⁶/₇ 1867, stadfæstet ²⁵/₇ 1880 (her nævnt Side 51).

Dette Ændringsforslag blev senere sammen med andre af det samme Medlem stillede Ændringsforslag taget tilbage før Afstemningen.

Som bekendt blev der ikke noget af Forsvarslovene denne Gang; der blev udskrevet nye Valg, og efter at Rigsdagen atter var traadt sammen i den overordentlige Samling 1909, fremsatte Forsvarsminister *N. Neergaard* den $12/6$ s. A. paa ny Forslag til Lov om Hærens Ordning. I dette nævnes „Elevskolen“ heller ikke.

Forslaget kom efter 1. Behandling i Folketinget til Behandling i Udvalg, og i den af dette i Juli Maaned afgivne Betænkning foreslaar *Dinesen* m. fl. indsat en ny Paragraf saalydende:

„Elevskolen.

Elevskolen vedbliver som Forberedelsesskole for Underofficerselever til Artilleriet og Ingeniørkorpset, indtil disse Vaabens Forsyning med Underofficerer paa anden Maade er tilstrækkelig sikret. Antallet af Elever afpasses, efterhaanden som de nuværende Elever afgaa fra Skolen, efter den tilstedeværende Trang, dog saaledes, at det for hele Skolen ikke kan overstige 60. De 3 civile Lærere entlediges, efterhaanden som deres Tjeneste kan undværes. De fra Skolen afgaaede Elever kunne ikke forlange at hjemsendes, førend de have gjort 4 Aars Tjeneste som Underofficerer“.

Forinden udtaler i Betænkningen det samme Mindretal (*Dinesen, Hammerich, Parkov*) vedrørende Underofficersuddannelsen bl. a.: „Vi have ønsket foretaget en Undersøgelse af, hvor stor Omkostningen ved Indretningen og Driften af en toaarig Fællesskole til Uddannelse af samtlige Hærens Befalingsmænd af de lavere Grader vil blive.

Men vi indrømmer, at Tiden ikke tillader, at Spørgsmaalet nu bliver undersøgt til Bunds, og derfor slutte vi os til Forslaget om dets Udsættelse senest til 1914. Dog finde vi, at der under disse Omstændigheder er endnu mindre Grund end ellers til nu at ophæve Elevskolen, da det dog maa anses for rimeligt og naturligt, at denne Skole fortsætter sin Virksomhed, indtil endelig Bestemmelse om disse Befalingsmænds Uddannelse fastsættes ved Lov“.

Disse Udtalelser i Betænkningen uddybedes senere af *Parkov* ved Lovens 2. Behandling.

Da Afstemningen om Ændringsforslagene var for, tog Mindretallet efter Forsvarsministerens Henstilling og af mange andre Hensyn, men med det for Øje eventuelt at fremsætte dem — foruden andre af det stillede Ændringsforslag — ved Lovforslagenes 3. Behandling, Forslaget vedrørende Skolen tilbage for ikke at risikere Forkastelse, og dermed var Spørgsmaalet om Skolens Bibeholdelse skrinlagt. Der var ingen Sangbund for dens Eksistens.

Ved Lovens Behandling i Landstinget blev der lagt et godt Ord ind! for Skolen af Gehejmekonferensraad, Baron *Reedtz-Thott*, men den nævnes ikke i den Betænkning, som den $15/9$ 1909 afgives af det her nedsatte Udvalg.

I Festligholdelsen i Anledning af 250-Aarsdagen for Stormen paa Kjøbenhavn i Dagene den $10\frac{1}{2}$ og $11\frac{1}{2}$ deltog Eleverne. Der var Bud efter dem fra mange Sider. Saaledes overværede samtlige Elever den første Dag Opførelsen af „Gøngenhøvdingen“ i Casino og et Foredrag af Kaptajn *Tage*, enkelte udtagne Foreningen „Dannevirke“s og „Akademisk Skytteforening“s Mindefest i Odd-Fellow-Palæet, og endelig var 3 Elever Gæster ved et lille Gilde, som „Akademisk Skytteforening“ holdt i Studenterforeningen. Anden-Dagen overværedes en Kirkefest i Citadelskirken og senere en Opførelse af „Elverhøj“ paa det kongelige Teater.

Vi glider nu ind i 1910, og ret længe varer det ikke, før man mærker, at Skolen gaar sin Opløsning i Møde. Her træffer man tidligt paa Aaret paa en Bestemmelse om, hvorledes Forholdene vil være at ordne i 1911 med det for Øje, at den sidste Klasse kunde afgaa noget tidligere end ellers. Der skulde ingen March- og Felttjenesteøvelse holdes, Eksercermaaneden skulde indskrænkes til 1 Uge, 2 Uger maatte anvendes til Afgangsprøven og Forberedelse dertil, Undervisningen i Sløjd skulde bortfalde fra Foraaret, og endelig skulde Undervisningen i Sang og Dans formindskes.

Noget senere bestemtes det, at Eleverne fra den $\frac{1}{3}$ 1911 skulde forplejes hos Økonomen ved Officerskolen for 90 Øre pr. Dag; Ministeriet tilskød saaledes 25 Øre pr. Elev.

Eleverne overværede derhos i August Maaned Gymnastikskolens Afgangsprøve og senere, i December Maaned, holdt Stiftsprovst *Hoffmeyer* religiøst Foredrag for dem; i 1911 gæstede han Skolen i lignende Øjemed.

Den $\frac{1}{2}$ 1911 indtræffer 95-Aarsdagen for Skolens Stiftelse, og da dette, efter at det i 1909 var besluttet, at Skolens Nedlæggelse skulde finde Sted, blev den sidste Fødselsdag, Skolen overhovedet kunde opleve, blev det fra anden Side, men dog i god Forstaaelse med Skolen og de over den værende Autoriteter, besluttet at mindes denne Dag paa en særlig festlig Maade, baade paa Slottet og andetsteds. Paa Slottet var de indbudne Skolens Gæster ved en Formiddagsfest, medens omvendt Chefen, Lærerne, Eleverne og mange andre var Foreningen „Elevskolens Minde“s Gæster ved en Aftenfest i Odd-Fellow-Palæet. Kun Formiddagsfesten skal her nærmere omtales, men da dette sikkert ikke paa nærværende Tidspunkt kan gøres bedre, end den nævnte Forening gjorde det kort Tid efter Festens Afholdelse, skal vi her citere, hvad den skriver derom i dens Medlemsblad „Rapporten“ Nr. ¹³⁸/₁₉₁₁:

„Dagen indleddedes med det mest straalende Vejr, hvilket i høj Grad bidrog til, at Deltagerne, da de Kl. 11 Fm. samledes ved Kavallerbygningen ved Slotsbakkens Fod, straks følte sig i Feststemning, og

1910

1911

denne forhøjedes yderligere, da det blev bekendt, at ikke mindre end fire af vore Medlemmer af Hs. Maj. Kongen var blevne benaadede med forskellige Dekorationer: Formanden, Trafikinspektør *A. V. Zimmermann*, og Næstformanden, Telegrafmester *J. C. Thomsen*, begge med Dannebrogordenens Ridderkors, fast Skriver i Overformynderiet *J. H. Marquard* med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og afsk. Stabssergent af Artilleriet *W. F. C. Schultz* med Fortjenstmedaillen i Sølv.

Elevernes smukke Opvisning i Gymnastik og Vaabenøvelser blev ofte afbrudt af Bifald, og da den afsluttedes med Skjolddansen, var alle enige om, at bedre Gymnastik saas kun faa Steder. Skolens Chef, Kaptajn *S. C. Møller*, bad nu Forsamlingen være Skolens Gæster ved en lille Frokost, og man begav sig op paa selve Slottet, hvor saavel Skolens Trappegang som dens Fællesklasse og det tilstødende Lokale, der hørte under Officerskolen, var smukt dekorerede; her bød Chefen Velkommen og udtalte herved bl. a., at det havde glædet ham, at saa mange af Skolens tidligere Elever havde følt Trang til at opfriske gamle Minder, og han bad Forsamlingen tage til Takke med Traktementet, der jo efter Ønske bestod af „Bolværk“. Formanden takkede Kaptajn Møller for den enestaaende Elskværdighed, han havde vist Deltagerne ved ikke alene at tillade dem at komme ud paa Skolen, men ogsaa at være Vært for dem, og han udtalte, at det var Ønsket om at kunne takke „vor gamle Moder“, Skolen, der havde gjort, at vi saa talrigt havde givet Møde. Efter at Artillerigeneralen, Generalmajor *C. F. Holm*, havde motiveret et Leve for „Elevskolens Minde“, der jo fredede om og bevarede Minderne fra Skolen, oplyste vort Æresmedlem, Generalmajor *V. H. O. Madsen*, under stærkt Bifald Forsamlingen om de tildelte Dekorationer. Kaptajn Møller talte derefter for den ældste nulevende Elev, pens. Toldkontrollør *P. C. Birch*, Kl. 1847, der var til Stede og takkede, og Glæden kulminerede, da Artillerigeneralen efter en smuk Tale for Skolens Sanglærer gennem 40 Aar, Kantor *V. Matthison-Hansen*, overrakte denne Dannebrogordenens Ridderkors.

Der blev under Bordet afsunget en smuk Sang for Skolen, skreven af Stabssergent *P. N. Hultberg*, og en mere morsom med de gamle Skoleudtryk og Vendinger af „119“. Opvartningen besørgedes af Eleverne, der fungerede som „Bordformænd“, og den var upaaklagelig. Efter Frokosten foretoges en Runde i Skolens Lokaler, ligesom Eleverne under Ledelse af den meget lykkelige Kantor *Matthison-Hansen* sang forskellige af de gamle Sange. Ved Velvillie fra Officerskolens Side var den nyrestaurerede Sal „Rosen“ ogsaa tilgængelig for Deltagerne.

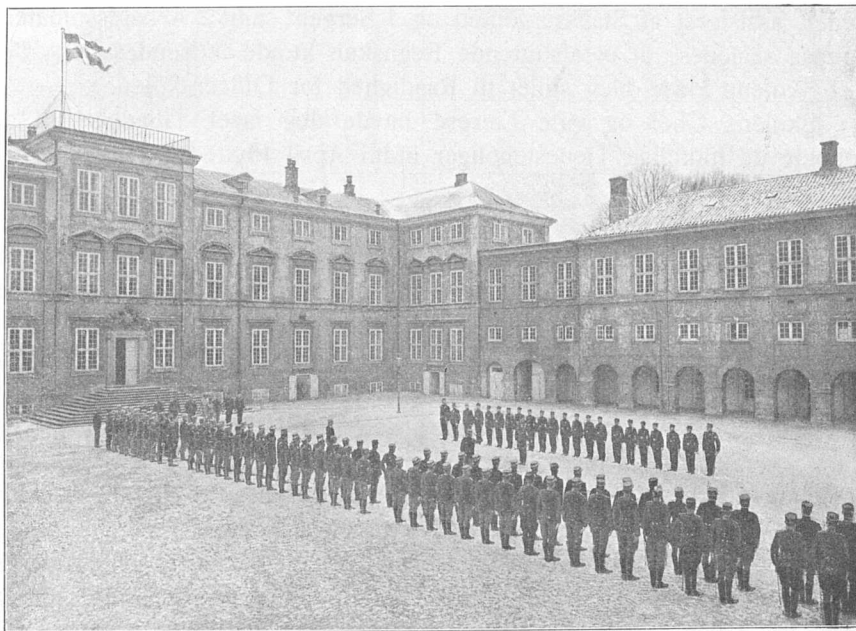
Under Festen indløb et Par Telegrammer, deraf et fra „Underofficersforeningen“ i Kjøbenhavn“.

Ministeriet havde vist al ønskelig Imødekommenhed; bl. a. havde

det stillet 500 Kr. til Skolens Raadighed til Hjælp ved Bestridelsen af de med Formiddagsfestens Afholdelse forbundne Udgifter.

Men Skolens sidste Timer nærmer sig med hastige Fjed, og der bliver tænkt paa, hvorledes dens Ejendele skal fordeles, naar den ikke mere eksisterer. Af Køkken- og Spiserekvisitter skulde en Del gaa til 1. Regiment og meget andet til Fæstningsartilleriregimentet til Anvendelse i Forter, Batterier og Magasiner, noget fik Fodfolkets Kornetskole, og Resten skulde afleveres paa Inventariedepotet. De mange, smukt

Den sidste Parade.

udførte Tegninger, hvoraf en Del i en Aarrække havde prydet Skolens Vægge, skulde fordeles mellem Artilleriets Regimenter og 3. Artilleri-afdeling.

Alt var saaledes lagt til Rette til Boets hurtige Realisation umiddelbart efter, at de sidste Elever havde forladt Slottet, og dette skete den $16/1$ 1912 i Henhold til Kundgørelse for Hæren A $1/1912$, Pkt. 2, 1912 der lyder saaledes:

„Hans Majestæt Kongen har under $3/1$ 1912 allerhøjest resolveret som følger:

Elevskolen ophæves fra den $16/1$ 1912 at regne“.

Paa denne Dag stod Skolen, som det ses paa ovenstaaende Billede, Kl. $10\frac{1}{2}$ Form. opstillet til Parade i Slotsgaarden, medens Officerskolens

Chef og dens Lærere og Elever havde taget Opstilling paa tilsvarende Maade over for den. Efter at Hilsener var udvekslede, Skolerne gensidig havde takket hinanden for det gode Naboskab gennem Aarene, og de bedste Ønsker var udtalte saavel for de bortdragende Elever som for de tilbageblivende Slotsbeboere, traadte en Del af Lærerne og Eleverne af og afgik umiddelbart efter til Afdelingerne. Dermed var Elevskolens Saga ude; tilbage var der egentlig kun Oprømningen, og denne skulde i Henhold til den ovenciterede Kundgørelse for Hæren, Pkt. 6, under en Myndighed „Elevskolens Afvikling“, med Chefen som Leder, assisteret af Stabssergenten og 1 Sergent samt 2 Arbejdssoldater, foregaa saaledes, at et afsluttende Regnskab kunde indsendes den ¹⁶/₄.

Skolens Have blev stillet til Raadighed for Officerskolen.

Skolens Chef og gifte Lærere havde dog faaet Tilladelse til at beholde de hidtidige Tjenesteboliger indtil April Flyttedag 1912.

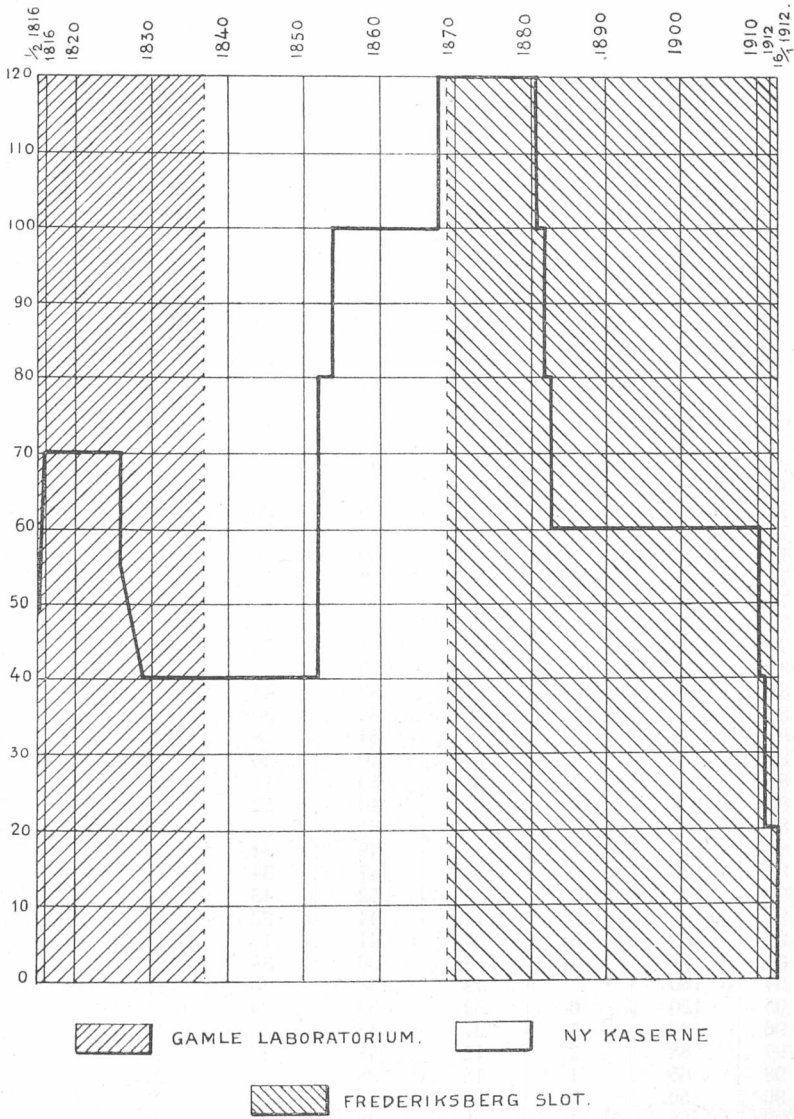

Skal der gives en Art Rekapitulation af det foran udviklede, kan dette sikkert ikke gøres bedre end gennem omstaaende grafiske Fremstilling.

Man ser deraf, hvorledes Elevantallet efter Normen svinger gennem Aarene, og hvor Skolen i sin Levetid har haft Tilhold.

Dens Glanstid falder i Aarene 1868—1881, hvor Elevantallet er størst, og Skolen nærmest blev betragtet som en Uddannelsesskole for unge Mennesker, der havde valgt Officersstillingen som Livsbane, og i denne Periode rekruteres den da ogsaa særligt fra mange velstillede Hjem. Før og efter den nævnte Periode, for ikke at tale om de allerførste Aar, er Forskellen iøjnefaldende, og særlig da fandt Tilgang Sted fra Underofficersklassen, der ogsaa som tidligere omtalt blev favoriseret, eller fra Smaamandens Hjem; men ikke desto mindre er det lykkedes ikke faa, som blev i Militærtjenesten, at naa Officersgraden, for de ældre Klassers Vedkommende i en mere fremrykket Alder, for de yngre Aargange noget senere, end den ellers vilde være naaet, fordi bl. a. Kapitulationsvilkaarene traadte hindrende i Vejen. Største Parten af de afgaaede Elever tjente dog i en kortere eller længere Aarrække i Hæren som Underofficerer, og selv om ogsaa for mange, hvad enkelte har ment, for tidligt gik over i civile Stillinger, maa det ikke glemmes, at Hæren gennem en Aarrække efter den almindelige Værnepligts Indførelse ved disse afgaaede Elever har haft en stor Stamme af Befalingsmænd, som i paakommende Tilfælde atter vilde træde i dens Tjeneste.

Optagelsesprøverne.

I nedenstaaende Skema gives en Oversigt over, hvorledes Forholdene siden 1868 har stillet sig ved de aarlige Optagelsesprøver paa Skolen. Vi har ikke kunnet gaa længere tilbage, fordi Materialet fra Tiden før det nævnte Aar, hvor der foruden her i Byen ogsaa afholdtes Prøver andre Steder i Landet (Nyborg, Fredericia og Rendsborg), er for ufuldstændigt til derefter at kunne give en nogenlunde nøjagtig Fremstilling — ja, i den allerførste Tid var der egentlig slet ikke Tale om nogen Prøve, men de paagældende mødte ved Skolen paa alle mulige Tider af Aaret, efter at de var engagerede af Artillerikorpset.

Aar	Meldt sig	Deraf					Anm.
		afvistes, udeblev eller trak sig tilbage m. m.	kasseredes af Lægen	bestod Proven	bestod ikke Proven	optoges	
1868	103	11	10	53	29	50	
69	214	24	45	64	81	51	
1870	172	10	50	58	54	38	
71	147	6	19	60	62	46	
72	157	3	30	60	64	47	
73	89	6	25	38	20	40	2 ikke bestaaede optoges.
74	85	5	11	49	20	48	
75	51	1	2	39	9	44	5 do. do.
76	65	4	10	39	12	41	2 do. do.
77	80	5	6	49	20	49	
78	164	6	23	58	77	43	
79	206	20	48	64	74	42	
1880	144	10	24	53	57	43	
81	130	14	20	52	44	20	
82	87	4	15	38	30	20	
83	98	14	12	34	38	21	
84	75	5	10	40	20	21	
85	86	6	13	50	17	19	
86	108	4	12	40	52	25	
87	159	7	25	61	66	20	
88	112	7	23	48	34	19	
89	120	9	30	47	34	21	
1890	142	10	37	52	43	15	
91	91	6	19	44	22	20	
92	88	3	27	41	17	20	
93	116	4	38	36	38	20	
94	100		42	38	20	22	
95	120	6	52	33	29	21	
96	108	5	37	43	23	18	
97	88	2	12	48	26	23	
98	65	1	15	38	11	21	
99	50	2	5	33	10	21	
1900	61	1	8	28	24	22	
1	54	3	6	31	14	21	
2	96	4	21	50	21	20	
3	106	2	28	69	7	20	
4	136	1	54	63	18	25	
5	135	4	52	59	20	19	
6	131	1	31	53	46	22	
7	90	1	14	47	28	24	
8	108	2	32	46	28	18	
1909	137	1	64	46	26	19	

Eksempler paa Opgaver.

I Henhold til, hvad der Side 9 er lovet, vil vi her fremdrage nogle Eksempler paa de Opgaver, der i Aarenes Løb blev givet Eleverne til skriftlig Besvarelse ved Afgangsprøven med ældste Klasse, og har dertil tilfældig taget Opgaverne fra Aarene 1822, 1842 og 1900. De gives ordret, og mange vil sikkert nu have Fornøjelse af at beskæftige sig med dem.

1822.

Artilleri.

- Naar jeg skal beskyde fiendtlige Tropper eller Skibe, hvorefter bedømmes da den Afstand, hvori disse Gjenstande ere fra mig?
- Naar man ved nogle Kanoner skal gjøre en Fjende Gjennemgangen igjennem et Defilée vanskelig, hvorledes posterer man sig da fordeelagtigst?
- Hvilke ere de passive Hindringsmidler, som kan anvendes ved Feldbefæstninger, og hvad er om Fladerminer at mærke?

Aritmetik og Geometri.

- Hvorlænge kunne 6 Personer leve af 1200 Mk. Hamb. Bco., naar 9 Personer behøve 130 Rigsgylden til deres Underholdning i 5 Dage?
- Af Tabellen vides, at 1 Rigsgylden = 60 Kreuzer, 90 Kreuzer = 1 Rdl.
2 $\frac{1}{2}$ 5 $\frac{1}{5}$ β r. S. og 1 Mk. Hamb. Banco = 4 $\frac{1}{10}$ β r. S.
- Fra Stedet A marcherer et Regiment til Stedet B og gaaer daglig 4,75 Mile. 6 Dage senere afmarcherer fra B et andet Regiment mod A og tilbagelægger daglig 3,125 Mile. — Paa hvilken Dag efter det 1ste Regiments Afmarch mødes disse Regimenter, naar bemeldte 2 Steder ligge 62 Mile fra hinanden?
- Efter 5 Dages Arbeid paa et Værk, som af 70 Mand kunde fuldføres i 15 Dage, fordes dette færdigt om 7 Dage. Hvormange Mand maa gives de Arbeidende tilhjelp?
- At finde den 12 $\overline{\pi}$ dige Jernkugles Diameter og cubiske Indhold, naar den 1 $\overline{\pi}$ dige Jernkugles Diameter er = 1^{II} 11^{III} 6^{IV}?
- At bevise Rigtigheden af følgende geometriske Sætninger:
  - 1) I enhver Triangel er Summen af alle 3 Vinkler = 180°.
  - 2) Den Vinkel, som fremstaaer udenfor en Triangel, naar een af dens Sider forlænges er = Summen af de 2de ligeoverfor staaende Vinkler i Trianglen.
  - 3) En Vinkel, der indesluttet af en Tangent og en til Berøringspunktet dragen Chorde er = det Halve af den Bue, Chorden afskjærer.

Geografi.

- 1) Nørre Jyllands Beliggenhed, Beskaffenhed og Inndeling?
- 2) Kjøbstæderne i Aalborg Stift?

Historie.

- Hvorledes gik det til, at Sverrig blev forenet med Danmark og Norge under Dronning Margrethe, og hvorledes søgte hun at give Rigerne en nøiere Forening?
- Hvilke ere de mærkværdigste Udvandringer og Krigstog, hvorved de Danske i Oldtiden gjorde sig bekjendte i fremmede Lande?

1842.

Artilleri.

- 1) Hvoraf bestaaer Krudtet, hvorledes forarbeides det hos os, og hvilke Forsigtighedsregler bør iagttages dermed, saavel i Krudttaarnet som paa Transporten?
- 3) Hvad er en Kardæsk? Hvormange Slags haves? naar skydes i Almindelighed med Kardætsker og hvorledes beregnes Sandsynligheden af de Kugler, der ville træffe en Infanterielinie paa 400 og 600 Alen, af en 6 $\overline{\pi}$ Kardæsk?
- 8) 1) Hvilke Artilleriematerielle behøves til en Fæstnings Beleiring, hvor og i hvad Orden etableres Beleiringsparken og Beleiringslaboratoriet?
- 2) Hvad forstaaes ved en Skydetabelle, hvilke Ladninger ere reglementerede til de forskjellige gangbare Kanon-Calibre og hvad Skudvidde opnaaes hermed med $\frac{1}{2}^{\circ}$, 1° , 2° , 3° , 4° , 5° og 10° Elevation?

Fortifikation.

- 2) Hvormange Slags lukkede Værker kjendes? Ifølge hvilket almindeligt Udtryk kan Besættningens Størrelse bestemmes ved en firkantet Redoute, hvor Crete-linien f er = 98 Fod, naar den kun skal besættes med 1 Geled?

Hvilken Polygon passer bedst til Stjerneskinders Construction? Hvilke ere Fordelene ved Bolværkssystemet?

Tal Aritmetik.

- 1) At finde Summen af: $7819 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 16 \text{ L}\overline{\text{H}} 11 \overline{\text{H}} 9 \text{ Lod } 1\frac{3}{8} \text{ Qvt.} + 89 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 8 \text{ L}\overline{\text{H}} 9 \overline{\text{H}} 4 \text{ Lod } 3\frac{7}{12} \text{ Qvt.} + 182 \text{ Sk}\overline{\text{H}} \text{ „ } \text{L}\overline{\text{H}} 14 \overline{\text{H}} 23 \text{ Lod } 2\frac{5}{7} \text{ Qvt.} + 9006 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 15 \text{ L}\overline{\text{H}} 3 \overline{\text{H}} 30 \text{ Lod } 3\frac{15}{16} \text{ Qvt.} + 67 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 17 \text{ L}\overline{\text{H}} 13 \overline{\text{H}} 21 \text{ Lod } 2\frac{3}{4} \text{ Qvt.} + 4719 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 19 \text{ L}\overline{\text{H}} 12 \overline{\text{H}} 29 \text{ Lod } 3\frac{5}{6} \text{ Qvt.}$ Fra den fundne Sum subtraheres: $8145 \text{ Sk}\overline{\text{H}} 18 \text{ L}\overline{\text{H}} 7 \overline{\text{H}} 31 \text{ Lod } 2\frac{3}{42} \text{ Qvt.}$ Differenzen multipliceres med $2197\frac{15}{16}$, og det derved erholdte Product divideres med $875\frac{37}{48}$.
- 4) 16858 Rbdr. 2 $\text{K} 12\frac{60533}{194481} \beta$ udsættes paa Rente i 4 Aar til 5 p. Ct. per annum. — Hvor stor vil Capitalen være efter denne Tids Forløb, naar foruden Rente og Rentes Rente endnu ved Slutningen af hvert af de 3 første Aar lægges 8914 Rbdr. 3 $\text{K} 9\frac{9}{12} \beta$ til samme?

Geometri.

- 1) At bevise at to Triangler dække hinanden naar:
 1) to Sider og den af dem indesluttede Vinkel,
 2) alle tre Sider,
 3) een Side og to hosliggende Vinkler — i den ene Triangel ere ligestore med 3 tilsvarende Stykker i den anden.
- 4) Hvad er Cubikindholdet og Overfladen af en Kugle, og hvorledes udfindes dette?

Geografi.

- 1) 1) Hvilke ere de forskellige Zoner?
 2) Tydsklands Grændser, Størrelse, naturlige Inddeling og Producter.
 3) At angive gennem hvilke Lande og forbi hvilke Steder, Rhinen løber, samt hvilke Bifloder den optager.
 4) At nævne Øerne i Middelhavet, uden nøiere at angive, hvad der mærkes ved hver især.

Historie.

- 1) 1) Krigsmagtens Forfatning i Norden fra Christendommens Indførelse til den oldenborgske Stammes Thronbestigelse.
 2) Svend Tveskjæg?
 3) Knud den Store?
 2) Christian den Fjerdes 3 Krige.
 3) Danmarks Historie fra 1800—1814.

1900.**Dansk.**

Fri Stil: Et natligt Overfald paa en Feltvagt.

Tysk.

Oversættelse af følgende Stykke fra Dansk til Tysk:

En Hund havde engang stjaalet et Stykke Kød og løb med dette i Munden ud af (aus) Byen gennem en grøn Eng, hvor der flød en lille Bæk. Hunden vilde løbe over et Bræt, som førte over denne Bæk, men stod stille, da den i Vandet saa en anden Hund ogsaa med et Stykke Kød i Munden. Graadig (gefrässig) snappede den efter Kødet i Vandet; den tabte da sit eget Stykke og fik ikke det andet.

Aritmetik.

1. Sammentræk Brøkerne $\frac{1}{x^2-5x+6} - \frac{1}{3x^2-3x-18}$.
2. Uddrag $\sqrt{9x^6-6x^5-5x^4-4x^3+3x^2+2x+1}$.
3. Find x af Ligningen $2x^2+7x+3=0$.
4. Beregn ved Hjælp af Logaritmer Udtrykket:

$$x = \frac{0,5 \sqrt[3]{0,12567}}{\sqrt[3]{12,419}} + \frac{\sqrt{5-\sqrt{5}}}{2}$$

Geometri.

1. Bevis at Arealet af et Trapez kan maales ved Højden gange den Linie, der forbinder Midtpunkterne af de ikke parallelle Sider.
2. Et Hjul har 9 Eger af Længde 2 Fod. Hvor lang er dets Omkreds, og hvor stort er Arealet af den Figur, der begrænses af 2 Eger og et Stykke af Omkredsen? Egerne tænkes uden Tykkelse.
3. En Trekant har Siderne 3, 4 og 5 Fod. Find dens Areal samt Radierne til den ind- og omskrevne Cirkel.

Regning.

1. En Landmand laaner hos sin Købmand Kr. 1480,⁸² paa de Vilkaar, at han skal svare $4\frac{1}{6}$ p. C. p. a. og efter Høsten levere Sæd for Pengene. Efter Aftalen fik Købmanden saa 36 Tdr. og 5 Skp. Rug til 30 Kr. 80 Øre for $2\frac{1}{2}$ Td. og $192\frac{1}{2}$ Td. Havre til 5 Kr. $47\frac{18}{77}$ Øre pr. Td. For hvor mange Dage var Renten beregnet?
2. Hvor megen Fourage vil medgaa til en Afdeling fra $18\frac{1}{11}$ — $16\frac{1}{12}$. Hestestyrken er den førstnævnte Dag 45. Den $14\frac{1}{11}$ tilgaa 3, $17\frac{1}{11}$ tilgaa 5, $21\frac{1}{11}$ afgaa 4, $25\frac{1}{11}$ tilgaa 6, $29\frac{1}{11}$ afgaa 13, $5\frac{1}{2}$ tilgaa 22, $11\frac{1}{12}$ afgaa 11, $14\frac{1}{12}$ tilgaa 7? Hvor meget vil Udgiften være, naar 1 Td. Havre à 144 $\overline{\text{H}}$ koster $10\frac{2}{3}$ Kr., 100 $\overline{\text{H}}$ Hø Kr. 4,⁷⁰ og 100 $\overline{\text{H}}$ Halm Kr. 1,⁸⁰?

Smaa Noter.

Følgende er døde som Elever paa Skolen:

C. A. Jespersen, d. $16\frac{1}{2}$ 1841	.....	19 Aar gl.;
P. C. Gøttgen, d. $7\frac{1}{11}$ 1842	paa Garnisonssygehuset i Kjøbenh.,	17 — ;
J. C. Sørensen, d. $31\frac{1}{8}$ 1852	„ — „ —	, 18 — ;
O. L. R. Neumann, d. $17\frac{1}{5}$ 1856	„ — „ —	, 19 — ;
S. J. V. Knodt, d. $23\frac{1}{6}$ 1864	„ Lazarettet i Vildersgade	, 15 — ;
N. L. A. Schellerup, d. $22\frac{2}{9}$ 1865	paa Garnisonssygehuset i Kjøbenh.,	15 — ;
A. V. J. Ekeblad, d. $25\frac{1}{3}$ 1866	„ — „ —	, 16 — ;
O. T. Holck, d. $26\frac{1}{5}$ 1869	„ — „ —	, 17 — ;
E. B. Collin-Lundh, d. $30\frac{1}{12}$ 1871	i Forældrenes Hjem under Orlov,	15 — ;
J. C. W. Wesche, d. $15\frac{1}{1}$ 1872	paa Garnisonssygehuset i Kjøbenh.,	15 — ;
E. A. F. Brandt, d. $19\frac{1}{3}$ 1873	„ — „ —	, 15 — ;
V. Christensen, d. $10\frac{1}{6}$ 1878	„ Frkberg. Kommunes Hospital,	14 — og
J. P. Andersen, d. $12\frac{1}{1}$ 1880	„ Garnisonssygehuset i Kjøbenh.,	18 — .

Det synes ikke i de første Aar at have voldt nogen større Vanskelighed at komme bort fra Skolen i den nærmeste Tid efter Antagelsen; dog maatte der, naar Afgangen skete efter Ansøgning, i Reglen betales for Opholdet, og desforuden ses, at en enkelt — Forpagter *Helt*, hvis Søn, *T. J. Helt*, havde været paa Skolen fra $6\frac{1}{4}$ — $20\frac{1}{4}$ 1825 og afskedigedes, fordi han manglede Lyst — maatte betale 20 Rbd. til Korpsets Fattigkasse.

En Elev, *C. C. Aanst*, hvis Fader var Toldbetjent i Kolding, optaget $5\frac{1}{11}$ 1826, blev afskediget $25\frac{1}{11}$ s. A., „da han havde ladet sig engagere imod sine Forældres Villie“.

Hvor længe Eleverne skulde blive paa Skolen, rettede sig i Begyndelsen efter de Fremskridt, de gjorde. Af dem, der blev antagne i 1816, afgik saaledes allerede i 1817 enkelte som Bombarderer; for andre blev Uddannelsen der af lang Varighed — undertiden over 8 Aar.

De tre, med den laveste Indtrædelsesalder, var følgende:

W. Nielsen, 10 Aar gammel, antaget $\frac{21}{6}$ 1816, afgaaet $\frac{21}{4}$ 1824,
 O. C. Licht, 10 " " " " $\frac{15}{2}$ 1819, " $\frac{6}{5}$ 1826,
 J. A. Mohr, $9\frac{1}{2}$ " " " " $\frac{16}{4}$ 1823, " $\frac{16}{10}$ 1823.

Den sidstnævnte afgik, fordi han skulde rejse til Norge med Faderen, der var Stabsvaldhornist ved Kongens Regiment.

Saa vidt det kan ses, er en Elev, der i 1902 blev antaget, den, som staar med den største Højde ved Indtrædelsen paa Skolen. Han maalte da 68" og var ved Afgangen 70" høj.

Den fineste Afgangseksamen fra Skolen falder inden for Tidsrummet 1900—1910; den paagældende Elev opnaar da 215 Points i 32 Karakterer (Maksimum 224 Points).

Fortegnelse

over

trykte Skrifter vedrørende Skolen.

(D. k. B. betyder, at Bogen findes i det kongelige Bibliotek, K. M. A., at den findes i Krigsministeriets Arkiv).

-
- Programmer med Bilag for Underclassernes practiske og theoretiske Øvelser ved den Kgl. Artilleriebrigades 1ste og 2det Regiment. 1844. (D. k. B.)
- Tjenst-Reglement for Artillerie-Underofficeer-Elevskolen. 1863. (D. k. B.)
- Tjeneste-Reglement for Elevskolen. For Underofficererne. 1868. (D. k. B.)
- Lærebog til Veiledning for Hærens Menige. For Elevskolen. 1868. (D. k. B.)
- Reglementariske Bestemmelser for Elevernes Forhold i Elevskolen. 1870. (D. k. B.)
- Samme Bog 1896. (D. k. B.)
- Lærebog til Veiledning ved Underviisningen i Hærens Elevskole, 2. Udg. 1879. (D. k. B.)
- Allerhøieste Anordning af 20de Juni 1881 om Anvendelse af Straf uden Dom paa Eleverne i Hærens Elevskole. 1881. (K. M. A.)
- Lærebog i Hærordning og Tjenesteforhold for Elevskolen. I—III. 1897. (D. k. B.)
- E. Klein:* Artilleri- og Vaabenlære for Elevskolen.
- I Del. Beskrivelse af Vaaben med Tilbehør. 1900, med Tillæg ¹/₁₀ 1904 og ¹/₁₀ 1905. (K. M. A.)
- II Del. Skydningen og Artilleriets Brug. 1901. (D. k. B.)
- Vaabenlære for Elevskolen. 1904. (D. k. B.)
- Særlige Bestemmelser vedrørende Elevernes Forhold. 1906. (K. M. A.)
- Love og Bestemmelser for Hæren, 10. Hefte. Tjenesteomgang og Uddannelse II. 1909. Side 144—149. (D. k. B.)
-

SKOLENS FORSTANDERE (CHEFER) OG LÆRERE

AF STABSSERGENT L. P. CHRISTIANSEN

I nærværende Fortegnelse over Forstandere (Chefer) og Lærere, der nærmest er en Fortsættelse og Fuldstændiggørelse af det alt foreliggende Materiale paa dette Omraade, er disse almindeligvis betegnede med den Grad, de havde ved deres Ansættelse; Forfremmelser, som har kunnet oplyses, i Funktionstiden staar dog i Parentes og benyttes senere. Hvor der ved Navnet er tilføjet Aarstal i Parentes ved Tiltrædelsen og Fratrædelsen, vil den paagældende kunne findes i den tilsvarende Afgangsklasse under „Skolens Elever“.

Lærerne er ordnede gruppevis under de forskellige Chefer, og for alle, der ikke har gennemgaaet Skolen, er den Stilling eller Grad, de paagældende nu har, har haft eller var Indehaver af ved deres Død, anført ved Fratrædelsen — alt efter, hvad der tidligere og nu har kunnet oplyses — og den ved dem vedføjede *, sidste Gang de nævnes, betegner, at man med Sikkerhed ved, at den paagældende var i Live den $\frac{1}{1}$ 1916. Er Opholdsstedet for disse sidste uden for Kjøbenhavn, findes det nærmere angivet.

Tiltrædelses- og Fratrædelsesmaanedene er hovedsagelig tagen fra Skolens Lønningsbøger, og er intet bemærket for vedkommende, har han været Lærer paa Skolen hele Perioden under den paagældende Chef.

Kaptajn J. C. G. G. FRIIS.

Forstander fra $\frac{1}{2}$ 1816— $\frac{26}{1}$ 1828, Justitsraad.

Lærere.

Sekondløjtnant	H. J. Paludan, $\frac{2}{16}$ — $\frac{2}{28}$, Kaptajn.
—	J. C. Torp, $\frac{2}{16}$ — $\frac{7}{17}$.
Fyrværker-Løjtnant	G. C. L. Mühlrull, $\frac{2}{16}$ — $\frac{3}{23}$.
Sekondløjtnant (Prmlnt.)	C. C. W. Fuhrmann, $\frac{7}{17}$ — $\frac{1}{28}$, (senere Forst.).
—	E. Hennings, $\frac{4}{18}$ — $\frac{6}{20}$, Major.
— (Prmlnt.)	J. C. Hoffmann, $\frac{4}{18}$ —
—	J. H. F. C. Phister, $\frac{6}{20}$ — $\frac{8}{25}$.
—	P. L. Sandholdt, $\frac{11}{22}$ —
Fyrværker	L. Smith, $\frac{2}{16}$ — $\frac{1}{18}$, Krigsraad.
—	O. Ellefsen, $\frac{2}{16}$ — $\frac{3}{23}$.
—	A. Gautesen, $\frac{3}{23}$ — (1817).
Bombarder	H. P. Eigtved, $\frac{7}{17}$ — $\frac{11}{19}$ (1817).
—	J. Larsen, $\frac{3}{11}$ — $\frac{11}{19}$ (1817).
— (Sergent)	C. G. Lamberg, $\frac{4}{20}$ — $\frac{7}{23}$ (1820).
—	C. D. J. Roosen, $\frac{4}{20}$ — $\frac{9}{21}$ (1820).
— (Sergent)	J. H. Eigtved, $\frac{9}{20}$ — $\frac{6}{21}$ (1820).
— (—)	J. C. Hansen, $\frac{9}{20}$ — $\frac{6}{21}$ (1820).
—	P. W. Magnussen, $\frac{9}{21}$ — $\frac{4}{23}$ (1820).
—	C. R. Meinung, $\frac{3}{22}$ — $\frac{3}{24}$ (1822).
— (Sergent)	G. W. Neue, $\frac{3}{23}$ — (1820).
— (Fourer)	A. Lund, $\frac{5}{23}$ — $\frac{10}{24}$ (1822).
—	J. J. Fischer, $\frac{1}{24}$ — (1824).
— (Sergent)	P. Petersen, $\frac{10}{24}$ — (1824).
—	F. L. Lindsted, $\frac{4}{24}$ — (1824).
—	F. M. Meinung, $\frac{1}{26}$ — $\frac{1}{28}$ (1826).

Premierløjtnant (Kaptajn) **C. C. W. FUHRMANN.**Forstander fra $^{26}/_1$ 1828— $^{18}/_1$ 1841.**Lærere.**

Premierløjtnant	J. C. Hoffmann, — $^{10}/_{28}$, Oberst.
Sekondløjtnant (Prmlnt.)	P. L. Sandholdt, (midlert. Forstander $^3/_{—10}/_{40}$).
— (—)	C. Budde-Lund, $^{10}/_{28}$ — $^6/_{30}$ og $^{11}/_{34}$ —
Premierløjtnant	C. F. C. Grove, $^7/_{—11}/_{34}$, Major.
—	J. Vahl, $^6/_{30}$ — $^{11}/_{34}$, Generalmajor.
—	O. L. Hansen, $^{11}/_{34}$ —
—	P. C. B. Boeck, $^5/_{41}$ —
Fyrværker	A. Gautesen, — $^2/_{35}$ (1817).
Sergent (Fourer)	G. W. Neue, — $^{12}/_{28}$ (1820).
Bombarder	C. Sørensen, $^5/_{31}$ — $^4/_{34}$ (1831).
— (Fourer)	H. H. Welsch, $^5/_{34}$ — $^4/_{36}$ (1832).
— (Sergent)	P. Petersen, $^5/_{34}$ — $^6/_{36}$ (1834).
Sergent	D. Bredahl, $^6/_{34}$ — $^7/_{37}$, $^{11}/_{37}$ — $^5/_{38}$ og $^1/_{38}$ — $^1/_{39}$ (1832).
—	N. Schellerup, $^{11}/_{34}$ — $^{12}/_{35}$ (1832).
Bombarder (Sergent)	L. M. Hansen, $^{12}/_{35}$ — $^{10}/_{39}$ (1834).
— (—)	P. F. Christensen, $^4/_{36}$ — $^3/_{40}$ (1834).
— (—)	N. S. Bredahl, $^6/_{36}$ — (1835).
—	J. J. Fischer, — $^{12}/_{28}$ (1824).
Sergent	P. Petersen, — $^{12}/_{31}$ (1824).
Bombarder (Fyrværker)	F. L. Lindsted.
— (Sergent)	M. P. Goeskier, $^{12}/_{28}$ — $^9/_{33}$ (1828).
—	C. F. Brasen, $^{12}/_{28}$ — $^{10}/_{30}$ (1828).
— (Komdsgt.)	P. C. Jensen, $^{10}/_{30}$ — $^5/_{36}$ (1826).
— (Sergent)	J. C. F. Blasius, $^6/_{36}$ — (1835).
—	C. C. Kjølhede, $^7/_{—10}/_{37}$, $^7/_{—11}/_{38}$ og $^6/_{39}$ — (1836).
Sergent	T. F. Hansen, $^9/_{39}$ — $^1/_{41}$ (1836).
—	W. C. M. Oppenhagen, $^3/_{—5}/_{40}$ (1835).
Bombarder	H. J. Müller, $^4/_{40}$ — $^1/_{41}$ (1838).
—	J. H. Preuss, $^4/_{40}$ — (1838).
Sergent	H. P. Rosted, $^1/_{41}$ — (1835).

Kaptajn **A. U. FALBE.**Forstander fra $\frac{1}{2}$ 1841— $\frac{1}{2}$ 1847, Generalmajor.**Lærere.**

Premierløjtnant	P. L. Sandholdt, — $\frac{4}{41}$ (midlert. Forst. $\frac{1}{-2/41}$), Oberst.
—	C. Budde-Lund, — $\frac{11}{44}$, Major.
— (Kaptajn)	O. L. Hansen, — $\frac{4}{41}$, Kaptajn.
—	P. C. B. Boeck, — $\frac{10}{41}$, Oberst.
—	J. S. M. Tillisch, $\frac{5}{41}$ — $\frac{12}{46}$ (midlert. Forst. $\frac{7}{-10/43}$), General.
—	H. B. Schau, $\frac{11}{41}$ — $\frac{4}{43}$, Kapt. (faldt ved Mysunde $\frac{12}{9}$ 50).
—	E. V. Schreiber, $\frac{10}{44}$ —
—	F. C. Fensmark, $\frac{12}{46}$.
—	H. Collstrop, $\frac{1}{47}$ —
Fyrværker (Overfyrv)	F. L. Lindsted.
Sergent	J. C. F. Blasius.
Bombarder (Sergent)	C. C. Kjølhede, — $\frac{9}{41}$ (1836).
—	J. H. Preuss, — $\frac{5}{42}$ (1838).
Sergent (Komdsgt.)	H. P. Rosted.
Bombarder (Sergent)	G. J. Linck, $\frac{8}{-11/41}$ og $\frac{6}{42}$ — $\frac{9}{46}$ (1839).
—	E. E. Hoff, $\frac{9}{41}$ — $\frac{7}{42}$ (1841).
—	C. F. Borgqvist, $\frac{4}{43}$ — $\frac{8}{44}$ (1841).
Sergent	D. Bredahl, $\frac{4}{43}$ — $\frac{7}{44}$ (1832).
—	N. S. Bredahl, — $\frac{4}{43}$ (1835).
Bombarder	C. F. Jochumsen, $\frac{7}{43}$ — $\frac{3}{47}$ (1842).
—	A. P. L. Schellerup, $\frac{8}{44}$ — (1841).
—	A. C. Nielsen, $\frac{8}{44}$ — (1842).
—	L. P. C. Franck, $\frac{9}{46}$ — (1843).

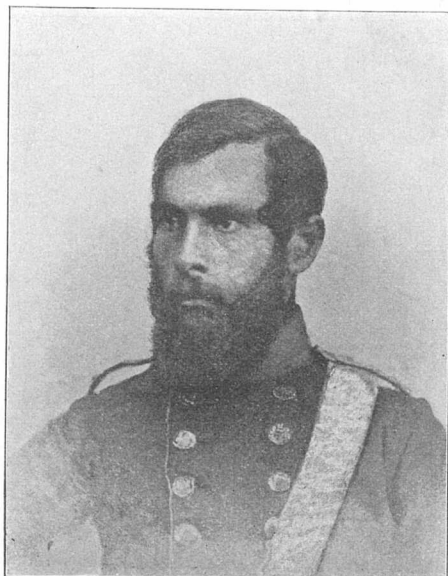

Kaptajn (Major) **B. B. P. KLUBIEN.**

Forstander fra $\frac{1}{2}$ 1847— $\frac{1}{9}$ 1849, Oberstløjtnant.

Lærere.

Premierløjtnant	E. V. Schreiber, — $\frac{3}{48}$ (midlert. Forst. $\frac{4}{—\frac{5}{47}}$), General.
—	H. Collstrop, — $\frac{3}{48}$ (faldt ved Nybøl $\frac{28}{5}$ 1848).
—	E. W. Schjern, $\frac{3}{48}$ —
Sekondløjtnant	E. M. Dalgas, $\frac{10}{48}$ —
Overfyrværker	F. L. Lindsted, — $\frac{3}{48}$ (1824).
Kommandersergent	H. P. Rosted, — $\frac{4}{47}$ (1835).
Sergent (Komsdgt.)	J. C. F. Blasius.
Bombarder (Sergent)	A. P. L. Schellerup, — $\frac{3}{48}$ (1841).
— (—)	A. C. Nielsen, — $\frac{3}{48}$ (1842).
—	L. P. C. Franck, — $\frac{6}{47}$ (1843).
—	A. C. C. P. Linge, $\frac{4}{47}$ — $\frac{3}{48}$ (1845).
—	W. T. Dreyer, $\frac{6}{—\frac{10}{47}}$ (1845).
—	F. E. Truelsen, $\frac{10}{47}$ — $\frac{3}{48}$ og $\frac{12}{48}$ — (1843).
—	C. Christoffersen, $\frac{3}{48}$ — (1846).
—	C. A. F. Rønnov, $\frac{4}{—\frac{12}{48}}$ (1844).

Kaptajn F. C. JUST.

Forstander fra $\frac{1}{9}$ 1849— $\frac{1}{10}$ 1856, Major.

Lærere.

Premierløjtnant	E. W. Schjern, — $\frac{6}{52}$, Kaptajn.
Sekondløjtnant	E. M. Dalgas, — $\frac{10}{49}$, Oberstlnt., Overvejinspektør.
Premierløjtnant	J. W. Salto, $\frac{9}{49}$ — $\frac{7}{50}$ og $\frac{4}{51}$ — $\frac{5}{55}$ (senere Forst.).
—	F. A. Moltke, $\frac{7}{52}$ — $\frac{5}{54}$, Oberst.
—	T. W. Ravn, $\frac{10}{54}$ —
—	H. P. W. Mønster, $\frac{5}{55}$ —
—	F. Bartholin, $\frac{12}{55}$ — $\frac{2}{56}$, Oberstløjtnant.
Karakt. Overfyrv., Kmdsgt.	M. C. Schlapkohl, $\frac{9}{52}$ — $\frac{3}{53}$.
Komdsgt. (Overfyrv.)	J. C. F. Blasius, — $\frac{3}{53}$ (1835).
Kommandersergent	G. J. Linck, $\frac{3}{53}$ — $\frac{8}{56}$ (1839).
Fourer (Komdsgt.)	J. F. Rasmussen, $\frac{3}{53}$ — (1841).
Sergent	A. C. C. P. Linge, $\frac{12}{49}$ — $\frac{5}{50}$ (1845).
—	E. H. Dreyer, $\frac{5}{51}$ — $\frac{11}{52}$ (1847).
—	E. Feuerstein, $\frac{7}{56}$ — (1851).
Bombarder	F. E. Truelsen, — $\frac{8}{50}$ (1843).
— (Sergent)	C. Christoffersen.
— (—)	T. C. R. Petersen, $\frac{1}{50}$ — $\frac{9}{52}$ (1847).
Sergent	P. C. Birch, $\frac{11}{52}$ — $\frac{3}{54}$ (1847).
Bombarder (Sergent)	J. F. Jespersen, $\frac{11}{52}$ — $\frac{3}{55}$ (1851).
Korporal (—)	N. F. Petersen, $\frac{4}{55}$ — (1852).
—	J. H. Engelhardt, $\frac{4}{55}$ — $\frac{7}{56}$ (1853).

Major (Oberstløjtnant) **P. E. GLAHN.**Forstander fra $\frac{1}{10}$ 1856— $\frac{1}{5}$ 1865, Generalmajor.**Lærere.**

Premierløjtnant	T. W. Ravn, — $\frac{10}{56}$.
—	H. P. W. Mønster, — $\frac{3}{59}$ (midlert. Forst. $\frac{9}{—}$ — $\frac{10}{57}$), Kapt.
—	C. T. Nielsen, $\frac{11}{56}$ — $\frac{5}{63}$ (midlert. Forst. $\frac{10}{—}$ — $\frac{11}{59}$), Oberst.
—	G. W. E. Crone, $\frac{4}{59}$ — $\frac{12}{63}$ og $\frac{11}{64}$ —
—	L. Bache, $\frac{4}{59}$ — $\frac{12}{60}$ og $\frac{10}{61}$ — $\frac{3}{62}$, fhv. Kriminalretsass.
—	L. A. Ipsen, $\frac{5}{63}$ — (midlert. Forstander $\frac{1}{—}$ — $\frac{11}{64}$).
—	T. Bræstrup, $\frac{1}{65}$ —
Sekondløjtnant	F. W. Svane, $\frac{1}{60}$ — $\frac{1}{61}$, Oberstløjtnant.
—	S. A. Arendrup, $\frac{1}{—}$ — $\frac{5}{61}$, Kapt., Major i tyrkisk Tjeneste.
—	C. Baron Güldenchrone, $\frac{10}{62}$ — $\frac{3}{63}$, Oberst, Kmrherre.
Cand. phil., Overlærer	O. G. Treschow, $\frac{5}{64}$ — $\frac{11}{64}$.
Overfyrværker	N. Schellerup, $\frac{10}{56}$ — (1832).
Kommandersergent	J. F. Rasmussen.
Sergent (Komsdgt.)	C. Christoffersen.
—	N. F. Petersen, — $\frac{4}{60}$ (1852).
—	E. Feuerstein, — $\frac{8}{57}$ (1851).
—	V. J. T. Bigom, $\frac{5}{57}$ — $\frac{3}{61}$ (1851).
Korporal (Sergent)	P. F. A. Suhl, $\frac{11}{58}$ — (1854).
— (—)	E. J. Bernbaum, $\frac{1}{61}$ — $\frac{1}{62}$ (1853).
Sergent	A. V. Kettels, $\frac{8}{—}$ — $\frac{12}{63}$ (1853).
—	C. T. V. Hansen, $\frac{1}{65}$ — (1856).
—	J. H. C. Carlsen, $\frac{5}{60}$ — $\frac{7}{63}$, pens. Politiinsp. i Hamborg.
Korporal	L. P. Larsen, $\frac{1}{61}$ — (1857).

Kaptajn **J. W. SALTO.**

Forstander fra $1/5$ 1865— $20/9$ 1867, Chef fra $21/9$ 1867— $30/4$ 1873,
Oberst, Udskrivningschef.

Lærere.

Premierløjtnant	G. W. E. Crone, — $8/65$, Oberst.
—	L. A. Ipsen, — $30/4$ 68 (senere Chef).
—	T. Bræstrup, — $8/65$, Oberstløjtnant.
—	N. P. Jensen*, $8/65$ — $5/67$, Oberst, krigshistorisk Forf.
—	S. M. Smith, $9/65$ — $4/70$.
—	F. W. Swane, $5/67$ — $4/73$, Oberstløjtnant.
—	H. E. Borch, $5/70$ — $11/72$, do.
—	C. E. P. T. Fischer, $12/72$ —
Cand. polyt.	A. H. A. Zweidorff, $5/68$ —
Cand. phil.	C. G. H. Kuhn, $5/68$ —
Cand. theol.	A. E. K. Tryde, $2/69$ —
—	V. C. Schousboe, $5/68$ — $4/69$, Biskop.
Overfyrværker	N. Schellerup, — $8/65$ (1832).
— (Stabssgt.)	J. F. Rasmussen.
Overkomdsgt. (—)	J. C. C. O. Averhoff, $8/65$ — $4/68$.
Kommandersgt. (Oversgt.)	C. Christoffersen.
Sergent	P. F. A. Suhl, — $8/65$ (1854).
Korporal (Sergent)	L. P. Larsen, — $4/68$ (1857).
Sergent	C. T. V. Hansen, — $8/65$ (1856).
—	J. Grønne, $8/65$ —
—	F. G. Høfler, $8/65$ — $4/68$, Arrestforvarer.
—	C. F. A. Eggers, $8/65$ — $4/68$, Politibetjent.

Sergent	P. Jensen, $\frac{8}{65}$ — $\frac{8}{66}$, Toldassistent.
Korporal (Sergent)	C. A. Saabye, $\frac{8}{66}$ — $\frac{4}{70}$ (1863).
Sergent	J. Krag, $\frac{5}{68}$ — $\frac{9}{70}$ (1864).
— (Oversergent)	P. J. R. Edelsteen, $\frac{5}{68}$ — $\frac{4}{71}$ (1860).
—	T. E. Klixbüll, $\frac{5}{70}$ — $\frac{4}{71}$.
—	L. D. Serup, $\frac{10}{70}$ — (1865).
—	C. C. Juel, $\frac{5}{71}$ — $\frac{12}{72}$ (1864).
—	C. F. Hansen, $\frac{5}{71}$ — (1867).
—	C. F. Lund, $\frac{1}{73}$ — (1866).

Kaptajn **P. S. BJERRING.**

Chef fra $^{30}/_4$ 1873— $^{19}/_{10}$ 1880, Oberstløjtnant.

Lærere.

Premierløjtnant (Kapt.)	C. E. P. T. Fischer*, — $^4/_{76}$, Oberstløjtnant.
—	(—) S. C. J. Eibe, $^5/_{73}$ — $^4/_{78}$, Oberstløjtnant.
—	(—) H. F. Bilsted, $^5/_{76}$ — $^4/_{78}$, Kapt., Assist. i Krigsminist.
—	J. C. W. Hirsch, $^5/_{78}$ —
—	N. N. Kryssing, $^5/_{78}$ — (1865).
Cand. polyt.	A. H. A. Zweidorff.
Cand. phil.	C. G. H. Kuhn.
Cand. theol.	A. E. K. Tryde.
Stabssergent	J. F. Rasmussen, — $^8/_{78}$ (1841).
Oversergent (Stabssgt.)	C. Christoffersen.
Sergent	J. Grønne, — $^{11}/_{75}$, Portner ved Garnisonssygehuset.
—	L. D. Serup, — $^8/_{74}$ (1865).
—	C. F. Hansen, — $^4/_{75}$ (1867).
—	C. F. Lund.
—	V. F. Christensen, $^4/_{74}$ — (1866).
—	J. A. Krumhardt, $^5/_{75}$ — $^{10}/_{75}$ (1869).
—	H. C. Andersen, $^{10}/_{75}$ — (1871).
—	L. Petersen, $^{12}/_{75}$ —
—	H. J. E. Fasselius, $^{10}/_{78}$ — (1862).

Kaptajn L. A. IPSEN.

Chef fra $^{19}/_{10}$ 1880— $^{29}/_{9}$ 1885, Oberstløjtnant.

Lærere.

Premierløjtnant (Kapt.)	J. C. W. Hirsch*, — $^4/_{81}$, Oberstlnt., Assist. i Rigsarkivet.
—	N. N. Kryssing, — $^4/_{81}$ (1865).
Cand. polyt.	A. H. A. Zweidorff, — $^4/_{83}$.
Cand. phil.	C. G. H. Kuhn, — $^4/_{83}$.
Cand. theol.	A. E. K. Tryde*, — $^{10}/_{83}$.
Premierløjtnant (Kapt.)	T. V. Hemmingsen, $^5/_{81}$ — $^4/_{85}$, Oberstlnt. i Fodfolket.
—	(—) H. E. Flindt*, $^5/_{81}$ — $^4/_{84}$, afsk. do. af Artilleriet.
—	H. C. Salto, $^5/_{84}$ — (1872).
—	L. H. Krebs, $^5/_{85}$ —
Stud. med.	V. Christophersen, $^{11}/_{83}$ —
Stabssergent	C. Christoffersen.
Sergent (Oversergent)	H. J. E. Fasselius, — $^6/_{83}$ (1862).
Oversergent	A. C. C. Frørup, $^7/_{83}$ — (1870).
Sergent (Oversergent)	C. F. Lund, — $^4/_{83}$ (1866).
— (—)	V. F. Christensen, — $^4/_{82}$ (1866).
— (—)	L. Petersen*, — $^4/_{81}$, afsk. Stabssergent af Fodfolket.
— (—)	V. G. Einfeldt, $^5/_{81}$ — $^4/_{85}$ (1872).
— (—)	L. F. C. Monrad, $^5/_{82}$ —
—	H. C. Andersen, — $^4/_{81}$ (1871).
—	J. P. Berthelsen, $^5/_{81}$ — (1873).
—	F. C. C. Street, $^5/_{83}$ — (1874).
—	A. L. P. Larsen, $^5/_{85}$ — (1882).

Kaptajn **H. P. CASPERSEN***.

Chef fra $29/9$ 1885— $14/9$ 1889, Oberst, fung. Chef f. den vestind. Rekrutering.

Lærere.

Premierløjtnant (Kapt.)	H. C. Salto, — $4/88$ (1872).
—	L. H. Krebs*, — $4/88$, Oberstløjtn. i Fodfolket, Odense.
Stud. med.	V. Christophersen*, — $4/87$, praktiserende Læge.
Cand. theol.	K. Knudsen, $5/87$ —
Premierløjtnant	J. N. T. Michelsen, $5/88$ —
—	S. L. Hvalkof, $5/88$ — (1875).
Stabssergent	C. Christoffersen, — $1/86$ (1846).
—	A. W. Pock, $1/86$ — (1855).
Oversergent	A. C. C. Frørup.
—	L. F. C. Monrad*, — $4/86$, Købmand, Svendborg.
Sergent (Oversergent)	J. P. Berthelsen, — $4/86$ (1873).
— (—)	F. C. C. Street, — $4/86$ (1874).
—	A. L. P. Larsen.
—	H. Egholt, $5/86$ — (1878).
—	H. E. F. Møller, $5/86$ — $4/88$ (1880).
—	A. E. Thomsen, $5/86$ —
—	J. P. Scharff, $5/88$ — (1882).

Kaptajn (Oberstløjtnant) **C. A. WAGNER.**

Chef fra $14/9$ 1889— $1/5$ 1895, Oberst.

Lærere.

Premierløjtnant	J. N. T. Michelsen, — $10/91$.
—	S. L. Hvalkof, — $4/92$ (senere Chef) (1875).
Cand. theol.	K. Knudsen*, — $9/91$, Overl. v. Ribe Katedralskole.
Cand. polit., Løjtnant	C. F. J. Lund, $9/91$ —
Premierløjtnant	T. F. Elster, $10/90$ — (1875).
—	(Kapt.) J. C. M. R. Skade, $9/91$ — (1877).
Stabssergent	A. W. Pock.
Oversergent	A. C. C. Frørup, — $11/89$ (1870).
—	H. C. Andersen, $12/89$ — $4/94$ (1871).
—	M. Madsen, $5/94$ — (1879).
Sergent	A. L. P. Larsen.
— (Oversergent)	H. Egholt, — $4/91$ (1878).
—	A. E. Thomsen.
—	J. P. Scharff, — $4/90$, $5/91$ — (1882).
—	J. M. Jørgensen, $5/90$ — (1885).

Kaptajn **N. V. S. HOLBEK***.

Chef fra $\frac{1}{5}$ 1895— $\frac{1}{5}$ 1901, Oberst, Chef for 2. Feltartilleriregiment.

Lærere.

Kaptajn	J. C. M. R. Skade, — $\frac{4}{96}$ (1877).
Premierløjtnant (Kapt.)	T. F. Elster, — $\frac{4}{96}$ (1875).
— (—)	H. C. Hertel*, $\frac{5}{96}$ — $\frac{4}{00}$, Kapt. i Art., Skoleoff. v. Offsk.
—	J. B. Federspiel*, $\frac{5}{96}$ — $\frac{4}{00}$, afsk. Kapt. af Fodfolket.
—	Z. L. Tage, $\frac{5}{96}$ — (1880).
Cand. polit., Løjtnant	C. F. J. Lund.
Premierløjtnant	E. J. A. Klein, $\frac{5}{00}$ —
—	R. V. Forman, $\frac{5}{00}$ —
Stabssergent	A. W. Pock, — $\frac{9}{97}$ (1855).
—	W. F. C. Schultz, $\frac{10}{97}$ — (1864).
Oversergent	M. Madsen, — $\frac{4}{99}$ (1879).
Sergent (Oversergent)	J. P. Scharff, — $\frac{4}{98}$ (1882).
— (—)	A. L. P. Larsen, — $\frac{4}{98}$ (1882).
— (—)	A. M. Franck, $\frac{5}{99}$ — (1883).
—	A. E. Thomsen*, — $\frac{4}{98}$, Distriktsinsp. v. Frederiksberg Gasværk.
—	J. M. Jørgensen, — $\frac{8}{95}$ (1885).
—	E. V. Bredahl, $\frac{8}{95}$ — $\frac{2}{96}$ (1886).
—	L. P. Larsen, $\frac{5}{98}$ — (1887).
—	C. C. Rasmussen, $\frac{3}{96}$ — (1888).
—	V. Wassmann, $\frac{5}{98}$ — (1891).
—	H. P. Hansen, $\frac{5}{98}$ —

Kaptajn (Oberstløjtnant) **V. KOFOED-HANSEN***.

Chef fra $\frac{1}{5}$ 1901— $\frac{17}{10}$ 1905, Oberstløjtnant i Artilleriet.

Lærere.

Premierløjtnant	E. J. A. Klein*, — $\frac{4}{05}$, Kaptajn i Artilleriet.
—	R. V. Forman*, — $\frac{8}{02}$, do. i Fodfolket, Viborg.
—	(Kapt.) Z. L. Tage.
Cand. polit., Løjtnant	C. F. J. Lund.
Premierløjtnant	J. J. Baagøe, $\frac{9}{02}$ —
—	O. Dalberg, $\frac{5}{05}$ —
Stabssergent	W. F. C. Schultz.
Oversergent	A. M. Franck.
Sergent	L. P. Larsen, — $\frac{11}{03}$ (1887).
—	H. P. Hansen*, — $\frac{4}{03}$, afsk. Stabssergent af Fodfolket, Skriver ved Munderingsdepotet.
—	C. C. Rasmussen.
—	V. Wassmann, — $\frac{5}{04}$ (1891).
—	A. C. Zachariassen, $\frac{5}{03}$ —
—	A. M. Raben, $\frac{12}{03}$ — (1889).
—	L. C. Østrup, $\frac{6}{04}$ — (1899).
—	M. C. Wassmann, $\frac{5}{04}$ — (1890).

Kaptajn (Oberstløjtnant) **S. L. HVALKOF** (1875).

Chef fra $17/10$ 1905— $20/4$ 1909.

Lærere.

Premierløjtnant	O. Dalberg*, — $4/09$, Kaptajn i Artilleriet.
—	J. J. Baagøe*, — $4/08$, do. af Reserven i Fodf., Næstved.
Kaptajn	Z. L. Tage.
Cand. polit., Løjtnant	C. F. J. Lund.
Premierløjtnant	L. Broch*, $5/08$ — $10/08$, Kaptajn i Fodfolket.
—	C. F. Tretow-Loof, $11/08$ —
Stabssergent	W. F. C. Schultz, — $4/06$ (1864).
—	H. J. A. Fricke, $4/06$ — (1871).
Oversergent	A. M. Franck.
Sergent	A. M. Raben, — $12/07$ (1889).
—	M. C. Wassmann.
—	A. C. Zachariassen.
—	L. C. Østrup.
—	C. V. Jelsbo, $1/08$ — (1902).

Kaptajn **S. C. MØLLER.**

Chef fra $\frac{20}{4}$ 1909— $\frac{16}{1}$ 1912.

Lærere.

Premierløjtnant (Kapt.)	J. C. Christensen*, $\frac{5}{1909}$ — $\frac{16}{1}$ 1912, Kapt. i Art.
—	C. F. Tretow-Loof*, — $\frac{4}{1910}$, Kaptajn i Fodfolket.
Kaptajn	Z. L. Tage, — $\frac{12}{1911}$ (1880).
Cand. polit., Løjtnant	C. F. J. Lund*, — $\frac{12}{1911}$, Fuldmægtig i Finansminist.
Stabssergent	H. J. A. Fricke, — $\frac{16}{1}$ 1912 (1871).
Oversergent (Stabssgt.)	A. M. Franck, — $\frac{1}{912}$ (1883).
Sergent (Oversergent)	M. C. Wassmann, — $\frac{4}{1911}$ (1890).
—	A. C. Zachariassen*, — $\frac{16}{1}$ 1912, Oversgt. i Fodf., Aalborg.
—	L. C. Østrup, — $\frac{4}{911}$ (1899).
—	C. V. Jelsbo, — $\frac{16}{1}$ 1912 (1902).

Foruden forannævnte Forstandere (Chefer) og Lærere har efterfølgende været knyttede til Skolen i de vedføjede Tidsrum*):

Som Lærere i Sang:

Overtrompeter	M. V. Madsen	($\frac{1}{10}$ 1867)— $\frac{30}{3}$ 1869.
—	L. H. Schlichting	$\frac{3}{4}$ 1869— $\frac{21}{5}$ 1871.
Sergent	C. F. Hansen	$\frac{21}{5}$ 1871— $\frac{30}{6}$ 1871.
Kantor	V. Matthison-Hansen	$\frac{3}{6}$ 1871— $\frac{16}{1}$ 1912.

Som Lærere i Syning:

Skræddermester	J. C. Sørensen	($\frac{10}{1}$ 1867)— $\frac{10}{1}$ 1876.
—	Weilbye	$\frac{11}{1}$ 1876— $\frac{10}{1}$ 1878.
—	T. F. Ravsted	$\frac{11}{1}$ 1878— $\frac{12}{1}$ 1893.
—	D. Madsen	$\frac{1}{1}$ 1894— $\frac{1}{1}$ 1912.

*) Det skal hertil bemærkes, at det har været umuligt nøje at fastslaa, hvem der, før Skolen den $\frac{1}{10}$ 1867 bliver selvstændig regnskabspligtig, har ledet Undervisningen i de her nævnte særlige Fag: Sang og Syning.

I Tilslutning til foranstaaende Fortegnelser bringer vi her Billederne af de 3 Mænd, der staar med den længste Lærervirksomhed ved Skolen, henholdsvis omkring 25, 37 og 41 Aar, ledsagede af nogle faa Ord om hver især.

Stabssergent **J. F. RASMUSSEN.**

Johan Frederik Rasmussen, hvis Fader var Arbejdsmand, fødtes i København den $\frac{1}{1}$ 1820 og kom paa Skolen den $\frac{11}{1}$ 1836. Den $\frac{24}{4}$ 1841 udnævntes han til Bombarder ved 2. Batteri og afgik den 26. s. M. fra Skolen. Inden han den $\frac{2}{3}$ 1853 ansattes som Lærer ved Skolen, havde han ved Batteriet Marcussen deltaget i Felttogene 1848—50 og indlagt sig stor Fortjeneste, men ogsaa høstet Anerkendelse derfor. Her skal nævnes de Træfninger og Slag, hvori han i 1849 deltog: $\frac{9}{4}$ ved Ullerup, $\frac{23}{4}$ ved Kolding, $\frac{2}{5}$ ved Krybily, $\frac{7}{5}$ ved Gudsø, den $\frac{13}{5}$ og $\frac{6}{7}$ ved Fredericia; i 1850: $\frac{24-25}{7}$ ved Isted og den $\frac{8}{8}$ ved Sollbro. For sin Virksomhed i det hele taget under disse Forhold dekoreredes han den $\frac{6}{10}$ 1850 med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og den russiske St. Anna Orden.

I øvrigt falder hans Forfremmelser i Underofficersstanden saaledes:

Sergent	den	$\frac{7}{3}$	1847,
Fourer	„	$\frac{10}{2}$	1848,
Kommandersergent	„	$\frac{17}{11}$	1849 og
Stabssergent	„	$\frac{1}{10}$	1867.

En Karakteristik af den gamle Stabssergent eller Overfyrværker, som han ønskede at kaldes, kan passende gives med følgende Ord: *Rasmussen* var Soldat af den gamle Skole og havde kun faa Interesser uden for det rent militære, men han gik til Gengæld fuldstændig op heri.

Han stillede store Fordringer til sine underordnede saavel i den daglige Tjeneste som under Øvelserne, men han sparede heller aldrig sig selv. Hans robuste Sundhed kendte ikke til Træthed eller til at gaa paa Akkord med Udførelsen af den Opgave, der var betroet ham. I lang Tid ledede han Fodeksercitsen ved Skolen, og det var en ublandet Fornøjelse at se, med hvilket Liv disse Øvelser udførtes under hans udmærkede Kommando. Hans Optræden over for Eleverne i det daglige Liv paa Skolen var altid kort og myndig, undertiden barsk, men aldrig raa. Han var dog trods sin myndige Optræden et udpræget Følelsesmenneske, som hyppigere lod Tor- denen buldre, end han lod Lynet ramme.

Skulde en stakkels Synder have Afstraffelse foran Fronten, saa fik han naturligvis den idømte Portion, men som Regel uden særlig Kraftudfoldelse fra R.'s Side. En stor Fornøjelse var det ham at aflure Eleverne deres Spilopper og Gavtyvestreger; den Sport morede ham, og han udfoldede her megen Skarpsindighed, Vid og Utrættelighed. Hans ældre og yngre Kammerater holdt alle af ham. —

Han døde midt i den Virksomhed, han elskede saa højt, ramt af et Hjerteslag den ³¹/₈ 1878 ved Middagstid.

Stabssergent **C. CHRISTOFFERSEN.**

Christen Christoffersen, født i Kjøbenhavn den $7/10$ 1829, hvis Fader var død, og hvis Moder ernærede sig ved Syning, da han den $6/10$ 1843 blev antaget paa Skolen, afgik allerede fra denne den $29/8$ 1846 som Bombarder til 1. Artilleriregiment (8. Batteri) efter bestaaet Eksamen som Nr. 2 af 12 Elever. Ret længe fik han dog ikke Lov til at gøre Tjeneste ved Batteriet, thi den $13/3$ 1848 ansattes han som Lærer ved Skolen, og her forblev han saa, indtil han den $28/12$ 1885 forlod Militæretaten. Hans Data fra Militærtjenesten er saalydende, efter at han ved Afgangen fra Skolen var forfremmet til Bombarder:

Sergent	den	$17/11$	1849,
Fourer	„	$1/9$	1852,
Kommandersergent	„	$14/2$	1857,
Oversergent	„	$1/10$	1867 og
Stabssergent	„	$1/9$	1878.

Ved Skolens 50-aarige Jubilæum den $1/2$ 1866 dekoreredes han med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Man siger vel ikke for meget, naar det antydes, at han var den Mand, der i mange Aar holdt Traditionen oppe ved Skolen; hans Arbejdsdygtighed og Forstaaelse af alle Forhold gjorde ham uvægerlig til de skiftende Chefers trofaste Medarbejder, ligesom hans Stilling ved Skolen absolut maatte give sig Udslag som retledende over for de hyppigt vekslende Lærerkræfter i det hele taget. Og han forstod som kun faa at hævde den Plads, der her var ham anvist, og som i Hovedsagen bestod i at varetage alt, hvad der angik den indre Orden m. m. paa Skolen, samt at passe de Hundreder af Smaating, som faldt for, lige fra Bestillingen som Lægens Tillidsmand, og

som saadan efter Anvisning maatte give Eleverne den foreskrevne Portion „Amerikansk Olie“ ved forekommende lettere Sygdomstilfælde, som at være Skræddermesteren behjælpelig, saaledes at Synaalene var i Orden, før Syningens Begyndelse; men alt saadant forekommende blev behandlet med samme pinlige Nøjagtighed og Akkuratesse og med en Taalmodighed og Velvillie, som var rent ud forbløffende. Hans Kærlighed til Skolegerningen holdt sig uforandret til den sidste Dag, og det forstaas saa godt, at han havde Taarer i Øjnene, da han, efter at være afskediget den ²⁸/₁₂ 1885, sagde Farvel til Skolens Elever for at drage til Odense og overtage Pladsen som Graver ved St. Knuds Kirke.

Her virkede han saa, indtil han den ¹⁸/₄ 1900 afgik ved Døden.

Den ¹⁷/₃ 1886 udnævntes han til Krigsassessor.

Han havde i sit Ægteskab flere Børn, af hvilke *Viggo Christophersen*, nu praktiserende Læge i Kjøbenhavn og Formand for Studentersangforeningen, vil være kendt af mange afgaaede Elever fra den Tid (1883—1887), han virkede som Lærer paa Skolen.

Kantor **V. MATTHISON-HANSEN.**

Viggo Matthison-Hansen fødtes i Roskilde den $24/10$ 1834 som næstældste Søn af Professor, Domorganist M.-H. Efter tilendebragt Undervisning i Roskilde Katedralskole ansattes han i 1854 som Ekspedient i det slesvigske Ministerium og senere som Fuldmægtig for Stempelpapirforvalterembedet i Flensborg; men ved Sønderjyllands Tab mistede han sine Stillinge, og — skønt 30 Aar gammel — kastede han sig nu med Iver over Musikken.

Som Elev af Faderen og Bratschisten Wilh. Holm uddannede han sig som Bratschspiller og naaede en betydelig Dygtighed paa dette Instrument. I Aarenes Løb har han givet mange Koncerter, dels i Kjøbenhavn og dels i Provinsen. Enhver, der har hørt ham spille, er ikke i Tvivl om, at han er en virkelig født Kunstnernatur, med en saa ægte musikalsk Følelse behandler han sin Bratsch. Imidlertid har M.-H. væsentligst virket som Orkesterspiller, og som saadan overalt gjort fortræffelig Fyldest; i næsten 30 Aar spillede han under Niels W. Gade's Direktion, og i en meget lang Aarrække var han Medlem af Casinos Orkester.

I 1873 ansattes M.-H. som Kantor ved St. Petri Kirke, i hvilket Embede han forblev til 1891, da han fratraadte paa Grund af en Omordning af Kirkeembederne.

I 1871 ansattes M.-H. som Lærer i Sang ved Skolen og beklædte denne Plads indtil dens sidste Dag. I 1891 ansattes han ogsaa som Sanglærer ved Søværnets Underofficerskole og virkede som saadan her i mange Aar.

Ved Skolens sidste Fødselsdagsfest den $1/2$ 1911 dekoreredes den gamle Sanglærer med Dannebrogordenens Ridderkors.

De mange Elever, som i Aarenes Løb har deltaget i Sangundervisningen under Kantorens Ledelse, erindrer sikkert de mange glade Timer, han ved sit ungdommelige Sind og sin elskværdige Personlighed skaffede dem, og som maa henregnes til noget af det bedste fra Livet derude. Og hvor forstod han ikke paa de aarlige March- og Skovture at sætte Stemningen op til Glæde for Eleverne selv og til Fryd for de mange Mennesker, som alle Tider flokkedes om Eleverne, naar Kantoren lod dem træde an. Hans Evne til at rive Eleverne med sig var uomtvistelig, og han forstod under saadanne Forhold som kun faa at paavirke dem, saa de ydede det bedste af det, de medbragte fra Undervisningstimerne hjemme paa Slottet.

Som han opfattede sin Lærergerning med den allerstørste Kærlighed og Interesse, forstod han ogsaa paa tilsvarende Maade at omgaas de mange Elever af højst forskellige Karakterer — han havde den Evne at kunne skabe sig en fremtidig Ven i hver af dem.

De gode Minder om M.-H. opfriskes hyppigt, naar Afgangsklasserne eller Eleverne samles, og de mange kønne Fædrelandssange og Soldatersange, som han i deres Ungdomsaar lærte dem, bliver sungne.

SKOLENS ELEVER

AF STABSSERGEANT L. P. CHRISTIANSEN OG SERGENT S. O. L. FREDERIKSEN

DER har i alt været 2243*) Elever paa Skolen. I dette Tal er dog ikke medregnet de mange Underofficerer og Trompetere m. fl., som særlig i Skolens første Aar deltog i Undervisningen og findes indførte i Skolens Bøger, men kun de, der i en tidlig Alder indtraadte som Elever. Af det ovennævnte Antal Elever lykkedes det 1665**) at gennemgaa Skolen og tage Eksamen derfra, og disse findes opførte med Afgangsnummer i de efterfølgende Fortegnelser over Klasserne. De øvrige er døde som Elever eller afgaaede af Hensyn til Tjenesten, paa Grund af Sygdom, Uduelighed e. l., og af disse har man kun medoptaget saadanne, som man mener at være berettiget til at nævne i Forbindelse med vedkommende Klasse. De findes anført sidst og uden Afgangsnummer. Det forreste Tal angiver Afgangsnummeret, det bageste Skolenummeret. For de første Aar er intet Skolenummer angivet, fordi Eleverne dengang stod i Nummer enten ved Batterierne, Kompagnierne, Ingeniørkorpset eller Skolen, og undertiden træffer man inden for den samme Klasse to med samme Skolenummer; det ene er da et Artillerieslevnummer, det andet et Ingeniøreslevnummer. Den vedføjede Livsstilling (Grad, Titel) angiver, saa godt som det har kunnet oplyses, den Stilling m. m., vedkommende nu har, har haft eller var Indehaver af ved sin Død. Ved Navneændringer er det tidligere Navn udeladt, da Skolenummeret giver fornøden Oplysning. En * ved et Navn betegner, at man med Sikkerhed ved, at den paagældende var i Live den $\frac{1}{2}$ 1816, og Opholdsstedet for vedkommende findes nærmere angivet, dersom det er uden for Kjøbenhavn.

Datoen over Klassen angiver Afgangsdagen for de bestaaede Elever.

*) Heri indgaar de Elever, der tidligere var antagne, og som før den $\frac{1}{2}$ 1816 i flere Aar havde været Elever paa Artillerikorpsets Underofficersskole, fordi disse i Hovedsagen kom til at dele Kaar med dem, der antoges den $\frac{1}{2}$ 1816.

**) Klasserne 1848 og 1864, der paa Grund af de særlige Forhold afgik uden Eksamen, er her medregnede.

Forklaring

over

forkortede Ordensbetegnelser.

K ²	Kommandør af 2. Grad	} af Dannebrogordenen.
R*	Ridder	
D. M.	Dannebrogsmænd.	
Gb. E. T.	Erindringsstegn, stiftet i Anledning af Deres Majestæter Kong Chr. IX's og Dronning Louises Guldbryllup.	
Chr. IX M. T.	Kong Christian IX's Mindetegn.	
Fr. VIII M. T.	Kong Frederik VIII's Mindetegn.	
F. M. i G.	Fortjenstmedaillen i Guld.	
F. M. i S.	— i Sølv.	
M. f. D. R.	Medaillen for druknedes Redning.	
M. f. æ. D.	— for ædel Daad.	
Bulg. C. F. 5.	Bulgarske nationale civile Fortjenstorden, Ridder.	
B. Z. L. 3.	Badenske Zähringer Løve Orden, Ridder.	
B. C. M. 1.	Belgiske croix militaire, 1. Klasse.	
F. Æ. L. 3. 4. 5.	Franske Æreslegions Orden, Kommandør, Officer, Ridder.	
F. F. M.	Fransk Fortjenstmedaille.	
G. F. 4. 5.	Græske Frelserens Orden, Officer, Ridder.	
I. St. M. & L. 4.	Italienske St. Mauritius og St. Lazarus Orden, Officer.	
K. D. D. 3 ⁸ .	Kinesiske dobbelte Drageorden, 3. Klasse 3. Grad.	
L. Æ. K. 3. 4. 5 ² .	Lippeske Husorden, 3. og 4. Klasse, Æreskors 2. Kl.	
M. f. D. i Z-K.	Medaille for Deltagelse i Zulukrigen.	
M. S. Gr. 2. 4.	Meklenborg-Schwerinske Griforden, Komtur, Erindringsmedaille.	
N. St. O. 2 ³ . 3 ¹ . 3 ² .	Norske St. Olavs Orden, Kommandør 2. Kl., Ridder 1. og 2. Kl.	
N. E. M.	— Erindringsmedaille.	
N. L. 2.	Nederlandske Løve Orden, Kommandør.	
N. O. N. 3.	— Oranje Nassau Orden, Kommandør.	
N. F. 4.	Nassauiske Militær- og Civilfortjenstorden, Ridder 2. Kl.	
O. H. & F. 3 ² .	Oldenburgske Hus- og Fortjenstorden, Ridder 2. Kl.	
Pr. Kr. 2. 3. 4.	Preussiske Kroneorden, Ridder 2., 3. og 4. Kl.	
Pr. R. Ø. 3. 4.	— Røde Ørns Orden, Ridder 3. og 4. Kl.	
Pr. R. Ø. O. a. Æ.	— — — — , almindelige Ærestegn.	
Pr. R. Ø. O. M.	— — — — , Medaille.	
P. J.-K. ² .	— Jernkors 2. Kl., Krigen 18 ⁷⁰ / ₇₁ .	

P. V. V. 3.	Portugisiske Undfangelses Orden af Villa Viçosa, Ridder.
R. St. Stan. 2. 3.	Russiske St. Stanislaus Orden, 2. og 3. Klasse.
R. St. A. 3. 5.	— St. Anna Orden, 3. og 5. Klasse.
R. F. M. i G.	— Fortjenstmedaille i Guld.
R. F. M. i S.	— — i Sølv.
S. Sv. 2 ^a . 3 ¹ . 3 ² .	Svenske Sværdorden, Kommandør 2. Kl., Ridder 1. og 2. Kl.
S. V. 2 ^a . 3 ^a .	— Vasa Orden, Kommandør 2. Kl., Ridder 2. Kl.
S. M. 5. O.	— Medaille til Erindring om den V. Olympiade.
S. Sv. T.	— Sværdtegn.
S. Sv. M.	— Sværdmedaille.
S. M. pro litt. et art.	— Guldmedaille pro litteris et artibus.
Stb. V. 4. 5.	Storbritanniske Victoria Orden, Officer, Ridder.
Stb. K. M.	— Kroningsmedaille.
Stb. V. M.	— Victoriamedaille.
Stb. S. M.	— Sølvmedaille.
S. T. M.	Serbisk Tapperhedsmedaille.
S. A. 3 ^a .	Sachsiske Albrechts Orden, Ridder 2. Kl.
S. E. H. 4.	Hertugdømmerne Sachsens Ernestinske Husorden, Fortjenstkors.
S. Kr. 4.	Siamesiske Kroneorden, 4. Klasse.
Ø. J. Kr. 2. 3.	Østerrigske Jernkroneorden, 2. og 3. Klasse.
Ø. F. J. 2.	— Franz Josefs Orden, Komtur.

1817

14. Oktober.

- 1 Gautesen, A. (D.M.), Fyrværker.
- 2 Lunde, P. F. (R*), fhv. Jernstøber.
- 3 Olsen, H., Sergent.
- 4 Neumann, J. C. (M. f. æ. D.), Bygningsskriver ved Ingeniørkorpset, Krigsraad.
- 5 Eigtved, H. P. (D.M.) (R*), Materialforvalter ved Laboratoriet, Krigsraad.
- 6 Larsen, O. R., Kommandersergent.
- 7 Schoug, H. P., do.
- 8 Præstrud, C. E., karakt. do., Vejkonduktør.
- 9 Wilhelm, C. H., Løjtnant, priv. Lærer.
- 10 Olsen, M. (D.M.), Krigsraad.
- 11 Mølboe, R. J., Fyrværker.
- 12 Høyer, G. W., Sergent.
- 13 Smith, N. F., do.
- 14 Schoubye, W. J., Kommandersergent.
- 15 Larsen, J., Fyrværker.
- 16 Berg, A. W., Krigsassessor.
- 17 Rindahl, J., Sergent.
- 18 Christensen Gustum, C. F., Fyrværker.

1819

1. April.

- 1 Buck, S., Sergent i Raketkorpset.
- 2 Copmann, P. J. F., Fyrværker i do.
- 3 Steenberg, P. C., Assistent paa Guineakysten.
- 4 Sander, C., Sergent.
- 5 Nicolas, F., Bombarder, Vestindien.
- 6 Lyster, H., Sergent.
- 7 Richter, G. C., afsk. Bombarder.

1820

1. Juli.

- 1 Lamberg, C. G., Fyrværker.
- 2 Sæbye, J. C., Assistent paa Guineakysten.
- 3 Bye, J. N., do. - do.
- 4 Brock, N., Kammerraad, Guinea.
- 5 Roosen, C. D. J., Kommandersergent, Trankebar.
- 6 Eigtved, J. H. (D.M.), Overkommandersergent ved Garnisonshospitalet.
- 7 Neue, G. W. (D.M.), Premierløjtnant.
- 8 Gluud, P. (D.M.), Løjtnant (død efter at være saaret ved Fredericia 1849).
- 9 Magnussen, P. W., Assistent paa Guineakysten.
- 10 Hansen, J. C. (D.M.), Toldassistent, Krigssekretær.
- 11 Mortensen, C., do., Premierløjtnant.
- 12 Wendler, N. C., pens. Toldassistent.
- 13 Hesberg, H., Fyrværker.
- 14 Hindrup, E., Sergent.
- 15 Rønnov, H., Fyrværker.
- 16 Fischer, J. (D.M.), Toldassistent.
- 17 Meinung, A. L., Løjtnant, Dessinatør.

- 18 Jørgensen, H. (D.M.), Overgraver ved Garnisons Kirke.
- 19 Steenberg, C., Sergent, Vestindien.
- 20 Yorrick, J. E., karakt. Kommandersergent.

1822

2. (22.) Marts.

- 1 Meinung, C. R. (R*) (S. V. 3.), Kaptajn i Infanteriet.
- 2 Lund, P. (D.M.), Kaptajn, Magasinforvalter ved Varedepotet.
- 3 Hesberg, J. (D.M.), Toldassistent, Krigsassessor.
- 4 Buch, J., Sergent.
- 5 Gautesen, C. I. (D.M.), Overfyrværker.
- 6 Svendsen, P. W., afsk. Kommandersergent.
- 7 Holm, C. J., Bud.
- 8 Nøy, J. N., karakt. Kommandersergent.
- 9 Lindsøe, A., Sergent.
- 10 Ahlstrøm, F., Fyrværker.
- 11 Lund, A. (M. f. æ. D.), Løjtnant.
- 12 Jahnsen, W., Undertoldbetjent.
- 13 Ramus, C. C., Sergent.
- 14 Krantz, J. H. (D.M.), Overfyrværker.
- 15 Jørgensen, A., Toldassistent.
- 16 Rappe, C. F. (D.M.), afsk. Overvagtmaster.
- 17 Jensen, N., Sergent.
- 18 Jespersen, H., do.

1824

21. April.

- 1 Petersen, P., Premierløjtnant.
- 2 Fischer, J. J. (D.M.), Krudtmester, Krigsassessor.
- 3 Hoffmann, A. (R*), afsk. Kaptajn.
- 4 Chenon, J. R., Assistent paa Guineakysten.
- 5 Lindsted, F. L. (D.M.), afsk. Kaptajn.
- 6 Saabye, P. H., Fourer.
- 7 Nielsen, W., afsk. Bombarder.
- 8 Rossing, F. C., Toldassistent.
- 9 Meizner, F. C., Sergent, Guineakysten.
- 10 Møller, N. J., Materialforvalter ved Københavns Fortifikation, Krigsraad.
- 11 Andersen Rørtang, J., Sergent.
- 12 Kolsbeck, J. H., afsk. Bombarder.
- 13 Skaarup, H. C., Toldassistent.
- 14 Høilund, C. P., fhv. Politibetjent og Gymnastiklærer.
- 15 Schallerup, A. C. L. (D.M.) (R*), Intendant ved den militære Højskole, Krigsraad.
- 16 Gøthgen, C. S. (D.M.), afsk. Fyrværker.
- 17 Berg, A. M., afsk. Bombarder.
- 18 Gertsen, M. P., Sergent.

1826

6. Maj.

- 1 Meinung, F. M., fhv. Dessinatør, Krigsassessor.
- 2 Olsen, J. P. (D.M.) (R*), Kortarkivar ved Generalstaben, Krigsraad.
- 3 Lamberg, J. F., afsk. Bombarder.

- 4 Danstrup, J. J., Økonom.
- 5 Lundemoe, E. F., Sergent.
- 6 Rasmussen, J. P., afsk. Fyrværker.
- 7 Worm, E. W., forsattes som Konstabel til de vestindiske Tropper.
- 8 Welsch, J. M. (D.M.), afsk. Kaptajn.
- 9 Hendriksen, J. G., Skolelærer, Bornholm.
- 10 Falk, A. J. (M. f. æ. D.), afsk. Kaptajn.
- 11 Kofod, J. F., Sergent, Vestindien.
- 12 Grünwald, A. P. (D.M.), Toldassistent.
- 13 Christensen, C. F., Sergent.
- 14 Jensen, P. C. (R*), afsk. Materialforvalter af Artilleriet, Kaptajn.
- 15 Licht, O. C., afsk. Bombarder.

1828

5. December.

- 1 Goeskier, M. P., Toldassistent, Rønne.
- 2 Brasen, C. F., pens. Toldkontrollør, Kaptajn.
- 3 Wold, S. L., Fyrværker i Raketkorpset.
- 4 Reinicke, C. F., afsk. Fyrværker.
- 5 Hendrichsen, F. V. (D.M.) (R*), Bogholder i Artilleriet, Kaptajn.
- 6 Fløy, P. G., afsk. Sergent.
- 7 Engelbrechtsen, E., afsk. karakt. Kommandersergent.
- 8 Hansen, C. F., karakt. Kommandersergent.
- 9 Schackinger, J. H., afsk. Fyrværker.
- 10 Kronback, J. F., afsk. Bombarder.
- 11 Ibsen, C. (D.M.), Toldassistent.
- 12 Nielsen, J. F., afsk. Bombarder.
- 13 Thibe, L. M., afsk. Sergent.
- 14 Licht, C. C. A. (D.M.) (R*), Kommandant, Slotsforvalter og Fyrinspektør paa Kronborg, Kaptajn.
- 15 Mauritzen, C. H., afsk. Kommandersergent, Økonom.

1830

21. Januar.

- 1 Madsen, H., Dyr læge.
- 2 Hansen, F., Kommandersergent.
- 3 Schøn, J. F. (D.M.), Økonom.
- 4 Petersen, N. P., afsk. Bombarder.
- 5 Andersen, C., Sergent.
- 6 Hansen, J. W., afsk. do.

1831

16. Maj.

- 1 Holm, C. E., Løjtnant.
- 2 Helbig, J. G. (M. f. æ. D.), karakt. Kommandersergent.
- 3 Halvorsen, H. P. E. (D.M.), Krigsraad.
- 4 Sørensen, C., Sergent.
- 5 Sevaldsen, S. C. E., Vejassistent.
- 6 Olsen, V. G., Fuldmægtig.

- 7 Christensen, P. C. L., Fourer.
- 8 Steinhäuser, C., Bombarder.
- 9 Huck, A. C., afsk. do.
- 10 Carstensen, C. F. J., afsk. Overfyrværker.
- 11 Buxmann, A. W., Sergent, Trankebar.
- 12 Nielsen Tømmerup, S., afsk. Overfyrværker.
- 13 Edmann, H. C., afsk. Bombarder.
- 14 Autrup, K. A., afsk. Sergent.

1832

10. November.

- 1 Bredahl, D., afsk. Kaptajn.
- 2 Nielsen, P. C. C., Materialforvalter ved Københavns Søbefæstning, Kaptajn.
- 3 Grunth, C. A. (D.M.) (F. M. i G) (S. M. pro litt. et art.), Dessinatør v. Artilleriets Stab, Krigsassessor.
- 4 Rasmussen, R., Tobakshandler.
- 5 Schellerup, N. (D.M.), Overfyrværker.
- 6 Hansen, J. L. (D.M.), Toldassistent, Krigssekretær.
- 7 Sørensen, H. P. F. (D.M.), do., Krigsassessor.
- 8 Madsen, J. (D.M.), Krigsassessor.
- 9 Welsch, H. H. (D.M.) (R*), Materialforvalter ved Københavns Tøjhus, Kaptajn.
- 10 Nielsen, N. C., afsk. Fyrværker.
- 11 Andersen, N., Sergent.
- 12 Kjær, N. C., do.

1834

21. April.

- 1 Petersen, P. (D.M.), pens. Regnskabsf. v. Københavns Søforter, Krigsassessor.
- 2 Schmidt, H., Toldkontrollør.
- 3 Halvorsen, F. C. (D.M.), Krigsraad.
- 4 Birkholm, N. C. U. (D.M.), afsk. Overfyrværker.
- 5 Hansen, L. M. (D.M.), Økonom.
- 6 Christensen, P. F. (D.M.), pens. Dessinatør af Generalstaben.
- 7 Nielsen, J. H. (D.M.) (R*), Krigsraad.
- 8 Saabye, C. J. H. (D.M.), Konduktør i Ingeniørkorpset.
- 9 Müller, J. O. C., Økonom.
- 10 Halvorsen, O. E. T., afsk. Bogholder ved Frederiksværk Tøjhus, Krigsassessor.
- 11 Teýtaud, J. A., afsk. Sergent.
- 12 Birckmann, F. C., afsk. Bombarder.
- 13 Engelbrechtsen, N., afsk. Kommandersergent.
- 14 Hanson, H., afsk. Fyrværker.

1835

9. Juli.

- 1 Rosted, H. P. (D.M.), Materialforvalter i Ingeniørkorpset.
- 2 Bredahl, N. S., Assistent ved Vandvæsenet.
- 3 Blasius, J. C. F. (D.M.), Overfyrværker.
- 4 Oppenhagen, W. C. M. (D.M.), afsk. Ritmester.
- 5 Møller, L. P., Fyrværker.
- 6 Mortensen, L. P. (R*), Bygningsskriver i Ingeniørkorpset, Krigsraad.

- 7 Rasmussen, P. C. (D.M.), Overfyrværker.
- 8 Petersen, J. P., afsk. Bombarder.
- 9 Berendtsen, F. (D.M.), Løjtnant, Krigsassessor.
- 10 Benzøn, J. H. C. P., afsk. Bombarder.

1836

10. December.

- 1 Kjølhede, C. C. (D.M.), Krigsassessor.
- 2 Grøseth, O. L. (D.M.), afsk. Fyrværker.
- 3 Hansen, T. F. (D.M.) (R*), afsk. Arkivar af Artilleriet, Krigsassessor.
- 4 Tersløv, G. C. (D.M.), Materialforvalter i do.
- 5 Møller, C. J., Skrivelærer.
- 6 Reiserer, F. J. (D.M.), Krigsassessor.
- 7 Reiserer, C. F., Sergent.
- 8 Schön, H. P., Overfyrværker.
- 9 Larsen, C. P. P. (D.M.), do.
- 10 Dittmann, F. W. (D.M.), Krigsassessor.
- 11 Nielsen, H. P., afsk. Fyrværker.
- 12 Grünwald, C. F. (D.M.), Toldassistent.
- 13 Reffling, G. (D.M.), afsk. Overfyrværker.
- 14 Fritze, P. E., Politibetjent.
- 15 Goeskier, H. H., Fyrværker.

1838

5. Juni.

- 1 Bonnichsen, J. P. C. (D.M.), Togfører ved de sjællandske Jernbaner.
- 2 Olsen, F. W. (F. M. i S.), Skriver paa Birkekontoret i Helsinge.
- 3 Müller, H. J., Amtsvejinspektør, Justitsraad.
- 4 Møller, M. F. E. (D.M.), afsk. Minørmester af Ingeniørkorpset.
- 5 Wolff, F. C. H., afsk. Bombarder.
- 6 Smith, J. C. (D.M.) (R. St. A. 5.), Overfyrværker.
- 7 Madsen, C. N. (D.M.), afsk. do., Bogholder.
- 8 Grølsted, N., Vejassistent.
- 9 Preuss, J. H. (D.M.) (R*), Krigsraad.
- 10 Benzen, N. P., Fyrværker (omkom ved en Eksplosion paa Laboratoriet).
- 11 Frederiksen, N. P., afsk. karakt. Kommandersergent.
- 12 Werner, C. F., Fyrværker.

1839

5. December.

- 1 Petersen, A. M., Fyrværker.
- 2 Petersen, C. F. (R*), Premierløjtnant, Civilingeniør, Fabrikbestyrer.
- 3 Hoffmann, R. S., afsk. do. af Infanteriets Krigsreserve.
- 4 Petersen, F. F. (D.M.), afsk. Fyrværker, Portner ved Dr. Louises Hospital.
- 5 Christensen, H. E. (D.M.), Toldassistent.
- 6 Stilling, J. L., Sergent.
- 7 Knudsen, C. W., afsk. Bombarder.
- 8 Linck, G. J. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
- 9 Grunth, O. C. (D.M.), Bibliotekar ved Garnisons-Biblioteket.
- 10 Larsen, N. (D.M.), afsk. Kommandersergent.

- 11 Nørregaard, J. F., Fourer, Guineakysten.
- 12 Erichsen, C., karakt. Kommandersergent.
- 13 Sønderup, C. L., afsk. Bombarder.

1841

26. April.

- 1 Hoff, E. E., Assistent ved Landbohøjskolen.
- 2 Johansen, A. (M. f. D. R.), Danselærer.
- 3 Schultze, J. F. (D.M.), Krigsraad, Regnskabsfører.
- 4 Madsen, M. W. (D.M.), afsk. Fyrværker.
- 5 Borgqvist, C. F., afsk. Sergent.
- 6 Hanson, C. E. (D.M.), Overfyrværker.
- 7 Flint, H. P. D., afsk. Fyrværker.
- 8 Schellerup, A. P. L. (D.M.), Krigsassessor, Assistent ved Teknisk Skole.
- 9 Svedstrup, J. W., pens. Løjtnant.
- 10 Nielsen, C. P., Landmaaler, Lærer.
- 11 Rasmussen, J. F. (D.M.) (R. St. A. 5.), Stabssergent.
- 12 Petersen, S., afsk. Kommandersergent.

1842

1. Maj.

- 1 Jochumsen, C. F., Fuldmægtig ved Landbohøjskolen.
- 2 Nielsen, J. (D.M.), Krigsassessor.
- 3 Berg, H., Amtsvej- og Vandløbsinspektør.
- 4 Hofeldt, C. E. J. (D.M.), Krigsassessor, Revisor i Matrikulkontoret.
- 5 Sørensen, N. P. (D.M.), Stabssergent.
- 6 Nielsen, A. C. (D.M.), do.
- 7 Severin, C. F., Bogholder i Artilleriet.
- 8 Staw, J. C. P. (D.M.), afsk. Kommandersergent.
- 9 Grønholm, C. E. T., Sergent.
- 10 Boeck, P. (D.M.), afsk. Kommandersergent.

1843

30. August.

- 1 Truelsen, F. E., Fyrværker, Vestindien.
- 2 Schellerup, C. L., Stadskonduktør paa St. Croix.
- 3 From, T. G., Kommandersergent.
- 4 Thomsen, E. A., afsk. do.
- 5 Franck, L. P. C., Fyrværker, Vestindien.
- 6 Neumann, K. T. W., afsk. do.
- 7 Aalberg, L. T., afsk. Kommandersergent.
- 8 Jespersen, E. F., Sergent.
- 9 Larsen, O. C., afsk. Fyrværker.

1844

29. August.

- 1 Rønnov, C. A. F. (R*) (D.M.) (Pr. Kr. 3.), Oberstløjtnant.
- 2 Schlundt, H. P. J. (D.M.), Assistent i Ministeriet.
- 3 Madsen, C. L., fhv. Telefondirektør.
- 4 Søborg, L. P., afsk. Bombarder.

- 5 Martin, F. F., Fyrværker.
- 6 Mortensen, P. C., Landmaaler i Slesvig.
- 7 Grønholm, P. E., Bombarder (faldt ved Kolding 1849).
- 8 Jensen, C. P. (D.M.), Fyrværker.
- 9 Oppenhagen, J. J. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
- 10 Graeser, J. T. (D.M.), Toldassistent.

Eggers, C. A. (D.M.), Krigsassessor.

1845

29. August.

- 1 Grønbek, S. G., afsk. Kommandersergent af Ingeniørkorpset.
- 2 Dilling, C. N., Grosserer.
- 3 Olsen, C. C. F. (D.M.), Økonom.
- 4 Larsen, L., Løjtnant, Vejassistent.
- 5 Dreyer, W. T., Fyrværker, Vestindien.
- 6 Linge, A. C. C. P. (D.M.), afsk. Stabssergent.
- 7 Krantz, J. H. (D.M.), afsk. Sergent.
- 8 Grøthan, F. A. B. (D.M.) (R*) (M. f. D. R.), Inspektør og Kasserer v. Landbohøjskolen.
- 9 Nielsen, L., Løjtnant ved de guineiske Tropper, død paa Hjemreisen.
- 10 Petersen, J. E. (D.M.), Portner paa Frederiksberg Slot.

1846

29. August.

- 1 Neumann, C. A. E., afsk. Bombarder.
- 2 Christoffersen, C. (D.M.), Krigsassessor, Graver ved St. Knuds Kirke i Odense.
- 3 Clausen, H. T. (D.M.), Partikulier.
- 4 Schoug, H. T. T. (D.M.) (R*) (S. V. 3.) (R. St. Stan. 3.) (B. Z. L. 3.), Justitsraad.
- 5 Richardt, F., afsk. Bombarder.
- 6 Schougaard, P. W., Postkonduktør.
- 7 Petersen, L. E., afsk. Stabssergent.
- 8 Aalberg, E. W. (D.M.), Overpolitibetjent.
- 9 Neumann, C. C. C. (D.M.), Sergent.
- 10 Züberlein, G. C. C., afsk. do., Invalid.
- 11 Jensen, N. P. (D.M.) (R. St. A. 5.), afsk. Kommandersergent, Krigssekretær.
- 12 Neuhaus, P. N. (D.M.), Økonom.

1847

29. August.

- 1 6 Foch, L. G. F. (D.M.) (R. St. A. 5), Assistent ved Statsbanerne.
- 2 15 Petersen, T. C. R. (D.M.), afsk. Stabssergent.
- 3 27 Dreyer, E. H. (D.M.), Krigsassessor, Assistent i Ministeriet.
- 4 8 Andersen, C. V. (D.M.), Toldkontrollør.
- 5 18 Birch, P. C. (D.M.), pens. do.
- 6 38 Fraenkel, J. C. G. (F. M. i S.), afsk. Premierløjtnant, Lotterikollektør.
- 7 11 Jørgensen, A. C. G. (D.M.), Oversergent.
- 8 22 Kiær, F. E. (D.M.), Stabssergent.
- 9 — Nielsen, F. F., afsk. Bombarder.
- 10 29 Schou, C. C. E., afsk. Sergent.

1848

1. April.

- 1 31 Hansen, H. P. T. (D.M.), Dessinatør i Generalstaben.
- 2 34 Eistrup, S. C., Kommandersergent (død efter at være saaret ved Dybbøl ^{18/4} 64).
- 3 22 Steinfeldt, E. A. (D.M.), Vejerassistent.
- 4 24 Betzonich, G. E. (D.M.), Krigsassessor, Forfatter.
- 5 32 Sørensen, O. H. N. (D.M.), do., Bibliotekar ved Artilleriets Bibliotek.
- 6 25 Sørensen, R. (F. M. i G.), Kopperstikker ved Generalstaben.
- 7 6 Hansen, J. C., afsk. Fyrværker.
- 8 12 Petersen, J. P., Korporal.
- 9 — Christensen, C. R., afsk. Sergent.
- 10 4 Jessen, G. J., Bogholder, New York.
- 11 2 Møller, C. A., Amtsvejsinspektør.

1849

29. August.

- 1 9 Sørensen, A. C. C. (D.M.), Krigsassessor.
- 2 1 Berthelsen, W. E. F., Overbanemester.
- 3 13 Schellerup, F. (D.M.) (R*), Materialforvalter i Artilleriet.
- 4 3. Koefoed, J. P., Sergent.
- 5 4 Petersen, C. F. B. (D.M.) (R*), Krigsraad.
- 6 10 Thordahl, F. C. (D.M.), afsk. Stabssergent.
- 7 33 Fischer, J. C. T., Fourer.
- 8 36 Neumann, T. J. J., afsk. Sergent.
- 9 39 Thürmann, T. P. F., Toldassistent.
- 10 37 Jensen, C. C., Fourer.
- 11 35 Rønnov, H. P. J., afsk. Oversergent.
- 12 7 Andersen, C. C., Sergent.
- 13 21 Thruue, J. G. E., afsk. do.

1850

29. August.

- 4 Arnholtz, W. T., Overpolitibetjent.
  - 3 Saabye, H. E. G., Ingeniør.
  - 1 16 Martin, F. V. (R*), Krudtmester, Frederiksværk.
  - 2 29 Oppenhagen, C. C. J. (D.M.), Krigsassessor, Skriver i Krigsministeriet.
  - 3 5 Fischer, C. A. E., afsk. Sergent.
  - 4 18 Røen, H. G. (D.M.), Krigsassessor.
  - 5 28 Andersen, O., afsk. Sergent, Civilarbejder ved Laboratoriet.
  - 6 8 Neumann, E. L. U., afsk. Bombarder.
  - 7 40 Petersen, P. V. R. (D.M.), afsk. Stabssergent.
  - 8 26 Dantzer, J. P. H. H., Skolelærer.
  - 9 41 Larsen, L. P., Fyrværker.
- Arnholtz og Saabye afgik til Ingeniørkorpset den ^{20/2} paa Grund af Krigen, men regnes til denne Klasse.

1851

29. August.

- 1 25 Jespersen, J. F., afsk. Sergent af Artilleriet.
- 2 6 *Halstrøm, C. L. (D.M.), afsk. Stabssergent af do., Assistent i Arbejderbanken.
- 3 4 *Müller, J. C. (D.M.) (G. F. 5.), Løjtnant, fung. Billetkasserer v. Det kgl. Teater.

- 4 2 Cock, J. G. C., afsk. Fourer.
- 5 1 Seierdahl, A. C., Sergent.
- 6 27 Witzleben, F. E., do.
- 7 23 Nielsen, L., afsk. Oversergent.
- 8 19 *Christensen, F. B. (D.M.), Krigsassessor, pens. Godsinspektør.
- 9 17 Bigom, V. J. T. (D.M.) (F. M. i S.), Krigsassessor.
- 10 22 Schou, C. E., Stationsforvalter.
- 11 21 Feuerstein, E., Meterinspektør ved Gasværket.
- 12 32 Würtz, J. H., Oversergent.
- 13 34 *Jespersen, J. C. A., afsk. Stabssergent af Artilleriet. Gymnastiklærer.
- 14 42 Agerbeck, U. I. E., Sergent (druket St. Bededag 1857 paa Ejderen).
- 15 7 Hassel, J. F. W. (D.M.), Forvalter.
- 16 15 Petersen, F. G., Partikulier.
- 17 15 Leisner, F. G., afsk. Oversergent, Civilarbejder ved Laboratoriet.
- 18 20 Hansen, H. F., afsk. Fyrværker.

1852

29. August.

- 1 29 Petersen, N. F. (D.M.), Stabssergent.
- 2 39 Ørsted, N. E., Bogholder.
- 3 9 Holm, H. P. O., Tegner i Matrikulkontoret.
- 4 14 Præstrud, E. F., Dyrlæge.
- 5 13 Jørgensen, J. V., afsk. Sergent.
- 6 5 Andersen, F. W., Vejinspektør.
- 7 37 Helsing, J. P. C. (D.M.), Oversergent, Arsenalbestyrer, Rønne.
- 8 33 Petersen, H. P., afsk. Sergent.
- 9 12 Petersen, C. F. C., Oversergent.
- 10 38 Høyer, C. T., Assistent.
- 11 30 Petersen, P. C., afsk. Bombarder.
- 12 11 *Hartenberg, C. H., Pianofortefabrikant.
- 13 31 Jensen, J. F. (D.M) afsk. Stabssgt. af Art., Assistent ved Landbohøjskolen.
- 14 10 Petersen, J. E., afsk. Fourer.

1853

29. August.

- 1 42 Engelhardt, J. H. (D.M.), afsk. Oversergent af Artilleriet.
- 2 5 Røen, P. J. T., forh. Økonom.
- 3 40 Jørgensen, R. H. (D.M.), Guide, Stabssergent.
- 4 26 Dreyer, J. H., Inspektør paa Hobro Jernbanestation.
- 5 16 Jørgensen, C. C. (D.M.), Krigsassessor.
- 6 41 Nielsen, J. E., Lærer ved teknisk Skole, Ringsted.
- 7 8 Sorterup, P. L., Løjtnant i Infanteriet.
- 8 25 Kettels, A. V. (D.M.), pens. Togfører.
- 9 17 Vandborg, N. F. M. E., afsk. Korporal.
- 10 35 Sørensen, C. V., afsk. do.
- 11 24 Eliassen, A. F. G. (D.M.), Strandkontrollør.
- 12 3 Clausen, S. N., afsk. Sergent af Ingeniørkorpsen.
- 13 4 Fischer, O. R. V. V. (D.M.), Vejassistent.
- 14 36 Bernbaum, E. J., afsk. Oversergent af Artilleriet (død efter et Ulykkestilfælde).

1854

29. August.

- 1 27 Mogensen, H. W., Løjtnant i Infanteriet (faldt ved Dybbøl ¹⁸/₄ 1864).
- 2 22 Christensen, J. P. (D.M.), Krigsassessor.
- 3 50 Falck, G. A. T. C. J., Gymnastiklærer, Hamborg.
- 4 7 Wüstenberg, J. C. C. M. (D.M.), Telegrafmester ved de danske Statsbaner.
- 5 44 Peters, D. P. W., Stationsforstander, Ratzeburg.
- 6 8 Høgrebe, J. W. D., afsk. Oversergent.
- 7 69 Michelsen, T. M., Oversergent i Artilleriet.
- 8 46 Tschebisch, J. C. D., Korporal i do. (druknat St. Bededag 1857 paa Ejderen).
- 9 51 Suhl, P. F. A., afsk. Oversergent af do.
- 10 1 Hoffenblad, J. H. P., afsk. Oversergent.
- 11 43 Hansen, J. G., Oversergent i Artilleriet.
- 12 48 Hagen, M. A. F. (D.M.), afsk. Sergent.
- 13 15 Ørbeck, E. E. W., Fuldmægtig.
- 14 20 Petersen, P. C. E., afsk. Sergent.
- 15 49 Mortensen, J. (D.M.), Oversergent i Artilleriet.
- 16 28 Madsen, H. M., afsk. Sergent.
- 17 45 Witt, T. A. M., afsk. do.
- 18 47 Wilhelmsen, H. C. F. (D.M.), Økonom.
- 19 29 Gercke, C. B. (D.M.), Oversergent i Artilleriet.

1855

29. August.

- 1 6 Clausen, H. S., Korporal i Ingeniørkorpset.
- 2 12 Vandborg, E. T. T. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
- 3 57 *Rosendahl, W. T. (D.M.), Krigsassessor.
- 4 2 Jensen, A. C. M., Sergent i Ingeniørkorpset.
- 5 7 Olsen, H. P. C., Togfører.
- 6 30 Hansen, C. L., Driftsbestyrer for Faxe Jernbane.
- 7 42 Bigom, C. F. W., Sergent i Artilleriet.
- 8 23 *Pock, A. W. (D.M.), Krigsass., Kontorarbejder i Statsanstalten for Livsforsikring.
- 9 62 Sichelkoh, H. (D.M.), afsk. Oversergent.
- 10 10 Dau, V. T., afsk. do. af Artilleriet.
- 11 55 Staats, C. O. M., Telegrafist, Tyskland.
- 12 32 Kesselhahn, G. J. (D.M.), Krigsassessor.
- 13 14 Babe, J. P. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
- 14 21 Gøthgen, L. C. W. (D.M.), Krigsassessor.
- 15 15 Lademann, N. W. F. T., Overbanemester.
- 16 6 Schackinger, L. W. L., Materialforvalter i Artilleriet.
- 17 38 Becker, T. H. R. (D.M.), Krigsassessor, Assistent ved Københavns Sygehjem.
- 18 31 Nielsen, T. E. (D.M.), do.

1856

29. August.

- 1 33 Hansen, O. C., afsk. Korporal.
- 2 60 *Olsen, T. J. V. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
- 3 66 *Hyller, H. C. M. (R*), afsk. Brandfuldmægtig.
- 4 9 Svendsen, F. C., afsk. Sergent.

- 5 54 Diedrichsen, C. F. P., Sergent i Artilleriet.
 6 11 Jantzen, J. F., Stationsforstander ved Randers—Hadsundbanen.
 7 13 *Hansen, C. T. V. (D.M.) (R*) (R. St. Stan. 3.) (G. F. 5.), pens. Stationsforstander
 8 56 Nielsen, J. H. V. (D.M.), afsk. Stabssergent, Bankassistent.
 9 13 Hansen, C. T., Grundejer, Mejerist.
 10 52 *Axelsen, C. H. (D.M.), Krigsassessor.
 11 58 Jensen, A. C., fhv. Korporal.
 12 12 Præstrud, H. E., Økonom.
 13 61 Würtz, A. E. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 14 68 Landsmann, H. F. A., afsk. Sergent af do.
 15 63 Jespersen, V. E. L. T., do. i do.
 16 65 Lumbye, P. R. C., Kontorbestyrer.
 17 59 Sørensen, O. E. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 18 9 Andersen, H. P. E., Sergent i Ingeniørkorpset.

1857

29. August.

- 1 11 Hansen, N. P. (D.M.), afsk. Oversergent af Artilleriet.
 2 15 Larsen, L. P. (D.M.), pens. Togfører.
 3 5 Saande, F. H. C., Løjtnant i Infanteriet (faldt ved Dybbøl ^{18/4} 1864).
 4 4 van Deurs, L. A. (R*), Søminemester.
 5 64 Bendixen, M. A. C. (D.M.), Krigsassessor.
 6 41 Leo, V. F. H. (D.M.), Oversergent i Artilleriet.
 7 28 *Schultz, H. N. W. (D.M.), Krigsassessor.
 8 1 Wassmann, C. F. L. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
 9 16 Fischer, A. F. T. (D.M.) (R*), Bogholder i Artilleriet.
 10 27 Spangenberg, A. T. (D.M.), Stabssergent i do.
 11 8 *Thygesen, O. T., pens. Toldkontrollør.
 12 22 Frøberg, P. W., Oversergent i Artilleriet.
 13 67 *Møller, J. (D.M.), pens. Strandkontrollør, Bankrevisor.
 14 40 Struwe, R. G. C., Arrestforvarer.
 15 18 Sorterup, F. C. L., Oversergent i Artilleriet.
 16 35 *Helbig, C. G. (D.M.) (M. f. D. R.) (F. M. i S.), Krigsraad.
 17 19 Ørbeck, V. H. T., afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 18 17 Gercke, F. W. F., Oversergent i do.
 19 25 *Franck, J. M. (D.M.), pens. Jernbaneassistent.

1858

29. August.

- 1 88 Fiebig, F. W. R., Korporal i Artilleriet.
 2 48 *Christensen, J. C. (R*), Stationsforstander, Nakskov.
 3 46 Reinwaldt, P. S., Sergent i Artilleriet.
 4 10 Diedrichsen, C. E., Skuespildirektør.
 5 44 Olsen, C. C. F. T., fhv. Korporal.
 6 49 Petersen, J. P. (D.M.), Krigsassessor.
 7 47 Jensen, J. F. C. (D.M.), Invalid (efter at være saaret ved Dybbøl 1864).
 8 7 Hannibal, F. H., Oversergent i Artilleriet.
 9 76 Kruse, F. W. M. (D.M.), Oversergent i do.
 10 26 Schmidt-Nielsen, H. C., Korporal i do.
 11 43 Hesberg, F. W. (D.M.), Krigsassessor, Økonom.

- 12 51 Nielsen, M. E., Stabssergent i Artilleriet.
 13 6 Caspersohn, F. C. C. (R*), afsk. Overintendant.
 14 71 Høyer, H. L. N. (D.M.), Krigsassessor.
 15 53 Larsen, F. C. C. (D.M.), do.

1860

1. Maj.

- 1 31 *Kruse, C. T. (D.M.) (F. M. i S.), Krigsassessor.
 2 13 Truelsen, A. P. C. (R*), Søminemester.
 3 32 Larsen, C. F., Handskefabrikant.
 4 80 Danielsen, C. E. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
 5 65 *Lumbye, H. V. (D.M.), Krigsassessor, Civilskriver ved Tøjhuskompagniet.
 6 62 *Bjørnsen, L. E. (D.M.), pens. Trafikassistent, Inspektør i „Jernbaneforeningen“.
 7 61 Sørensen, P. F. C. C., afsk. Oversergent af Artilleriet.
 8 12 *Larsen, P. N. (R*) (D.M.), afsk. Tegner af Ingeniørkorpset.
 9 12 Petersen, C. O. F., Oversergent i Artilleriet.
 10 9 Sevaldsen, H. C. E. (D.M.) (Stb. V. M.), Overbanemester.
 11 52 Christensen, F. W. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket, Aarhus.
 12 8 *Edelsteen, P. J. R., Overbanemester, Aarhus.
 13 21 Bløcker, P. H. C., Korporal i Kavalleriet.
 14 56 Frellesvig, W. O. M., Stabssergent i Infanteriet.
 15 59 *Baltzer, P. F. (D.M.) (F. M. i S.), Krigsassessor.
 16 69 *Olsen, V. E. V., fhv. Staldmester.
 17 81 Schütt, C. C., Korporal i Kavalleriet.
 18 68 Dreesen, G. T. P., Fotograf.
 19 58 Petersen, P. S., Vejassistent.
 20 66 Petersen, F. W. H., Korporal i Kavalleriet.
 21 33 Prehn, F. V. G., do. i Infanteriet.
 22 13 Hoff, J. G., Glarmester.
 34 *Mathiesen, H. E. de Fine, Krigsraad.

1861

1. Maj.

- 1 1 Will, T. W., Korporal i Artilleriet (faldt ved Dybbøl ^{18/4} 1864).
 2 50 *August, A. C. (D.M.) (R*), Kontrollør og Regnskabsfører ved den militære Klædefabrik, Usserød.
 3 18 Helsgaun, C. A., Overpolitbetjent.
 4 35 Zimmermann, J. O., Korp. i Artill. (død efter at være saaret v. Dybbøl ^{18/4} 1864).
 5 4 Bahnsen, L. W. (D.M.), afsk. Stabssergent af Ingeniørkorpset, Prokurist.
 6 17 Ulrich, C. L. L. (D.M.), Materialforvalter i do.
 7 67 *Hess, C. H. G. (D.M.), Krigsassessor, Kontorarb. i Statsanst. f. Livsforsikring.
 8 22 Torp, C. H. E., Telegrafist.
 9 40 Lange, S. C. E., Sergent i Artilleriet.
 10 25 Springer, A. J. L. (D.M.), afsk. Oversergent af do.
 11 29 *Schulian, P. W. (D.M.) (R*), afsk. Bogh. af Hærens tekn. Korps, Justitsraad.
 12 19 Sørensen, C. A., Sergent i Artilleriet.
 13 15 Larsen, A. T., Forvalter ved Christiansholms Fabrikker.
 14 16 Fahlberg, A., falden som Officer i hollandsk Tjeneste (Sumatra).
 15 9 Rusch, T. L. C., Oversergent i Artilleriet.
 16 60 Helms, C. L. (D.M.), Arkivar i do.

- 17 36 Lund, P. C., Oversergent i Artilleriet.
 18 11 *Petersen, L. M., afsk. do. af do., Husejer.
 89 *Lusty, E. A. (D.M.), Krigsassessor.

1862

1. Maj.

- 1 70 *Rasmussen, F. N. (R*) (D.M.), Oberstløjtnant.
 2 49 Fasselius, H. J. E., Oversergent i Artilleriet, Lærer ved Elevskolen.
 3 10 Bojesen, C. C. (D.M.), Løjtnant, Overingeniør i kinesisk Tjeneste, Mandarin.
 4 3 Dahl, J. C., Sergent i Ingeniørkorpset.
 5 14 *Halvorsen, E. F. S. (R*), afsk. Ritmester, højstbefalende paa Korsør Søbatteri.
 6 75 Gehrts, C. C. T., Oversergent i Ingeniørkorpset.
 7 26 *Serup, H. V. D. (D.M.) (R*), Kancelliraad, Kontorchef i Selskabet „De danske Vaabenbrødre“.
 8 2 *Hesberg, C. F. V. R., pens. Kontorchef ved Carlsberg Bryggerierne.
 9 37 Jensen, P. C. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 10 47 *Schøn, C. E. (D.M.), afsk. Stabssergent af Ingeniørkorpset, Skriver ved 1. Ingeniørdirektion.
 11 82 *von Pein, J. H. (D.M.) (F. M. i S.), Gymnastiklærer ved Statsskolen i Randers.
 12 23 *Zimmermann, A. V. (D.M.) (R*) (R. F. M. i G.), Trafikinspektør ved „Kjøbenhavns Sporveje“.
 13 41 Jensen, N. A., Kæmner.
 14 20 *Franck, L. T. (D.M.), Krigsassessor, Korsør.
 15 63 Lademann, C. F. E., Kontorist.
 16 76 Kjærsmeyer, C. F., pens. Arrestforvarer.
 17 5 Jensen, A. A. (D.M.), Vejassistent.
 18 44 *Møller, Rogert (R*) (D.M.), Etatsraad, Direktør i Østifternes Kreditforening
 19 7 Jespersen, C. F. A., fhv. Korporal.
 20 55 Erichsen, F. C. E. (D.M.), Overpolitibetjent.
 48 *Strøm, A. S. C. M., Bogholder.

1863

1. Maj.

- 1 46 *Folkenberg, W. F. A. (D.M.), Overbanemester.
 2 30 Stockfleth, E. H. C., Overbanemester.
 3 73 *Fehmerling, S. H., Assistent under Magistraten.
 4 77 *Rasmussen, J. C., Civilingeniør.
 5 42 *Jensen, C. A., Inspektør ved Fajancefabrikken „Alumina“.
 6 88 Schumacher, H. C. (D.M.), Krigsassessor, Kommunelærer.
 7 51 Rasmussen, H. C. A., afsk. Sergent af Artilleriet.
 8 84 Hansen, A. F., Entreprenør.
 9 54 Sauermilch, C. H. J. S., fhv. Vagtmester.
 10 74 *Lassen, A., Overbanemester.
 11 72 Saabye, C. A. (D.M.), Krigsassessor.
 12 79 *Rasmussen, J., pens. Togbetjent, Korsør.
 13 86 *Hanson, C. F. M. (D.M.) (R. St. A. 5.), Krigsraad, Hellerup.
 14 53 Ørsberg, F. F., Fourer i Infanteriet.
 15 43 *Bugge, T. F. W., Toldkontrollør, Fredericia.
 16 91 Jensen, C. C., Handelsrejsende.
 17 85 Hansen, J. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
 18 57 *Jahnsen, C. T. (R*), afsk. Overintendant.

1864

2. Marts.

- 1 11 Springer, J. C. V., Korporal i Artilleriet (savnet siden 18¹/₄ 1864).
- 2 28 *Rahn, F. C. A. (R*), afsk. Kaptajn, Revisor i Matrikulkontoret.
- 3 8 *Schultz, W. F. C. (D.M.) (F. M. i S.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
- 4 33 Thiesen, J. P. (D.M.), Krigsassessor, Landmand.
- 5 13 Hilmer, C. V. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
- 6 21 Moltzen, C. D., Sergent i Artilleriet.
- 7 100 Holm, J. (D.M.), Bogholder.
- 8 58 Juul, C. C., Oversergent i Fodfolket.
- 9 99 Lahann, H. F. M., afsk. Korporal af Artilleriet (faldt i Krigen 18⁷⁰/₁₁).
- 10 59 Krag, J., Kontorassistent ved Statsbanerne.
- 11 65 *Larsen, V. H. (R*), afsk. Overintendant.
- 12 104 *Møller, J. A. (D.M.), Krigsassessor.
- 13 31 Bentzen, B. M. (D.M.), Stabssergent i Fodfolket.
- 14 68 Licht, G. A. (D.M.), Krigsraad.
- 15 27 Hornbeck, V. C., Løjtnant.
- 16 39 *Heskjer, C. H., Bandagist.
- 17 62 Nielsen, V. E. (D.M.), Assistent hos Stadskonduktøren.
- 18 34 *Jørgensen, J. O. (D.M.) (F. M. i S.), Krigsassessor, pens. Lærer.
- 19 52 Petersen, P. B. (D.M.) (F. M. i S.), do., Gymnastiklærer.
- 20 80 Christensen, C., Oversergent i Fodfolket.
- 21 45 *Truelsen, G. J. C. (D.M.), Assistent v. Ny jyske Købstadkreditforening, Aarhus.
- 22 56 Petersen, P. C. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
- 23 103 *Ahrens, A. C. T. (D.M.), Skriver ved Statsbanerne.
- 24 87 Duelund, V. R. L., Skriver i Østifternes Kreditforening.

1865

1. Maj.

- 1 101 Marquard, J. H. (D.M.), Skriver i Overformynderiet.
- 2 61 Kryssing, N. N. (R*), Kaptajn, Stationsforstander ved de sydfynske Jernbaner.
- 3 102 *Lysholm, M. J. C. T. (D.M.) (R*), Overbanemester, Skanderborg.
- 4 69 Hanson, C. A., Assistent ved Statsbanerne.
- 5 29 *Lauritzen, V. R. E. (R*) (D.M.), afsk. Kaptajn af Fodfolkets Forstærkning.
- 6 22 *Bojesen, N. F. S. (D.M.), Tegner ved Gentofte Kommune.
- 7 48 Rasmussen, S. J. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
- 8 15 *Pødenphant, O. B. A. (R*), afsk. do. af do.
- 9 19 *Thygesen, C. V., Toldassistent.
- 10 16 Mølck, P. V. H., Cigar- og Tobakshandler
- 11 9 *Lass, C. P. M. (D.M.), Løjtnant, Assistent ved Gl. Carlsberg.
- 12 36 *Arbs, C. J. H. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket.
- 13 12 *Petersen, H. A., Toldassistent, Sorø.
- 14 72 *Aagaard, J. G. J., Fotograf.
- 15 40 Petersen, P. C. V. (D.M.), Assistent ved Statsbanerne.
- 16 78 *Serup, L. D. (R*), pens. Fuldmægtig ved Statsbanerne.
- 17 67 Colding, I. C. A., Skriver ved Guvernementet i Vestindien.
- 18 17 Bjørnback, A., Forretningsfører.

---

35 *Marr, C. T. L. (P. J.-K.²), Tegner hos Stadskonduktøren.

1866

1. Maj.

- 1 44 Olsen, A. P., Kaptajn i Fodfolket.
 2 47 Nielsen, L. P., do. i do.
 3 63 Dupont, J. C., fhv. Korporal i Ingeniørkorpset.
 4 53 Schumacher, P. R., Løjtnant, Koffardikaptajn.
 5 37 *Olsen, G. V. N. M., Overbanemester, Slagelse.
 6 82 *Andersen, C. A. (D.M.) (R*), afsk. Arkivar af Ingeniørkorpset.
 7 23 *Hansen, J. F. C., afsk. Oversergent af Fodfolket, Assistent ved Statsbanernes
 Generaldirektion.
 8 46 Larsen, J., Togfører.
 9 25 Braunstein, E. W. J., Sergent i Artilleriet.
 10 95 Kjær, P. F., afsk. Stabssergent af do.
 11 60 Trønninge, L., afsk. do. af Fodfolket, Kontorist ved Frederiks Hospital.
 12 38 Schulze, V. E. A., Korporal i Artilleriet.
 13 89 *Lund, J. (D.M.), Kreditforeningsassistent og Handelsskoleforstander, Viborg.
 14 55 Larsen, A. S. M. N., afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 15 76 *Hendriksen, S. H., Assistent ved Sporvejselskabet, Aarhus.
 16 86 Suxdorff, F. V. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket.
 17 14 *Hermann, A. (R*) (Ø. J. Kr. 3.), Oberstløjtnant, Gymnastikinspektør.
 18 79 Kiehn, A. P. F., Portner, New York.
 19 106 Løwe, C. H., Løjtnant, Forstander paa Knudshoved Station.
 20 83 *Wassmann, G. C. (R*) (D.M.) (R. St. A. 3.), Oberstløjtnant.
 21 85 *Christensen, F. C. A. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 22 26 Levring, O. R., Løjtnant, Elektriker.
 23 10 Hanson, C. J. J. E., afsk. Stabssergent af Fodfolket.
 24 43 *Schreiber, P. F. V. (R*), afsk. Kaptajn af do., Assistent i Krigsministeriet.
 25 18 Lund, C. F., Oversergent i do.
 26 96 Sichelkoh, E. V., Kunstmaler.
 27 94 *Wortziger, F. G. (R*), Kaptajn, Fuldmægtig i Krigsministeriet.
 28 98 *Christensen, V. F., fhv. Fuldmægtig ved Frederiksberg Begravelsesvæsen.
 29 70 Krag, J. J., afsk. Stabssergent af Fodfolket.
 30 20 Poulsen, P. C., afsk. Sergent af do.
 31 71 Hansen, C. A. L., afsk. Stabssergent af do.
 32 74 Hoff, E. C. T., Skriver ved Brolægningstvæsenet.
 33 49 Petersen, N. V. P., Lotterikollektør.
 73 Penzien, H. E., Kommunelærer. Afgik senere efter en særlig Afgangsprøve.

1867

1. Maj.

- 1 91 Kragh, G. A. J., Kantor i Næstved.
 2 103 Lauesen, P. C., Løjtnant i Ingeniørkorpset.
 3 59 Sandberg, C. G. (M. f. D. R.) (D.M.), Søminemester.
 4 100 Andersen, A. P. (D.M.), afsk. Stabssergent af Ingeniørkorpset.
 5 66 Hansen, C. F., Overbanemester.
 6 56 *Borgersen, A. C. E. (R*), Oberstløjtnant, Godsforvalter.
 7 92 *Svendsen, L. A., afsk. Oversergent af Artilleriet, pens. Lærer.
 8 34 *Thomsen, P. K. (D.M.), Krigsassessor, Assistent ved det milit. Klædeoplag.
 9 33 Lundvold, J. O., afsk. Stabssergent af Artilleriet.

- 10 41 Jensen, H. C. F., Sergent i Artilleriet.
 11 31 Jelstrup, L. V. (D.M.), Krigsassessor.
 12 87 Christensen, A. V., afsk. Korporal af Livgarden.
 13 93 Jørgensen, J. (D.M.) (R. F. M. i G.) (P. R. Ø. O. a. Æ.), afsk. Stabssergent af Livgarden, Klasselotterikollektør.
 14 28 *Jensen, J. (D.M.), Krigsassessor, Kommunelærer.
 15 11 *Madsen, F. M. (D.M.), do.
 16 62 Christensen, V. S., Løjtnant, Bogholder.
 17 58 Larsen, M. V., afsk. Sergent af Livgarden.
 18 21 Engelbrecht, C. E., Fægtelærer, Amerika.
 19 45 Madsen, J. C. (R*) (D.M.), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 20 27 Jørgensen, J. C. O., Bogholder.
 21 65 Kofod, P. C., afsk. Sergent af Fodfolket.
 22 75 Nielsen, T. C., afsk. do. af do.
 23 68 *Thaning, H. M., Løjtnant, Toldkontrollør
 24 57 Gross, F. T., Gymnastiklærer.
 25 90 Smith J. F. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 26 105 Jacobsen, E. C. L., afsk. Politiassistent, Bademester.

1868

24. April.

- 1 12 *Østersværd-Hoff, O. P. A. (R*) (D.M.) (S. Sv. 2.º), afsk. Oberstløjtnant af Artilleriet.
 2 32 *Hansen, J. O. C. (R*) (L. Æ. K. 3) (N. F. 4.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket, Fuldmægtig i Landbygningernes Brandforsikring.
 3 29 *Lohmann, G. C. T. (D.M.), afsk. Stabssergent af Art., Skriver i Overformynderiet.
 4 102 *Hansen, T. C., Overbanemester, Risskov.
 5 15 Werner, H. C. F., Løjtnant, Telegrafist.
 6 40 *Burla, T. E. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
 7 78 Jensen, H. F., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset.
 8 19 *Sønderøxe, N. C. A. (K.^o) (D.M.) (F. Æ. L. 3.), afsk. Oberst af Fodfolket.
 9 51 *Wolff, J. F. (D.M.), Krigsassessor, Økonom, Kommunelærer.
 10 13 Hagen, C. H. A., Overstuvet, Libau.
 11 39 Andersen, H. J., afsk. Sergent af Artilleriet.
 12 24 *Rømeling, E. A. (R*) (D.M.) (Pr. R. Ø. 3.), Oberstløjtnant, Chef for Grænsegendarmeriet, Kolding.
 13 9 *Christensen, O. S. O., Overbanemester, Frederiksberg.
 14 22 Madsen, S. P., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset, Styrmand.
 15 8 *Greve, C. A. F. (D.M.), pens. Kommunelærer.
 16 80 Mibach, V. J. F., Toldassistent.
 17 99 Lundsted, C. F., Oversergent i Artilleriet.
 18 16 *Lund, A. M. (R. F. M. i G.) (M. f. D. i Z-K.), Løjtnant, pens. Overpolitibetjent.
 19 50 Morsing, C. T. (D.M.), Grosserer.
 20 7 Schnell, B. S. (R*), Kaptajn i Fodfolket.
 21 48 *Larsen, J., Tobakshandler, Bogholder og Kasserer i Begravelseskassen for Hærens Underofficerer.
 22 17 Kolbe, W. R., afsk. Sergent af Fodfolket.
 23 30 Nielsen, C. C. P. (D.M.), afsk. Guide, Stabssergent.
 24 69 Mogensen, R. C. F., Proppeskærer.
 25 52 Collard, F. C. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket.

- 26 104 Christensen, P. E., Løjtnant, Toldassistent.
 27 81 *Berentzen, D. L. F. A. (D.M.), Krigsassessor.
 28 35 Blytmann, V. L. T., Bankkasserer.

1869

24. April.

- 1 43 Boesen, N. P. (D.M.), Krigsraad, Inspektør.
 2 71 *Krumhardt, J. A., Direktør.
 3 18 *Reinwald, H. B. J. (R*) (D.M.), afsk. Kaptajn af Fodfolket, Kasernekommandant, Kronborg.
 4 63 Carstensen, J. B., Telegrafmester ved Statsbanerne.
 5 42 Schrader, H. F. R. E., Grosserer.
 6 89 *Jensen, L. E., pens. Overbanemester, Hellerup.
 7 23 *Munck, T. T. C. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 8 53 *Raabyemagle, A. F., pens. Fuldmægtig paa Gl. Carlsberg.
 9 76 Støvring, H. T., Oversergent i Artilleriet.
 10 49 *Suadiciani, H. C. F. V., Løjtnant, pens. Stationsforstander.
 11 79 *Hagen, G. C. G., pens. Overpolitibetjent, Næstved.
 12 70 *Petersen, C. E., Overbanemester, Skive.
 13 25 Marcher, J. C. C., Løjtnant, Bogholder.
 14 47 *Ketelsen, J. C. N., pens. Godsekspeiditør.
 15 82 Steentoft, E. C., Strandkontrollør.
 16 38 Schmidt, C. F. C., afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 17 26 Christensen, C. P. G., Løjtnant, Trafikassistent, Skelskør.
 18 20 Jørgensen, A. V. (D.M.), afsk. Stabssergent af Rytteriet.
 19 55 Kunckel, J. C., pens. Stationsforstander.
 20 83 *Wassmann, O. A. (R*), afsk. Materialforvalter af Hærens tekniske Korps.
 21 73 *Neergaard, C. E. O., Justitsraad, Kasserer ved Rigshospitalet.
 22 10 Nielsen, E. P. A., afsk. Oversergent af Rytteriet, Forretningsfører.
 23 85 *Eddelien, E. L. F., afsk. Sergent af do., Overinspektør, Aarhus.
 24 95 *Lorentzen, J. P. C. (D.M.) (M. f. D. R.), Krigsassessor, Kommunalærer.
 25 60 Christensen, J. A., afsk. Oversergent af Rytteriet, Gymnastiklærer.
 26 64 Weichert, N. A. E., afsk. do. af do.
 27 37 Lund, A. A., Kommunalærer.
 28 61 Ibsen, L. S. E., Gaardejer, Lolland.
 29 67 Heberg, A. S., afsk. Oversergent af Rytteriet, Økonom.
 30 36 *Haagensen, J. C. (D.M.), afsk. Oversgt. af do., Inspektør og Skiftevidne, Aarhus.
 31 101 Wendel, O. E. T. (D.M.), afsk. Stabssergent af do., Forv. v. Amtssygeh., do.

1870

24. April.

- 1 86 Salmonsens, F. D. (R*), Løjtnant, Kontorchef i Det store nord. Telegrafelskab.
 2 57 *Petersen, E. B. (R*), Løjtnant, Direktør for Amagerbanken.
 3 34 *Mølgaard, T. F. H. (D.M.) (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 4 77 *Hansen, H. C., Stationsforstander, Tim.
 5 59 Dreyer, H. T., Løjtnant i Fodfolket.
 6 45 Larsen, L. F., do. i do.
 7 27 *Nielsen, J. C. T. (D.M.), Krigsassessor, Skriver i Krigsministeriet.
 8 56 Rasmussen, P. J. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 9 33 Hansen, G. E. E., Løjtnant, Toldassistent.

- 10 93 Schou, O. M., Sergent i Artilleriet.
 11 103 Gjedsted, J. L. A., Kontorist.
 12 41 *Frørup, A. C. C. (D.M.), afsk. Oversergent af Art., Civilskriver v. Tøjhuskomp.
 13 91 Lund, F. V., Maler, tidligere Berider i et engelsk Husarregiment.
 14 28 Rasmussen N. P. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 15 46 Helmer, C. V. A. (D.M.), afsk. do. af Fodfolket.
 16 65 Bugge, J. C., Løjtnant ved den vestindiske Hærstyrke.
 17 98 Schou, P. M. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 18 74 Holmstrup, C. F., Løjtnant, Overassistent ved Statsbanerne.
 19 96 *Claesson, H. C. V. (D.M.), Krigsassessor, Direktør.
 20 11 Henriksen, V. V., Politibetjent.
 21 68 Jensen, A. S., Løjtnant, Assistent ved Statsbanerne.
 22 97 Betzonich, A. E., do. - do.
 23 105 *Jespersen, O. L. A., Telegrafist.

1871

24. April.

- 1 1 *Nyborg, J. P. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket, Bibliotekar ved Generalstaben
 2 21 *Hansen, H. C. M. G. C. (R*) (D.M.), afsk. Oberst af Rytteriet.
 3 4 Jenssen-Tusch, E. T. (R*), Kaptajn i Kongostatens Tjeneste.
 4 81 Sievert, A. P. C., Højskoleforstander.
 5 3 Bohn, C. R. (R*), Kaptajn, Toldopbeholderskontrollør.
 6 108 *Knudsen, C. J. (R*), Arkivar i Hærens tekniske Korps.
 7 16 *Hansen, J. C. T. H., Løjtnant, Stationsforstander, Aars.
 8 2 *Johansen, J. F. (D.M.), Materialforvalter ved 2. Ingeniørdirektion.
 9 88 Petersen, A. F. O., Løjtnant, Fuldmægtig.
 10 8 Krause, E. H. V. (D.M.), afsk. Stabssergent af Ingeniørkorpset.
 11 111 *Sano, S. T. (R*) (D.M.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket.
 12 114 Petersen, F. F. (D.M.), Undersøminemester (druket ¹⁶/₁₀₀ 1902 i Karlskrona Havn).
 13 22 Aasted, A. C., Løjtnant i Fodfolket.
 14 5 Koefod, C. E. (R*) (K. D. D. 3 ²) (N. St. O. 3 ²), Løjtnant, Telegrafingeniør i Det store nordiske Telegrafelskab.
 15 6 Olsen, C. E., Sergent i Ingeniørkorpset.
 16 87 Jensen, F. W. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet.
 17 113 *Fricke, H. J. A. (D.M.) (R. F. M. i S.), afsk. do. af do., Skriver i Landsoversamt Hof- og Stadsrettens Brevskriverkontor.
 18 84 Knudsen, K. C., Løjtnant, Togfører.
 19 30 *Andersen, H. C. (D.M.), Materialforvalter i Hærens tekniske Korps.
 20 78 Kjædebye, F. W., Løjtnant, afsk. Assistent ved Statsbanerne.
 21 104 Olsen, C. E. (D.M.), Krigsassessor.
 22 110 *Sørensen, C. V. (R*) (D.M.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket.
 23 35 Rasmussen, V. T., Løjtnant i Fodfolket.
 24 115 *Christensen, J. R., afsk. Premierløjtnant af Fodfolket.
 25 69 Ingemann, F. A., afsk. Korporal af Rytteriet.
 26 99 Saaby, F. C. C., afsk. do. af do.
 27 80 Petersen, A. C. V., Inspektør.
 28 31 Andersen, S. G., Underkorporal i Rytteriet.
 29 66 Gundelach, M. G. (R*), afsk. Ritmester.
 30 19 *Høffner, J. P. A., Direktør, Indehaver af Kørnens Teaterforretning.
 31 39 Rasmussen, F. J. (D.M.), afsk. Stabssgt. af Fodf., Portner v. Munderingsdepotet.

- 32 17 *Hansen, S. C., Grosserer.
 33 24 Schobius, C. V., Toldassistent.
 34 7 Molich, C. G., afsk. Oversergent af Rytteriet.
 35 107 *Larsen, L. B., afsk. do. af do., Kasserer, Randers.
 36 90 Lerck, R. A. F. F., Hotelforpagter.

1872

24. April.

- 1 9 *Salto, H. C. (R*) (D.M.), Direktør i Hærens tekniske Korps, Chef for Forsøgs- og Kontrolafdelingen.
 2 52 Buttrup, J. C., fhv. Korporal ved 1. Ingeniørbataillon.
 3 82 Granø, T. (R*) (D.M.), Oberstløjtnant, Direktør for A/s Kbhvns. Telefonkiosker.
 4 71 *Pedersen-Dan, C. (R*), Ritmester, Konstruktør ved Statsbanerne.
 5 13 *Møller, P. F. (K.²) (D.M.) (M. S. Gr. 2.) (N. L. 2) (N. St. O. 3.¹) (S. Sv. 3.²) (F. Æ. L. 5.), Generalmajor, Generalinspektør for Fodfolket.
 6 10 Andersen, L. V. F. N., Løjtnant, Lærer ved Aalborg Adjunkt-skole.
 7 14 *Hansen, F. E. (R*) (D.M.) (S. V. 2.²) (R. St. A. 3.) (S. Sv. 3.¹) (N. St. O. 3.¹) (G. F. 4) (S. M. 5. O.), Oberstløjtnant af Reserven i Artilleriet, Direktør for Forsikrings- Aktieselskabet „Norden“.
 8 26 Krabbenhøft, C. H. A., Inspektør ved Carlsberg Bryggerierne.
 9 49 *Jensen, C. A., pens. Bogholder ved do., Svaneke.
 10 23 *Hammelev, A. T. (K.²) (D.M.), Oberst, Chef for 15. Regiment, Aalborg.
 11 29 Overgaard, J. (R*), Kaptajn, Landinspektør.
 12 58 Jørgensen, A. C. L. K. (D.M.), Krigsassessor.
 13 47 *Jensen, J. P., Bivejnspektør, Randers.
 14 18 *Jørgensen, G. (R*) (D.M.) (R. St. A. 3.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket.
 15 79 *Larsen, A. A. (R*), afsk. Kaptajn af do.
 16 64 *Willumsen, B. W. (D.M.), Krigsassessor, Skriver i Krigsministeriet.
 17 101 Hansen, P. E. F., afsk. Overintendant.
 18 43 Hansen, V. V. (D.M.), Stabssergent i Fodfolket.
 19 72 Olsen, L. O. H., Sten- og Billedhugger.
 20 67 *Hviding, H. C. M. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 21 32 *Jensen, E. V. (D.M.), afsk. Stabsst. af Art., Bogholder hos Anker Heegaard.
 22 25 *Kofoed-Jensen, C. R. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket, Bankbestyrer.
 23 120 *Bruun, J. C., Løjtnant, Postmester ved Østifternes Jernbanepostkontor.
 24 116 Carlsen, N. L., Løjtnant, Stationsforvalter ved Statsbanerne.
 25 119 Sørensen, C. F. C., pens. Stationsforstander.
 26 60 Andersen, M., Kaptajn i Fodfolket.
 27 76 Andersen, A., afsk. Oversergent af do.
 28 75 *Nielsen, R. R. L. (D.M.) (R. F. M. i S.), Arrestvagtmester.
 29 61 *Bruun, E. G., Fotograf, Silkeborg.
 30 50 Knudsen, S. F. S., Løjtnant i Rytteriet
 31 53 *Abildgaard, A. N. (D.M.), afsk. Overhornblæser, Aalborg.
 32 37 *Christensen, C. P. (D.M.), afsk. Oversergent, fhv. Overpolitibetjent, Amager Birk.
 33 63 Kaufmann, C. C. M. (R*), afsk. Overintendant.
 34 36 Jørgensen, A. A., Oversergent i Forplejningskorpset.
 35 92 Kyster, A. A., Toldassistent.
 36 55 *Einfeldt, V. G. (D.M.), Krigsassessor, Forvalter i „Officersforeningen“.
 37 118 *Madsen, O. J. E. C. (D.M.), Krigsassessor.
 38 20 *Grønning, P. V. (R*), Ritmester, ansat i Krigsministeriet.
 39 112 *Johansen, H. C. S. (D.M.), Krigsraad, Kæmner, Helsingør.

1873

24. April.

- 1 105 *Hemmingsen, T. E. (R*) (D.M.) (Ø. F. J. 2.), Oberst, Chef for 1. Ingeniør-
direktion.
- 2 59 *Salto, A. V. (R*), afsk. Kaptajn af Artilleriet.
- 3 100 Balle, C. G. (K.²) (D.M.) (Ø. J. Kr. 2.) (F. Æ. L. 4.) (R. St. Stan. 3.), Generalmajor,
Generalinspektør for Rytteriet.
- 4 94 *Ritter, C. G., Regnskabsfører ved det hollandske Konsulat.
- 5 62 Nielsen, H. C., afsk. Sergent af Artilleriet.
- 6 57 *Jacobsen, J. (R*) (S. Sv. 3.¹), Kammerjunker, afsk. Kaptajn af Fodfolket.
- 7 48 *Drackenberg, V. O. C. T. (R*), afsk. Kaptajn af Fodf., Medlem af Materiel-
intendanturens Prøve- og Besigtigelseskommission.
- 8 95 *Benzon, C. v. (K.²) (D.M.) (Gb. E. T.) (R. St. Stan. 2.) (Stb. V. 4.) (S. A. 3.²) (Pr.
R. Ø. 4.) (Stb. K. M.), Kmhr., Oberst, Formand i Remontekommissionen.
- 9 65 Christensen, L. E., Manufakturhandler.
- 10 44 *Berthelsen, J. P. (D.M.) (R*), afsk. Kaptajn af Artilleriet, Fægtelærer.
- 11 83 *Møller, A. P., Løjtnant, Assistent ved Statsbanerne.
- 12 41 Jensen, J. P. (D.M.) (F. M. i S.) (S. Sv. T.) (Stb. S. M.) (Stb. K. M.), Stabssgt. i Rytteriet.
- 13 33 *Petersen, J. K., Direktør for Diskontobanken, Aalborg.
- 14 91 *Lubich, C. A. G. C., pens. Kommuelærer, Hellerup.
- 15 68 *Poulsen, H. P. (D.M.), Bogholder, Skriver i Krigsministeriet.
- 16 45 *Kjær, C. S. P., Løjtnant, Tandlæge, Odense.
- 17 85 *Rasmussen, J. P. (D.M.), Krigsassessor, Kommuelærer.
- 18 70 *Cammer, E. V., afsk. Oversergent af Forplejnk., Skriver v. Munderingsdepotet.
- 19 86 *Foss, S. F. R. (R*) (D.M.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket.
- 20 93 *Knudsen, C. V. T. (D.M.), afsk. Oversgt. af Rytteriet, Skriver i Overformynderiet.
- 21 27 Nyhuus, F. W., afsk. do. af Forplejningskorpset.
- 22 98 *Buck, P. V., Løjtnant, Jernbaneingeniør, Argentina.
- 23 77 Mulvad, F. L. (D.M.), Guide, Stabssergent.
- 24 11 *Hansen, C. F., Gymnastiklærer, Odense.
- 25 34 *Folkenberg, C. A. M. (D.M.), afsk. Stabssergent af Ingeniørkorpset, Skriver
ved 1. Ingeniørdirektion.
- 26 96 *Holst, C. V. M. (D.M.), Krigsassessor, Skriver i Krigsministeriet.
- 27 103 Gøtsche, A. V. (S. T. M.), Løjtnant, Politiassistent paa Orlogsværftet.
- 28 15 *Scharling, E. A., Rentier, Randers.

1874

24. April.

- 1 4 Nordentoft, J. C., Kaptajn i Artilleriet.
- 2 5 *Hoppe, V. G., Entreprenør.
- 3 1 *Hansen, A. L. (K.²) (D.M.), Generalmajor, Chef for 1. Division.
- 4 90 *Jørgensen, A. P., afsk. Kaptajn af Ingeniørkorpset, Ejer af Staarupgaard.
- 5 114 *Nielsen, E. (R*) (D.M.), Oberstløjtnant, Chef for 40. Bataillon, Aalborg.
- 6 2 *Pade, C. N. A. (R*), Oberstløjtnant, Kasernekommandant i Artilleriets Ka-
serner paa Christianshavn, Translatør i Tysk.
- 7 6 *Farrer, F. S. (R*), Kaptajn af Reserven i Artilleriet.
- 8 22 Steenbro, J. P. K., Grosserer.
- 9 40 *Tjeld, E. M. J. H. (R*) (D.M.) (N. St. O. 3.¹), Oberstløjtnant, konst. Udskriv-
ningschef, Aalborg.
- 10 108 Jørgensen, N. M. L., Løjtnant i Ingeniørkorpset.

- 11 97 *Jacobsen, T. S. C., pens. Overbanemester.
 12 81 *Aalborg, R. A. (R*) (D.M.), Ritmester af Reserven, Chef for Remontedepotet paa Koldinghus Staldgaard.
 13 84 Hansen, P. V., Underkorporal i Artilleriet (fik under Øvelsen en Sabelklinge i Øjet og blev derefter Invalid).
 14 73 *Street, F. C. C., Arrestforvarer, Kolding.
 15 16 *Mortensen, N. P., afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 16 39 *Rømer, V. C. (R*), afsk. do. af do.
 17 54 Lange, J. M. L. (R*), do. i do.
 18 106 Jørgensen, S. F., Vejassistent.
 19 12 *Andersen, A., autoriseret Revisor, Aarhus.
 20 19 Petersen, C. L. A. M., hjemsendt som menig af Artilleriet.
 21 117 *Hansen, N. J. C., afsk. Premierløjtnant, Forvalter, Blegdamshospitalet.
 22 35 *Hougaard, J. E. A., Kontorchef under Magistraten.
 23 80 *Hansen, J. O. (R*), afsk. Overintendant, Kirkevæрге.
 24 66 *Schosty, C. J. J. (D.M.), afsk. Stabssergent af Forplejningskorpset.
 25 24 Olsen, O. P., hjemsendt som Korporal af Husarerne.
 26 110 *Ramming, E. P. G. (R*) (D.M.), Oberst, Chef for 6. Regiment, Odense.
 27 21 *Lübbers, V. L. H. (R*) (R. St. Stan. 2.), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 28 89 *Jakobsen, O. P., Kommuelærer.
 29 28 *Lenau, E. H. F. C. (R*), Overintendant, Officerskolen.
 30 87 Friedrichsen, C. E., Bogholder.
 31 8 Hansen, V. B., afsk. Sergent af Fodfolket.
 32 107 Bruhn, V. C. E. C. J., Kaptajn i do.
 33 69 *Christensen, P. M. V. (D.M.), afsk. Stabssergent af Rytteriet, Odense.
 34 51 Andersen, F. F., Assistent ved Statsbanerne.
 35 99 Blasius, C. A. S. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet, Kaserneunderofficer ved Artilleriets Kaserne paa Christianshavn.
 36 111 *Borgen, A., Instrumentmager.
-
- 78 *Miskov, S., Sanglærer, Komponist.
 102 *Skjødt, V. J. T., Materialforvalter, Østre Gasværk.
 7 *Hansen, A. M., Toldfuldmægtig.
 115 *Jacobsen, F. E., Stationsforstander, Østerbros Station.

1875

24. April.

- 1 37 *Hvalkof, S. L. (R*) (D.M.), Direktør i Hærens tekniske Korps, Chef for Hærens Laboratorium.
 2 14 Nonboe, H. L., afsk. Premierløjtnant af Artilleriet.
 3 23 Fock, L. T. G., Kaptajn i do.
 4 9 *Dorph, H. C. (R*) (S. Kr. 4.) (M. S. Gr. 4.), Kammerjunker, afsk. Ritmester, Assistent i Krigsministeriet.
 5 74 *Eich, A. L. (R*) (D.M.), Stabsintendant, Generalkommandointendant ved 1. Generalkommando.
 6 32 *Rasch, P. F. V., Løjtnant, Godsekspeditor, Holbæk.
 7 38 Graef, C. O. V., Løjtnant, Postkontrollør.
 8 20 *Jensen, J. C. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 9 76 *Petersen, P. S. H. (R*), afsk. Kapt. af Art., Direktør for A/S Kbhvns. Telefonkiosker.
 10 82 *Thomsen, J. C. (D.M.) (R*) (R. F. M. i G.), Telegrafmester ved Statsbanerne.
 11 42 Elster, T. F. (R*), Oberstløjtnant af Reserven i Fodfolket.

- 12 60 *Schou, C. H., Pakhusmester ved Statsbanerne.
 13 13 Theilland, C. H. J. (R*), (S. Kr. 4.), Kaptajn i Artilleriet.
 14 36 *Lysholm, V. E. F. H., Direktør, Lohals.
 15 118 *Deichmann, M. F. C. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
 16 58 Sønderup, J. B., Skibsfører, Amerika.
 17 56 Wedege-Mathiasen, S., Løjtnant, Brygger.
 18 30 *Lutz-Petersen, A. G. J. C., Entreprenør.
 19 18 Lauritzen, F. O. V., Løjtnant, Fabrikant.
 20 92 *Haase, B. L. C. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket, Revisor i Matrikulkontoret.
 21 10 *Teilgaard, A. T. L., afsk. Premierløjtnant, Sagførerfuldmægtig.
 22 53 Forum, F. L. M., Løjtnant, Gymnastiklærer.
 23 113 *Aggersborg, V. M., Løjtnant, Brygmester, Holbæk.
 24 67 *Høytrup, P. J. (R*), Kaptajn af Reserven i Fodfolket.
 25 25 Schlegel, J. G. C., Løjtnant i Rytteriet.
 26 50 Kronborg, P. I. W. S., afsk. Korporal af Fodfolket.
 27 26 Grønlund, V. L., Sergent i Forplejningskorpset.
 28 52 Cathala, B. C., afsk. Premierløjtnant af Fodfolket.
 29 79 Petersen, S. A. F., Sergent i do.
 30 43 Müller, G. F. T., Løjtnant i Rytteriet.
 31 112 *Larsen, H. F. G. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket, Gymnastiklærer ved Aarhus Katedralskole.
 32 116 Schmidt, C. G. W., Løjtnant, Godsekspeditør.
 33 109 Nielsen, J. P. T., Assistent.
 34 55 *Agertoft, J. E. M., Lærer, Roskilde.
 35 63 *Færing, P. R. E., afsk. Oversergent af Fodfolket, Assistent ved Det forenede Dampskibsselskab.
 36 119 *Olesen, J., afsk. do. af do., Portner v. Garnisonssygehuset.
 37 47 *Engelbrechtsen, O. V. (D.M.), afsk. Stabssergent af do., Kontrollør v. Statens Kødkontrol.
- 75 *Korsø, H. C. J. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet, Købmand, Hellerup.

1876

24. April.

- 1 11 *Hansen, H. L., Løjtnant, Bogholder.
 2 3 Schmidt, R. L., do., Konstruktor.
 3 15 *Parkov H. P. (R*) (D.M.) (N. O. N. 3.) (S. Sv. 3.¹), Oberst, Chef for 3. Artilleri-bataillon.
 4 61 *Knudsen, P. M. (R*) (D.M.) (N. St. O. 3.¹), Oberst, Chef for Kystart.-Regt.
 5 44 *Haase, J. V. (R*) (N. St. O. 3.¹), afsk. Kaptajn af Artilleriet.
 6 103 Paludan, C. F., Kaptajn i den vestindiske Hærstyrke.
 7 45 Andersen, A. E., Intendant.
 8 62 *Jensen, F. C. (R*), Oberstløjtnant af Reserven, Chef for 33. Bataillon.
 9 98 *Jensen, J. (R*) (D.M.), afsk. Oberstløjtnant af Fodfolket.
 10 96 *Erichson, H. C. J. (R*) (Ø. J. Kr. 3.), Oberstløjtnant af Res., Chef f. 43. Bataillon.
 11 49 Lauritzen, F. F. F., Kommunelærer.
 12 59 *Oxfelt J. J. G. (R*) (D.M.), Oberst, Chef for 7. Regiment. Slagelse.
 13 94 *Hultberg, P. N. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
 14 120 Jacobsen, E. F. A. (R*), Kaptajn i Fodfolket.

- 15 65 *Busch, C. G., Fuldmægtig i Østjydsk Kreditforening, Aarhus.
 16 68 *Bornemann, L. H., Kontorchef i Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn.
 17 41 Svane, C. A. L., Sergent ved Gardehusarregimentet.
 18 31 Schumacher, O. C. C. (M. f. D. R.), Kaptajn i Fodfolket.
 19 83 Hansen, C., Premierløjtnant i do.
 20 100 *Jensen, J. C. (D.M.), afsk. Stabssergent af Rytteriet, Assistent ved De forenede jydsk Landboforeninger, Aarhus.
 21 29 Madsen, N. P., Kaptajn i Fodfolket.
 22 105 *Glandt, H. J., Stationsforstander, Grenaa.
 23 86 Nissen, F. E. C., Amerika.
 24 70 *Hermansen, V. J., Løjtnant, Fabrikant.
 25 27 *Wedell-Wedellsborg, A. F. F. L., Baron, (R*) (D.M.) (Chr. IX. M. T.) (Fr. VIII M. T.) (Pr. Kr. 2) (S. Sv. 2.²) (R. St. Stan. 3.) (Pr. R. Ø. 3. med Krone) (N. St. O. 3.¹) (G. F. 4.) (M. S. Gr. 4.) (I. St. M. & L. 4.) (F. Æ. L. 5.), Kammerjunker, Oberstløjtnant, Chef for 2. Livgardebataillon.
 26 72 Platz, J. J., Oversergent i Fodfolket.
 27 95 *Werner, J. C., Gymnastiklærer ved Viborg Katedralskole.
 28 46 *Sørensen, O. V. M. (D.M.), Kommunelærer.
 29 93 Thomsen, N. C. J., Skovfoged.
 30 85 *Brüggemann, C. J. H. E., Gymnastiklærer ved Viborg Katedralskole.
 31 64 *Petersen, A. C. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodfolket, Kontorchef i Livsfor- sikringsselsk. „Jylland“, Aarhus.
 32 104 Nielsen, P., Sergent i den vestindiske Hærsstyrke.

1877

24. April.

- 1 91 *Skade, J. C. M. R. (R*) (D.M.) (N. O. N. 5.), Oberstløjtnant, Chef for 1. Kyst- artilleribataillon.
 2 80 *Dahl, C. E. (K.²) (D.M.) (N. St. O. 2.²) (Pr. Kr. 3.) (P. V. V. 3.) (F. Æ. L. 4.), Oberstløjtnant i Artilleriet, Departementschef i Krigsministeriet.
 3 7 *Jernfelt, A. (R*), afsk. Ritmester, Inspektør ved Roskilde adelige Jomfrukloster.
 4 110 *Enevoldsen, N. C., Gymnastiklærer ved Roskilde Katedralskole.
 5 81 *Bracker, C. F. C. C., Fuldmægtig ved Kjøbenhavns Vandforsyning.
 6 16 *Nørresø, M. N. (K.²) (D.M.) (S. Sv. 3.¹), Generaltøjmester, Chef for Hærens tekniske Korps.
 7 88 *Duwens, C. R. (R*), Kaptajn af Reserven i Fodfolket.
 8 5 Dorph, N. W. (R*), Kaptajn i Artilleriet.
 9 21 Petersen, P. S., fhv. Bogholder i do.
 10 4 Andersen, H. T., Vognmester ved Statsbanerne.
 11 51 Christensen, J. A. L. (R*), Oberstløjtnant i Fodfolket.
 12 84 *Anning-Petersen, P. C. (R*) (D.M.) (F. M. i G.) (N. St. O. 3¹) (B. C. M. 1.), Oberst i Fodfolket, Chef for Officerskolen.
 13 97 Andreasen, A. J., hjms. Korporal af Artilleriet.
 14 73 *Vennerwald, C. A. (R*) (M. f. D. R.), Kaptajn af Reserven i Fodfolket, Holbæk.
 15 6 *Darre, M. J. (R*) (D.M.), Oberstløjtnant, Chef for 50. Bataillon, Aalborg.
 16 19 Sander, J. G., afsk. Oversergent af Artilleriet.
 17 2 *Larsen, L. P., Kaptajn u. f. N. i Fodfolket.
 18 71 *Olsen, C. M. (D.M.), afsk. Stabssergent af Fodf., Skriver i Krigsministeriet.
 19 57 Pedersen, P., afsk. Sergent af Rytteriet.
 20 75 Larsen, A., Skriver under Magistraten.

- 21 106 *Lillie, O. J. F. (R*), Overintendant, Hærens tekniske Korps.
 22 39 Eibye, C. E., hjms. Korporal af Rytteriet.
 23 99 *Balling, L. J. J., Bogholder.
 24 12 *Borch, R. L. (R*) (D.M.) (L. Æ. K. 4.) (N.F. 4.), Oberstløjtnant, Chef for 49. Bataillon, Odense.
 25 90 *Hansen, N. P. (F. M. i S.), Materialforvalter under Indenrigsministeriet.
 26 35 *Wassmann, G. C. L. (D.M.), Stabssergent i Forplejningskorpset, Garnisons-sygehuset, Viborg.
 27 1 Linck, S. P. (D.M.), Stabssergent i Fodfolket.
 28 40 *Boje, A. F., Løjtnant, Postekspedient, Bestyrer af Indleveringsposthuset paa Østbanegaarden.
 29 108 *Pantmann, H. V. A. (D.M.), afsk. Stabssergent af Forplejningskorpset.
 30 89 Clausen, E. P., hjms. Korporal af Fodfolket.
 31 111 *Espensen, S. C. (D.M.), Krigsassessor.
 32 78 *Baadsgaard, H. K., Løjtnant, Kontorbestyrer, Østasiatisk Kompagni.
 33 107 Böttiger, H. M. J. T., Forvalter ved Landvæsenet.
 34 28 Niemann, C. R., hjms. Korporal af Fodfolket.
 35 102 Jensen, F. J. P. C., Musiker.

1878

24. April.

- 1 10 *Hoppe, C. T., Ekstrategner ved Statsbanerne.
 2 18 *Carlsen, N. L., Telegrafist, Amerika.
 3 9 *Langhorn, C. R. M. (R*), Kaptajn af Reserven i Artilleriet.
 4 50 Egholt, H. (D.M.), Bogholder i Hærens tekniske Korps.
 5 24 Laursen, L. A. A., Oversergent i Artilleriet.
 6 20 *Larsen, L. C. T. (D.M.), Fuldmægtig, Kæmnerkontoret, Nyborg
 7 14 *Rosenbom, A. W., Løjtnant, Amerika.
 8 23 Larsen, L. N. V., Postbud, Chicago.
 9 43 *Rasmussen, R. (D.M.), Gymnastiklærer ved Metropolitanskolen.
 10 63 *Jessen, J. P. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 11 42 *Larsen, O. C. C. (R*), Kaptajn u. f. N. i Fodfolkets Forstærkn., Fuldmægtig i Krigsministeriet.
 12 26 *Fogtmann, H. A. B. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 13 116 *Andersen, R., Toldassistent.
 14 34 Wanstrøm, W. O., Løjtnant ved Marineartilleriet i Siam.
 15 117 Jespersen, N. A. M., afsk. Sergent af Rytteriet.
 16 119 Willumsen, F. V., Stabssergent i do.
 17 32 *Ehlers, J. H. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 18 48 *Holm, C. E. F. (R*) (Pr. R. Ø. 4.), Kaptajn af Res. i Fodfolket, Assistent i Krigsministeriet.
 19 79 *Nissen, O. E., Løjtnant, Postekspedient.
 20 13 *Olsen, J. H., Bestyrer af „Dansk Arbejderbank“s Frederiksberg Afdeling.
 21 25 Clausen, A. C. O., Kontorassistent ved Statsbanerne.
 22 36 *Olsen, V. J. N. A. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 23 47 *Rasmussen, S. L., Kontorassistent ved Statsbanerne.
 24 82 *Jensen, H. M., Musiker, Klaverstemmer.
 25 115 *Falkou, O. F., Løjtnant, Godsekspeditør ved Statsbanerne, Aalborg.
 26 109 *Barner, G. A., do., Stationsforstander, Laven.
 27 77 Bastrup, R. V. O., Bygningstegner.

- 28 113 *Jørgensen, J., sergeant-major i den amerik. Milit, sidst Fiskemester, Jylland.
 29 112 *Sørensen, T. J. A., ansat paa Herredskontoret, Viborg.
- 17 *Tronier, J. N. (R*), Direktør i Landbygningernes Brandforsikring.
 67 *Petersen, L. P. A., Kommunalærer.
 76 *Holnæs, J. A., Toldkontrollør, Svendborg.

1879

24. April.

- 1 103 *Jørgensen, P. (R*), Kaptajn af Reserven i Artilleriet, Direktør for „Autotaxa“
 2 17 *Beck, A. A. L. (R*), Kaptajn af Reserven i Fodfolket.
 3 15 *Kreiner, K. H. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet, Aarhus.
 4 41 Glandt, A. F., afsk. Premierløjtnant af do.
 5 65 *Røgind, V. J. M., afsk. do. af Ingeniørkorpset, Argentina.
 6 64 *Noll, V. (D.M.) (Bulg. C. F. 5) (L. Æ. K. 5.²) (O. H. & F. 3.²) (Pr. Kr. 4.) (S. E. H. 4.) (Stb. V. 5.) (S. V. 3.²), Hoffourer.
 7 8 Holm, C. J., Ingeniør, Rusland.
 8 95 *Christensen, C., exam. juris., Kasserer ved Straffeanstalten paa Chrhavn.
 9 33 *Madsen, M. (D.M.), Økonom, Strandgades Kaserne.
 10 59 *Rasmussen, S. P., Vejassistent i Jylland.
 11 31 Schou, A. A., i amerikansk Tjeneste.
 12 120 Knudsen, L. C., hjms. Korporal, Udlandet.
 13 3 Mortensen, E. N. S., Løjtnant, Undersøger ved Frederiksberg Fattigvæsen og Hjælpekasse.
 14 44 Larsen, M., Løjtnant i Fodfolket.
 15 105 Møller, J. T., do. i do.
 16 61 *Kloborg, C. A., Gymnastiklærer ved Statsskolen, Randers.
 17 56 *Cortes, J. L. H., Stationsforstander, Ullerslev.
 18 45 Bennedsen, A. N. C., Befalingsmandselev i Fodfolket.
 19 37 *Olsen, C., afsk. Oversgt. af Fodfolket, Kontorist v. Firmaet W. Bähncke & Co.
 20 68 *Andersen, A. C., Togfører, Helsingør.
 21 62 *Langhorn, J. F. H. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
 22 96 Sell, E. C. V., afsk. Sergent af do.
 23 55 *Duckert, V. W. A. (D.M.), afsk. Oversergent af Rytteriet, Næstved.
 24 114 Schmidt, H. L., Løjtnant i Fodfolket.
 25 104 Saabye, O. V. M., Løjtnant, Postekspedient.
 26 60 Videborg, C. O., pens. Filialbestyrer under Assistentshuset.
 27 72 Worm, O. L., Staldmester ved Sporvejselskabet.
 28 29 *Munch, L. C., Postekspedient.
 29 100 Friis, L. V., afsk. Oversergent af Rytteriet.
 30 83 Andersen, H. V. A., afsk. Sergent af Fodfolket.
 31 38 *Andersen, L. F., pens. kgl. Fuldmægtig under det vestindiske Gouvernement, Assistent i Finansministeriet.
 30 Barfoed, H. C. T., Amerika. Deltog i 1898 i Krigen paa Filippinerne. Tog paa Grund af Sygdom en særlig Afgangsprøve.

1880

24. April.

- 1 66 Berthelsen, N., Løjtnant, Ingeniør.
 2 5 Larsen, N. (R*), Oberstløjtnant i Fodfolket.

- 3 2 *Boysen, V. (D.M.), afsk. Stabssgt. af Artill., Assist. hos Raadhusforvalteren.
4 6 *Fogtmann, J. M. (R*), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
5 22 *Germundsen, P. A. (R*), Kaptajn af Reserven i Artilleriet.
6 40 Evens, C. M. V. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
7 78 *Reiserer, M. P., Skriver ved 2. Ingeniørdirektion.
8 91 *Møller, H. E. F. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
9 12 *Clausen, S. G., Overbanemester ved Statsbanerne.
10 1 *Nielsen, C. V. E. (R*) (Pr. R. Ø. 4.), Kaptajn af Reserven i Fodfolket.
11 107 Bentzen, B. M. P., Premierløjtnant i Fodfolket.
12 4 Richter, D. H. C., Sergent i do.
13 7 *Pallis, C. E. (R*), Stabsintendant, Generalkommandointendant i 2. Generalkdo.
14 81 Ludvigsen, C. F., afsk. Sergent af Rytteriet, i hollandsk Militærtjeneste.
15 19 *Nath, C. O. C. V. (R*), Overintendant, Inspekt. v. Garnisonssygehuset i Kbhvn.
16 92 *Jørgensen, S., Godsfuldsmægtig, Holckenhavn.
17 99 *Jensen, L. A. (D.M.), Stabssergent i Fodfolket.
18 106 *Bracker, M. H. S., Ingeniør, Københavns Vej- & Kloakanlæg.
19 69 *Olesen, J. H., Kaptajn, Direktør i Andelsanstalten „Tryg“.
20 16 Rasmussen, V. F., Gymnastiklærer.
21 39 *Jensen, J. P. M., Maskinfabrikant.
22 27 Christensen, J. F., Kontorist.
23 57 Dinesen, C. S. (R. St. Stan. 3.), Løjtn. i Livgarden, senere i Gendarmerikorpset.
24 28 Meldorff, L. A., Overassistent under Magistraten.
25 101 Nielsen, C. A., Sergent i Ingeniørkorpset.
26 111 *Andersen, V., Tilsynsførende ved Københavns Vej- & Kloakanlæg.
27 71 Schmidt, V. C. T., fhv. Korporal af Fodfolket.
28 108 *Toftkild, H., Sagfører.
29 35 Peulecke, R. G., Sergent i Fodfolket.
30 89 Winther, E. J. M., fhv. Korporal af Fodfolket.
31 51 Andersen, L. A., fhv. do. - do.
32 74 Nielsen, G. L. M., fhv. do. - do.
11 *Hoffmann, M. G. (R*) (D.M.), Underdirektør i Hærens tekn. } Tog paa Grund af
Korps, Chef for Hærens Krudtværk, Frederiksværk. } Sygdom en særlig
52 *Tage, Z. L. (R*) (D.M.), afsk. Kaptajn af Artilleriet, Direktør } Afgangsprøve.
for „Taxamotor“.

1881

25. April.

- 1 18 *Jürs, O. (R*) (R. St. Stan. 3.), afsk. Kaptajn af Artilleriet.
2 10 *Jahnsen, L. N. V., Tegner.
3 88 Kraul, H. P., Løjtnant, pens. Kolonibestyrer i Grønland.
4 14 Madsen, R. J. E., Assistent hos Stadsingeniøren.
5 119 *Jensen, G., Løjtnant, Stationsforstander, Marslev.
6 54 *Høyer, J. C. F. F. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
7 98 *Lind, J. L., Skriver ved 2. Ingeniørdirektions 2. Bygningsdistrikt.
8 32 *Johnsen, M. H. C., Løjtnant, Postekspedient ved Østifternes Jernbanepostkontor.
9 63 *Reiserer, C. E. (D.M.), Stabssergent i Ingeniørkorpset.
10 34 *Johnsen, N. C. D., Inspektør ved Vejle Sygehus.
11 109 Andersen, C. G., afsk. Sergent af Artilleriet.
12 79 *Kjærullff, E. E. C. (R*) (N. St. O. 3.), afsk. Kaptajn af Fodfolket.
13 42 *Henriksen, L. G. S., Kontorassistent ved Glyptoteket.

- 14 13 *Kragh, C. P. R. V., Ingeniør, Chicago.
 15 93 *Langhorn, P. C. F., Kaptajn af Reserven i Artilleriet, Bankbestyrer, Hellerup.
 16 9 *Frimund, J. F. J., Postekspedient, midl. Best. af Postkontoret paa Frederiksberg,
 Translatør i Fransk.
 17 20 *Klim, C. A. (R*), Kaptajn af Reserven i Fodfolket, Næstved.
 18 36 Müller, T. V. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet, fung. Intendant.
 19 80 *Jørgensen, L. A. (R*), Kaptajn i Fodfolket, Aalborg.
 20 112 *Jensen, C. C. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 21 47 *Houlberg, A. N., Forvalter, Magasin du Nord.
 22 94 *Witzansky, H. T. (R*), Redaktør af Dagbladet „København“.
 23 48 Svane, E. L. C., Vejassistent.
 24 46 Metzlauff, O., Postekspedient.
 25 77 *Madsen, P. C., Kommuelærer, Inspektør v. Kommunens Søbadeanstalt.
 26 26 *Helt, A. L. (D.M.), afsk. Stabssgt. af Art., Kontorassistent ved Hærens Tøjhus.
 27 24 Wulff, A., fhv. Korporal i Artilleriet.
 28 117 *Andersen, J. M., Postekspedient, Aarhus.
 29 50 Olsen, C. P. F. O., Sekondløjtnant i Fodfolket.
 30 53 *Jørgensen, A. A. G., Skriver i Overformynderiet.
 31 86 *Jensen, P. L., Løjtnant, Direktør.
 32 113 Bang, H. P. N., Løjtnant i Fodfolket.
 33 67 Sørensen, R., afsk. Sergent af do.
 34 118 *Olsen, C. C. (D.M.), Stabssergent i Forplejningskorpset.
 35 82 Zielian, F. V., hjms. Underkorporal af Fodfolket.
 36 25 Schmidt, H. P., Løjtnant i do.
-
- 115 *Toxværd, C. H., Sagfører, Nykjøbing F.

1882

25. April.

- 1 3 *Lehrmann, F. V. (R*) (Pr. Kr. 3.), Oberstløjtnant, Chef for 2. Kystartilleri-
 bataillon.
 2 44 *Boje, S. T. D., Løjtn., Telegrafbest. v. Det store nordiske Telegrafelskab, Irkutsch.
 3 41 *Jørgensen, R. F., Løjtnant, Stationsforstander, Forlev.
 4 87 *Theede, P. C., Løjtnant, Postkontrollør.
 5 60 Scharff, J. P. (M. f. D. R.), Kommuelærer, Frederiksberg.
 6 37 *Zeiler, H. L. C. (R*), Kaptajn i Fodfolket.
 7 8 *Wolf, H. E. (R*) (N. St. O. 3.¹), Oberstløjtnant, Chef for 14. Batl., Slagelse.
 8 23 *Karby, H. H. W., Løjtnant, Økonomiforvalter, Vridsløselille Straffeanstalt.
 9 33 Pedersen, N., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset.
 10 76 *Holst, C. L., Tegner.
 11 29 *Liebetrau, G. T. O. E., Kommuelærer.
 12 120 *Rudolph, P. C. E., Gasværksbestyrer, Aalborg.
 13 21 *Stender, F. V. S. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet, Aarhus.
 14 72 Østrup, J. C. J., hjms. Korporal af Fodfolket.
 15 30 *Larsen, A. L. P., Løjtnant, Kommuelærer, Frederiksberg.
 16 104 *Eckhausen, A. V. C., Kommuneingeniør, Odder.
 17 68 *Jensen, O. A. C., Kontorchef ved Frederiksberg Kommune.
 18 64 *Nielsen, H. P., Kontorist ved Privatbanerne, Aalborg.
 19 38 *Jensen, J. J. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 20 95 Larsen, C. A., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset.

- 21 45 *Ifversen, N. L. J. (D.M.), Løjtnant, Bogholder.
 22 56 *Andersen, A. F., Kommune lærer.
 23 31 Jensen, R., Sergent i Ingeniørkorpset.
 24 85 Christlieb, A. H. V., Sergent i Rytteriet.
 25 62 Teilgaard, J. M. T., Løjtnant i Fodfolket.
 26 61 *Jensen, J. P. J., Inspektør, Amtssygehuset, Sorø.
 27 65 *Smith, H. O. H., Gasværksbestyrer, Viborg.
 28 103 Thude, S. M., hjms. Korporal af Artilleriet.
 29 75 *Hansen, T. P. G. (D.M.), Stabssergent i do., Holbæk.
 30 90 *Madsen, H., Gasværksbestyrer, Flensborg.
 31 84 *Berg, O., Materialforvalter i Hærens tekniske Korps.
 32 96 *Jørgensen, T., Købmand, Amerika.
 33 102 *Lassen, V. G. (D.M.), afsk. Stabssergent af Artilleriet, Detailhandler.
 34 83 *Holm, C. A., Grosserer.
 35 110 Kauffmann, A. V., hjms. Korporal af Artilleriet.
-
- 15 *Engelberg, F. T., Sagfører.

1883

25. April.

- 1 51 *Hoppe, J. H., Løjtnant, Overingeniør, Rusland.
 2 4 *Hegelund, T. V. (R*), Kaptajn i Artilleriet, tjenstgørende i Hærens tekn. Korps.
 3 1 *Stub, L. R. E. (R*) (S. Sv. 3.²), do. i do., Chef for Feltartilleriets Underoff. Skole.
 4 57 *Henriksen, H. R. L., Ingeniør, Rusland.
 5 6 *Jørgensen, G. E., Løjtnant, Proprietær, Lillerød.
 6 12 *Hansen, C. C., Entreprenør.
 7 5 Thomsen, A. B. E., Løjtnant i Artilleriet.
 8 28 *Kellermann, H., Materialforvalter i Ingeniørkorpset.
 9 22 *Bie, N., Bankbogholder, Aarhus.
 10 111 *Hjelm, H. P. S., Forstander paa Bogø Navigations-skole.
 11 16 *Becker, C. J., Løjtnant, Grosserer, Assurandør.
 12 17 *Hansen, V., Løjtnant, Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat.
 13 81 *Koch, E. M. F., Vejassistent.
 14 27 *Franck, A. M., afsk. Stabssergent af Artilleriet, Gymnasie lærer.
 15 99 Christiansen, N. P., Fængselsinspektør i Dansk Vestindien.
 16 69 Rasmussen, P. M., Ingeniørassistent.
 17 97 Bøckel, E. P., afsk. Sergent af Artilleriet.
 18 39 *Frederiksen, V. H. C., Overbanemester, Fredericia.
 19 2 *Jensen, C. A., Detailhandler.
 20 66 Fagerstrøm, J. F., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset.
 21 74 *Jensen, G. A. V. O., Overintendant, Forstander for Forplejningskorpsets Skole.
 22 40 *Christensen, W. S., Intendant, Bogholder og Kasserer ved Munderingsdepotet.
 23 107 *Thorsen, N. F., Materialforvalter under Magistraten.
 24 101 *Buhl, P., Kaptajn af Reserven i Fodfolket, Hotelejer.
 25 105 *Johansen, M. P., Inkassator.
 26 92 *Mansa, F. L. (D.M.), Oversergent i Rytteriet, Officerskolen.
 27 43 Spang, F. T., Intendant i den nordamerikanske Militi.
 28 89 Rasmussen, S. P. C., afsk. Sergent af Artilleriet.
 29 7 *Waidtløw, P. C. B., Missionær i Kina.
 30 52 *Nordstrøm, C. C., Fotograf, Randers.

- 31 11 *Flindt, O. J., Kelner.
 32 58 *Rasmussen, C. R. T., Kommuelærer, Nykjøbing F.
 33 108 Lindahl, L. V., Sergent i Artilleriet.
 34 100 *Rasmussen, H. L., Toldassistent.
 35 49 *Petersen, P. C., Restauratør, Chicago.
 36 19 *Dunker, H. C. N. (M. f. D. R.), afsk. Oversergent af Artilleriet, Bogholder.
 37 71 *Poulsen, L. T. A., Vejassistent, Bogense.
 38 35 Sørensen, J., afsk. Sergent af Fodfolket.
 39 91 *Leisted, E. J. F. (D.M.) (F. M. i S.), Tegner.
 40 59 *Rievers, P. S., Nattevagt, Kommunehospitalet.
 106 *Palmer, O. M. (D.M.), Materialforvalter i Hærens tekn. Korps. Tog paa Grund
 af Sygdom en særlig Afgangsprøve.

1884

30. April.

- 1 9 *Fricke, G. C. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 2 53 *Sørensen, H. C. (R*), Kaptajn i Fodfolket, Aalborg.
 3 48 Bonde, T. N. S., Kommuelærer.
 4 47 *Jørgensen, H. A., Entreprenør, Gentofte.
 5 32 *Albrethsen, S. A., Toldforvalter, Silkeborg.
 6 25 Nielsen, N. A., Sergent i Artilleriet.
 7 14 *Winckler, C. G. V., Inspektør ved Asfaltfirmaet Hans Goldmann.
 8 20 Emcken, J. M. S., Stabssergent i Artilleriet.
 9 46 *Thomsen, C. v. Vyllick (M. f. D. R.), Bygningskonduktør.
 10 13 *Pheiffer, O. J. V., Vejassistent, Odense.
 11 24 *Svendsen, L. J. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 12 42 *Ibsen, C. V. L. (D.M.), do. i Ingeniørkorpset.
 13 36 *Schieltved, T. V. A., Elektr. Installatør, Gas- og Vandmester.
 14 26 *Nielsen, H. L. (R*) (G. F. 4.), Kaptajn af Reserven i Artill., Skoleinspektør.
 15 50 *Torm, J. C. M. E. D., Sergent u. f. N. af do. i do., Inkassator.
 16 34 *Clausen, J. (D.M.), Stabssergent i Hærens tekniske Korps.
 17 54 *Brandt, P. (M. f. D. R.), Kommuelærer.
 18 18 Christensen, J. F., Bogholder.
 19 55 Thamsen, A. P. V., Kelner.
 20 10 Fleck, N. C., Politikonstabel i engelsk Sydafrika.

1885

4. Maj.

- 1 38 *Gøthgen, W. E. L., Regnskabsfører ved Hærens Laboratorium.
 2 15 *Christoffersen, C., Assistent under Københavns Belysningsvæsen.
 3 37 Simonsen, J., Ingeniørassistent, Brasilien.
 4 30 *Jørgensen, J. M., Grosserer, Indehaver af Københavns stenografiske Institut.
 5 62 *Hansen, A. V. B. (D.M.), Løjtnant af Reserven i Ingeniørkorpset.
 6 41 *Sørensen, C. J., Civilingeniør, Sydamerika.
 7 33 *Rasmussen, A. P., Vejassistent.
 8 21 *Rasmussen, L. P. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 9 63 *Nielsen, N. O. H. (D.M.), do. - do.
 10 61 *Fehmerling, C. S. (D.M.), do. - do., Holbæk.
 11 31 *Hansen, J. A., Missionær, Hillerød.
 12 60 *Bendixsen, H. H. H., Løjtnant af Reserven i Artilleriet.

- 13 23 *Tønnesen, J. F., Inkassator ved Jernstøberfirmaet Ludvigsen & Hermann.
 14 64 *Jensen, J. L. (D.M.), Guide, Stabssergent.
 15 45 Rasmussen, M. C., afsk. Sergent af Artilleriet.
 16 29 *Larsen, J. P. H., Forretningsdrivende, New York.
 17 3 *Hagelberg, G. P., Løjtnant af Reserven i Artilleriet.
 18 8 *Westrin, P., Oversergent i Hærens tekniske Korps.

1886

1. Maj.

- 1 12 *Madsen, M. C., Entreprenør, Long Beach, Amerika.
 2 16 Mortensen, A. P., Regerings-Ingeniør, Brasilien.
 3 28 *Ottosen, O. V. F., Fuldmægtig ved Middelfart Sindssygehospital.
 4 11 Larsen, L. C., afsk. Korporal ved Ingeniørregimentet.
 5 52 *Christiansen, L. P. (D.M.), Stabssergent i Artilleriet.
 6 39 *Jacobsen, C. J. (D.M.), do. i Ingeniørkorpset.
 7 7 *Jørgensen, L. E., Korrektør ved „Politiken“.
 8 2 Petersen, H. F., afsk. Sergent af Artilleriet, Civilarbejder ved Hærens Tøjhus.
 9 6 *Pellesson, A. V., Materialforvalter i Hærens tekniske Korps.
 10 27 *Bøgsted, A. C., Farmer, Nordamerika.
 11 51 *Engelgreen, N., Stabssergent i Artilleriet.
 12 49 *Bredahl, E. V., Direktør for A/s Kjøbenhavns Fodtøjfabrik.
 13 5 Bønnelykke, O. A. H. H., afsk. Oversergent af Artilleriet.
 14 1 Petersen, A. M. V., afsk. Korporal af do.
 15 40 *Sørensen, P. E., Annonceagent, Odense.
 16 4 *Hansen, O. B. E., afsk. Oversergent af Artilleriet, Skriver i Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Brevskriverkontor.
 17 19 *Petersen, V. (M. f. D. R.), Stabssergent i Artilleriet.
 18 43 *Nielsen, A. J., afsk. Stabssgt. af do., Bogholder hos L. M. Thurøe & Co.s Eftflg.
 19 17 Koborg, H. M., afsk. Sergent af do., Kelner.

1887

1. Maj.

- 1 44 Poulsen, J. V., Journalist, Udlandet.
 2 46 Hasforth, C. A. B., afsk. Korporal af Artilleriet.
 3 13 *Sørensen, L. P. (M. f. D. R.), Inspektør, Industriforeningen.
 4 25 *Larsen, O. J. F., Ingeniør, Sverige.
 5 20 *Hoppe, P. G., Guide, Oversergent.
 6 10 *Ebbesen, H. C. J., Stabssergent i Artilleriet.
 7 32 *Hemmert, F. T., Oversergent i Hærens tekniske Korps.
 8 42 *Larsen, L. P., Stabssergent i Artilleriet.
 9 26 *Rasmussen, H. C. C., Inspektør.
 10 14 *Randal, A. C. V., Forfatter.
 11 50 *Ritscher, A. E. T. (D.M.), Stabssergent i Fodf., Lærer v. Gymnastikskolen.
 12 47 Jørgensen, H. F., hjms. menig af Artilleriet.
 13 54 *Petersen, G. C. F., Bud ved Statstelegrafen.
 14 48 Strandberg, E., Assistent.
 15 18 Fischer, G. V. V., hjms. Korporal af Artilleriet.
 16 24 *Petersen, V., Oversergent i do.

- 9 *Tauber, V., Fuldmægtig i Landmandsbanken.

1888

1. Maj.

- 1 38 *Simonsen, C. J. P., Materialforvalter i Ingeniørkorpset.
 2 8 *Hansen, T. A., Fuldmægtig under Københavns Belysningsvæsen.
 3 41 *Borrild, H. A., Vejassistent.
 4 3 *Fredskilde, O. C., Assistent ved „Berlingske Tidende“.
 5 31 Frederiksen, V. P. A., Tegner og Konstruktor.
 6 45 *Hansen, A. C. G., Forretningsfører.
 7 35 Clausen, P. L. A., afsk. Sergent af Artilleriet.
 8 15 *Pedersen, H. O., Vejassistent, Stege.
 9 59 *Melhede, M. J. F. P., Inspektør ved Københavns Renholdningsselskab.
 10 58 *Rasmussen, C. C., Stabssergent i Artilleriet.
 11 56 Andersen, V., exam. jur.
 12 23 *Guldager, C. I. J. V., Overtelegrafist i Københavns Brandvæsen.
 13 21 *Hansen, V. J., Stabssergent i Artilleriet.
 14 37 *Holleufer, N. J. F. A., Oversergent i do.
 15 30 Hansen, J. A. V., afsk. Sergent af do.
 16 33 Olsen, E. A., afsk. Korporal af do.

1889

1. Maj.

- 1 1 *Jensen, C., Forvalter ved Bryggeriet „Ceres“, Aarhus.
 2 16 *Lander, J. P. A. J., Tegner i Ingeniørkorpset.
 3 53 Mikkelsen, M., afsk. Oversergent af Artilleriet.
 4 27 Høitbjerg, C. A. N., Gendarm i Vestindien.
 5 2 Dræby, N. H. H. N., død som Korporalselev ved Ingeniørregimentet.
 6 5 *Petersen, N. F., Stabssergent i Artilleriet.
 7 19 *Hansen, R. N., Assistent hos Stadskonduktøren.
 8 40 *Svane, O. L., Stabssergent i Artilleriet, Ringsted.
 9 7 Larsen, N. C. K. V., udvandret til Amerika.
 10 57 *Ulrich, A. L. F., Fuldmægtig ved Københavns Belysningsvæsen.
 11 51 *Kjær, C. G., Kommunelærer.
 12 36 *Bendixsen, C. F. E., Forvalter ved St. Hans Hospital, Roskilde.
 13 17 *Halvorsen, A. E. J. T., Assistent.
 14 6 Raben, A. M., Sergent i Artilleriet, Lærer ved Elevskolen.
 15 4 *Petersen, A., Stabssergent i do.
 16 43 *Jørgensen, C. J., do. i do., Holbæk.
 17 22 *Fritz, J. S. F., Oversergent i do.
 18 34 *Neumann, A. F. C., do. i do.
 19 39 Grønlund, C. A. E., hjms. Underkorporal af do.
 49 *Petersen, C. A., Fabrikant.

1890

1. Maj.

- 1 47 *Jensen, O. C. J., Bogholder.
 2 20 *Olsen, J. F. V., Ingeniørassistent, Randers.
 3 18 *Petersen, J. J., Maalerprøver, Københavns Vandværk.
 4 9 *Rønnfeldt, M. V., afsk. Korporal, Forvalter, Amerika.
 5 10 Jansen, V. M., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset, Købmand.

- 6 26 *Fremming, C. T., Kommuelærer, Helsingør.
 7 24 *Rasmussen, C. F. L., afsk. Oversergent af Artilleriet.
 8 55 *Wassmann, M. C., Oversergent i do.
 9 13 *Hoffensetz, M. A., Bogholder, Nykjøbing F.
 10 54 *Franck, C. H. V., Grosserer, Skriver i Overformynderiet.
 11 46 *Johansen, A. J. C., Oversergent i Artilleriet.
 12 14 *Petersen, C. J., Forretningsfører hos Anker Heegaard.
 13 44 *Andersen, A. V. E., Blikkenslagermester, Middelfart.
 14 52 *Larsen, N. P., Forfatter, Graver, Sorø.
 15 32 *Klahn, N., Oversergent i Artilleriet.
 16 29 Brandt, M., Sergent i do.
 17 50 *Meyer, J. J. P., Oversergent i Hærens tekniske Korps.
 18 42 *Bertelsen, C. H. C., Malermester, Amerika.
 19 60 *Babe, A. E., Oversergent i Artilleriet.
 20 25 Bonvier, H. M., afsk. Korporal af Forplejningskorpset.

1891

2. Maj.

- 1 21 *Svendsen, N. J., Konstruktør, Københavns Vandværk.
 2 56 *Petersen, S. A. R. (R. F. M. i S.), Oversergent i Ingeniørkorpset.
 3 45 *Wassmann, V., Stabssergent i do.
 4 11 *Larsen, J. P., Oversergent i Hærens tekniske Korps.
 5 58 *Asmussen, P. C. V., do. i Artilleriet.
 6 23 Green, A. A. N., Grosserer.
 7 37 Madsen, A. V., Sergent i Artilleriet.
 8 59 *Madsen, P. C. A., Sergent af Reserven i do.
 9 15 *Dræby, M. H. V. N., Oversergent i do.
 10 49 *Petersen, H. A., Kommuelærer.
 11 3 *Rasmussen, J. P. T., Revisor i Matrikulkontoret.
 12 48 *Orlow-Andersen, G. O., Stabssergent i Artilleriet, Holbæk.
 13 30 *Daugaard, H. C., Kommuelærer.
 14 8 *Jensen, J. C. J. H., fhv. do.
 15 38 *Andersen, H. G. E., afsk. Oversgt. af Artill., Opsynsmand, Bagsværdfort.
 16 41 *Bang, T. K., Oversergent i do.
-
- 28 *Sivertsen, K. K. S. M. (Pr. R. Ø. O. M.), Oversergent i Artilleriet.

1892

4. Maj.

- 1 2 *Pedersen, A. J. K., Vejassistent.
 2 19 *Belschner, V., Ledningsinspektør ved Københavns Belysningsvæsen.
 3 27 *Nielsen, H. C. A., Sergent af Reserven i Ingeniørkorpset.
 4 12 Jørgensen, J. V., Assistent, Argentina.
 5 6 *Hansen, V. C., afsk. Oversergent af Forplejningskorpset.
 6 1 *Linck, O. V., Journalist ved „Berlingske Tidende“.
 7 5 *Frederiksen, N. V., Bogholder i Dampskibsselskabet „Carl“.
 8 35 *Pedersen, J. T. B., afsk. Oversgt. af Artill., Assistent i „Dansk Folkeforsikring“.
 9 51 *Spangenberg, O. N. J., Stabssergent i do.
 10 34 *Brandt-Jørgensen, O. C., afsk. Premierløjtnant af Rytteriet.
 11 16 *Nielsen, N., Bogholder i „Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring“.

- 12 33 *Nielsen, J. P. T., Regnskabsfører ved Maskinfirmaet Bonnesen & Danstrup.
 13 36 *Bjarnø, A. V., Kommunalærer, Slagelse.
 14 22 *Scheffler, K. E., Stabssergent i Artilleriet.
 15 39 *Angelo, A. V. J., Hovmester, San Francisco.
 16 4 Hansen, H., Sygehussergent i Vestindien.
 7 *Clement, H., Overkelner i „Dagmar Kaféen“.

1893

2. Maj.

- 1 10 *Larsen, J. P. L., Konstruktør, Buenos Aires.
 2 9 *Fuglede, J. G. F., Fuldmægtig ved Københavns Telefonaktieselskab.
 3 18 *Jacobsen, H. H. (S. Sv. T.), Oversergent i Ingeniørkorpset.
 4 14 *Kiær H. H. B., Kaptajn af Reserven i do.
 5 26 *Bjarning, F. O. E., afsk. Oversergent af Artilleriet, Restauratør, Aarhus.
 6 28 *Jersdal, S. F. C. V., Gymnastiklærer, Metropolitanskolen.
 7 25 *Plougmann, E., Grosserer.
 8 31 *Larsen, T. B., Overplejer, Middelfart Sindssygehospital.
 9 24 *Schackinger, V. E., Assistent hos Stadskonduktøren.
 10 40 *Jensen, V. E., Oversergent i Artilleriet.
 11 42 *Larsen, H. P., do. i Forplejningskorpset, Garnisonssygehuset.
 12 13 *Høeg-Petersen, C. B., Intendant, tjg. i Krigsministeriet.
 13 57 *Bredahl, J. J. V. K., Oversergent i Artilleriet, Aarhus.

1894

4. Maj.

- 1 49 *Königsberg, I. E. A., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset, Amerika.
 2 38 *Pedersen, C. J., Bogholder ved Hærens Krudtværk, Frederiksværk.
 3 3 Søborg, C. F. Arlien, Assistent ved Københavns Belysningsvæsen.
 4 15 Broberg, J. P., død som Korporalselev ved Ingeniørregimentet.
 5 47 *Tidmand, K. L., Inspektør ved Carlsberg Bryggerierne.
 6 41 *Kjærby, K. V., Stabssergent i Fodfolket, Lærer ved Gymnastikskolen.
 7 29 *Jørgensen, J. V. J., Oversergent i Hærens tekniske Korps.
 8 21 *Gislinge, R. W., do. i Artilleriet, Aarhus.
 9 30 *Gehrs, T. J. A., do. i do.
 10 50 *Hansen, N. P., do. i do.
 11 53 *Møller, F. A., do. i Hærens tekniske Korps.
 12 37 *Petersen, H. H. A., do. i Artilleriet.
 13 52 *Andersen, M. V., Kommunalærer.
 14 44 Jensen, H. C. E., hjms. Underkorporal af Artilleriet.
 15 20 *Nielsen, P. A., Portør, Roskilde.
 16 11 *Bjarke, R., Tegner ved A/s Nielsen & Winther.
 23 *Norholt, G. J. A. C., Grosserer.
 48 *Müller, O. E., Kurvemager, Slagelse.
 46 *Frohme, N. K. V., Forvalter.

1895

2. Maj.

- 1 2 *Larsen, K. E., Oversergent i Ingeniørkorpset.
 2 22 *Carlsen, T., do. i do.
 3 17 *Olsen, O. C., Ingeniør.

- 4 36 *Gotfredsen, K. A., Cigarhandler, Fredensborg.
 5 6 Jensen, J. L., afsk. Sergent af Artilleriet.
 6 7 *Andersen, A. R., Oversergent i Forplejningskorpset, Aalborg.
 7 34 *Skram-Jensen, C. J., Intendant, til Raadighed ved Forplejningskorpset.
 8 4 *Daniel, H. (F. F. M.), Fuldmægtig og Ekspeditionssekretær i Statens Sygekasse-
 inspektorat.
 9 32 *Sevaldsen, V. E. M., Oversergent i Artilleriet.
 10 16 *Lundsted, V. J. E., Forretningsfører ved Sygekassen „Helse-Laget“.
 11 33 Skram-Jensen, H. P., Sergent i Artilleriet.
 12 1 *Madsen, A. B., Oversergent i do.
 13 27 *Bohse, O., Kommunalærer.
 14 5 *Ibsen, V. N., Sergent i Artilleriet.
 15 8 *Madsen, H. S., Forvalter ved H. E. Gosch & Co.s Tændstikfabrikker.
 16 39 *Dræby, O. F. N. (N. E. M.), Oversergent i Artilleriet, tjg. i Krigsministeriet.
 17 12 *Frederiksen, F. H., Forretningsfører ved Margarinefabrikken „Alfa“, Aarhus.
 18 19 *Evald, H. C., Kontrollør ved „Dansk Nattevagt“.

1896

2. Maj.

- 1 40 *Simonsen, N. J., Fabrikant, Frederiksberg.
 2 26 *Küster, W. A., Forretningsfører, do.
 3 9 *Hinge, J., Oversergent i Ingeniørkorpset.
 4 14 *Berg, C. V., do. i Hærens tekniske Korps.
 5 51 *Petersen, C. C., Kommunalærer.
 6 55 *Hjelmborg, J. J., Guide, Oversergent.
 7 42 Arentoft, K. K. A., Oversergent i Artilleriet.
 8 59 *Borre, S. A. V., do. i do.
 9 57 Jensen, J. J. A. A., fhv. Sergent i do.
 10 10 *Wiberg, A. E. (M. f. D. R.), Bestyrer af Frederiksberg Arbejdsanstalt.
 11 54 *Rasmussen, B. C., Assistent, Mønstringskontoret.
 12 25 *Christensen, C. F. E., Muremester, Frederiksberg.
 13 18 Grave, N. S., Veksellerer (druknet ^{17/9} 1909 under en Sejlturn).
 14 56 *Petersen, F., Oversergent i Artilleriet.
 15 28 *Hammer, K. F., afsk. Sergent af do.

1897

3. Maj.

- 1 23 *Jensen, A. O. C., Overbanemester, Herning.
 2 47 *Hartig, A. V. S., Sergent af Reserven i Ingeniørkorpset.
 3 35 *Harhorn, P. F. C., Vejassistent, Odense.
 4 44 *Madsen, V. E., Vejassistent.
 5 37 *Fosdal, N. K., Assistent under Frederiksberg Kommune.
 6 30 *Wiche, A. E., do. ved Sanitetsdepotet.
 7 20 *Jensen, J. M., Kommunalærer.
 8 29 Sieborg, C. K., Sergent i Artilleriet.
 9 15 *Pedersen, P. G. H., Oversergent i Ingeniørkorpset.
 10 3 *Danbo, J. M., Guide, Oversergent.
 11 52 *Hansen, N. P., Sekretær i Havnearbejdernes Forbund.
 12 49 *Jelsbo, V. J., Oversergent i Artilleriet, Ringsted.
 13 58 *Kruse, J. C., do. i do., Aarhus.

- 14 46 *Hasfeldt, M. H. J., Oversergent i Hærens tekniske Korps.
 15 53 Mortensen, N. C., afsk. Sergent af Artilleriet.
 16 45 *Petersen, H. P. L., Kelner.
 17 60 *Kongsted, O. V., Kommunalærer.
 18 21 *Ahlbo, G. J., Overassistent, Rudkjøbing.
 19 11 *Jørgensen, N. J., hjms. Underkorporal af Artilleriet.
 20 41 *Blümel, E. H. G., Kommunalærer.
 21 24 *Frohme, A. M., hjms. Underkorporal af Artilleriet.
 22 50 *Carlsen, S. C., Kelner.

1898

2. Maj.

- 1 1 *Berland, A. H. (F. M. i S.), Stabssergent i Fodfolket, tjg. i Krigsministeriet.
 2 27 *Helvard, J. M. H., Vejassistent, Frederiksberg.
 3 7 Borre, H. C. M., Opsynsmand paa Landbefæstningen.
 4 36 *Rasmussen, R. C., Sergent i Artilleriet.
 5 8 *Larsen, J. V., Filmsinstruktør, Berlin.
 6 6 *Johnsen, V. K. V., afsk. Sergent af Artilleriet.
 7 33 *Krøier, J., Guide, Oversergent.
 8 2 *Reiter, A. E. A. H., Sergent u. f. N. i Art., Gymnastik- og Fægtelærer.
 9 31 *Andresen, R. H., afsk. Sergent af do.
 10 5 *Hildorf, J. H., Guide, Oversergent.
 11 43 *Rasmussen, P. K. F., Sergent i Artilleriet.
 12 12 *Nielsen, L. P., afsk. do. af do.
 13 34 *Heide, J. R., Tegner, kgl. Korsanger.
 14 4 Sandberg, V., afsk. Sergent af Artilleriet.
 15 32 Jensen, R. L., Sergent i do.

1899

2. Maj.

- 1 28 *Østrup, L. C. (S. Sv. M.), Oversergent i Ingeniørkorpset.
 2 25 *Kaa, S. M., Assistent, Københavns Vandværk.
 3 13 *Deleuran, C. V., Premierløjtnant i Ingeniørkorpset.
 4 54 *Jørgensen, V. F., Jernbaneingeniør, Buenos Aires.
 5 9 *Saabye, H. K., Overassistent ved Københavns Telefonaktieselskab.
 6 10 *Kromann, R. C., Kommunalærer.
 7 22 *Christiansen, E. O. J., Guide, Oversergent.
 8 38 *Thygesen-Nim, M. J. R., Premierløjtnant i Fodfolket.
 9 26 *Andersen, A. H. C., Direktør, München.
 10 57 *Sørensen, E. S., Guide, Oversergent.
 11 42 Hansen, N. O., afsk. Sergent af Artilleriet.
 12 14 *Craner, R. H. A., Guide, Oversergent.
 13 17 *Rasmussen, C. P. L., Sergent i Artilleriet.
 14 59 *Christensen, C. M., Oversergent i do.
 15 40 *Billetoft, E. J., Guide, Sergent.

1900

2. Maj.

- 1 21 *Hammelev, J. H. A., Premierløjtnant i Fodfolket, Militærflyver.
 2 29 *Dan-Jensen, C. A., Repræsentant.

- 3 41 *Olsen, F. M., Kommunalærer.
 4 49 *Helvard, A. H., Afdelingschef, Siam Electricity Co., Bangkok.
 5 16 *Heman, C., Assistent under Frederiksberg Kommune.
 6 39 *Jensen, K. N. L., Tegner, Amerika.
 7 35 *Petersen, H., Kommunalærer.
 8 30 *Nielsen, C., Guide, Oversergent.
 9 20 *Nielsen, R. C. H., Oversergent i Artilleriet, Ringsted.
 10 19 *Jensen, T. A. A., Sergent i do.
 11 24 *Thomsen, K. K. H. M., Guide, Oversergent.
 12 48 *Nielsen, F. A. B., Sergent i Artilleriet, Aarhus.
 13 3 *Henriksen, J. J., Kontorist, Revisionsbanken.
 14 18 *Lund, T. H., Sergent i Artilleriet.
 15 46 *Christiansen, C. A., Oversergent i do.
 16 45 *Kempf, O. C., Sergent i do.
 17 51 *Lindstrøm, C. O. A., Sergent i do.
 18 11 Hansen, E. E., afsk. Korporal af do.
 19 44 *Bostrøm, A. F. E., Oversergent i Hærens tekniske Korps.

1901

2. Maj.

- 1 1 *Gottlieb, J. C., Kommunalærer.
 2 4 *Hedegaard, C. C., Premierløjtnant i Ingeniørkorpset.
 3 43 *Holm, H. H. L., Assistent ved Københavns Telefonaktieselskab.
 4 15 *Ludvigsen, O. T., Bankassistent, Translatør i Fransk.
 5 31 *Jensen, H. A., Assistent under Frederiksberg Kommune.
 6 2 *Ludvigsen, C. C. L., Sergent u. f. N. i Artilleriet, Fuldmægtig.
 7 32 *Liebst, A. F., do. do. i do. , Tegner.
 8 27 *Nielsen Guldbjerg, N. J., Oversergent i do., Holbæk.
 9 55 *Christensen, P. A., do. i do., tjg. i Krigsministeriet.
 10 5 *Bech, K. M. E., Sergent i do., Aarhus.
 11 53 *Jørgensen, K. E., Oversergent i do., Ringsted.
 12 6 *Tødten, C. H. L., Sergent i do.
 13 56 *Høyer, A. A., Sergent af Reserven i Artilleriet.
 14 37 *Jensen, C. V., do. af do. i do. , Kommunalærer.
 15 12 Hansen, A., Korporal i Artilleriet.
 16 8 Hansen, J. V., afsk. Sergent af do.
 17 50 *Nielsen, N. C., Sergent i do., Aarhus.

1902

2. Maj.

- 1 13 *Pedersen, H., Tegner ved Statstelegrafen.
 2 36 *Andersen, K. K., Kommunalærer.
 3 23 *Haamann, C. C., Oversergent i Ingeniørkorpset, Viborg.
 4 28 *Christensen, H. J. R., afsk. Sergent af do., Sydamerika.
 5 60 *Heide, J. L., Sergent af Reserven i Artilleriet, Kommunalærer.
 6 38 *Høybye, C. M., Sergent i Artilleriet.
 7 33 *Sørensen, K., afsk. Korporal af do., Amerika.
 8 47 *Rese, H. H., afsk. Sergent af do., Chicago.
 9 17 Sandberg, O., Sergent i do. (død 9/9 1908 efter et Vaadeskud).
 10 59 *Bertramsen, A. G., do. i do., Aarhus.

- 11 9 *Nim, J. K. E. J., Sergent i Artilleriet.
 12 26 *Hegelund, S. M., afsk. Korporal af do., Chicago.
 13 14 *Petersen, A., Guide, Sergent.
 14 25 *Jelsbo, C. V., Oversergent i Artilleriet.
 15 10 *Bruun, E. H. H., Løjtnant af Reserven i do.
 16 40 *Nielsen, V. A., Fabrikarbejder.
 17 22 *Møller, J. V., Handelsrejsende for Swift & Co., Chicago.
 18 42 *Andersen, E. O. V., Kommune lærer.

1903

2. Maj.

- 1 18 *Madsen, A. T. C. U., Sygehusinspektør, Nykjøbing F.
 2 45 *Pedersen, C. U., Kontorist.
 3 20 *Svendson, C. G. V., Assistent v. Lolland-Falsters Telefonselskab, Nykjøb. F.
 4 49 *Hansen, H. O., Sergent i Artilleriet, Toldopsynsmand.
 5 21 Jørgensen, L., Assistent ved „Dansk Nattevagt“ (drukn^o/₅ 1913 i Frihavnen).
 6 16 *Andersen, A. J. R., afsk. Sergent af Artilleriet, Amerika.
 7 7 *Buhl, W. L. J. K., Intendant, Næstved.
 8 48 *Larsen, V. J. G., Sergent i Artilleriet.
 9 3 *Olsen, C. P., do. i do.
 10 34 *Tjerring, O. V., do. i do.
 11 11 Nielsen, K. J. S. M., do. i do. (død ¹⁰/₃ 1908 efter et Vaadeskud).
 12 24 *Lind, L. A. V., do. i do., Holbæk.
 13 35 *Hansen, V. E. A., Assistent i Livsforsikringselskabet „Hafnia“.
 14 39 *Nielsen, H. C., Sergent i Artilleriet.
 15 46 *Jespersen, A. V., Oversergent i do., Ringsted.
 16 19 *Gersel, J. N., Guide, Oversergent.
 17 44 *Grundahl, P. J., Civilarbejder, Hærens Laboratorium.
 52 *Groes-Petersen, E., Sergent i Artilleriet, Holbæk. Tog paa Grund af Sygdom
 en særlig Afgangsprøve.
-
- 41 *Sørensen, E. J. (F. M. i S.), Sergent i Artilleriet.
 51 *Jensen, J. B. H., Assistent ved „Det forenede Dampskibsselskab“.

1904

2. Maj.

- 1 1 *Jagt, J. A., Premierløjtnant i Ingeniørkorpset.
 2 12 *Frederiksen, S. O. L., Sergent i do.
 3 5 *Haagensen, S. R., Premierløjtnant i Fodfolket, Fredericia.
 4 4 *Petersen, F. N., Forvalter ved „De forenede Pakkasefabrikker“.
 5 2 *Møller, K. A., Sergent i Ingeniørkorpset.
 6 15 *Ellman, F. A., do. i Artilleriet, tjg. i Generalstaben.
 7 31 *Christensen, P. M., do. i do., tjg. i do.
 8 30 *From, A. A. F., do. i do., Ringsted.
 9 8 *Eriksen, J. A., do. i do.
 10 32 *Larsen, S. M. K., do. i do., Holbæk.
 11 37 *Simonsen, M. C. E. H., do. i do., Aarhus..
 12 29 *Larsen, C. L. (M. f. D. R.), do. i Hærens tekniske Korps.
 13 55 *Svendson, A., Sergent u. f. N. i Artilleriet.
 14 58 Madsen, V. F. P. U., Korporal i do.

- 15 27 *Andersen, O. J., Sergent i Artilleriet.
 16 50 *Nielsen, F. L., do. i do., Holbæk.
 17 43 *Røhling, F. H., do. i do., tøj. i Generalstaben.
 18 53 *Røhling, J. H. C. L., afsk. do. af do., New York.
 19 56 *Lind, O. W. C., Sergent i do.
 20 6 *Pfeiffer, H. A. H., do. i do., Holbæk.

---

54 *Nielsen Guldbjerg, R. H., Skolelærer, Jylland.

1905

2. Maj.

- 1 9 *Thomsen, O. C., Premierløjtnant i Ingeniørkorpset.
 2 33 *Stagaard, J. P. T., do. i Artilleriet.
 3 60 *Cramer, E. J., afsk. Sergent af Ingeniørkorpset, Amerika.
 4 22 Lilholm, H. L., afsk. do. af Artilleriet.
 5 17 *Jøhncke, V. E. J. M., Sergent i Ingeniørkorpset.
 6 10 *Gyldenholt, H. D., do. i Artilleriet.
 7 14 *Christensen, P. V., Repræsentant.
 8 28 *Christensen, P. O., Kontorist.
 9 59 *Sveigaard, G. N., Sergent i Artilleriet, Aarhus.
 10 23 *Clausen, P. V. J. M., do. i do.
 11 25 *Simonsen, K. K., Skriver ved „Kjøbenhavns Sporveje“.
 12 51 *Sass, G., Sergent i Artilleriet.

-
- 41 *Nørring, B. E., Sergent i Fodfolket.
 42 *Ramsig, C. J. A., Løjtnant af Reserven i Artilleriet.
 47 *Hansen, A. C. A., Brandmand ved Kjøbenhavns Brandvæsen.
 40 *Thomsen, A. B., Sergent i Fodfolket.
 38 *Danholt, A., do. i Rytteriet, Næstved.
 13 *Abild, L. J. K., Assistent ved „Krak's Vejviser“.

1906

2. Maj.

- 1 3 *Erichsen, A. E. V., Premierløjtnant i Artilleriet, Holbæk.
 2 45 *Eriksen, C. M., Vejassistent, Skanderborg.
 3 52 *Pedersen, H. C., Premierløjtnant i Ingeniørkorpset.
 4 11 *Vogh, V. E. A., Sergent i Ingeniørkorpset.
 5 39 *Marthinsen, J. A., Vejassistent, Falster.
 6 21 Mortensen, O. C., fhv. Intendant, Udlandet.
 7 35 *Fischer, O. O., Sergent i Ingeniørkorpset.
 8 44 *Petersen, A. C. S., Sergent i Artilleriet, Holbæk.
 9 34 *Huper, H. C., Bogholder, Amerika.
 10 49 *Lundbye, A., Sergent i Artilleriet, Aarhus.
 11 38 *Jensen, J. P. E., do. i do., Ringsted.
 12 57 *Hansen, E., do. i do.
 13 19 *Arentoft, H. E. E., Korrespondent.
 14 18 *Pedersen, P., Sergent i Forplejningskorpset.
 15 24 Jørgensen, A. T. H., hjms. menig af Artilleriet.

---

16 *Kildentoft, J. W., Bogholder.

1907

2. Maj.

- 1 2 *Sørensen, P. G., Tegner ved „Kjøbenhavns Sporveje“.
 2 1 *Lensholm, L. P., Sergent i Ingeniørkorpset.
 3 30 Jensen, L. F., do. i do.
 4 4 *Holland-Møller, S. V., Landinspektør.
 5 37 *Martinsen, M. L., Sergent i Ingeniørkorpset.
 6 12 *Lippert, J. A. C. E., do. i do.
 7 6 *Larsen, F. H., Premierløjtnant i Artilleriet.
 8 15 *Braüner, K. E. M., Sergent i Ingeniørkorpset.
 9 29 *Hansen, A. T., Guide, Sergent.
 10 31 *Bøge, F. A., Underforvalter, Magasin du Nord.
 11 41 Bjørnstad, E. E., afsk. Korporal af Artilleriet.
 12 43 *Andersen, H. T. S., Sergent i Hærens tekniske Korps.
 13 58 *Arnholm, N. A., do. i Artilleriet.
 14 32 *Schenstrøm, G. A., do. i do., Elev i Officerskolens n. æ. Klasse.
 15 53 *Jensen, T., afsk. do. af do., Amerika.
 16 46 *Bøge, K. A., Underforvalter paa Nobel's Cigarfabrik.
 17 47 *Højgaard, P. K. R., tjg. i den hollandske Territorialhær, Java.
 18 50 *Hansen, M. T., Sergent i Artilleriet.
 19 36 *Boese, O. R., do. i do.

1908

2. Maj.

- 1 13 *Nielsen, S. B., Premierløjtnant i Artilleriet, Holbæk.
 2 7 *Badsted, A. L. L., Sergent i Ingeniørkorpset.
 3 10 *Fürst, V. F. E. V., do. i do.
 4 25 *Førslev, C. C. J., Premierløjtnant i Artilleriet.
 5 14 *Christiansen, C. H., Sergent i Ingeniørkorpset.
 6 9 *Nielsen, T. L., Vejassistent, Gentofte.
 7 51 *Bohn, V. L. K., Premierløjtnant i Artilleriet.
 8 56 *Johnsen, E. J., Sergent i do.
 9 26 *Petersen, O. E., do. i do., Aarhus.
 10 17 *Højman, H., Kontorassistent, Odense.
 11 33 *Hansen, A. J. P., Repræsentant, Udlandet.
 12 40 *Juil, A. K. P., Sergent i Artilleriet, Aarhus.
 13 42 *Nielsen, A. J., Styrmand.
 14 60 *Schov, S. C. W., Sergent i Artilleriet.
 15 48 Kjærulff, A. B., do. i do.

1909

1. Maj.

- 1 20 *Jensen, J. H. G., Sergent i Ingeniørkorpset.
 2 8 *Pedersen, H. F., Sekondløjtnant i do.
 3 19 *Hansen, M. H. P., Sergent i do.
 4 11 *Steffin, H. T., do. i do.
 5 27 *Hansen, C. L., do. i do.
 6 3 *Henriksen, S. A. J., Korporal ved Ingeniørregimentet.
 7 39 *Melander, E. M. D., Sergent i Artilleriet, Forfatter, Ringsted.
 8 23 *Reinert, R. C. E., do. i do., do.

- 9 59 *Tamboe, H. A., Reserveintendant, Viborg.
 10 18 *Hansen, K. P. M., Sergent i Artilleriet.
 11 54 *Palby, O. M., do. i do.
 12 21 *Nielsen, V. A., Premierløjtnant i do., Holbæk.
 13 44 *Bratten, H. A. E. J., hjms. Korporal af do., Amerika.
 14 35 *Borre, A. E., Sergent i do.
 15 38 *Hansen, A. L., do. i do., Holbæk.
 16 49 *Nielsen, R., Ingeniørassistent.
 17 24 *Christiansen, C., Sergent i Artilleriet.
 18 45 *Hansen, H. W. S., Reserveintendant.
 19 55 *Sørensen, A. K., Sergent i Artilleriet.

---

52 *Kruhøffer, S. K., Kommunalærer.

1910

2. Maj.

- 1 6 *Fürst, E. V. N. E., Sergent i Ingeniørkorpset.
 2 22 *Hiul, O. E. S., do. i do.
 3 47 *Larsen, K. K., do. i Artilleriet.
 4 28 *Isbrandtsen, J. C., Kontorist.
 5 29 *Petersen, B. A., Sergent i Artilleriet, tjg. i Generalstaben.
 6 2 *Nielsen, K. L., do. i Ingeniørkorpset.
 7 12 *Hindsbøl, P. N., do. i do.
 8 30 *Biufstrøm, H. R., do. i Forplejningskorpset, Næstved.
 9 16 *Olsen, S., do. i Artilleriet.
 10 53 *Simonsen, F. A., Tegner ved „Kjøbenhavns Sporveje“.
 11 31 *Bønnelycke, H. A. S., Sergent i Artilleriet.
 12 15 *Jordan, O. G., do. i do.
 13 5 *Brandrup, C. V. N., Telegrafist, Amerika.
 14 4 *Ballisager, H. C. C. P., Kontorist.
 15 36 *Ludvigsen, K. S., Skriver ved „Kjøbenhavns Sporveje“.
 16 41 *Duvier, O. M., Kontorist ved „Nordsjællands Sporvejsselskab“.
 17 58 *Henriksen, A. J., Sergent i Forplejningskorpset.
 18 37 *Hougaard, N. M., do. i Artilleriet.
 19 1 *Rasmussen, O., Kontorist.
 20 43 *Mogensen, A. H. K., hjms. menig af Artilleriet.

---

50 *Jansen, H. L. F., Manufakturhandler, Odense.

1911

1. Maj.

- 1 9 *Erichsen, C. O. G., Korporal ved Ingeniørregimentet, Elev i Offsk. n. æ. Kl.
 2 7 *Olsen, H. C., Sergent i Ingeniørkorpset.
 3 34 *Rasmussen, E. C. H., do. i do.
 4 17 *Jørgensen, K., do. i Forplejningskorpset.
 5 48 *Pedersen, L. H. O., do. i Ingeniørkorpset.
 6 10 *Pedersen, A. H. I. E., do. i do.
 7 26 *Andersen, A. M., do. i do.
 8 51 *Bræmer, E. O. G., do. i Artilleriet.

- 9 33 *Henriksen, K., Sergent i Artilleriet, Remontedepotet, Kolding.
 10 13 Øder, S. A. A., Korporal i do.
 11 32 *Ramlev, R. A. H., Sergent i do.
 12 46 *Hansen, V. G., do. i do., Flyver.
 13 25 *Rasmussen, M., do. i do.
 14 60 *Sarder, C., do. i do.
 15 52 *Schwanenflügel, L., do. i do., Ringsted
 16 14 *Franck, K. M., Kontorist.
 17 42 *Adamsen, E. A., Sergent i Artilleriet.
 18 40 *Hansen, A. R. (M. f. D. R.), do. i do.
 19 57 *Germansen, S. A., do. i do.
-
- 56 *Sørensen, K., Assistent i Østasiatisk Kompagni

1912

16. Januar.

- 1 11 *Johansen, J. G., Sergent i Artilleriet.
 2 18 *Kristensen, M., do. i do.
 3 38 *Prebensen, E. M. S., do. i do., Elev i Offsk. yngste Kl.
 4 8 *Kjær, C. A., do. i do., do. i do. do.
 5 23 *Hansen, A., do. i do., Holbæk.
 6 24 *Nielsen, A. L., do. i do., Ringsted.
 7 44 *Pedersen, H. T. S., do. i do., do.
 8 39 *Sørensen, C. C., do. i do.
 9 3 *Poulsen, P. I. W., do. i do., Aarhus.
 10 54 *Bjergsø, K. A., do. i do.
 11 45 *Mømme, K. H., do. i do., Aarhus.
 12 59 *Rasmussen, S. A. H., do. i do.
 13 35 *Petersen, S. C. C., do. i Forplejningskorpset, Viborg.
 14 49 *Holte, J. E. H., do. i Artilleriet.
 15 55 *Pedersen, A. M. V., Assistent.
 16 21 *Gulmann, S. E. G. S., Sergent i Artilleriet.
 17 27 *Borre, S. A., do. i do.
 18 20 *Wissenberg, K. E. V., Telefonarb. ved Jydsk Telefonselsk., Aarhus.
-

ANDRE, DER HAR GENNEMGAAET SKOLEN

I Aarenes Løb har dog flere end de forannævnte frekventeret Skolen i kortere eller længere Tid for at nyde godt af den Undervisning, der blev given der, eller for under Skolens Ledelse at uddannes efter særlige Programmer, men i Almindelighed fulgtes dog ved disses Uddannelse Skolens almindelige Uddannelsesprogram.

Saaledes kommanderedes Sergent *C. E. Friis* ved de vestindiske Tropper til at indtræde som Elev paa Skolen, ved hvilken han i Tiden $18\frac{1}{12}$ 1831— $5\frac{1}{11}$ 1832 deltog i Undervisningen.

Fra 1850 var den teoretiske Undervisning af Underofficersaspiranterne til Artilleriets Krigsreserve en Tid knyttet til Skolen, men særlig blev det dog Bornholms Milice, som den dengang kaldtes, der søgte at faa sine Artilleriofficerer uddannede her.

Af disse sidste skal nævnes:

<i>H. H. Siemsen</i>	1829—1831.
<i>H. Marcher</i>	— $20\frac{8}{8}$ 1833.
<i>J. Koefoed</i>	1834—
<i>H. E. S. Koefoed</i>	1836—1838.
<i>P. M. Westh</i>	$6\frac{1}{1}$ 1841—1844.
<i>P. R. Dam</i>	$19\frac{1}{1}$ 1843— $28\frac{8}{8}$ 1845.
<i>P. Thorn</i>	$19\frac{1}{1}$ 1843— $30\frac{4}{4}$ 1844.
<i>G. L. E. B. Grønbeck</i>	$1\frac{1}{6}$ 1844— $29\frac{8}{8}$ 1846.
<i>J. A. P. Ancher</i>	$30\frac{9}{9}$ 1854— $29\frac{8}{8}$ 1857.
<i>H. A. Koefoed</i>	$30\frac{9}{9}$ 1854— $29\frac{8}{8}$ 1857.
<i>W. M. Davitzen</i>	$1\frac{1}{6}$ 1859— $1\frac{5}{5}$ 1861.

Den disse Bornholmere tildelte Undervisning maa sikkert have været tilfredsstillende, thi de naaede næsten alle betydelige Stillinger inden for Milicens Rammer, og den dem bibragte Lyst til deres Gerning gav sig for fleres Vedkommende i Ufredsaarene saa tydeligt til Kende, at ikke mange ydede en betydeligere og værdifuldere Indsats end netop de af dem, der som Officerer forrettede Tjeneste ved den aktive Armé under Felttogene.

Trykfejl:

S. 20, L. 15 f. o. „6“ rettes til: „10“.

LIVET PAA SKOLEN

AF VEJASSISTENT H. HELVARD

ELEVSKOLEN med sine omtrent hundrede Aar havde i vistnok højere Grad end de fleste Institutioner sin Tradition, en Tradition der er skabt i dens første Periode og fortsat gennem Aarene, og saa stærkt satte den sit Præg paa det daglige Liv, at en Skildring af Livet paa Skolen i Grundtrækkene vil være temmelig ens, hvad enten det gælder den ældre eller den nyere Tid, ja, selv mange Smaatræk af det daglige Liv paa Skolen i den ældre Tid vil man takket være Overleveringen fra Klasse til Klasse genfinde næsten uforandrede i de senere Aar.

Den efterfølgende Skildring af Livet paa Skolen i den ældre Tid er en ordret Gengivelse af Afsnittet „Livet paa Skolen“, skrevet af C. C. *Kjølhede* og *Magnus Strøm* i „Festskrift i Anledning af Elevskolens 75 Aars Jubilæum den 1. Februar 1891“.

LIVET PAA SKOLEN I DEN ÆLDRE TID

„Der er talt meget om Elevernes strænge Behandling paa Skolen i ældre Tid, og de enkelte Kjendsgjerninger, som de Ældre derom have meddelt, have upaatvivleligt bibragt de Yngre en Forestilling om Livet paa Skolen i den Tid, som er ikke lidet forskjellig fra Virkeligheden, og som let fører til en mindre retfærdig Bedømmelse af de daværende Forhold og Personer. Det maa ikke glemmes, at Principerne for Opdragelsen i det Hele taget var en hel Del strængere hos vore nærmeste Forfædre end nu; de toge Bibelsproget: Hvo som elsker sit Barn, han tugter det tidligen — eller Reglen: bøi Grenen, medens den er ung — mere bogstavelig, end man nu er tilbøielig til, og de troede at svigte en Pligt mod dem selv og mod Ungdommen ved at fare med Lempe i denne Sag, eller med andre Ord: man kan ikke maale Datidens Forhold med Nutidens Alen. „Det er nok muligt“, sagde en af Skolens gamle Lærere, som adspurgtes i denne Sag, „at Stokken blev brugt vel meget i den Tid, men der var ogsaa mange slemme Krabater imellem; Friis var en stræng Mand, men han havde ogsaa sine gode

Sider; han læste saaledes privat med mig og med flere Andre, før vi bleve Underofficerer, og der var hver Søndag nogle af Eleverne, der spiste ved hans Bord, for Manden var gift og havde en stor Familie; senere blev han jo svagelig; — og, adspurgt ang. Maden og Forpleiningen i det Hele, yttrede samme Mand: „Ja, hvad skal man sige? Det hele var naturligvis tarveligt, og man skulde vel næppe blive fed deraf; som Lærer ved Skolen fik jeg samme Forpleining som Eleverne, og Maden var ikke daarligere, end at jeg daglig spiste den, uagtet jeg var godt vant hjemmefra og hver Dag kunde have spist ved mine Forældres Bord“. Man vilde tage storlig feil, hvis man troede, at Eleverne gik og hang med Hovedet; der var Liv og Lyst iblandt dem, for Ungdommens Natur lader sig ikke kue, om den end styres med stramme Tøiler. — Høiselig Kong Frederik den Sjette interesserede sig meget for Skolen, som han altid kaldte „Friis's Skole“, ligesom Eleverne „Friis's Elever“, og i den første Tid overværede han flere Gange Afgangsexamen nede paa Laboratoriet; han vilde ogsaa engang se Eleverne svømme, da han havde hørt dem omtale som „rene Vandhunde“; en Præsentation blev arrangeret inde paa Gammelholm, og Kongen morede sig kosteligt over Alt, hvad han saa, og det skal ogsaa have været noget i sit Slags Overordentligt, som blev præsteret; blandt Andet blev der anstillet en Exercits i Vandet, ved hvilken Eleverne havde hvide Lærredsbuxer og røde Munderinger paa og bare Trægeværer. Kongen lo, saa det klukkede i ham, og han skjænkede en Pengesum til et Extramaaltid for Eleverne; ogsaa ved den aarlige Revue paa Fælleden dvælede han med synligt Velbehag ved „de smaa Artillerister“, som stode paa høire Fløi af den hele Linie og vare de Første, der præsteredes. — I de første Aaringer af Tyverne kjendte man ogsaa til Skovture, idet der blev leveret de fornødne Felt-Ekvipagevogne fra Arsenalet med tilhørende BESPÆNDING fra Artilleristalden, og saaledes rumlede man ud i det Grønne, Enhver medførende sin Proviant; der var ogsaa en Periode, i hvilken man saa sig istand til at uddele Comedie-Billetter til det Kongl. Theater visse Aftener om Ugen som Belønning og Opmuntring for de flittigste Elever. Capt. Friis yndede Musik og Sang, og det var ikke saa sjældent, at Eleverne samlede om Aftenen paa Laboratoriepladsen og droge syngende forbi hans Vinduer; han lukkede da gjerne et Vindue op og hørte paa Sangen. Man var naturligvis ogsaa snild nok til at benytte sig af hans svage Side, naar man en Sommer-Eftermiddag ønskede at faa Lov til at gaa ud og more sig paa Amagerfælled, og en simpel Deputation ikke var bleven bønført; thi da samlede man sig ogsaa til Sang og gav ham hans Yndlingsvise: „Du ærlig hvile skal i Graven“ o. s. v.; det endte da gjerne med, at man fik sin Villie, og at han sagde til Klyngen:

„Naa, ja ja da, gaa saa op og sig til Fyrv. Gautesen, at I maa gaa derud“. Derude bestod Morskaben i, at man delte sig i to Partier, hvoraf det ene gjemte sig bag et Gjerde, i den nærmeste Remisse, bag Galgebakken o. s. v. og skulde opsøges af det andet, eller ogsaa i, at der leveredes Batailler mellem de to Partier. — Den daglige Tjenstturnus paa Skolen har vel varieret endel i Tidernes Løb, men det Efterfølgende vil dog vistnok passe paa en lang Periode. I den første Tid antydedes de forskjellige Afsnit af denne Turnus ved Ringning paa en Klokke; man vidste saa, hvad det betød; skete Ringningen udenfor de bestemte Tider, saa blev det ved Raab tilføjet, hvad der var paa-færde; senere forsvandt Klokken, og den dagl. Tjenstgang betegnedes ved Raab alene. Om Sommeren maatte man op Kl. 5^{1/2} eller før, og nu begyndte en travl Virksomhed; man skulde pudse Sabel og Gehæng og Messingkanten paa Hueskyggen, Munderingen skulde bankes og børstes nede i Gaarden (om Vinteren tillige de Klædesbuxer) Knapperne pudses, Støvlerne børstes, Sengene redes, man skulde vaske sig ved Posten eller ialfald i en Spand Vand nede i Gaarden, og Kammeret skulde feies og gøres istand; man skulde ogsaa nyde en „Rapport med Smør“ (∅: en Rundtenom) og drikke Øl for ikke at være fastende, og Alt, baade Personen og Kammeret, skulde være i complet Orden til Kl. 6^{1/2}, da Exercitsparaden stilledes nede paa Pladsen, hvor man nu blev „set efter i Sømmene“ af vedkommende Officer. Nu exerceredes der til Kl. 8, og Kl. 8^{1/2}, sædvanlig efter Nydelsen af en anden „Rapport“, begyndte Classeundervisningen og varede til Kl. 10^{1/2}; derefter et Kvarters Frihed, hvorefter man atter sad paa Skolebænken til 12^{1/4}. Et Kvarter efter stilledes til Gymnastik ell. Svømning, og i første Tilfælde var der i Kvarteret foregaaet en Omklædning i Ravndugs Trøje og Benklæder. Kl. 1^{1/2} kom man fra Gymnastik ell. Svømning, i begge Tilfælde med en glubende Appetit. Saasnart det hed: „Træd af!“ styrtede Sværmen ind i Mellemgangen, hvor Marketenderiet var, og hentede under en frygtelig Trængsel i den smalle Gang sin Portion Mad i Tinskaal og Tintallerken. I den første Tid foregik Spisningen i en egen dertil bestemt Stue, senere faldt denne bort, og Spisningen fandt Sted paa Kamrene. Efter Middagsmaaltidet vaskedes de hvide Buxer til næste Dag, hvilket skete paa en Bænk med en Børste, og hængtes til Tørring, man læste over, saa meget man kunde, paa Lectierne om Eftermiddagen, og Kl. 2^{3/4} var der Eftermiddagsparade, hvor man atter skulde være ren og ordentlig. Kl. 3 sad man igjen paa Skolebænken til Kl. 6; derefter en halv Times Pusterum, hvori man spiste til Aften og drak Øl til, og Kl. 6^{1/2} samledes Alle i 1ste og 2den Classes Læsestuer, enten til Repetition (Forberedelse til næste Dag) eller til Syning, eller ogsaa drog man ud til Skolens Have. Mellem

8 og 9 var man fri, og denne Tid benyttedes til Pudsning til næste Dag, til at rulle de vaskede Buxer, som man, hvis de endnu vare vaade eller klamme, tørrede ved at ligge paa dem om Natten med Lagenet imellem sig og dem. Kl. 9 mødte Alle „til Bøn“, som bestod i, at En af ældste Classe oplæste af en Bønnebog den til Dagen svarende gudelige Betragtning, som efterfulgtes af „Fadervor“, fremsagt af En af yngste Classe, alt efter Tour; men havde man været i Haven, afholdtes Bønnen Kl. 10 eller senere eller faldt undertiden rent bort, og snart efter hvilede Alle i Søvnens Arme, for at hente nye Kræfter til samme Gjerning næste Dag. Om Vinteren var Dagens Anvendelse i det Væsenlige den samme, men man var ikke saa tidlig paafærdé om Morgen, Exercitsen faldt bort i den koldeste Tid, og Morgenparaden stilledes i 1ste og 2den Classe; om Svømning og Haveture var der selvfølgelig ikke Tale. — Eleverne laa paa fire store Kamre i Barakernes øverste Etage, i begge Længer tilhøre for Mellemgangen, og nedenunder Kamrene vare Læsestuerne, 3die og 4de Classes ud til Pladsen, 1ste og 2den Classes ud til Canalen; man havde gifte Familier til Naboer paa alle Sider, og der var naturligvis en idelig Passage fra Kamrene til Classerne og omvendt. Skorstenene til de Giftes Leiligheder vare aabne og vendte ud til Gangen, som maatte passeres, saa Ens Lugtenerver ofte pirredes paa en høist intensiv Maade fra disse gastronomiske Værksteder; intet Under derfor, om det skulde forholde sig, som Nogle paastaa, at der nemlig af og til i et ubevogtet Øieblik forsvandt en Fricadelle, et Stykke Aal, en Pandekage o. s. v., uden at just Katten altid var den Skyldige. De Elever, hvis Forældre boede paa Laboratoriet, havde naturligvis altid deri et Tilstød, som de Andre maatte savne. Penge til fri Raadighed havde man i Reglen aldrig; vel blev der En tilgodeskrevet en vis Betaling for de Klædningsstykker, man syede, saavel som 4 eller til sine Tider 8 Sk. i Maanedspenge, hvorved der, naar man ikke havde trukket for stærkt paa dem til Smaafornødenheder, kunde opstaa et beskedent Overskud ved Afgangen fra Skolen; men der var ogsaa flere Maader, hvorpaa man kunde komme i Decadence, saasom, naar man ikke fortjente noget ved Syning, naar man skulde erstatte en eller anden bortkastet Gjenstand, naar man sled mere af Undermunderingsrekvisiter, end der tilstodes, og endelig naar man slog Ruder itu, i hvilket sidste Fald man altid tillige maatte lægge Ryg til. Der var under en saadan Situation ingen anden Maade at dække Underbalancen paa, end ved af og til at lade Debitor miste Smør for en Uge ad Gangen. Ved at gaa Tiggengang hos de Andre fik Vedkommende dog næsten altid sin Kande fuld, skjøndt Smørrationen for en Uge var saa ringe, at den i Reglen slap op Torsdag Aften, og først Lørdag Aften fik man ny Forsyning for

den kommende Uge; kun ganske enkelte heldige Udøvere af Tyndsmøringens Theori fik Fredagen med. Paalæg paa Brødet kjendte man i Reglen ikke, og først fra 1834 eller 1835 blev Øllet om Morgen leveret kogt om Vinteren, dog uden Sukker; — al Rengjøring af Localer, Gange og Trapper skete ved Eleverne selv.

Hvert Aar paa Kongens og Dronningens Fødselsdage var der Festmaaltid med de constante Retter: Riisgrød, Steg, Vin og Kage; det Hele gik meget høitideligt til, og baade Corpschefen og Brigadecommandeuren indfandt sig med deres Stabe og forbleve tilstede under en Del af Maaltidet, ialfald indtil Chefen havde udbragt Majestætens Skaal. Om Eftermiddagen havde Eleverne Frihed til at spadserere og medførte da som oftest Kagestykket, eller en Del deraf, indsvøbt i Papir eller i Lommetørklædet, i den ene Skjodelomme eller i — Chacoten. — Ogsaa til enkelte andre Tider kunde der falde et lignende Maaltid af, naar Kongen havde skjænket en Sum i dette Øiemed som Belønning for Præsentationen i Gymnastik eller Svømning. Disse Præsentationer fandt aarlig Sted for Directeuren i Gymnastiken, „Oberst og Professor“ Nachtegall; han mødte i Studentercorpsets Uniform og var altid i et Perlehumeur ved denne Leilighed. Bagefter haranguerede han Eleverne i et glødende Foredrag, hvori han hævdede dem til Skyerne, og som han altid endte med, at „det skulde være ham en kjær Pligt at indmelde det for Hans Majestæt paa sin allerunderdanigste Rapport“. Havde han vidst, hvad Eleverne forstode ved dette sidste Ord, havde han neppe benyttet det; iøvrigt holdt Manden, hvad han lovede, og han har overhovedet megen Fortjeneste af Gymnastikens Indførelse og Udbredelse her i Landet. — Ved Afgangsexamen i Capitain Fuhrmann's Tid var det især Fodexercitsen, hvori Eleverne excellerede, og heri vilde han netop vise, til hvilken Fuldkommenhed han kunde bringe dem; allerede en Maanedstid før Examen tog han dem i egen Person under Behandling hver Dag, stundom to Gange om Dagen, og vedblev dermed, indtil det Hele gik, som om det var smurt, og det var det da ogsaa, thi man blev rigelig regaleret med „Ryg- og Læggesuppe“, og den, der har været under Indvirkningen af hans electricke Batterier ved denne Leilighed, vil neppe saa snart have glemt det. Paa Præsentationsdagen flokkedes Officererne for at se „Fuhrmann med sine Elever“, og det var da ogsaa en Exercits, som kunde sige Sparto til Alt, hvad man saa andetsteds; de vanskeligste Evolutioner, som man troede kun existerede paa Papiret, saa man her lyslevende, udførte med en Præcision i de mindste Enkeltheder, der fik det Hele til at se ud som et sindrigt, automatisk Kunstværk, og naar Chefen, Oberst Lützwow, den lille, hvidhaarede Mand, klappede Capitain Fuhrmann paa Skulderen og i djærve, kraftige Udtryk udtalte sin Roes over ham

og Eleverne, følte man sig som nogle Pokkers Karle. — Det havde faaet Hævd, at 3die Classes Elever sagde „De“ til dem af 1ste, og da der blev en 4de Classe, blev der et lignende Forhold mellem denne og de to ældste Classer, uden at dette dog havde nogen høiere Anerkjendelse at støtte sig til, ligesaa lidt som det Herredømme, de Ældre udøvede over de Yngre og som vel ikke altid blev ført med let Haand, — Tourene til Skolens Have, hvor enhver Elev havde sit eget lille Stykke Jord, skaffede en Slags Recreation og en yndet Afvexling i de vante Beskjæftigelser, og det vakte næsten altid Glæde, naar man hørte Raabet: „Paa Amager!“, medmindre det lød om Søndag Morgen, hvilket meget ofte var Tilfældet. Man forsynede sig med den fornødne Proviant og med et Par Bøger for at læse over derude til næste Dag, hvis der blev Tid dertil, og afsted gik det. Dengang gik Veien derud ikke gennem Enveloppen, som var aflukket, og sjældent tværs over Fælleden, men man svingede strax tilhøire, naar man fra Amagerbro kom indenfor Barrieren, og fulgte en Vei eller Sti („Damveien“), som dengang snoede sig langs med den ydre Grav foran Enveloppen hen til Dæmningen mellem denne og faste Batteri. Havde man klaret dette sidste Punkt, uden at skulle derind for at laane Hjulbøre til Forstærkning af Havens dito, og havde man naaet Haven, uden at det hed „Træd an!“, saa kunde man nogenlunde gjøre Regning paa at faa Lov til at sysle med sit eget; i modsat Fald var der et eller andet Hovarbejde, og det smagte naturligvis ikke. De Sange, som dengang lød fra den rødtrøiede Skare af vordende Stridsmænd, naar de droge hjem fra Haven eller sadde paa Skræderbordet, vare: „Hurra! Ud til Strid og Kamp!“, „Du smiler som Barnet i Vuggen“, „Herlig en Sommernat“, „Med Foden paa Nakken“, „Jeg er Soldat“, „Skaal for Enhver, som har den røde Kjole paa!“ o. m. fl. Den sidste er egentlig en Drikkesang, som man ser, men den lød ogsaa godt med tør Mund og Udsigt til en Vandpost i Baggrunden. Men man kan ikke godt tale om Haven uden at tale om Ham, hvis Liv og Lyst, hvis største Glæde det var at færdes derude mellem sine Blomster og sine Elever, om Ham, Capitain Carl Christian Wolfgang v. Fuhrmann, hvis Navn er saa nøie knyttet til Skolen gennem den lange Tid, hvori han var dels Lærer ved, dels Forstander for den, ja hvem det upaatvivlelig i væsenlig Grad skyldes, dels at Skolen fremtraadte som fast normeret i Arme-Planen af 1842, dels at en høiere Underofficersclasse ved Artilleriet (Overfyrværkerne) skabtes ved samme Plan, idet nemlig denne Plan baseredes paa Resultatet af den i Odense i 1840 sammentraadte store Milit.-Commissions Arbejder, i hvilke Capt. Fuhrmann som Medlem havde taget en vistnok virksom Andel. Hvem der vilde se ham rigtig glad og lykkelig, maatte se ham her i Haven. Snart var det Roserne, snart Nellikerne,

snart Georginerne, han kastede sig over, og som han ligesom Alt, hvad han kastede sig over, bragte til en saadan Fuldkommenhed, at alle Byens Blomsterelskere misundte ham som en af Floras mest begunstigede Tilbedere. Han gav Eleverne nok at bestille, saa de ofte vrimlede inde i hans Have ved de forskjellige Arbeider, men den mulige Trevenhed hos dem forsvandt snart ligeoverfor hans uudtømmelige, gnistrende Humor og Lune, der rev Alt med sig. Han havde et aparte Navn næsten til hver enkelt Elev, og Alle tilhobe var man hans „Lærker“ eller „Feltkameler“; men var der Noget iveien, saa blev man til en „skadelig Lærke“ og andet Mere, Alt dog med Bibehold af det Joviale. Faa eller Ingen kunde have omgaaedes Eleverne, som han gjorde det, uden at give sig en eneste Blottelse, der indbød til at tage sig Friheder; jo kom der! Nei, det var ikke Meningen. Han taalte, at man smilte til, hvad han sagde, og gottede sig hemmelig over Ens krampagtige Anstrængelser for at holde Latteren tilbage; men det bekom En saare ilde, naar disse Anstrængelser ikke lykkedes, og det var godt sluppet, naar det blev ved Yttringer som: „Hvad behager! Nøs en af Feltkamelerne?“ eller: „Fik den skadelige Lærke et Tilfælde?“ Iøvrigt var det ved saadanne Leiligheder en hel Nydelse at være i hans Nærhed, thi snart lød en herlig Arie af en eller anden classisk Opera, snart en af Bellmans overgivne Epistler, som dengang næsten vare Nyheder her, og som, foredragne med hans uddannede, bløde og dog mandige Stemme, vilde have tilfredsstillet mere kræsne Øren end her fandtes; eller man opvartedes med en Fløitesolo af fuldendt Skjønhed, uden at man saa Noget til Fløiten. Han var noget over Middelhøide, ikke just sværlemmet, men corpulent, uden dog at være videre generet deraf, havde regelmæssige, noget fyldige Ansigtstræk, graalige, spillende Øine, fortræffelig Holdning, rask, hurtig Gang, noget Elegant i sine Bevægelser, og hans hele Optræden røbede Kraft og Sikkerhed. I sin første Tid som Lærer læste han privat med flere af Eleverne, som han havde vundet Godhed for; dem af disse, hos hvem han fandt gode Evner, vilde han gjerne bringe videre frem, dem, hos hvem dette ikke var Tilfældet, vilde han gjerne hjælpe paa, for at de kunde følge med, og han var saa ivrig heri, at han ofte sad oppe om Aftenen og læste med dem i Classen. Han hævdede altid Lærernes Autoritet og irettesatte dem aldrig i Elevernes Paahør; men i Enrum med Vedkommende rettede han i saa Fald nogle faa alvorlige Ord til dem, og det var saa langt fra at man følte sig stødt over det fortrolige „Du“, han da ofte benyttede, at han netop derved udrettede Mere, end om han havde taget Sagen anderledes. Sparlagensprædikener kom der aldrig fra ham, og Pedanteri var der ikke Spor af hos ham; Alt skulde være rask, kort og bestemt. Paa lignende Maade kunde han forholde sig, naar

han havde maattet straffe nogen af de Elever, han særlig yndede, som „vare i Kridthuset hos ham“, som det hed; disse skaanede han ikke i mindste Maade, og naar nogen af Lærerne havde meldt En af dem for en eller anden Forseelse eller Uorden, kunde man være aldeles sikker paa at se Synderen afstraffet, som om denne havde været en hvilkenksomhelst Anden; men der er naturligvis ingen Tvivl om, at det gjorde ham (F.) personlig ondt, kun maatte Ingen officielt mærke det. Havde han ladet en Uskyldig straffe, hvilket dog sjældent hændtes, og han enten selv erkjendte dette eller fik Kundskab derom, maatte den Forurettede dog ikke vente nogen eclatant, offentlig Opreisning; men ved en Leilighed under fire Øine med den Vedkommende — og en saadan Leilighed kunde han undertiden paa en indirecte, tilsyneladende tilfældig Maade selv søge — kunde han ved forblommet Tale mere eller mindre lade det skimte igjennem, at han erkjendte at have feilet; videre troede han ikke at kunne gaa, og det kunde han vel egentlig heller ikke; til andre Tider lod han det bero ved et stiltiende Fradrag ved næste „Likvidation“. Ved Paraderne og ved Exercitsen var han ikke at spøge med, og naar han hos Eleverne mødte eller troede at møde Trods eller Usandhed, og Vedkommende ikke vilde gaa til Bekjendelse, kunde han lade sig rive hen og gaa for vidt i Strænghed; men det er heller ikke Meningen her at fremstille ham feilfri som Menneske; Feil havde han visselig som alle Andre; her vare de imidlertid parrede med saamange herlige Aandens Gaver og Talenter, med saamegen Dygtighed, Arbeidslyst, Ordenssands og Uegennyttighed og med et saa uforligneligt Greb paa at tage Eleverne paa en Maade, der, idet den banlyste al Klynkevernhed og Alt, hvad der lugtede af „Moders Dragkisteskuffe“, maatte afføde en vis Raskhed og Freidighed hos dem — at Ingen, der har kjendt ham nøiere (og Ingen kjendte ham nøiere end hans egne Elever), vil være i Tvivl om, til hvilken Side Vægtskaalen kommer til at helde, eller mene Andet, end at han for sin Tid var den rette Mand paa den rette Hylde. Hans Strænghed eller Haardhed, om man vil, var kun en ydre Skal, der iøvrigt med Tiden blev blødere, og som gjemte en god, sund Kjerne, der havde hentet sin Næring fra en ædel Jordbund. Ved en brat Død bortkaldtes han den 18. Jan. 1841, endnu ikke fyldt 45 Aar, og hædredes med et usædvanlig talrigt Lignelse og med et Kors paa sin Grav, reist „AF HANS TAKNEMLIGE ELEVER“. — — —

De hidtil fulgte Principer baade for Undervisningens, Forpleiningens og Behandlingsmaadens Vedkommende, der i sin Tid indførtes og sattes i System af den af Skolen højt fortjente Capitain Fuhrmann, og som i Aarenes Løb havde vundet Hævd og fæstet Rod, vare fremdeles gjældende indtil ind i Halvtredserne, og en ny Forstanders Ankomst

bevirkede ingen Forandring i det engang vedtagne. Capitain F. C. Just, der i September 1849 ansattes som Skoleforstander, forsøgte vel at indføre et mildere Regimente, men hans Bestræbelser strandede, vel nærmest af Mangel paa Medvirkning fra det øvrige underordnede Lærerpersonales Side. Den nye Forstander omfattede Skolen og dens Opgave med sand og dybtfølt Interesse. Selv i Besiddelse af en i høi Grad udviklet Humanitetsfølelse, søgte han paa bedste Maade at fremme Elevernes Vel, lette Vilkaarene for dem og mildne de til sine Tider temmelig haarde Straffe. Men en Forstander, selv den bedste, kan jo umulig være allestedsnærværende, og skjøndt Forholdene maatte siges at have bedret sig paa enkelte Omraader, saa bleve de dog i Realiteten de samme. I Skolens daværende Commandersergent — B. — kunde den nye Forstander heller ikke vente at finde Støtte for sine humanistiske Bestræbelser; det Blide laa nu engang ikke for ham. I Pædagogikens Grundsætninger var han ikke kommen videre end til Spanskrørets Anvendelse; men det brugte han ogsaa tilgavns, det maatte man lade ham. Det vilde udentvivl have vakt hans dybeste Forundring, om Nogen havde tiltroet sig Evne til at opdrage veritable Elever paa anden Maade end ved at tildele dem et bestemt Kvantum Prygl Morgen, Middag og Aften. Nutidens Mennesker ville formodentlig kalde en saadan Opdragelsesmethode barbarisk, men er det ikke for stærkt et Udtryk? Vi maa erindre, at Mændene fra hans Tid varé opdragne under langt strengere Vilkaar end nutildags, de havde selv set og prøvet, hvilken opdragende Kraft der kan ligge i et vel ført Spanskrør, naar det anvendes i rette Tid, og særlig maa vi huske, at der paa en Skole som denne — og vel navnlig dengang — altid findes Elementer, der kun ere modtagelige for „slaaende“ Argumenter. Andre Tider afføder andre Skikke, en humanere Tidsaand har fortrængt Datidens „Banke-aander“, men disse Jernmænds Mission har ikkedestomindre haft sin store Betydning for Skolens Udvikling, idet de i væsenlig Grad bidroge til at fæstne og hævde Autoriteten. — Efter den ovenfor omtalte B. blev L. Commandersergent ved Skolen. Hans Bestræbelser i Retning af at udvikle Elevernes Ordenssands grændsede til det minutieuse. Som bekjendt lappede og stoppede Eleverne selv deres Tøi, og engang imellem — mulig ikke saa sjeldent — naar En eller Anden havde taget lidt for hardt paa Sy- eller Stoppenaalen, saa Instrumentet var gaaet itu, og i denne begrundede Anledning henvendte sig til L. for at faa udleveret en ny, kunde en saadan Transaktion ikke foregaa, forinden Brudstykkerne — Stumperne — af den forulykkede Naal vare fremlagte som en Slags corpus delicti. At L. blandt Eleverne gik under Navn af „Stumpen“, bør efter det her fortalte ikke forundre Nogen.

De Reformere, der af forskjellige Aarsager ikke kom til Udførelse under Capitain Just, var dennes Efterfølger, Capitain P. E. Glahn, der,

med en enkelt Afbrydelse — fra Januar til November 1864 — virkede som Forstander ved Skolen fra September 1856 til April 1865, ulige heldigere med at gennemføre. Udrustet med en utrættelig Virkelyst og Energi, i Forbindelse med praktisk Sands og Blik for, hvad der tiltrængtes, hengik der ikke lang Tid, inden der sporedes gavnlige Forbedringer i Skolens indre Forhold. Saaledes blev der bl. a. indrettet en Spisesal (Brandstue), hvor Middagsmaden, der tidligere indtoges paa Kamrene, anrettedes, ligesom der anskaffedes Terriner, Saueskaale og Fade med Laag samt Træbakker, i hvilke Maden hentedes fra Marketenderiet; hvorved opnaaedes, at Serveringen fik et mere propert og tidssvarende Præg. Ofte indfandt Forstanderen sig før Maaltidets Begyndelse for personlig at overbevise sig om Madens Godhed, og var der et eller andet at udsætte, fik Marketenderen en grundig Overhaling, der havde en øjeblikkelig Forbedring af Kvaliteten tilføje — i hvert Fald for den næste Dags Vedkommende. Ved Maaltiderne var den inspektionshavende Underofficer tilstede, dels for at paase, at den fornødne Bordskik overholdtes: at f. Ex. ingen af Vanvare eller for Nemheds Skyld brugte den femgrenede istedetfor den tregrenede Gaffel, eller holdt Skeen eller Kniven i venstre Haand o. dsl.; maaske ogsaa for at forhindre, at 1ste Classe — efter gammel Sædvane — annekterede alle Svedskerne i Grynsuppen eller Svedskesaucen, eller samtlige Kartoffler og Rødder i Kjødsuppen. (Svedskesaucen var et kullinarisk Produkt, hvis væsenligste Bestanddel var Sirup, og netop derfor særlig yndet af Eleverne).

Under Henvisning til det af Major Glahn forfattede „Tjenstreglement for Artilleri-Undoff. Elevskolen“ af 1863 anføres her kun de vigtigste af de under denne udmærkede Forstander indførte Bestemmelser. Tidligere inddeltes Eleverne i Delinger og Corporalskaber, med Elever af ældste Classe som Førere, men istedet herfor ansattes paa hvert Kammer en „Kammerformand“ — paa de største 2 —, der foruden at instruere de ham underlagte yngre Elever i deres Tjenesteplichter og veilede dem i Pudsning og Syning tillige havde at paase, at god Tone, Ro og Orden herskede paa Kammeret, samt at „Kammertourene“ gjorde deres Skyldighed : feiede, støvede af, strøede Sand, pudsede Vinduerne, samt om Lørdagen skurede Gulvet, Bord og Bænke. Til god Orden hørte bl. a., at Sengene vare vel redte — dygtig høie —, at der var feiet ud under dem, at Skrinene vare aflaaede, og at disse og Fodtøjet stod med Retning til en af Fløiene, at Beklædnings- og Armaturgjenstande vare reglementsmaessig ophængte paa Knagerne, at de grønne Forhæng vare trukne for overalt, at de blaa Sengetæpper vare vel udglattede o. s. v. — „Brandstueformanden“ (en Elev af ældste Classe uden Sangstemme) med sin Stab af „Brødskjærere“, „Opvarter-

toure“ og „Øltoure“ havde i Lighed med Kammerformændene at paase den indre Orden og Renholdelse af Lokalet. Som Vederlæg for dette byrdefulde Hverv mente han at have et billigt Krav paa Rugbrødernes Førstegrøde 3: „Endeskiverne“, som derfor stedse — trods Brødskjærernes beskedne Protest — gik i Formandens Lomme til senere Uddeling blandt de mest begunstigede af hans egen Classe. — „Vaskeformanden“ samlede Søndag Morgen Elevernes aflagte Linned, Strømper og Lommetørklæder — Uldtøi kjendte hin Tids Elever kun af Navn — og efter at have forvissat sig om, at hvert Stykke var mærket med Nr., modtaget Vaskesedlerne fra Kammerformændene, noteret Antallet og sorteret Bunkerne, blev det Hele med Assistance af et Par yngre Elever pakket i Sække, og henført til et mørkt Aflukke, hvorfra det saa senere afleveredes til videre Behandling hos Blegmanden. At det omhandlede Rum ligeledes benyttedes i andre Øjemed, ville de, der om Søndagen have maattet afsone en „mørk Arrest“ i stille Betragtninger indenfor dets gjæstfri Vægge, bedst kunne konstatere. — I hver af de 4 Classer ansattes en „Classeformand“, 2 „Feietoure“ og fra Oktober til April en „Brændetour“. Det paahvilede Classeformanden at overholde Rolighed i Classen, samt at drage Omsorg for at de nødvendige Bøger, Modeller og øvrige Rekvisiter vare fremlagte, før Undervisningen tog sin Begyndelse; tillige sørgede han for Værelsets Udluftning og tændte Lamperne i Classen. — En Elev af ældste Classe ansattes som Formand i „Vaskestuen“, en i „Lærernes Aftrædelsesværelse“, en som Formand for „Tourskabet“ samt 2 som Assistenten i „Proviantskjælderen“, hvor der hver Lørdag under Fourerens Tilsyn udleveredes Smør og Ost; at sidstnævnte Bestilling altid var mest eftertragtet, behøver vistnok ingen videre Commentar.

Elevernes Have paa Amager var inddelt i 5 Stykker af forskjellig Størrelse, og paa hvert af disse ansattes 1 à 2 Formænd. Til at have Opsyn med og forestaa Uddelingen af Værktøiet i Materialskuret ansattes en Elev af ældste Classe som Formand. Arbeidet i Haven fordeltes iøvrigt saaledes:

- 2 Elever til Pasning af Runddelen,
- 32 — delte i 2 Hold, til skiftevis at rengjøre Gangene,
- 10 — til Renholdelse af Pladsen udenfor Haven,
- 12 — delte i 2 Hold til skiftevis at arbeide i Forstanderens Have,
- 8 — delte i 2 Hold til skiftevis at arbeide i Lieutenanternes do.
- 4 — til Arbeide i Overfyrværkerens Have,
- 4 — - — i Commandersergentens Have,
- 4 — - — i Fourerens —
- 4 — - — i Sergenternes — og
- 12 — til at kjøre Gjødning og til Disposition. —

Desuden udsattes „Gangvagter“: om Dagen „Kammervagter“, om Natten „Brandvagter“. Hver Vagt var paa 2 Md., som afløste hinanden hver anden Time. Den ikke paa Post staaende Dagvagt deltog i Undervisningen og de praktiske Øvelser, ligesom Gangvagterne paa Fridagene udførte Brødskjærernes, Opvarter- og Øltourenes Forretninger.

Som det af det ovenfor anførte vil ses, udmærkede Skolen sig under denne Forstander ved en i de mindste Details gennemført Orden, Renlighed, Punktlighed og Disciplin, der udentvivl kunde tjene som Mønster for lignende Institutioner i Ind- og Udlandet.

Men Capitain — senere Major — Glahn's faderlige Omsorg for Eleverne viste sig ikke mindst derved, at han forstod at holde 1ste Classes Overmod — der til sine Tider kunde udarte — indenfor de rette Grændser.

At Eleverne af de to yngste Classer bankede, børstede, vaskede og pudsede deres Corporalskabsformands forskellige Klædningsstykker og øvrige Udrustningsgjenstande, var saa selvfølgeligt, at ingen af de Yngre tog Forargelse heraf; det hørte nu engang med til 1ste Classes Prærogativer og ind under Begrebet „Skoleskik“: en mundtlig Lovsamling af selvlavede Dekreter, ved hvis Udarbeidelse og Vedtagelse de yngre Classer selvfølgelig ikke havde haft nogen raadgivende Stemme, men hvis forskellige Paragrafer — og deres Tal var legio — ikke destomindre overholdtes med større Strenghed, end Tilfældet er med mange af de trykte.

Strax ved Optagelsen paa Skolen fik de smaa Rekruter et Kursus i Skoleskik, som efterhaanden suppleredes ved velvillig Imødekommen fra 3die Classes Side. Allerførst indviedes de i Distinctionernes Mysterier: En Elev af 1ste Classe kjendtes paa, at han bar en Snor og en Knap paa hvert Ærme, 2den Classe en Snor uden Knap, 3die Classe en Knap uden Snor og 4de Classe — ingenting. Efter kun ufuldstændig at have fordøiet det temmelig udviklede „uden Snor“ og „med Knap“, delagtiggjordes de i Kundskaben om, at 1ste og 2den Cl. tituleredes med „De“; Undladelse heraf vilde drage skjæbnsvangre Følger efter sig.

1ste Classes Elever indtog dengang en Særstilling overfor de øvrige Classer paa Skolen, og med beundringsværdigt Sammenhold forstod de at hævde denne selvtagne Position; hvilket faldt saameget lettere, da de vare de Yngres Lærere i forskellige praktiske Øvelser, og derved kom i Besiddelse af Midler til yderligere at befæste deres Overlegenhed overfor disse. Heraf resulterede, at idetmindste de tvende yngste Classer betragtede Afgangsclassen som en Art højere Væsner, der vare hævdede over de almindelige Bestemmelser og Vedtægter, som vare gjældende for Skolens øvrige Elever, og denne misundelsesværdige

Tilværelse vilde de udentvivl have kunnet ført i adskillige Aar endnu, hvis ikke netop Skolen i Major Glahn havde faaet en Forstander, som med ubøielig Fasthed modsatte sig de Vilkaarligheder, som hidtil vare gaaede upaataalt hen.

Skolens daværende Commandersergent, R., var ligesom hans nærmeste Forgængere i Kaldet en ivrig Tilhænger af korporlige Revselse, som han med en sjelden Opfindsomhed forstod at variere efter de givne Forhold og formelig satte i System. Men til samme Tid var han i Besiddelse af et vist grovkornet Lune og en Slagfærdighed i Replikbehandlingen, der til sine Tider kunde virke højst smittende, og skjøndt man frygtede hans Argusøine og hans maaske lidt for massive „Haands-paalæggelse“, var han igrunnen af et godmodigt Naturel — mulig dog en Nuance for plump. Intet undgik hans Opmærksomhed, og hans til det Vidunderlige grændsende Evne til at være allestedsnærværende, netop i det mindst ventede Øieblik, gav de fantastiske Fortællinger om hans formodede Dobbeltgængereri forøget Næring. Uagtet Commandersergenten ikke kunde siges at være særlig anlagt for det Pyntelige og Stramme, var der Ingen, der bedre forstod at se en Parade efter i Sømmene end netop han; om det saa var Sokkerne, gik de ikke Ram forbi, og hans aldrig svigtende Sporsands gjorde ham det forholdsvis let at udpege dem, hvis Dyd i Retning af det Pertentlige stod paa svage — eller rettere defekte — Fødder.

Elevernes virksomme, regelmæssige og hærdende Levevis bevirkede, at Sundhedstilstanden paa Skolen maatte siges at være ualmindelig god, naar undtages, at den i Halvtredserne grasserende saakaldte ægyptiske Øiensygdom foranledigede, at næsten Halvdelen af Eleverne af sanitaire Grunde maatte overføres til Frederiksberg Slot, hvorfra de senere evakueredes til Augustenborg paa Als; heldigvis viste denne Epidemi sig ikke at være af nogen ondartet Natur. Men om end Eleverne under normale Forhold kunde glæde sig ved en fortrinlig Helbredstilstand, saa kunde der dog indtræffe Tilfælde af Tand-, Hoved-, Hals-, Øre- eller Mavepine; dog for slige ubetydelige menneskelige Skrøbeligheder havde R. et Arkanum, hvis Ufeilbarlighed mangeaarig Praxis havde godtgjort. Dette Universalmiddels beskedne Navn var „Levertran“, men dets rationelle Anvendelse, selv i tvivlsomme Tilfælde, af overordentlig Virkning. Ved Morgenparaden var der gjerne En og Anden, som efter en i Tandværk tilbragt Nat saa lidt bleg ud, eller ved Gaarsdagens Øvelser havde paadraget sig en lettere Kontusion, eller ved en uheldig valgt „Natstilling“ havde opnaaet at blive stivhalset, o. lign. Efter Paraden mødte Patienterne — hver med sin Brødskorpe i Lommen — hos R., hvor de, efter at have faaet Tilhold om at lukke Munden høit op, regaleredes med en Dosis Levertran, der betog dem

Smagen for oftere at underkaste sig Følgerne af denne exceptionelle Kurmethode. For at reservere sig mod mulige Underfundigheder fra Patienternes Side, fik ingen af dem Lov til at træde af, forinden Synkingsprocessen var konstateret.

Uagtet Eleverne hele Dagen — ja Natten med — vare under strengt Tilsyn og optagne af deres theoretiske og praktiske Sysler, gaves der dog Øieblikke, hvor Ungdomsmodet og Livslysten trods de strammende Baand slog ud i lyse Flammer, og paa en eller anden Vis skaffede sig Luft, og hvor da Alle i broderlig Samdrægtighed vare enige om af Hjertens Lyst at slaa Gækken løs.

Imellem Kommandoordene „frabords“ og „til Bøn“ var der et Mellemlum af en Time, som af de tre yngre Classer benyttedes til Pudsning o. dsl., af ældste Classe derimod til Samtaler og Udklækning af Planer, hvis Gjennemførelse ikke fordrede et særligt kompliceret Apparat. Traf det sig nu tilmed saa heldigt, at hverken Forstanderen eller Commandersergenten vare hjemme i Øieblikket, skredes der uden Tøven til Planens Iværksættelse; Tanke og Handling var her kun et, og ved Hjælp af Sengetæpper kunde den Tids Elever kombinere det mest Utrolige. Kort efter ses et fantastisk Optog langsomt at bevæge sig ned ad den lange Gang. I Spidsen for det imponerende Tog skrider med østerlandsk Gravitet tre burnusklædte Arabere med lange Stokke i Hænderne, derefter følger en udsøgt Samling af de sjældneste Dyrearter: Elefanter, Kameler, Giraffer etc. i en Mangfoldighed og med en saa slaaende Lighed, at Synet af dette imiterede Menageri endogsaa vilde have faaet den store Barnums Tænder til at løbe i Vand. Paa Ryggen af hvert af „Dyrene“ sad en af de allermindste Elever, som, formodentlig for at forhøie Illusionen, ved Hjælp af Blanksværte var bleven forvandlet til Morian. Toget sluttedes af en turbansmykket Livvagt og efterfulgtes af en hylende Skare dandsende Dervischer; det tog sig glimrende ud! Men Ensembles svageste Punkt var aabenbart Dervischerne, thi deres groteske Dandse og uarticulerede Hyl gjorde Dyrene vilde, saa de begyndte at brøle i Chor, og da dette var udenfor Programmet, kan man ikke undres over, at Lederne bleve enige om at afbryde Forestillingen itide. Men den sædvanlige Retraitelinie er allerede afskaaret, thi midt i Døraabningen staar, lig Cheruben med Flamme-sværdet, Commandersergt. med hævet Spanskrør parat til Indhug. Fuldstændig Panik! Dog midt under Larmen og Forvirringen høres pludselig en klar Kommandostemmes befalende: „Til Kamrene!“ Det er Anføreren, der med strategisk Overblik leder Tilbagetoget. Nu er Enhver strax klar over Situationen. Som Lækatte springe de ind paa Kamrene, hvor de gemme sig bag Forhængene eller under Sengene, ja de mindste søge endogsaa Dækning i „Skrinene“, og den før saa

støiende Scene forvandles med et til den dybeste Stilhed; man drister sig knapt til at trække Veiret. Som Hannibal paa Karthagos Ruiner, staar R. grundende over Tilværelsens Gaader ene tilbage paa Valpladsen, hvorpaa han brummende i Skjæget tiltræder Tilbagetoget, da hans Korpus forhindrer ham i at opsøge de smaa Rolighedsforstyrreere i deres Smuthuller.

Men man kjendte ogsaa ædlere og mere autoriserede Adspredelser. Saaledes havde Skolen bl. a. et lille Theater, paa hvilket det — under Betingelse af, at Lektierne ikke forsømtes — i Reglen engang om Aaret tillodes Eleverne at opføre Smaastykker, afpassede efter Dekorationerne og — Kassebeholdningen. Damerollerne udførtes af de hertil bedst kvalificerede af de yngre Classer, og de ungdommelige Akteurer skilte sig meget net ved deres Roller. Forestillingen overværedes af Forstanderen og samtlige Lærere med deres Familier, ligesom det tillodes Eleverne at indbyde deres Slægtninge paa Spindesiden. Efter Forestillingens Slutning dansedes der i et af Classeværelserne. R. havde for denne Aften aflagt sin Mentormine, og omdannet „Medicinstuen“ til en Art Buffet, hvorfra der i Tinbægere udleveredes „Limonade“.

De aarlige Marschtoure vare sande Festdage for Eleverne. Tidlig om Morgenen afmarscheredes med Frokosten — et flækket Surbrød — i Brødposen til Jernbanen eller Dampskibet, hvorefter Veien senere fortsattes tilfods nord, øst eller vest paa. Dengang gik Jernbanen ikke længere end til Roskilde, og var Bestemmelsesstedet f. Ex. Frederiksværk, tilbagelagdes Veilængden i Dagsmarscher paa ca. 3 à 4 Mil. Overalt hvor de unge Fædrelandsforsvarere lod sig se, blev de modtaget med Glæde, og i Kvartererne havde man det som Blommen i et Æg; det Bedste var ikke for godt, naar det gjaldt om at tækkes de smaa „søde“ Soldater. Som Tak for den udviste Gjæstfrihed havde Eleverne intet andet at byde paa end deres smukke Sange; med dem var de da heller ikke karrige, men afleverede dem baade paa og uden Opfordring med en Præcision, som endogsaa vakte Kjenderes Beundring. Der fandtes prægtige Stemmer iblandt Eleverne, og i daværende Stabs-trompeter Madsen havde Skolen en dygtig Sanglærer. De mest yndede Sange vare: „De danske Kanoner“, „Som Sønner af det gamle Norden“, „För Danmarks folk“, „Som et Skjold“, „Lys paa signalen“, „Vi er et lystigt Folkefærd“ o. m. a. Forstanderen var selv en stor Ynder af Sang og forsømte ikke at give sine smaa „Sanglærker“ Leilighed til at øve sig.

Som forhen antydet, var det ikke blot om Dagen, at Eleverne uafbrudt vare i travl Virksomhed, men selv i de Timer, der vare bestemte til Søvn, herskede der et livligt Røre, særlig paa de tvende største Kamre — Nr. 20 og 26 —. Efter at den visiterende Under-

officer havde sagt „God Nat!“ og den „jourhavende Elev“ slukket Gassen, toges der fat paa Historierne. At fortælle „Historier“ hørte nemlig ogsaa med til 4de Classes „Pligter“, og de som enten ikke kunde eller ikke vilde tilfredsstille ældste Classes Videbegjærlighed, idømtes forskjelligartede Straffe, af hvilke den, at staa som „Stork“ paa Sengestolpen, var en af de mildeste. Der fandtes Flere, som havde en rentud forbløffende Hukommelse, og den skjærpedes yderligere ved lang Øvelse. Hvorlænge Fortælleren skulde vedblive, ahang af 1ste Classes større eller mindre Trang til Søvn, men var iøvrigt en Konduitesag. Der gaves ogsaa andre Maader at „more“ sig paa. Samtlige Elever af 3die og 4de Classe vare nemlig inddelte i Vagter f. Ex. Tøjhusvagten, Laboratorievagten, Krudttaarnsvagten etc., og de skræmmedes tidt op af deres søde Søvn af Raab som: „N. N. Vagten til Gevær!“ Det paagjældende Mandskab maatte da uopholdelig træde an, iført „vagtmaessig“ Paaklædning; denne var iøvrigt temmelig primitiv og bestod i: bar Skjorte, Sabel med Gehæng og med Chacotovertrækket, der var af Lærred, ned over Ørerne. I dette alt andet end gallamæssige Costume udsattes og inddroges Posterne, og det Hele endte saa med en Defilering forbi „Capitainvagtmasteren“, der kommanderede Paraden fra Sengen, og under hvem de forskjellige Vagter sorterede. — En meget yndet Sport var ligeledes „Hovedpøllekrigen“. En af 1ste Classe kaster f. Ex. sin Hovedmadrats med eller uden Grund i Hovedet paa en Kammerat, og — strax er Krigen erklæret. Under Latter og spøgefulde Tilraab flyve Projektilerne, ført af kraftige Arme, frem og tilbage gennem Sovesalen — Artillerividenskaben fejrer en af sine Triumfer —. Men trods de smaa Artilleristers bekjendte Skudsikkerhed hænder det engang imellem, at der „klinkes“ en Rude, og saa er man i dobbelt Forstand i Vinden. Det er ikke de isnende Vindpust, som af og til trænge ind ad den sprængte Rude, der genere de unge Spartanere — de pleie som oftest midt om Vinteren at ligge for aabne Vinduer — nej, det som tynger Sindet, er alene Tanken om, at Kammerformanden næste Dag skal afgive Melding om det Passerede, og derved udsættes for Ubehageligheder som Følge af de Øvriges Forseelse. Det kan man ikke være bekjendt! Der maa findes paa Noget! Kammeratskabets gode Aand fornægter sig ikke; Alle ere enige om at paatage sig Skylden, men da en slig Masseangivelse næppe vil blive taget tilfølge, besluttes det at „trække Straa“. Da dette Experiment paa Grund af det herskende Mørke ikke kan iværksættes paa denne Tid af Døgnet, udsættes det til næste Morgen. Tilfældet — eller hvad man nu vil kalde det — vilde, at en af 4de blev den Lykkelige, som af Skjæbnen udkaaredes til Syndebuk for de Øvrige. Helt stolt af sin farefulde Mission — dog mulig i sit stille Sind undrende sig over, hvor-

for 1ste aldrig trækker det „korteste“ Straa — gaar den Lille bort, melder sig til Cmdrsrgt., inkasserer en „Langskibs“, faar en Debet i „Afregningsbogen“, og vender tilbage med mere end jomfruelig Rødme paa sin venstre Kind, men med Martyrglorien om sin tætklippede Isse. Af slikt Stof kunde der sagtens dannes Soldater.

Foraarets Komme gav Anledning til forøgede Løier. Paa en bestemt Dag fik Eleverne Ordre til at aflevere de 2 af de om Vinteren normerede 3 uldne Tæpper — som alle „Foraarsbebudere“ kom ogsaa denne Befaling i Reglen lidt for tidlig —, men forinden skulde de tilbørlig udbankes og udluftes, og dette foregik paa Tørrepladsen i Nærheden af Forstanderens Kjøkkenhave. Naar denne Afbankning, under Udviklingen af en umaadelig Støv, var tilendebragt, havde Eleverne for Skik at celebrere Dagen ved Afholdelse af en egen Art olympiske Lege, der gik under Navn af „Himmelspræt“ eller „Tæppetour“. Et af Tæpperne bredes ud, og en halv Snes af de kraftigste Elever tage fat paa hver af dets fire Sider; en af de mest diminutive af yngste Classe lægges op, hvorefter Tæppet strammes. Nu kommanderes „En — To“, og paa „Tre“ gaar den Smaa tilveirs som en Faldskjærmsraket. Det gjælder nu om at gribe ham i rette Tid samt at holde Tæppet stramt, for at han ikke skal komme i altfor ublid Berøring med den moderlige Jord; et lille Knubs kan ikke altid undgaas, men Knægten er ikke ømskindet. For at bringe lidt Afvexling ind i Legen, faar han Tilhold om næste Gang at gjøre „stram Honneur“, medens han er oppe i Luften. Som veldisciplineret Elev parerer han selvfølgelig Ordre, og stormende Jubel lønner hans Præstation, da han svævende mellem Himmel og Jord gjør stram Honneur med Pegefingern ned ad Buxesømmen. Et opfindsomt Hoved har imidlertid udregnet, at naar den ene af Tæppets Sider strammes lidt stærkere end den anden, vil Fyren komme til at dreie sig i Luften, inden han kommer ned. Ganske rigtig, Experimentet lykkes; han dreier sig saa nydeligt, at han vender Benene iveiret, men ikkedestomindre gjør den Lille stram Honneur — rigtignok med omvendt Front — hvilket giver Anledning til fornyede Ovationer fra Kammeraternes Side. Legen endte som oftest med, at Flyveobjektet, ør og forstumlet af Viraken og den uvante Befordringsmaade, meldte sig fra Bestillingen, efter først at have prøvet Virkningen af sine Støvlehæle paa Tæppeholdernes syndige Hoveder.

Om Lørdagen og Dagen før Fridage fremlagdes en Liste i 2den Classe, paa hvilken de Elever, der ønskede Fritagelse for Morgenparaden den følgende Dag eller Tilladelse til at blive ude om Aftenen efter Kl. 10, kunde tegne sig. Listen afhentedes Kl. 4 Em. af den „jourhavende Elev“, hvorpaa den, efter at være underkastet en kritisk Revision af Commandersergenten, tilstilledes Forstanderen. For at

komme i Betragtning ved disse Dydspræmier, maatte de Paagjældende først og fremmest have en plausibel Grund og dernæst enten have udvist en særdeles Flid og god Opførsel i Ugens Løb eller være deciderede „Kridthusmænd“. De, som ønskede Fritagelse for Paraden, maatte, før de gik, fremstille sig for R. i parademæssig Paaklædning, og de, som havde Udgangslov efter 10, modtog et Nattegn, som de nogle Minutter før den fastsatte Tid havde at aflevere til Vagtkommandøren for Portvagten. Efter at have hilst paa Brandvagten, der med indstukken Sabel patrouillerede op og ned ad den lange Gang, skynder Nattevandreren sig ind paa Kammeret, hvor Alle tilsyneladende hvile i dyb Søvn. Han er hurtig af Tøiet, glider med lidt Besvær gennem „Indstopningen“, og med en behagelig Følelse af Velvære efter den vel tilbragte Dag strækker han sig paa sit kydske Leie og dører efterhaanden over i Drømmenes Rige. Men næppe tilkjendegiver hans dybe Aandedræt, at han sover fast, før Nattens Stilhed afbrydes af et forfærdeligt Bulder. Den slumrende Uskyldighed gaar tilbunds og finder, efter at have gnedet sine Øine, til sin store Forundring sig selv liggende paa Gulvsandet, midt imellem Ruinerne af sin om Morgenen smukt redte Seng. Han ser sig lidt forbløffet om efter Aarsagen til denne uventede Grundstødning og faar i Mørket fat paa en Snor — nu fatter han Sammenhængen. De Andre have i hans Fraværelse løsnet Sengens Bundbrædder paa en saa snedig Maade, at de ved det mindste Ryk i Snoren, hvortil de ere befæstede, nødvendig maatte give efter.

Da denne „Natmanœuvre“ imidlertid ogsaa hørte ind under Begrebet Skoleskik, og samtlige Nattegnssupplikanter — med Undtagelse af ældste Classes — behandledes paa samme Maade, tog Havaristen det koldblodigt, redte sin Seng paany, gjemte Snoren omhyggeligt og krøb — atter en Erfaring rigere — paany ind under Indstopningen og snorkede kort efter omkaps med Kammeraterne.

„Kirkeparaderne“ betragtedes ganske vist ikke som Adspredelser, men fortjene dog, for at fuldstændiggjøre Billedet af hin Tids Skoleliv, at omtales her. Man kommanderedes i Kirke ganske som til Svømning eller enhver anden Øvelse, paa bestemte Dage og til bestemte Tider. Eleverne vare inddelte i Hold, af hvilke det første gik den ene Søndag, det andet den paafølgende. Til Kirkeparade stilledes med Chacot, og efter endt Besigtigelse afmarscheredes under den inspektionshavende Underoff.'s Commando til Garnionskirken, hvor man, i Forening med Garnisonens øvrige kirkepligtige Mandskaber, i Reglen maatte vente udenfor paa Pladsen til Ens Tour kom.

Hvorvidt disse tvungne Kirkebesøg i særlig Grad bidrog til at styrke og befæste Soldatens Religiositet og Moralitet — og det har vel været Hensigten —, er her ikke Anledning til at undersøge, men at „Opbyg-

gelsen“ for Elevernes Vedkommende kun var yderst ringe, hvorimod deres moralske Følelser og Sands for det Passende led Skade ved at være Vidne til, at enkelte af de militaire Kirkegængere benyttede „Holmblads Salmebog“ istedetfor den autoriserede og, istedetfor at deltage i Menighedens Salmesang og høre paa Prædikenen, lod „Lærken“ gaa paa Omgang, skal villig indrømmes. — Under Major Glahn ophørte disse Kirkeparader til stor Glæde for Eleverne, der nu havde deres Søndag ubeskaaret og Tilladelse til at benytte den paa bedste Maade eller idetmindste paa den Maade, der bedst stemmede overens med hver Enkelts Interesser.

En af de Begivenheder, hvis Enkeltheder aldrig vil glemmes af hin Periodes Elever, var Troskabsedens Aflæggelse. I Midten af Ridehuset var opstillet en affuteret Feltpiece, med Mundingen pegende ud mod Exercerpladsen. Enkelte nylig til Premierlieutenanten i Corpset udnævnte Høiskoleofficerer, samtlige Artillerirekruter og Elevskolens yngste Classe stode opstillede langs Siderne. Efter at Artilleriets Chef i djærve Ord havde fremdraget Betydningen af den alvorsfulde Act, som nu skulde foregaa, og sluttelig udbragt et af kraftige Hurraraab besvaret „Kongen leve“, traadte Auditeuren frem til Kanonen og oplæste med lydelig Stemme Edsformularen. Dennes Ordlyd kjendtes vel af de Vedkommende, men hvert Ord fik ved denne Leilighed en ganske særegen Betydning og indprentede sig med uudslettelig Skrift i Hukommelsen. Og naar han derpaa, medens han bekræftende lagde Haanden paa Kanonens Hoved, opfordrede alle de Unge, uanset hvad Charge de beklædte, til at række den høire Haands tre Fingre iveiret og gjentage Edens sidste Ord: „saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“, da svulmede de unge Hjerter af en hidtil ukjendt Følelse, som lokkede Taarer frem i mangt et Øie; man høinedes i sin egen Bevidsthed ved Tanken om allerede at være anset værdig til at indtræde i Fædrelandsforsvarernes Rækker, og at Krigerens ophøiede Kald: at bringe sit Liv og Blod som Offer for Konge og Fædreland, var faldet i Ens Lod; og man lovede begejstret sig selv at værne om Traditionerne og blive Fædrene lig i Pligtopfyldelse, Mod og Udholdenhed. Naar saa midt under den højtidelige Stilhed, som indtraadte efter Udtalelsen af de betydningsfulde Ord, en sagte Susen syntes at sætte Luftbølgerne i Bevægelse, var man ikke langt fra at tro, at det var den hellige Barbara selv — vort Vaabens ophøjede Skytshelgeninde —, der paa usynlige Vinger svævede gennem Rummet og med moderlig Ømhed skuede ned paa sine unge Sønner — Vaabenets alleryngste Neophyter.

Fra den Dag følte Eleven sig som Mand, og den, som for Eftertiden

fordristede sig til at kalde ham „Dreng“, fik det stolte Svar: „Kongen holder ingen Dreng; jeg har svoret til Kanonen!“

De aarlige Examinere i April vare særlige Mærkepunkter i Elevernes travle Liv. Allerede Maaneder i Forvejen konstruerede man ved Hjælp af Kridtstreger — Almanaker var Kontrabande — en Tidsmaaler, hvis Paalidelighed just ikke kunde kaldes grundmuret, især naar der var flere end een, der skulde kontrollere Tidsregningen ved hver Morgen at udslette en af Kridtstregerne. Jo nærmere man kom Examinationsdagen, desto større blev Spændingen. De saakaldte „Rivere“, Læsehestene, vare de eneste, hos hvem de almindelige Febersymptomer: Appetit- og Søvnløshed ikke sporedes i nogen overvættets Grad; de skulde jo nu høste Lønnen for alle deres Anstrengelser. Men for dem, som Aaret rundt kun havde læst til Husbehov, og som af Mangel paa den Ballast, Visdomsgudinden kun skjænker sine ivrigste Dyrkere, frygtede for at blive befundne for lette, stillede Sagen sig lidt anderledes. For at modvirke Følgerne af deres større eller mindre Forsømmelighed gave de sig Fatalismen ivold; med andre Ord, de kastede Bøgerne ivejret, og den Side, som i Nedfaldet vendte opad, antoges da at indeholde det Spørgsmaal, af hvis eventuelle Besvarelse deres fremtidige Ve og Vel afhang. Afgangsclassens Elever sov om Natten kun med det ene Øje og med hele Stabler af Lærebøger under Hovedet samt gik om Dagen omkring med dybsindige eller aandsfraværende Miner, alt efter deres forskjellige Individualitet; iøvrigt mere lignende Automater end vordende Artillericorporaler, der som bekjendt stedse ere parate til en lystig Spøg.

Men Hjernens Training til Afgangsprøvens Kapløb forhindrede ikke, at Fantasiens til sine Tider fik Overtaget. Om faa Dage skulde man jo forsøge Springet fra Skoletvangen og Tugten ud i det virkelige Liv, med alle dets indbildte Forjættelser om fremtidige Nydelser, som det bundne Skoleliv kun havde bidraget til at gjøre end mere tillok-kende. Characteren „bestaaet“ forekom En at være Indbegrebet af Alt, hvad der kan hilde og drage det ubefæstede Sind: Avancement, Penge paa Lommen, Æresbevisninger ude, Fedkalveslagting hjemme, og først og sidst — Friheden; den i 4 Aar med glødende Længsel eftertragede Frihed. Om de Fleste end havde Følelsen af, at Friheden for deres eget Vedkommende vilde blive meget begrændset, saa trøstede man sig med, at Alt her i Livet jo er relativt.

Selve Examensugen helligedes udelukkende til Dyrkelsen af Videnskaben og Friluftslivet paa — eller rettere bag Volden. Naar man om Formiddagen lykkelig havde klaret de Skjær, paa hvilke adskillige haabefulde Ynglinge endnu i vore Dage lide Skibbrud, vel nærmest

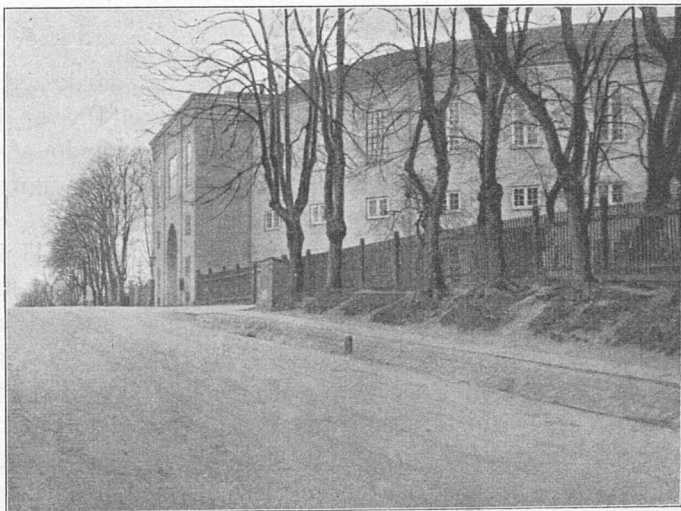
paa Grund af Ukjendskab til det ellefte Bud; naar man, staaende foran den gaadefulde Urne, tvivlrædig, famlende, havde trukket en af de lange Fidibusser, paa hvilke Spørgsmaalene stod, afleveret den til rette Vedkommende, og efter et skarpt Krydsforhør, under hvilket man maatte opbyde hele sin svimlende Kundskabsfylde og Snarraadighed, og derefter som gennem et Taagehorn opfanget Lærerens „træd af“ samt under Ilden fra Censorernes vel monterede Batterier forsøgt Attentat paa sin egen Førlighed ved at løbe Ryggen imod Dørlaasen, og endelig gjenfundet sig selv, fortumlet og rød i Hovedet, staaende udenfor Classedøren, da — men først da havde man gennemgaaet Skjærsilden. Først da var man modtagelig for det vaagnende Liv i Naturen, det første spæde Grønne, der allerede begyndte at pippe frem af Voldens sorte Muld, taknemlig for hele den lille Stump Idyl, der i al sin beskedne Simpelhed aabenbarede sig paa den anden Side af Volden, ved Bredden af Christianshavns mudrede Voldgrav, hvor Kammeraterne modtog En med et dæmpet, men derfor ikke mindre velment, Hurra, og Spørgsmaalet: „Hvordan klarede Du Dig?“

Og naar saa endelig Examensresultaterne vare kundgjorte for Eleverne, og der var givet Tilladelse til, at de maatte paasy de nye Distinctioner, hvilken Jubel, hvilket Liv vakte det da ikke omkring paa Kamrene? Afgangsslassen, der med et fra simple Pupper forvandlede til straalende Sommerfugle med gule Striber paa Forlemmerne, havde selvfølgelig uhyre travlt. Takket være deres Indtrængen i den ædle Skræderkunsts Mysterier, kunde de fleste af de unge Corporaler uden fremmed Hjælp paasy den manglende Snor — gamle Snore stod derfor høit i Kurs; man undgik derved lettere Prædiketet „nybagt“ —, men der fandtes dog Enkelte, hvem en slig kvindagtig Omgang med Naal og Traad syntes uforenelig med deres nye Rang, og som derfor nødsagedes til at appellere til en af de yngre Kammeraters Fingerfærdighed. Alle vare i travl Aktivitet. En børstede „Corporalens“ Støvler, en Anden pudsede Knapperne i Frakken og Huen, en Tredie hentede den længe iforveien lovede „lange“ Sabel med Gehæng nede paa en af Underofficersstuerne, medens en Fjerde fra Marketenderiet bragte „Barbervand“ i et — Ølbæger. Efter at have lagt den sidste Haand paa Toilettet, spændes Sabelgehænget i det inderste Hul, men viser sig desuagtet at være for vidt til den smækre Taille — naa, det faar at være! Ledsaget af Kammeraternes beundrende Blikke spankulerer den ungdommelige Befalingsmand med Sabelen slæbende efter sig op og ned ad Gulvet, medens han, som det sidste Appendix til sin soignerede Paaklædning, trækker de hvide Handsker paa. Nu er han flyvefærdig. „Farvel“ hilser han til Afsked — „farvel, farvel, mor Dig godt!“ lyder det i Chor, og Alle ile til Vinduerne for at se ham passere Caserne-

gaarden. Der er han; ung og freidig, med kjækt løftet Hoved og elastisk Gang iler han over Gaarden, modtager og gjengjælder ved Caserneporten Skildvagtens Honneur og forsvinder om det næste Hjørne.

Men de Andre, de der bleve tilbage, fordi deres Dun endnu ikke havde forvandlet sig til Fjer, de hang vel med Næbet? Nei, tvertimod! De vare jo ligeledes stegne i Rangforordningen: 2den Classe var bleven til 1ste, 3die til 2den, og 4de — ja de vare alle tilhobe avancerede til Mandariner af „Messingknappen“ og vare muligvis de allergladeste.

— Dette er nogle af den ældste og ældre Tids Erindringer, som fortjene at bevares, særlig af den yngre Slægt, saameget mere som de ere et tro Billede af det Liv, der i hine Perioder — paa „Gl. Laboratorium“ og „Ny Artillericaserne“ — rørte sig paa Skolen“.

SKOLENS SENERE AAR

„Højt oppe paa Bergen der ligger et Slot, der bor Eleverne — — —“.

Det er en Foraarsmorgen i Slutningen af April Maaned, den smukke Spadseregang fra Frederiksberg Runddel forbi Frederik d. VI's Statue op til Slottet er endnu kun lidt befærdet. En enkelt morgenduelig Pastor emeritus tripper forsigtigt af Sted, standser et Øjeblik og kaster et Blik paa den folkekære Monarks prunkløse Statue og gaar videre i Tanker om svundne Tider. Under et af de store Træer paa Plænen forsøger en Maler at fæste paa Lærredet den Stemning af Foraar, der en saadan Morgen hviler overalt her inde i den smukke Park.

Fra Plateauet paa Bakkens Top har man den smukkeste Udsigt, til den ene Side over Haven og Kanalerne, til den anden Side over

Byens Taarne og Spir, og som en Bevogter af den hele Idyl ligger selve det gamle Slot der, med sit grønne Tag, sin Flagaltan og den halvrunde Fløj med de morsomme lave Vinduer i 1. Etage.

Indgangen til Slottet flankeres af to gammeldags Stenlygtepæle, der endnu, som Reminiscenser fra gamle Dage, bærer en forgyldt Krone.

Inden for Porten ligger den store, brolagte Slotsgaard, med den monumentale Trappe op til Hovedfløjen og med den ejendommelige Buegang, der nu med de skarpe Skygger i det klare Sollys tager sig overordentlig malerisk ud.

Til daglig faar de grønne Spirer mellem de toppede Brosten Lov at brede sig i Fred, men i Dag er her stort Besøg. Et Par Hundrede Drengene i Konfirmationsalderen samles efterhaanden i Smaaklynger ovre ved Elevskolens Fløj; det er Aspiranterne, der har meldt sig til Optagelsesprøve paa Skolen.

Nu falder det store Ur over Porten i Slag, først de fire Kvarterslag bim-bam, bim-bam, bim-bam, bim-bam, og saa de dybe, fuldtoneende Timeslag bang... bang... bang... Nu skal Prøven begynde.

Aspiranterne inddeles i Hold, der under Kommando af en Elev med et 1 Tal paa Skulderen efterhaanden føres op i den store Fællesklasse, hvor Lægeeftersyn, Maaling o. s. v. skal finde Sted.

I Ventetiden bliver der efterhaanden i de forskellige Hold fortalt de mærkeligste Historier om de Midler og Maader, Lægen anvender for at konstatere eventuelle Svagheder og Mangler hos Aspiranterne, og man kan godt forstaa, at en og anden lille Fyr, der maaske for et Par Dage siden har leget fredeligt paa Gaden i Viborg eller Fredericia, allerede paa dette Tidspunkt sender et halvt ængsteligt Blik hen mod den Kreds af Forældre og Paarørende, der ovre i Buegangene venter. Naa, naturligvis viser det sig, at Lægeeftersynet, med hvad dertil hører af Maaling, Synsprøve etc., kun er en ganske uskyldig Session i det smaa, og det bekræftes saaledes straks for den unge Aspirant, at man ikke skal tro alt, hvad der af haarrejsende Krøniker bliver fortalt om Elevskolen.

En Skærsild var det dog, og adskillige kom denne Gang ikke længere ind paa den militære Løbebane, men maatte rejse hjem, hvad enten det nu var paa Grund af en manglende Centimeter i Højden, en Antydning af Platfodethed eller en lille Taage for Øjet, naar de ganske smaa Bogstaver skulde læses ved Synsprøven. De, der klarede Lægeundersøgelsen, deltog nu i den mundtlige og skriftlige Prøve, af hvilken den yngre Generation vist særlig vil huske Diktaten med dens Begyndelse: „Hvis jeg havde vidst, hvad jeg nu ved . . .“ og senere efterfølgende, fortsat Række af grammatikalske Faldgruber for en befippet 14 Aars Aspirant.

Et Par Dage efter kom saa den store Parade, hvor alle Aspiranterne var opstillede i Skolens Gymnastiksal, og de 18 eller 20 lykkelige, hvor mange det nu var, blev kaldt frem af Chefen og fra det Øjeblik indtraadte i den militære Stand, mange for at blive der, til deres Livsaften oprandt.

Den første Dag paa Elevskolen, ja, hvilken tidligere Elev mindes ikke den; det var mange Indtryk, der denne Dag skulde modtages.

Den allerførste Begyndelse var egentlig ikke slem, modtaget som man blev af den gamle Stabssergent og den Sergeant, der skulde være Klassens Korporalskabsfører. Senere blev Talen en Del mere rask og kommanderende, end de fleste var vant til, og efterhaanden som Beholdningerne i Munderingskammer og Bogskabé svandt ind, fik en og anden maaske nok en Anelse om det, man senere til Fuldkommenhed erfarede, at alt, hvad der paa Elevskolen faldt ind under Begrebet Udlevering og Ombytning, stedse var omgivet med en Vold af højroestet Talen om visse unge Mennesker, der kun kunde ødelægge og ruinere; men Bøgerne, Uniformen og den øvrige Udrustning var jo, om end ikke i bogstavelig Forstand, „nyt“ for den unge Elev og virkede som Modvægt mod de enkelte ubehagelige Toner, denne første Dag lod høre.

Det første kraftige Brud paa Idyllen skete, da 1. og 2. Klasse, nogen Tid før Middagsspisningen skulde finde Sted, kom hjem fra Haven, hvor de i disse Dage var beskæftigede med Foraarsarbejdet. Ældste Klasse — de havde jo kun været „ældste“ i et Par Dage — skulde nu indtræde i deres fulde Rettigheder som Elever, og hertil hørte efter gammel Skoletradition, at man straks satte sig i grundig Respekt hos de yngste.

Ældste Klasse havde en ejendommelig Form for Præsentation, der bestod i, at de med al den Mandighed og Strenghed, de kunde lægge i deres som Regel i Overgang værende Organ, spurgte den første den bedste af de ny Elever, de mødte: „Hvad hedder jeg?“ Og da den unge for første Gang saa Eleven i al hans Magt, kunde han jo som Regel kun svare, som sandt var: „Det ved jeg ikke“. Men Svaret fulgte ogsaa straks: „Jeg hedder Olsen, og Gud naade Dem, hvis De glemmer det!“ Paa den Maade blev 3. Klasse efterhaanden præsenteret for hele ældste Klasse; men derved blev det som Regel ogsaa, idet de ny Elever tilbragte den første Tid i Lokaler for sig selv, for at lære de almindelige Regler om militær Anstand og for at instrueres i Lydigheds- og Respektpligten. Helt undgaa Samvær med ældste Klasse kunde man jo dog ikke, og noget af det første, man derved lærte, var, at man gjorde sig skyldig i en meget stor Misforstaaelse, naar man troede sig at være Elev paa Elevskolen, nej, man var en „Reje“, som Regel yderligere med Tilføjelsen „væmmelig“ eller „modbydelig“, og kunde

man end ikke forstaa, hvorledes man fra den ene Dag til den næste havde gjort sig fortjent til saadanne Prærogativer, saa blev det gentaget saa tidt for en, at man til sidst maatte tro, at man endnu kun var en „Reje“ eller „Rejetamp“.

Timefordelingen fra det ny Skoleaars Begyndelse til Sommerferien har i Hovedtrækkene været nogenlunde ens fra Skolens første Perioder og maatte blive det, idet dens Grundprincip har været: „Lediggang er en Rod til alt ondt!“ Man stod op Kl. 5, Kl. 5^{1/2} stilledes til Morgenspisning, Kl. 6¹⁰ til Eksercits, der varede til Kl. 8, herpaa fulgte 3 Timers Undervisning i Klasserne, en halv Times Frokostpause, Gymnastik i 1^{1/4} Time, atter Undervisning i Klasserne, 1 Times Middagspause, Eftermiddagsparade ved 3^{1/2} Tiden, før Undervisningen igen tog sin Begyndelse, og endelig til Slut 1^{1/2} à 2 Timers Repetition — Læsning af Lektie til næste Dag — inden Aftenspisningen fandt Sted ved 8 Tiden. Tiden, fra Aftenspisningen var forbi, til man gik til Sengs Kl. 9, kunde som Regel om Sommeren tilbringes i „Grønnegaarden“, men paa Timesedlen var anført Pudsning, saaledes at denne Times Frihed naar som helst kunde inddrages af den vagthavende. Et Par Gange om Ugen suspenderedes Eftermiddagsundervisningen, og Eleverne arbejdede i Haven. Saa snart Temperaturen tillod det — det var som Regel ret tidligt — begyndte Svømmeundervisningen; den fandt Sted efter Gymnastikken eller i Stedet for denne, foregik i Kalvebod Strand ude ved Kongens Enghave paa en privat Badeanstalt og varede, afbrudt af Sommerferien, til langt ud paa Eftersommeren. Vandet kunde paa Slutningen af Sæsonen ofte synes bitterlig koldt; men naar man kom ud paa Badebroen, viste Termometret dog som Regel altid 14—16°; der blev fortalt, at det havde sin Aarsag i, at en af Lærerne i Forvejen holdt en Finger paa Kvægsølvet til Temperaturen var passende; men der blev jo fortalt saa meget.

Naar der efter en saaledes tilbragt Dag blev kommanderet „til Sengs“ efter Aftenparaden Kl. 9, vil man kunne forstaa, at det ikke varede længe, før den unge Elev hvilede i Søvnens Arme, selv om han endnu var noget uvant med den haarde Soldaterseng.

I det hele taget maa man sige, at den første Tid paa Skolen var den vanskeligste for de ny Elever; dels var det hele Liv ganske nyt for dem og ikke frit for at være anstrengende, navnlig for en utrænet, dels var det jo i den første Tid, at ældste Klasses Herskerlyst gav sig de mest generende Udslag overfor de yngste, men navnlig var det, fordi en stor Del af dem kom fra Provinsen og ofte i Kjøbenhavn savnede Paarørende, til hvem de kunde betro deres store og smaa Sorger, og hos hvem de kunde hente Trøst for de forskellige Ubehageligheder, der mødte dem. Husk paa, hvad saadan en lille Fyr paa

14—15 Aar har inde af Mod og Mandshjerte, naar han skal bære alt det ny alene. Thi, lad det være sagt her, den i mange Kredse og gennem mange Tider herskende Mening, at ældste Klasses Elever ligefrem mishandlede de yngste, er ikke rigtig.

I det hele og store var Forholdene i den Retning paa Elevskolen som paa Anstalter af lignende Art baade her og andre Steder, hvor yngre og ældre Elever er sammen. Hvilken tidligere Elev har ikke ved Læsningen af f. Eks. Rudyard Kiplings Bog „Stilk & Co.“, hvori han skildrer Livet paa en engelsk Kostskole, hvis Elever hovedsagelig senere gik til Officersskolerne, truffet Beskrivelser, der kunde gælde for Elevskolen; ogsaa der maatte de yngste ofte være Skive for Udslagene af de ældstes Livsmod, selv om det resulterede i et Par Knubs, og hvorledes tror man, at Forholdene paa Herlufsholm, Sorø Akademi eller Opfostringshuset er eller har været? Tillige maa det her erindres, at ældste Klasse paa Elevskolen ifølge Forholdenes Natur maatte staa med ret stor Myndighed over for de yngre, idet de fra første Begyndelse var Hjælpelærere i Eksercits, Vaabenøvelser, Gymnastik og Svømning. Nej, det, der fandt Sted, var oftest Udslag af ungdommelig Kaadhed og Ubetænksomhed — maaske paa Grund af det hele soldatermæssige Tilsnit en Smule mere haardhændet — end det var egentlig Ondskab, og mange af de Historier, der blev fortalt om Overgreb og Mishandlinger, var Gengangerhistorier fra Skolens ældre Tid, der sikkert ikke har tabt i Kulør ved at genfortælles i en Aarrække, eller de havde deres Oprindelse i en maaske forstaaelig Lyst til ikke at trække fra, naar den unge Elev i Ferier, paa Marchture eller om Søndagen hjemme var det fortællende Midtpunkt i en lyttende Kreds af Slægt og Venner. Det bedste Bevis herfor turde være, at det sikkert er faa tidligere Elever, der nu i de ældre Aar bevarer virkelig bitre Minder fra deres første Tid paa Skolen, og skulde der ogsaa være enkelte saadanne, maa man huske, at der paa Skolen har været 2243 Elever, og der maa blandt dem efter Sandsynlighedens Lov ogsaa have været en vis Procentdel ondsindede Fyre, uden at det kan regnes Skolen som saadan til Last. Kom det til Chefens Kundskab, at enkelte Elever af ældste Klasse havde særlig „løse Haanded“, saa blev der uvægerligt slaaet ned paa Synderen, som med Stuearrest i 2—3 eller flere Søndage maatte bøde for sin Mangel paa Selvbeherskelse.

Og nu Skolens Fordringer til Eleverne? Var Skolen en særlig „streng“ Skole? Ja, Eleverne kunde aldrig ligge paa den lade Side, al deres Tid var optaget fra Morgen til Aften; ved Eksercitsen og Gymnastikken stilledes der store Fordringer til deres legemlige Kræfter, og Pligtforsømmelser, Overtrædelse af Reglementer og Bestemmelser eller udvist Dovenskab undgik som Regel ikke Straf under en eller anden

Form; men det var sikkert et sundt Liv, Eleverne paa Frederiksberg Slot førte, og den, der passede sine Ting, havde fri hver Søn- og Helligdag. Korporlig Revselse var vist egentlig forbudt, men blev dog ikke sjældent anvendt af Lærerne i Form af Lussinger; det var imidlertid en Form for hurtig Retsforfølgning, der havde sine praktiske Fordele. Eleverne gjorde sig naturligvis ofte skyldig i Forsømmelser og Overtrædelser af Forskrifter eller hittede paa Narrestreger af forskellig Slags, og i Stedet for højtidelig Indmeldelse og efterfølgende Stuearrest næste Søndag var en Huskekage eller to langt at foretrække; saa var den Sag ude af Verden og skabte ingen Bitterhed paa nogen af Siderne. At der blandt de ca. 100 forskellige Lærere, der har fungeret, medens Skolen var paa Frederiksberg Slot, kan have været enkelte, der maaske fik lidt for megen Forkærlighed for den hurtige Retsforfølgning, udjævnedes sikkert ved, at der fandtes andre, hvem denne var ganske fremmed — — — —

Den første store Glædesdag for den unge Elev indtraf, naar han for første Gang fik Lov til at forlade Slottet, iført sin flunkende nye Uniform. Fra Munderingskammeret udleveredes straks en Uniform til daglig Brug; men den ny Uniform blev syet efter Maal og var altsaa ikke færdig, før der var gaaet nogen Tid; i Mellemtiden maatte yngste Klasse enten blive hjemme eller forlade Slottet i deres civile Tøj. I en Periode blev de ny Uniformer ofte færdige, saa de kunde tages i Brug 1. Pinsedag, og hvem vil nægte, at Hjertet svulmede i Brystet, naar man den Dag spadserede gennem Frederiksberg Have og stadig kunde høre og se, at der blev lagt Mærke til „den lille, søde Soldat“; men smuk er den ny Uniform ogsaa; den lyse, røde Farve paa Krave og Kantninger staar brillant til det mørkeblaa Klæde, og Sablen er i al sin Enkelhed vel en af de smukkeste i Hæren. Men for at naa det smukke Resultat er der ogsaa gaaet store Anstrengelser forud. Udgangsparaden stilles Kl. 8, altsaa maa man op Kl. 3—4 for at faa pudset — og vel ogsaa fordi, man simpelthen ikke kan sove — selv om man har haft hele Lørdag Eftermiddag til det; navnlig Livremmen kniber det med, den skal jo helst i saa høj Grad som muligt ligne en lakeret, hvilket volder nogen Vanskelighed, da Remmene, som udleveres til yngste Klasse, altid er de daarligste. Den hele Stads generer maaske nok en Smule; Frakken sidder, særlig hvis det er en varm Dag, vel stramt hist og her, Sabelskeden har en vis Tilbøjelighed til at komme i Konflikt med det venstre Ben, og Handskerne, det er næsten det allerværste, de mister i Løbet af forholdsvis kort Tid deres snehvide Farve, fordi der stadig maa rettes paa Livrem og Sabel; men dog, hvilket stolt Øjeblik naar man præsenterer sig for Forældre eller Paa-rørende og hører deres beundrende Udraab, og, hvilken Overlegenhed

vises der ikke, naar man til mindre Søkende eller tidligere Skolekammerater beretter om Livet paa Skolen. Men alt faar en Ende, ogsaa denne store Dag, efter hvilken man dog føler sig lige som lidt mere knyttet til Skolen.

Der er imidlertid ikke ret længe til den næste Begivenhed: Sommerferien. Redegørelse for Sommerferiens Glæder falder ikke ind under Begrebet Livet paa Skolen, men hvem glemmer disse aarligt tilbagevendende fire Uger, der i det travle Liv paa Skolen havde den rette Baggrund. Hurtigt gik de, og det kneb mange Gange de første Dage efter Ferien med at komme i det rette Trit igen, navnlig da det nu var den mest anstrengende Periode, der forestod, den saakaldte „Eksercermaaned“.

I denne Maaned, der udelukkende anvendtes til praktiske Øvelser og Havearbejde, fik Eleverne den grundigste Uddannelse saavel i Fodøksercits som i Betjening af Fæstnings- og Feltkanoner samt Gymnastik og Svømning, og det tør vel roligt siges, at den Dag Skolens øverste foresatte, Artillerigeneralen, i Slutningen af denne Periode inspicerede Skolen, blev der vist Evolutioner og Manipulationer, som sikkert intetsteds saas bedre. Øvelserne var maaske i feltmæssig Henseende uden Værdi, men som Eksercits betragtet var det første Klasses. Geværgreb og Ladningsgreb udførtes samtidigt, som var det af een Mand, og andre Øvelser, som f. Eks. en Omprodsning af Feltkanoner, foregik med en Fart og Behændighed, man ikke skulde vente hos saa unge Soldater.

I denne Periode foretoges ogsaa de første March- og Felttjenesteøvelser samt den aarlige Skovtur. Man rykkede ud med det traditionelle flækkede Surbrød i Brødposen, og under munter Sang trænedes man til Aarets næste glædelige Begivenhed: Marchturen. Efter Programmet skulde den vel være en Slags Kantonnementsøvelse, men havde i Aarens Løb nærmest faaet Karakteren af en Skoleudflugt til Landets skønneste Egne, og mange er de dejlige Minder, der knytter sig til disse Ture. Bornholm, Nordsjælland, Lolland-Falster, Sydøstsjælland, Sydfyn, ja selv Himmelbjergegnen besøgte, og overalt blev de smaa Elever godt modtagne. Dagsmarcherne var som Regel ikke længere, end at de med Lethed kunde overkommes, og Kvarterværterne, baade i Byerne og paa Landet, kappedes om at gøre det saa godt som muligt for de smaa Gæster. I Købstæderne arrangeredes der ofte af Borgerne Fester for Skolen, og overalt gengældte Eleverne Gæstfriheden med deres smukke Sange, og det skulde aldrig fejle, at der til næste Aars Optagelsesprøve meldte sig særlig mange Aspiranter fra de Egne, der sidst var gæstede paa Marchturen.

Tidspunktet for Marchturens Afholdelse har i de forskellige Perioder

varieret noget, idet den er foretaget dels før Sommerferien, dels efter Eksercermaanedens; det sidste var dog det almindeligste.

Efter Marchturens Afslutning begyndte „Efteraars-Havedagene“, en 6—8 Dage, hvor Eleverne udelukkende beskæftigedes med de afsluttende Arbejder i Skolens Have. Det gamle Princip fra Haven paa Amager, hvor hver Elev havde sit Stykke til fri Raadighed, blev her senere fraveget; den var nu stykket ud i Lodder til Lærerne, og paa forskellige Steder var der forbeholdt Eleverne Stykker, hovedsagelig bevokset med Frugttræer, hvis Frugter deltes mellem dem i Efteraarets Løb. Ved Fælleshusholdningens Oprettelse udlagdes disse Arealer til Køkkenhave for Skolen.

Havearbejdet var meget yndet af Eleverne, som her arbejdede under friere Former end ellers og ofte kunde faa Lejlighed til at yde en mere personlig Indsats i Arbejdet som Formænd i Lærernes Haver.

De sidste Dage i Haven mærkes det tydeligt, at „Sommeren ganger paa Hæld“. Det er ofte ubehageligt, saa Løvet er tyndet ud; en tre-fire Mands Passiar bag et skærmende Bladdække lader sig nu daarligt arrangere, den inspektionshavende kan overse næsten hele Haven. Endnu tydeligere mærkes dog Forandringen i Søndermarken og Frederiksberg Have. Den smukke Udsigt fra yngste Klasses Sovestuer ud over Haven og Kanalerne er ganske forandret, og Løvet spiller nu i alle tænkelige Schatteringer af rødt, brunt og gult. Paa Pladsen foran Slottet hvirvles de visne Blade af Sted, eller de ligger tunge af Regn og Væde strøet over Plænerne. En Dag faar Eleverne udleveret Kappen, denne særlige „Elevkappe“ med høj, rød Krave og uden Split; „Staben“ lader Skolens Militærarbejdere anbringe Kulkasser og -skuffer i Klasserne. Vi nærmer os Vinteren.

Denne Aarstid benyttes hovedsagelig til teoretisk Undervisning, idet der dog er Eksercits et Par Gange om Ugen, ligesom den daglige Gymnastik ikke forsømmes; der bliver givet Tilladelse til at sove en Time længere om Morgenen, altsaa til Kl. 6; man gaar stadig til Sengs Kl. 9, Søn- og Helligdage dog Kl. 10.

De yngste Elever er nu kendeligt forandrede; de ligesom fylder bedre i Uniformerne og har, takket være de praktiske Øvelser, faaet mere Herredømme over Lemmerne, ja, er endog begyndt at benytte sig af det særlige Elevskolesprog.

I Tidernes Løb havde der paa Skolen udviklet sig et særligt Slang, som i alle Forhold benyttedes af Eleverne indbyrdes, ja, mange Gange vel ogsaa af Lærerne, af hvilke jo de fleste var tidligere Elever.

Støvler hed saaledes „Gokker“ eller „Gykker“; man havde lange „Gokker“ og „Udgangsgokker“; at pudse dem hed at „svange“, for-

modentlig fordi de ogsaa skulde være blanke under Svangen; men Udtrykket „svange“ brugtes for øvrigt om al Slags Pudsning og Rengøring i Almindelighed; man „svangede“ Frakke, Livrem eller Sabel, man „svangede“ Handsker, Ærmefoer eller Negle, og Eleverne i ældste Klasse holdt af at have en „Svangereje“ til Disposition.

Et af de hyppigst anvendte Udtryk var „Biks“ eller „Beks“ og Forbindelser hermed. Enhver Beholder eller Kasse var en „Biks“; man havde en „Pudsebiks“, en „Klassebiks“, en „Smørbiks“ og en „Madbiks“; man var i „Kridtbiks“ eller „Kulbiks“ hos Lærerne. „Biks“ brugtes ogsaa om Helligdagsarrest og Ompudsning, der blev til „Helligdagsbiks“ og „Ombiks“; „mørk Biks“ kunde i særlig graverende Tilfælde etableres i et lille dertil indrettet Rum paa Slottet. I det hele taget brugtes Benævnelsen „Biks“ om alt, hvad man ellers ikke rigtig havde Navn til.

At læse hed at „krasse“; det Tidspunkt, der om Foraaret udelukkende anvendtes til Eksamensforberedelse, hed „Krassedagene“. Havde man særlige Anlæg for en bestemt Ting, var man et „Dyr“ deri; man havde „Krassedyr“ i Almindelighed om Læsehestene; men det kunde yderligere specificeres; saaledes var der „Matematikdyr“ eller „Tyskdyr“. Var en Elev særlig flink til at gaa paa Hænder eller udføre Balanceøvelser, var han et „Balancedyr“.

Ved Svømningen kendte man en „Treert“ („Trædert“), der bestod i, at en anden Elev først med Hænderne og derefter med Fødderne paa Skuldrene satte en til Bunds.

De nederste i Klassen var „Sjokkerne“; den allersidste var „Sjok“ i Klassen, og ved Afgangen fra Skolen var det „Sjokken“, der skulde „lukke Porten“. Man havde i denne Forbindelse ogsaa Udtrykket „at blive sjokket“ til et andet Vaaben end det, man efter Afgangseksamen havde ønsket at komme til.

Kødsuppe kaldtes „Bolværk“; naar Professor *Karl Larsen* i sin Bog „Dansk Soldatersprog“ mener, at denne Benævnelse kan afledes af Bollerne paa Suppen, der for øvrigt altid optraadte i et meget beskedent Antal, er dette sikkert ikke rigtigt; det kaldtes ogsaa til Tider „Atlantehavsvand“ for at antyde, at det dog var noget kraftigere end almindeligt Vand, men Vand, som det skyller op ad Bolværket, var og blev det væsentligste deri, heraf Navnet „Bolværk“, der ogsaa udtaltes med lukket O og ikke som i Boller. Rabarbergrod, der oftest var af en særlig „lang“ Konsistens, hed „Abesnot“. Endeskiverne af Rugbrødene hed „Sjejsjer“ og var stærkt efterspurgte. I denne Forbindelse bør det nævnes, at en Rundtenom med Smør i Skolens ældste Tid kaldtes „en Rapport“, en Benævnelse, der er forevigt i Navnet paa

Foreningen „Elevskolens Minde“s Medlemsblad. Den udleverede Sæbe kaldtes „Møsk“.

Vilde man sikre sig Afbenyttelsen af en Ting efter en anden, hed det „mig dig“ (mig efter dig), og det benyttedes i alle Forhold. Man „gæssede“ eller „pjækkede“ sig til Sommerferien og alt andet, som godt var, og havde en „Gaspakke“ med hjem om Søndagen eller fik en „Pjækkepost“ i Haven, hvor man kunde „pjække den“; omvendt „sløjede“ man sig til det, man ikke kunde lide.

En „Luns“ var et Slag med flad Haand i Siden; den faldt som Regel, naar man var alt for villig til at parere en Lussing ved at hæve Armen. En „Loppe“ eller en „Nød“ var et kort Slag med en Kno i Hovedet. Et særligt Raffinement var en „rivende Loppe“, hvor Knoen førtes fra nedenunder og opefter. Ved Paraden blev ens Tøj og Gemmer „møsket“ — eftersat — og de smaa Appartementer i Grønnegaarden hed „Sjæts“ og „Pjæts“.

Ved Undervisningen i Klasserne maatte man undgaa de daarlige Karakterer, idet de efter visse Regler honoreredes med „Karakterbiks“ — Efterlæsning — om Søndagen. ÷ 5, der var den laveste Karakter, gav saaledes 4 Timers „Karakterbiks“ ∴ den paagældende maatte møde paa Slottet Kl. 6 Søndag Eftermiddag i Stedet for Kl. 10; ÷ 1 gav 2 Timer; en enkelt „Bolle“ — 0 — kunde passere, men havde man foruden „Bollen“ en „Pind“ — 1-Tal — gav den ogsaa 2 Timer. „Sjokkerne“ kunde paa den Maade faa deres Søndage slemt beskaaret; kunde man formaa vedkommende Lærer til at „sætte en Parentes“ om den daarlige Karakter, slap man for „Biksen“, men den talte naturligvis med ved Opførelsen af Maanedens Karakterer.

Enkelte af Lærerne, navnlig de, der fungerede i en Aarrække, kunde Eleverne finde paa at give et eller andet Øgenavn, der saa altid brugtes ved Omtalen af den paagældende; men særlig udbredt var denne Skik egentlig ikke.

Hvis en „Reje“ i denne Periode viste sig mindre høflig mod de Herrer af ældste, kunde han, foruden hvad der straks faldt af, være vis paa at blive mindet om den forestaaende Hugning, hvor ældste Klasse blev anvendt som Hjælpelærere og gav de to yngste Lektioner i Begyndelsesgrundene; og der blev stadig fortalt Historier om „Arm-hug“ og „dybe Tertser“, der skulde gøre nederdrægtig ondt.

Det var derfor med en vis Spænding, „Rejerne“ den første „Huggedag“ gik gennem Poternen til Gymnastiksalen.

Hyggelig har Gymnastiksalen paa Frederiksberg Slot aldrig været. De højsiddende Vinduer med de smaa, snavsede Ruder lod den om Vinteren henligge i en vis dyster Belysning. Der fandtes i hver Ende

af den et Uhyre af en Kakkellovn, rød af Rust og graa af Støv og Spindelvæv; i den ene Ende stod tillige de forskellige Rekvisitter opstillede: Barre, „Deliriumsbjælke“, Springmaskiner og Voltigerheste, af hvilke den mindste, der var stenhaard, kaldtes „Grisen“ og hovedsagelig anvendtes af „Rejerne“; paa en Sidevæg hængte Ryttersablerne, der dog kun brugtes af ældste Klasse, og neden under dem laa Haandvægtene, alle Soldaters Skræk. Hertil kom saa de to Rækker Huggerter med Handsker og Masker, der denne Dag var lagt frem fra Rekvisitrummet. I forreste Række de af ældste Klasse udsøgte lette og smidige Klinger, bagved til yngste de gamle, tunge Slagsværd, der aldrig vilde gaa i Stykker, og som derfor gik igen Aar efter Aar.

Saa snart Holdene efter en kort Instruktion er marcheret ud, bryder der en sand Helvedeslarm løs af Kommanderen; hver af de 16—18 Elever af ældste Klasse brøler, som er det i det mindste en Bataillon, han kommanderer, og de enkelte Kommandoer: „Fald ud et!“ — „Dæk tilbage!“ — To Appeller et!“ — „To Skridt tilbage et!“, i Forbindelse med Larmen fra Appellerne, bliver tilsammen et buldrende Spektakel, der kan høres videnom.

Naturligvis kunde ældste Klasse ved denne ugentlige Lektion sætte adskillige Hug ind paa „Rejerne“, særligt naar de paa Grund af Træthed kom for sent med Paraderne, men Gymnastiklærerne gav Lektioner til ældste Klasse, og hvis den inspektionshavende opdagede en af ældste, der var alt for haard mod sin Elev, blev han kaldt til Lektion og fik som Regel selv Kærligheden at føle, og naar han sveddryppende og med „Fæhaarene“ fra Masken dryssende efter sig kom tilbage, var han som oftest mindre voldsom; men „Rejerne“ var i Almindelighed meget medgørlige, naar de stod i Dækstilling; og hvis deres Instruktør kom med et ganske neutralt Spørgsmaal som f. Eks., om „Rejen“ havde for meget Smør eller havde god Tid om Aftenen (saa han kunde „svange“ sin Plageaands „Gokker“), blev det som Regel straks eller i hvert Tilfælde, naar det blev gentaget, besvaret bekræftende.

Dette med Smørret var nemlig stadig et brændende Spørgsmaal. Hver Elev fik hver 5. Dag udleveret 70 Kvint Smør; for et normalt Forbrug skulde det jo egentlig være nok, men Eleverne var i den Alder, hvor alle har en udmærket Appetit, og den blev hos dem ikke mindre paa Grund af de mange praktiske Øvelser. De, der ikke har set det, gør sig intet Begreb om, med hvilken Fart Brødbakkerne paa Elevernes Frokostbord tømtes. Det hændte derfor, det kan ikke nægtes, at ældste Klasse, naar „Rejen“ under Hugningen havde betroet ham, at han ligefrem havde for meget Smør, annekterede en Del af det. Og i Slutningen af „Lønningsperioden“ var det derfor ingenlunde sjældent, at Eleverne spiste bart Rugbrød med Sennep og Salt paa.

Forplejningen var i det hele taget ikke altid lige god. I første Række skyldtes det naturligvis, at den Sum, Skolens Budget anviste dertil, var beskeden, men det havde vel ogsaa sin Aarsag i, at den leveredes af Slottets Marketender. Om Morgenen serveredes kogt Øl, uden Sukker, ofte var det kun lunkent; at „Tutpigerne“, som det blev fortalt, først vaagnede om Morgenen, naar Eleverne marcherede over Slotsgaarden, er maaske nok lidt overdrevent, men noget var der om det.

Til Frokost $\frac{1}{3}$ Flaske Øl til hver samt Salt, Sennep og Peber. Til Middag to Retter Mad, der ikke var særlig gode og ej heller rigelig tilmaalte; hertil kom i hvert Tilfælde i visse Perioder en fast ugentlig Spiseseddel med meget ringe Afveksling, saaledes at man i Forvejen nøjagtig kendte hver Dags Middag. Om Aftenen serveredes der atter $\frac{1}{3}$ Flaske Øl, der om Vinteren var varmet, og hertil kom saa til alle Maaltider Rugbrød ad libitum og de 14 Kvint Smør daglig. Officielt skulde der udleveres Ost og Pølse for en Uge ad Gangen, men disse Fødemidler var som oftest meget lidt yndede af Eleverne og blev ikke altid afhentede.

Man vil kunne forstaa, at under disse Forhold var en „Gaspakke“ hjemmefra en herlig Ting, skønt den som Regel blot indeholdt saa prosaiske Ting som Puddersukker, Fedt og Paalæg.

Ved enkelte Lejligheder som Præsentationsdage, Eksamensdage og lignende serveredes der til Frokost blødkogte Æg og Kaffe med Boller, og i enkelte Perioder var det en Skik, at Eleverne, naar de Sommerlørdage kom fra Havearbejde, fik Spegesild og Løgsauce med kogte Kartoffler, som de selv pillede, til Aften, men det var ogsaa Toppunktet af kulinarisk Nydelse paa Skolen.

Hos Marketenderen kunde der købes Hvedebrød, og man fejrede som Regel sin Fødselsdag ved at traktere Klassekammeraterne med en „Hvede“ hver, ligesom det en Tid var Brug, at ældste Klasse fejrede „100 Dage til Afgangen“ med et større Hvedegilde. I det hele taget spillede „Hveder“ en vis Rolle; væddede man, var det som Regel om „Hveder“, og ved Smaahandler var „Hveder“ ofte Betalingsmiddel.

En afgørende Forandring til det bedre i disse Forhold indtraf, da Skolen midt i Halvfemserne indførte Fælleshusholdning under en Økonomas Ledelse; fra den Tid maa det siges, at Forplejningsforholdene var udmærkede og ikke kunde give Anledning til berettigede Klager. Der serveredes nu Te om Morgenen i Stedet for det lunkne Øl uden Sukker, ja, om Søndagen endog Kaffe. Om det nu skyldtes, at Eleverne var uvant med Kaffen eller den indeholdt særlige Ingredienser, vides ikke; men den havde som Regel en stærkt afførende Virkning og kaldtes derfor af Eleverne for „Dynamitvand“.

„Gaspakker“ blev nu forbudte og var heller ikke mere paakrævede;

i Aarenes Løb vandt de dog Indpas igen. Om Eleverne under den nye Forplejningsmetode just blev mere velnærede, maa staa hen — man kan jo nu engang ikke mere end spise sig mæt; — men at det var en stor Behagelighed for dem, er sikkert. Køkkenet blev indrettet i den tidligere Vaske- og Pudsekælder, der alt i nogle Aar havde været ude af Brug som saadan, efter at der i Begyndelsen af Halvfemserne var anbragt Vaskeindretninger paa Gangen uden for Belægningsstuerne.

Denne Vaske- og Pudsekælder var en Fortidslevning, som egentlig langt tidligere burde være afskaffet. Al Vask og Fodtøjspudsning skulde foregaa her; Belægningsstuerne laa i en Højde, der nærmest svarede til fjerde Sal, og Eleverne skulde altsaa i det mindste to Gange daglig passere Trappen dertil, oftest baade Sommer og Vinter i en meget let Paaklædning. I den kolde, dybe Kælder var der altid halvmørkt og fugtigt, og om Vinteren, naar der var Fare for, at Vandrørene kunde fryse, henstod Vandet som Regel i Tønder med Is paa; man vil saaledes kunne forstaa, at Forandringen med Vaskeindretninger ved Belægningsstuerne blev hilst med udelt Glæde.

Nu glider Tiden saa jævnt, indtil der en Dag paa den store Tavle i Fællesklassen staa skrevet: „30 Dage til Jul! Gas! Mos! Pjæk!!“

Fra nu af taltes Dagene, og man levede i glad Forventning om Julebal og Juleferie.

Flere Dage forinden begyndte Forberedelserne, idet Eleverne selv maatte pudse de fra Tøjhuset laante Hestgarderrustninger med tilhørende Hjælme og Pallasker. Tillige gjaldt det om at faa sit eget Ydre saa fint som muligt, og der blev i den Retning præsteret hele diplomatiske Kunststykker, naar man hos „Staben“ skulde have et Par gamle udtraadte Gymnastiksko ombyttede eller en Frakke, man var „løbet fra“, erstattet med en ny.

Endelig oprinder Dagen, Fællesklassen er ryddet, og en Dekorator smykker den festligt med Flag, Skjolde og de straalende Hestgarderrustninger. Naar Bordene ryddes ud, aabenbarer Gulvet et Utal af kæmpemæssige Blækklatte; det gaar ikke an, fem „Rejer“ i Gang med Mursten; Panelerne viser sig ogsaa stærkt „stænkede“ — Neglebørster, varmt Vand og grøn Sæbe. Dametoilette? Død og Pine! Et af Klasseværelserne maa ryddes og indrettes; Geværerne maa bort fra den lange Paradegang, saa Knagerne kan benyttes som Garderobe; Dekoratoren faar Besked om at arrangere en Flagallé her; der er nok at gøre, men alle tager fat, og ved Middagstid er det hele i Orden, og Eleverne faar Lov at gaa i Byen for at hente Baldamerne. Tilbage bliver kun de tre-fire „Rejer“, der ingen Damer kender og heller ikke har villet entrere paa Tilbud fra Kammeraterne om eventuel Præsentation for kvindelige Paarørende; de maa nu ved Hjælp af Stearinlys og Bone-

voks arbejde paa at forvandle Fællesklassens noget medtagne Bræder til Parketgulv.

Og saa Aftenen; lysklædte, unge Damer med rødmende Kinder og blanke Øjne, ranke Elever i den fine, straalende Uniform og saa Bevidstheden om, at i Morgen er det Juleferie. Jo, det var et Bal.

I Løbet af Aftenen viser ældste Klasse den traditionelle Skjolddans; ved Bordet holder en af de mest fremmelige en Tale for Chefen og Lærerne, og der arrangeres maaske en Kotillon. Man drister sig til efter indhentet Tilladelse at inklinere for Chefens eller Lærernes Hustruer. Lærerne bliver meddelssomme og fortæller Træk fra deres egen Elevtid; man svælger i Kaffe og Sodavand. Kort sagt, Himmerig. — — —

Kl. 2 sluttes der af; i Slotsgaarden holder 15 Drosker; hver Kusk faar en Seddel med fire Adresser; man følger sin Dame til Vognen og saa — — — Godnat. Ballet er forbi, men hvem kan vel sove? Og i Morgen begynder Juleferien.

Fjorten Dages Juleferie med „sove længe“ om Morgen, Teaterbesøg og Selskab om Aftenen, jo, det kan skam opveje mange mindre behagelige Timer i Vinterens Løb.

Efter Ferien begynder Hverdagslivet igen. Tiden fra Nytaar til Eksamen er den længste og mest ensformige paa Skolen. Der er kun Kakkelovne i Klasseværelserne, i de øvrige Lokaler er der jævnt koldt og ikke videre hyggeligt; den ene Dag gaar som den anden uden større Sindsbevægelser.

Morskabslæsning er forbudt; alligevel kan en eller anden paa de bageste Bænke i Fællesklassen være modig nok til at læse „Geschichter“ i Stedet for Lektier under Repetitionen; men det er vanskeligt at gemme en saadan Bog, thi man ved aldrig, naar der bliver „møsket“.

I en Aarrække var det Skik, at Eleverne i Vinterhalvaaret havde Udgangstilladelse et Par Timer hver Onsdag Eftermiddag, og indtræffer der en Periode Frostvejr, saa Kanalerne i Haven bliver tillagte, kan det ske, at Chefen giver Tilladelse til, at et Par Timer anvendes til Skøjteløbning i Stedet for Gymnastik.

Det kan hælde, at Hærinspektøren eller en udenlandsk Officer aflægger Skolen et Besøg og overværer en Præsentation, hvis heldige Forløb belønnes med en Frieftermiddag; det hænder ogsaa, at Skolen inviterer Eleverne i et af Teatrene, og saaledes glider Tiden, til man naar i Nærheden af Eksamen.

Den sidste Uge før denne anvendes udelukkende til Forberedelse og kaldes af Eleverne for „Krassedagene“. Ældste Klasse ser man i denne Periode ikke meget til; de har fordelt sig i de tre Klasseværelser og læser der paa Livet løs. 2. og 3. Klasse har derfor hele Fællesklassen til deres Raadighed.

De første Dage opføres her en lille Komædie, der gentages Aar efter Aar. 2. Klasse, der nu snart skal være ældste, mener det er bedst at øve sig lidt i Tide, og hele Klassen forsamler sig derfor i god Tid den første „Krassedag“ inden for Fællesklassens Dør; lidt efter kommer den første „Reje“ spadserende med sine Bøger og gaar intetanende ind ad Døren; men næppe har han overskredet Tærskelen, før der lyder et tistemigt Brøl: „Kan han ikke banke paa, „Reje“!“ — Ældste Klasse har nemlig strengt haandhævet, at „Rejerne“ altid banker reglementeret paa, naar de skal ind, hvor de — Eleverne — er til Stede, og nu vil 2. Klasse forsøge det samme. Er det nu en lille og svag „Reje“, saa er der jo ikke andet for end at gaa tilbage til Døren og banke paa, men er det en stor og kraftig, udvikler der sig voldsomme Kampe mellem 2. Klasse, der vil trumfe Fordringen om Bankningen igennem, og yngste Klasse, der mener, at det er nok at være „Reje“ for ældste. Man samler sig i Hob uden for Døren og bryder ind i en tæt Klump, naar den inspektionshavende høres paa Trapperne; eller man sender de fire-fem stærkeste som Blækere i Forvejen, og i Forvirringen under den Kamp, de indvikles i, slipper de mindre igennem; og for hver Dag, der gaar, uden at man „har banket“, „gasser“ man sig saare.

Den hele Krig ender som oftest efter gammel, nordisk Helteiskik med en regulær Tvekamp i Grønnegaarden mellem den stærkeste fra hver Klasse, og i Fremtiden maa Forholdet mellem de to Klasser karakteriseres som „væbnet Neutralitet“.

For yngste Klasse har Eksamen naturligvis ikke den Betydning som Afgangseksamen, men da Karaktererne for de enkelte Fag ikke meddeles før ved hele Eksamens Slutning, gennemlever dog de fleste Elever Timer fulde af Ængstelse og Spænding; man kan jo nemlig meget godt „dumpe“ og dermed være færdig paa Skolen, og det sker da ogsaa regelmæssigt, at en eller flere af „Rejerne“, der ikke har vist sig „egnede til Befalingsmænd“, maa forlade Skolen efter Eksamen.

Er Eksamen saa forbi, og Resultaterne under stor Højtidelighed oplæste foran Fronten, ja, saa kan man omsider øjne den snarlige Afslutning paa dette det første Aar paa Skolen. Ældste Klasse, der om et Par Dage skal afgaa, bliver med et omgængelige og elskværdige. Har man været „Svangereje“ for en af dem, skal man som Regel „arve“ ham; man bytter og faar hans gode Livrem med det særlig smukke Spænde, og hvad man ellers kan bruge af hans Udrustningsgenstande — „Staben“ bemærker maaske nok den daarlige Kvalitet af alt det, der afleveres; men han ved vel Besked og siger intet —; man faar hans Opgavebøger og specielle Skolenotitser eller en lille personlig Souvenir, kort sagt, man ser de Herrer fra en hel ny Side, og man

siger til sig selv, som man ofte siger om det, der er overstaaet: „Det var saamænd ikke saa farligt, det Hele“. — — — —

Endelig oprinder saa Dagen, hvor man skal ombytte de foragtede 3-Tal med 2-Tallene, en ny yngste Klasse kommer paa Skolen, Reje-aaret er forbi.

I den første Tid hænder det undertiden, at 1. Klasse, hvis nu afleverede 2-Tal man bærer, pludselig kommer i Tanker om, at „alle runde Tal er Rejetal“; men det tager man sig ikke nær; man passer sig selv, har kun lidt med 3. Klasse at gøre og finder sig ikke i noget fra ældste Klasses Side.

Det andet Aar paa Skolen er i et og alt langt behageligere end det første; man er nu „i Form“, saa de praktiske Øvelser gaar som en Leg; man kender, hvad de forskellige Perioder bringer, og „gasser“ eller „sløjer“ sig langt mere intensivt.

Man føler sig tillige med sine 15-16 Aar som hel voksen Soldat, og man bliver slet ikke forbavset, hvis en Kvartervært paa den aarlige Marchtur byder paa en Toddy og en Cigar, og en lille Shagpipe har man allerede anskaffet sig.

Tobaksrygning var forbudt paa Skolen, men — man tør vel nok sige det — dette Forbud blev ikke overholdt af andre end yngste Klasse, og det vel endda kun paa Grund af ældste Klasses Tilstedeværelse. 1. og 2. Klasse røg i Smug i Grønnegaarden, naturligvis under Iagttagelse af alle Forsigtighedsregler og paa Steder, hvor der var mindst mulig Udsigt til at blive overraskede; men de røg, og man tør vel tro, at det ikke var Lærerne, der næsten alle selv havde prøvet det samme, ganske ubekendt; blev det blot ikke drevet for vidt, lukkedes det ene Øje oftest i, hvilket ikke udelukkede, at den inspektionshavende pludselig, som skudt op af Jorden, stod midt i en Klynge „Smøgere“ og konfiskerede Piberne. Naturligvis kunde man ikke gaa med Piberne i Lommen; de blev gemte — nu kan vi jo godt røbe det — paa den øverste Bjælke under det lille Halvtag, der dækkede Brandstigen ovre ved „Sjæts“.

Paa Gaden gik det derimod ikke an at ryge, og skulde en eller anden Elev i Sommer- eller Juleferien forglemme sig selv, og han blev indmeldt, enten det nu var af en Lærer eller af en tilfældig nidkær Befalingsmand, saa var han sikker paa sine „2 Helligdage“.

Med Oprykningen i 2. Klasse fulgte dog een ubehagelig Ting, nemlig Brandvagten. I 3. Klasse havde man prøvet at gaa Gangvagt om Dagen; tre Elever skiftedes to Timer ad Gangen, men deltog i øvrigt i Undervisningen; nu skulde man ogsaa staa Vagt om Natten.

Tiden fra Kl. 10 Aften til 6 Morgen var delt mellem 1. og 2. Klasse

i fire Vagter à 2 Timer, og man patrouillerede paa Gangen uden for Sovestuerne.

Her stod 2 Bornholmerure, det ene med almindelig synlig Skive, det andet lukket og med en inddelt Papirsskive i en bevægelig Ramme foran Urskiven; Rammen var ved en Snor forbundet med et lille Haandtag paa den ene Side af Uret, og nu skulde man hvert Kvarter „kontrollere“, d. v. s. trække i Snoren, hvorved den inddelte Papirsskive førtes op mod Urets Visere, af hvilke den lille bar en Stift, der frembragte et Hul i Papirsskiven. Naar Skiven da af den vagthavende blev taget ud om Morgenens, kunde han konstatere, om Hullerne sad regelmæssigt, som de skulde; desuden skulde man to Gange i Vagten foretage en Runde gennem Gangene i Skolens Fløj af Slottet og der paa forskellige Steder kontrollere med fastsiddende Nøgler i et lille medbragt Kontrolur samt efterse, at de mange dobbelte Jerndøre rundt omkring var lukkede, og som det hed i Instruksen „vogte paa Ild og Lys“.

Brandvagten kunde ofte være mindre hyggelig, særlig en kold Vinternat, selv om man havde Kappe og Lammeskindspels paa.

Den lange Gang er kun oplyst af et svagt Gasblus, der med sit flakkende Skær lader det meste henligge i et uhyggeligt Halvlys. Man er ganske alene; til den ene Side har man de tomme Pudsestuer, til den anden Belægningsstuerne, hvorfra man hører de sovendes dybe Aandedrag. Stormen buldrer om Slottets Hjørner, og det suser uhyggeligt i de store Træer i Haven. Pludselig lyder et højt Angstskrig, efterfulgt af en forvirret Mumlen. Man farer sammen af Skræk. Aah, det er sandt; det er 43, det Bæst, der som sædvanlig skriger i Søvn; men Uroen er over en; fra den lille, mørke Entré henne ved Munderingskammeret gaar der en Trappe ned til Vaskekælderen, forbi Slottets gamle Kirkerum, der nu benyttes til Bibliotek; nu kaster Maanen et Øjeblik sit Lys ind i Krogen. Hvad var det? Stod der ikke noget? — Nu falder en stor Gren med et Brag til Jorden nede i Haven, mens Slotsuret falder i med 12 Slag. — — Jo, minsandten faar Gutten prøvet sine Nerver, og det er forstaaeligt, om der engang imellem kan blive „unøjagtig Kontrollering“ eller endog helt mangle et Hul i Skiven.

Hyggelig var heller ikke Runden gennem Slottets Gange; mørkt var det, og Lygte havde man ikke. Man skulde passere den lange Paradegang frem og tilbage, derfra gennem Buegangene til Chefens Trappe og endelig gennem Gangen langs „Staben“s Kontor og Bolig tilbage til Hovedtrappen og Gangen ved Belægningsstuerne. Overalt var der tunge og buldrende Jerndøre, der skulde aabnes og lukkes, og

hvad enten det nu var en meget mørk Nat, eller Maanen kastede sit Skær gennem Ruderne, forrykkende alle Afstande og dannende sære Skygger overalt, saa kan man vist roligt sige, at Hjertet ikke altid sad paa sin reglementerede Plads, og man kan forstaa, at en Elev Aftenen efter at have været Brandvagt bad den Kammerat, der skulde staa Vagt fra 12—2, om at vække sig Kl. 1 „til Gasning“, o: man blev vækket og laa et Øjeblik og „gassede“ sig over ikke at skulle paa Brandvagt — en billig Fornøjelse.

Naturligvis var Brandvagten ikke altid saa uhyggelig; en smuk Midsommernat, naar det slet ikke blev helt mørkt, og man kunde staa ved det aabne Vindue og høre Taarnurene rundt omkring falde i Slag, naar Fuglekvidderen i Haven begyndte allerede ved 2-3 Tiden om Morgenen, ja, saa kunde det næsten være „Pjæk“ at staa Brandvagt.

Alligevel var det som oftest Brandvagten, der skaffede Eleven den første egentlige „Helligdagsbiks“. Yngste Klasse slap de fleste igennem uden Straf — en „Ombiks“ eller lidt „Karakterbiks“ regnedes i denne Forbindelse ikke for noget —, men Brandvagten gav hyppig Anledning til Indmeldelse og paafølgende Straf. Man kontrollerede for sent eller glemte en Kontrollering, eller man mente at have glemt den, kontrollerede igen, og frembragte saa et Hul for meget i Skiven; alt blev uvægerligt opdaget om Morgenen af den vagthavende og indmeldt; naar det gjaldt Vagtforseelser, var der ikke noget, der hed „Kridtbiks“.

Med Undtagelse af den 1½ à 2 Timers „Onsdagsudgang“ i Vinterhalvaaret havde Eleverne kun Udgangstilladelse paa Søn- og Helligdage. „3 Helligdages Arrest“ kunde altsaa have til Følge, at den paagældende Elev ikke maatte forlade Slottet i 4 Uger. Arrest i dette Ords egentlige Betydning var der ellers ikke Tale om; Synderen skulde blot være hjemme og som Regel opholde sig i et af Klasseværelserne. Navnlig en Sommerdag kunde det være meget nedslaaende at være „Biksedyr“ og sidde i et Klasseværelse og betragte de søndagsklædte spadserende i Frederiksberg Have — naa, det var jo heller ikke for sine Dyders Skyld, man sad der.

De eneste, der havde nogen Glæde af „Arrestanterne“, var de Elever, der ellers efter Tur skulde være Gangvagter om Søndagen; de fik nu Udgangstilladelse, mens „Biksedyrene“ maatte overtage deres Tjeneste.

En anden Nyhed, men væsentlig af „pjæk“ Natur, var Ordonnans-tjenesten, der udførtes af 2. Klasse. En Spadseretur gennem Byen paa en Hverdag med dens travle Liv og aabne Butikker var man ikke vant til, men den var ganske behagelig.

Turen gik, formodentlig for dog at have et Maal, til Krigsministeriets Budstue; men der var sjældent noget at hente; til Gengæld

havde man som oftest en Del uofficielle Kommissioner; en Kammerat skulde have en ny „Victoria-Kridtpibe“, en anden Tobak, en tredje Fedt, og var det den Dag, „Louis de Moulins Revue“ udkom, skulde man ogsaa have den med; dens for ungdommelige Læsere saa spændende Fortællinger, hvori ædle, stærke Mænd til sidst vandt Sejr over snedige Skurke, havde blandt Eleverne talrige Beundrere, maaske ogsaa fordi Avisformatet egnede sig bedst, da Morskabslæsning var forbudt. Boede ens Familie ikke alt for langt fra Ruten, skulde man ogsaa gerne aflægge en hastig Visit til en Kop Kaffe og en ekstra „Gaspakke“; saa man havde nok at gøre.

Paa Hjemvejen mødte man ofte „Staben“ — han viste sig altid, naar man mindst ønskede det — og trods ens bestemte Melding om, at der intet var, ytrede han dog altid Ønske om at se den lille Mappe, man bar; det var dog kun de naive, der havde Kontrebande heri, de mere udspekulerede skjulte den forbudne Frugt i Baglommerne og i Huen.

En anden Nyhed var Undervisningen i Floretfægtning, der tog sin Begyndelse i 2. Klasse. Fægtningen blev af Eleverne anset for at være ikke saa lidt „finere“ end Hugningen. Maaske var det kun, fordi man vanskeligere kunde stropes deri.

Nyt var ogsaa det første skarpe Skud. En Gang om Aaret marcherede Skolen til Skydebanerne paa Amager og øvede Skarpskydning med Geværer. „Rejerne“ maatte nøjes med løse Skud, men i 2. Klasse blev gennemgaaet en Serieskydning med skarpt, og selv om der altid var et Par Stykker, der ved de første Skud fik nogle slemme Knubs af Kolben, fordi de ikke holdt fast nok paa Geværet, saa havde man dog ligesom faaet „Ilddaaben“, og disse Udrykninger regnedes til den „pjække“ Side af Skolelivet.

Det samme var Tilfældet med Skarpskydningen med Kanoner, der foregik en Gang aarligt paa Amager Fællede og paa Faste Batteri. Ved denne Lejlighed var Feltkanonerne forsynede med BESPÆNDING, udlaant fra et af Batterierne paa Ny Artillerikaserne. Det skarpe Smæld, naar Skuddet affyredes, Kanonerens Rekyle og det hele Tempo, der var over en saadan Skydning, gav Eleverne en alvorlig Forestilling om, at Kanonerne kunde bruges til andet end Eksercits, og den første Gang, en gammel 12 π 's Kanon oplod sin hæse Røst, var der sikkert en Del af det unge Betjeningsmandskab, der havde mest Lyst til at trække sig et Par Skridt tilbage.

Sundhedstilstanden blandt Eleverne var gennemgaaende god. Tidligt op og tidligt i Seng, rigelig Motion og tarvelig Kost opelskede ikke Svagheder; men hertil kom, at det militære Universallægemedel, amerikansk Olie, indtog en fremtrædende Plads i Skolens Husapotek; ja, det indeholdt vist overhovedet ikke andet. Skolens Læge — han

kaldtes af Eleverne aldrig andet end „Olle“ — ordinerede det med rund Haand, og Eksekutionen, som man maaske tør kalde den, udførtes af „Staben“. Paa hans Kontor stod ved Siden af „Biksen“ med Pudsepomade en af de rigtig gammeldags Medicinskeer af Porcelæn; og heri blev „Ollen“ serveret. Var man i „Kridtbiks“ hos „Staben“, fik man som Dessert et Stykke bart Rugbrød med rigelig Salt eller en Slurk kold, sort Kaffe, men de talrige Pletter paa Gulvet uden for Kontoret — de er der sikkert den Dag i Dag — vidnede om, at Medicinen undertiden gik den gale Vej første Gang; det havde dog kun til Følge, at en ny Portion blev serveret, — ned skulde den.

Der fortaltes paa Skolen Historier om forstuede Arme, brækkede Ben og daarlige Øjne, der var søgt kurerede med „Olle“, men de passede ikke; naturligvis blev virkelig Sygdom behandlet forsvarligt. Var det nødvendigt, at en Elev holdt Sengen et Par Dage, fandtes der paa Skolen en Sygestue; men da den Pleje, der her kunde ydes, ifølge Forholdenes Natur var yderst primitiv, maatte Eleverne som oftest i Sygdomstilfælde indlægges paa Garnisonssygehuset — „Grødsloftet“ — i Rigensgade; men Princippet med amerikansk Olie gjorde, at Lægen kun blev konsulteret, naar der var særlig Grund dertil — — —.

Imens gik Klasseundervisningen sin rolige Gang. Eleverne fik som oftest Karakter hver Gang, de blev hørt, og for hver skriftlig Opgave, de afleverede. Karakterprotokollen laa fremme paa Lærerbordet, saa Eleverne stadig kunde holde sig à jour med deres Stilling; hver Lørdag regnede Klasseformanden de enkelte Elevers Gennemsnitskarakter ud og — saaledes var det i hvert Tilfælde en længere Periode — hver Maaned rykkedes Eleverne om i Klassen. Denne maanedlige Omrykning med Oplæsning af de nye Klassenumre ved Søndagsparaden af Chefen virkede stærkt ansporende paa Eleverne. Mange vil vist endnu erindre de Forsøg, man gjorde paa at hypnotisere Læreren til at overhøre en i en Lektie, man kunde perfekt den sidste Dag i den sidste Uge, hvor et blankt Ug kunde forhøje Gennemsnitskarakteren med den Decimal, der var nødvendig for at hævde Stillingen; ofte lykkedes det.

Foruden Klasseundervisningen modtog Eleverne ogsaa Undervisning i Dans, Syning og Sang samt, i Skolens sidste Leveaar, i Sløjd.

Danseundervisningen foregik i Fællesklassen og omfattede foruden de almindelige Rund- og Turdanse enkelte Ballettrin og Stillinger samt, for ældste Klasses Vedkommende, Skjolddans. Man havde naturligvis ingen Damer ved denne Undervisning; Eleverne dansede to og to sammen til Tonerne af en enkelt Violin.

Undervisningen i Syning, der lededes af en Tilskærer fra Munderingsdepotet, omfattede ikke alene Fastsyning af løse Knapper og

Sammensyning af opløbne Sømme, men ogsaa den almindelige Vedligeholdelse af den gamle Uniform.

Sangundervisningen lededes i en meget lang Aarrække af Kantor *Matthison-Hansen*, hvis lange Navn blandt Eleverne var forkortet til „This“; der indøvedes firstemmige Sange, og da de 60 Drengestemmer var et taknemmeligt Materiale at arbejde med, var Resultatet som oftest udmærket.

Saa snart Skolen marcherede uden for Slottet, og der blev kommanderet „Rør“, sang Eleverne. Havde Skolen paa Marchturen Kvarter i en Provinsby, samlede Eleverne ofte uden for Chefens Kvarter om Aftenen og gav nogle Numre til bedste, ligesom de ofte i Slottets Grønnegaard de lune Sommeraftener sang til Glæde for de spadserende i Frederiksberg Have.

Visse Sange gik igen Aar efter Aar og kendes af alle Elever: „De danske Kanoner“, „Som Sønner af det gamle Norden“, „I vor Barndom vi hørte Kartovernes Brag“ o. m. fl. Ogsaa en Mængde af de smukkeste svenske Korsange indøvedes og var meget yndede; hvem husker ikke „Lyss på signalen“, „Blixtarne Ijunga“, „Björneborgarnes Marche“ o. m. fl.

Denne Sangundervisning bar Frugt langt ud over Skoleaarene, og der findes sikkert faa Kredse af Mænd uden for de egentlige Sangforeninger, hvor alle kan huske Teksten til og synge saa mange smukke Sange som de tidligere Elever, naar de er samlede i kammeratligt Lag — — —.

Den sidste Klasseeksamen er nu overstaet. 2. Klasse har endelig naaet det forjættede Land og er bleven ældste Klasse.

I den første Tid med de nye 1-Tal kan man ikke lade være med at skæve ned til Skulderstropperne, og man mener, at alle maa kunne se, hvilken fremragende Person de møder: „Elev i ældste Klasse“, jo, jo, man føler sig rigtignok.

Imidlertid skal Klassen jo først udfolde sig fuldstændig, naar de nye „Rejer“ kommer, og der afholdes i den Anledning et Møde paa Pudsestuen. Alle er enige om, at „Rejerne“ naturligvis straks skal bibringes en klar Forstaaelse af, hvem de skylder mest Respekt paa Skolen; men der bringes dog forskellige Forslag frem. Det vedtages, ikke at „hugge Smør“ fra „Rejerne“, og der løfter sig Røster for, at man i det hele taget ikke skal røre „Rejerne“, da det jo uvægerligt vil medføre „Helligdagsbiks“, hvis det indmeldes, men nøjes med at benytte den aandelige Overlegenhed og Stillingen som Hjælpelærer til at haandhæve Respekten.

Glemte er nu den Dag for to Aar siden, da man selv var en lille forskræmt „Reje“, og det gaar som Regel saaledes, at Klassen bliver

skikkelig mod yngste, dersom den selv har haft en flink ældste Klasse, og omvendt, hvis den har meget at skulle „aflevere“ — — —.

Ældste Klasses Elever anvendes straks som Lærere for en Trop af de nye Elever, der skal lære de første Begyndelsesgrunde af Eksercitsen. „Troppen“ er maaske kun paa en enkelt Mand, men alligevel, man har naaet Toppunktet af Tilværelsen som Elev, føler sig som Befalingsmand og er meget stor udi egen Indbildning.

Den nye Værdighed medfører dog ogsaa visse Forpligtelser; det er ikke rart at skulle have „Ombiks“ sammen med „Rejerne“ og maaske være nødt til Søndag Formiddag at pudse Dørhaase sammen med „Troppen“ fra om Lørdagen. Alt for ofte at have „Karakterbiks“ pynter heller ikke; „Rejerne“ benytter — efterhaanden som de bliver scenevante — enhver Lejlighed til at sløje af paa den „Overmanden skyldige Respekt“, og rent galt er det naturligvis, saafremt man maa modtage Lussinger af en Lærer i „Rejerne“s Nærværelse, selv om de bliver tagne med aldrig saa stor Anstand; man falder let ned af Piedestalen.

Ældste Klasses Elever fik paa den Maade pr. Anskuelsesundervisning lært, at Adel forpligter, selv om denne Adel er selvtagen.

Undervisningen i ældste Klasse dannede en naturlig Fortsættelse af Undervisningen i de to første Aar; det Pensum, der skulde gennemgaaes, blev større, og de skriftlige Opgaver vanskeligere, men nye teoretiske Fag kom ikke til. Klassens Elever anvendtes som Hjælpe-lærere ved Eksercits, Vaabenøvelse og Svømning og som Sektionsførere; det var ogsaa dem, der fungerede som „Formænd“ de forskellige Steder, Vaskeformand, Formand i Fællesklassen, Haveformand o. s. v., og alle disse Funktioner bidrog naturligvis i høj Grad til at øge Klassens Overlegenhed over for „Rejerne“.

Vaabenøvelsen blev udvidet til ogsaa at omfatte Rytterhugning. Den indøvedes med reglementerede Ryttersabler, og det kunde knibe for de mindste paa venstre Fløj at tumle den lange og temmelig svære Sabel; alligevel kunde der ofte i en „March-march“ høres det skarpe Fløjt, der var Tegnet paa et godt ført Hug.

Eleverne i ældste Klasse var alle omkring 17 Aar gamle. Den strenge Disciplin og den travle Optagethed Dagen igennem lagde en Dæmper paa „Lømmelalderens“ sædvanlige Unoder — maaske med den Virkning, at de gav sig Udslag de første Aar efter Afgangen fra Skolen —; men det kunde dog mærkes, at Kritikken engang imellem rejste Hovedet, og at Lærernes Fejl og svage Sider ikke undgik Elevernes Opmærksomhed.

Gavtyvestreger kunde der dog altid findes paa. Aftenen før Marchturen eller Sommerferien kunde ingen sove Kl. 9, og der arrangeredes da

et af de fra gammel Tid kendte Optog med Negre og burnusklædte Arabere, der førte Elefanter, Kameler og mærkelige Fantasydyr, fremstillede ved Hjælp af Lagner, Tæpper, Hovedpøller og Fejekoste, og som bar værdige Fyrster med langt „Blaarskæg“, rundt paa Sovestuerne. En Lama sluttede Toget; den skulde spytte ustandseligt, men da ingen i Længden kunde det, maatte Lamaens „Forben“ forsynes med en Flaske Vand; saa gik det. Naturligvis var det „Rejerne“, der maatte give Rollerne som „Morianer“. Maskeringen foregik nemlig ved Hjælp af Blankesværte og var altsaa ikke særlig behagelig. Det Hele endte som oftest i vild Panik og Flugt til Sengene, naar en eller anden skræmte Karavanen med Raab om, at „Staben“ eller den inspektionshavende var paa Trapperne.

Var der en eller anden Tværdriver, der ikke vilde være med, fik han som Regel en „Prodsetur“ ud af Sengen. En saadan „Prodsetur“ var en meget yndet Spøg, og den anvendtes, saa snart Lejlighed gaves, mest over for egne Klassekammerater. Eleverne sov i smalle Træsenge med løse Bundbræder og ved forsigtigt at krybe paa alle fire ind under en Seng, kunde man med et rask Tag med Ryggen kaste dens Indhold af Madrasser og Tæpper samt den intetanende Ejermand ud paa Gulvet. Det fornuftigste, Delinkventen kunde gøre var at tage det gemytligt; thi blev han højtidelig eller gal i Hovedet, kunde han være vis paa en „Prodsetur“ til, lidt efter at han havde faaet sin Seng gjort i Stand igen.

Naar det var rigtig koldt om Vinteren, og Eleverne havde tre Tæpper til Sengen, redte de som oftest „Sæk“, d. s. det øverste Tæppe bredtes helt ud og stoppedes meget stramt ind under den øverste Madras, saaledes at man lige kunde krybe ned i denne Sæk, hvor man laa lunt og godt. Om Dagen skulde Sengene være glatte og uden en Fold; „Sækken“ kunde derfor først etableres om Aftenen mellem Kl. 8 og 9; men var den redt for tidligt, risikerede man let, at den svigtede i det afgørende Øjeblik, idet en velvillig Sjæl en halv Alen nede i Sengen havde lagt et Tæppe i en Fold, som man stødte paa, naar man vilde ned i „Sækken“. Saa maatte Ofret under Kammeraternes Latter eller den vagthavendes spottende Bemærkninger staa i den bare Skjorte og rede Sengen om. — —

Det er i Januar. Frederiksberg Have er iklædt sin Vinterdragt. De hvidpudrede Træer og Buske ejer en Skønhed, der meget vel kan taale Sammenligning med Sommerens; Stjernerne funkler paa den mørke Himmel, Sneen knirker under Fødderne; men det er bitterlig koldt. Om Aftenen mellem Kl. 8 og 9 samler Eleverne sig paa Pudsestuerne og morer sig paa bedste Maade. Der findes altid i Klassen dramatiske Talenter, og ved Hjælp af Blaar, rød Pudsepomade, brændte Propper eller Blankesværte kan Maskering finde Sted. Skolen har

maaske været i Teatret, og nu gengives de mest spændende eller morsomme Scener af „Svend Dyrings Hus“, „Elverhøj“, „Landsoldaten“, eller hvad det nu kan være; det gaar naturligvis ikke stille af, og pludselig staar den vagthavende i Døren. Han er muligvis i daarligt Humør, eller Spektaklet har irriteret ham; han beordrer i hvert Fald Pudsning og vil efterse Gevæerne om en halv Time.

Nu er det en kendt Sag, at der altid kan findes noget at udsætte paa et Gevær; det trækker altsaa op til en almindelig Afbankning, som maa forhindres.

Der pudses tilsyneladende ivrigt under Afsyngelse af „Frejdig kan du stande“; men da Eftersynet skal begynde, antager de to Gasblus en mærkelig blaa Farve. En Elev springer straks tjenstvillig op og forsøger med en Tot Blaar at rense den gammeldags Snitbrænder; men det nytter ikke, Flammen synker dybere og dybere og truer til sidst med at gaa helt ud. Eftersynet maa opgives, fordi der, som flere Gange før, har været „Kludder med Gassen“.

Men paa et Bord under Gasblusset i den inderste Belægningsstue staar to Elever; de er højroede i Hovedet af Anstrengelse og undertrykt Latter; thi det er dem, der ved at „puste i Gassen“ afstedkommer hele „Kludderet“, der dog forsvinder af sig selv, naar Luften i Løbet af et Kvarterstid er trængt ud fra Ledningerne igen; men saa er det Sengetid, og Dagen efter er der en ny vagthavende. — — —

Var der blandt Lærerne Psykologer, var her et rigt Materiale at studere og eventuelt arbejde med. Typerne gik igen Aar efter Aar. Hvem husker ikke Eleven, der aldrig havde Smør de sidste Par Dage i Terminen, men som trods bitre Erfaringer med Sennep og Salt paa bart Brød stadig fraadsede og smurte tykt paa de første Dage — vilde han mon senere faa sin Lønning til at slaa til?

Eller den ligegyldige og uordentlige Elev, der anbragte Vaabenfrakkens Knapper paa en Sejlgarnssnor, saa de kunde „trækkes an“, naar „Staben“ passerede forbi, og som nøjedes med at pudse Støvlenæserne, der kunde ses paa Hylden, og lod det bageste af dem staa snavset — hvorledes skulde han blive som Lærer for andre?

Hvem husker ikke den tungnemme eller sent udviklede Elev, der „krassede“ tidlig og silde, og derved holdt sig blandt de øverste i Klassen Aaret igennem, men som ved Eksamen uhjælpelig rutschede ned under Midten — hans Hjerne kunde rumme en Dags eller en Uges Lektie, men ikke et helt Aars. Og saa hans Modsætning, der uden egentlig Flid, men med sin jævne Forstand, sit lette Sind og sit indtagende Væsen flød glat over alle Forhindringer. — —

Ved Antagelsen paa Skolen skulde Eleverne være forsynede med Undertøj og Fodtøj, men fik i øvrigt i Skoletiden disse Ting udleverede.

Det var temmelig rigeligt tilmaalt, og den fornuftige Elev tænkte derfor i Tide paa Afgangen, sled paa det gamle og sparede op saa han var velforsynet, naar han forlod Skolen, og det hørte ingenlunde til Sjældenhederne, at en Elev ved den Tid var i Besiddelse af 4—6 Par gode Støvler. Disse „Elevgykker“ var ganske vist af en særlig Facon, der ikke brugtes meget i det civile Liv, men til Arbejde i Glaciset eller i Ryvangen, til Fodeksercits paa Faste Batteri eller til Kanonevolering paa Ny Artillerikaserne kunde de være gode nok, og havde Eleven et Par „Udgangsgykker“ foruden, behøvede han de første Par Aar ved Afdelingen ikke at have Udgifter til Fodtøj.

„100. Dage til Afgangen“ er fejret med det traditionelle Hvedegilde, man nærmede sig stærkt til „Krassedagene“. Naar de begynder, giver ældste Klasse naadigst „Rejerne“ Tilladelse til at ryge i Grønnegaarden og deler sig saa i tre Hold, der hvert tager sit Klasseværelse i Besiddelse.

Man deler sig efter Sympatier; de, der virkelig vil „krasse“, samler sig i eet Værelse, og der gaar det strengt til; der fastsættes Hvede- eller smaa Pengebøder for unødvendige Forstyrrelser, Klassens „Matematikdyr“ gennemgaar daglig fantastiske Logaritmeopgaver og Ligninger med flere ubekendte, og ofte tages Natten til Hjælp, idet man staar op, naar der er visiteret, og indretter sig paa Sygestuen med Ild i Kakkellovnen og Madrasser for Vinduerne for at skjule Lyset; at man samtidig tænder sig en Pibe, kan ikke forundre.

I „Sjokkernes“ Klasse gaar det livligere til; de indser det haabløse i at faa et helt Aars Pensum gennemgaet paa 8 Dage og spiller i Stedet for Klink, fortæller Røverhistorier eller forlyster sig med „Sjejer“ og Fedt.

I disse Dage „møskes“ Vagtstuens, Lærerværelsets og Premierløjtnantens Papirkurve med særlig Omhu; der gaar Sagn om, at man paa den Maade engang har fundet Kladden til de matematiske Eksamensopgaver; men dersom dette Sagn har noget paa sig, saa indskrænker det sig til denne ene Gang. Der findes intet.

Eksamensdagene er for ældste Klasse en fortsat Svingen mellem Haab og Frygt; det er Fremtiden og Æren, det gælder, og „febris examinæ“, som den benævnes, har angrebet de allerfleste. Spændingen udløses ikke før flere Dage efter den sidste Eksamensdag, naar Artillerigeneralen oplæser Resultaterne foran Fronten.

Forinden har Eleverne været paa Munderingsdepotet for at blive „maaltagne“ til de nye Uniformer, der i Modsætning til Elevuniformen syes af „Menigmandstøj“, og de har af Chefen faaet Løfte om et Forskud paa 20 Kr. af Afregningen; thi det er en gammel Tradition, at ældste Klasse lader sig fotografere inden Afgangen fra Skolen og

lader fremstille et „Afgangsbillede“ med de enkelte Elevers Fotografier smagfuldt grupperede om Chefens og Lærernes.

Det allervigtigste er dog endnu tilbage, nemlig at vælge Vaaben. Eleverne har i den Orden, hvori de er bestaaede, frit Lov at vælge, hvilken Vaabenart de vil tjene i; men da Eksamensresultatet endnu ikke er kendt, og Krigsministeriet endnu ikke har bestemt Antallet for de forskellige Vaaben, maa man vælge alle tre eller fire Vaaben i den Orden, man ønsker det.

„Ingeniørerne“ anses af de fleste for at være det bedste, og det vælges derfor først af alle, der mener at have Chance for at være bestaaet blandt de øverste; derefter vælger man efter sine Sympatier Feltartilleri, Fæstningsartilleri eller Søbefæstning. Er Pladserne ved det Vaaben, man har øverst paa Ønskesedlen, besat af Kammerater, der er bestaaet bedre, maa man tage det næste o. s. fr., man bliver da „sjokket til“ f. Eks. Fæstningsartilleriet; dette er ikke yndet, og man vælger saa vidt muligt det Vaaben først, som man har Chancer for at kunne komme til.

Endelig er da den store Dag kommen; den Dag Eleven i tre Aar har set hen til som det lysende Maal. Dagen forinden er de nye Uniformer komne fra Munderingsdepotet. Feltartilleristerne har anskaffet sig et Par højst ureglementerede Sporer med „Svanehals“ og løse Hjul, der klirrer højt ved hvert Skridt, Ingeniørerne har købt et forgyldt Hueemblem, „Svangerejen“ faar naadigst Lov at pudse Knapperne i den nye Frakke, der trods det grove Stof forekommer ham at være Indbegrebet af Elegance, og ingen Student med sin nye Hue, ingen Løjtnant med sine første Epauletter, ingen Doctor med sin nylig forsvarede Afhandling kan være mere glad, stolt og lykkelig end den unge Mand, der nu efter tre Aars Skoletvang staar i Begreb med at træde ud i Livet.

Den store „Biks“ og „Pudsebiksen“ er bragt ned i Porten; de er forsynede med store Kridtmærker: „Ingeniørkasernen, Ryvangen“, „Baadsmadsstrædes Kaserne“ o. s. v.; de bringes ud af „Tutkarlen“. Klassen træder an, Chefen holder en Tale og haaber, at de unge Soldater vil gøre deres gamle Skole Ære; men hvem hører, hvad han siger, Fremtiden ligger lys og straalende, mener man, og endelig lyder det sidste „Træd af!“ — Man er fri! — Fri!

Den unge Krigsmand har til dette Øjeblik anskaffet sig en Cigar. Paa Kvaliteten ses ikke saa meget, men dygtig lang skal den være; nu anmoder han overlegent en af „Rejerne“, der i en beundrende Kreds betragter ham, om at give sig Ild, og med rank Holdning og spændstige Skridt gaar han for sidste Gang over Slotsgaarden, ivrig tilvinket af dem, der bliver tilbage, og med en naadig Hilsen til Militærarbejderen i Porten.

Søndermarken og Frederiksberg Have ligger der i sin Foraarspragt som den Dag for tre Aar siden, da han første Gang mødte her. Paa Bakken vender han sig om, betragter for sidste Gang det gamle Slot, og genkalder i et Nu Erindringen om de tre Aar, der er svundne med deres Glæder og Sorger, med det „pjække“ og det „sløje“ og med deres Minder, som aldrig forgaar. Naa — det sentimentale er jo ikke det, der ligger mest for ham i Øjeblikket, frisk Ild paa Cigaren, maaske en Afskedsbajer i Slotskroen med et Par Kammerater, og saa af Sted for at melde sig ved Afdelingen. Den unge, kække Fyr. — —

Aar er gaaede. Eleven er for længst traadt ud af Hæren og beklæder en velanset civil Stilling; han sidder nu med en Ven i sin hyggelige Stue, hvor Afgangsbilledet og Elevsablen pynter paa Væggen. Piben er tændt, og han fortæller som saa ofte før Anekdoter og Træk fra sit Liv paa Elevskolen, fortæber sig i de gode nu afklarede Minder derude fra og beretter til sidst med Sorg om dens Nedlæggelse.

„Hvorfor blev denne Skole egentlig nedlagt“? spørger Vennen med Forundring. „Opfyldte den ikke sin Mission? Kunde dens Elever ikke gøre sig gældende senere i Livet“?

„Se selv“, svarer den gamle Elev og rækker Vennen et Eksemplar af Skolens Afgangslister; og Vennen læser med stigende Forundring og udbryder Gang paa Gang „Hvad? Er ogsaa han Elev? Og han? — Hvad har dog bevirket, at denne Skole, der i næsten Hundrede Aar har opdraget unge Sønner fra Folkets brede Lag til Mænd, der, som disse Lister viser, næsten alle har hævet sig til ansete militære og civile Stillinger, er bleven nedlagt. Hvilken Tanke ligger der til Grund, naar man i en Tid, hvor der ofres Tusinder af Kroner paa at dygtiggøre den opvoksende Ungdom, ophæver en Undervisningsanstalt, der som denne har været grundlæggende for Hundreder af unge Mænds Udvikling, Mænd, som senere hver paa sit Omraade har frugtbargjort det, de lærte paa Elevskolen, paa den smukkeste Maade“?

Den gamle Elev sidder i en Sky af Tobaksrøg; i Tanker har han trukket kraftigt paa Piben; men han svarer intet. — Han ved det heller ikke.

Elevskolen og Livet paa denne er foruden i nærværende Bog bl. a. behandlet af

A. Houlberg: „Aspiranter“. Helsingør 1893.

J. C. Gottlieb: „Derude fra Hærens Elevskole“. Kjøbenhavn 1911.

Vilh. Hansen: „Fra Ufredens Dage“. Kjøbenhavn 1913.

INDHOLD

	Side
<i>Forord</i>	3
<i>Kortfattet Biografi m. m. af Skolens Stifter</i>	5
<i>Skolens Historie</i>	7
Optagelsesprøverne	80
Eksempler paa Opgaver	81
Smaa Noter	83
Fortegnelse over trykte Skrifter vedrørende Skolen	85
<i>Skolens Forstandere (Chefer) og Lærere</i>	86
<i>Skolens Elever</i>	111
Forklaring over forkortede Ordensbetegnelser	112
<i>Andre, der har gennemgaaet Skolen</i>	155
<i>Livet paa Skolen</i>	156
Livet paa Skolen i den ældre Tid	156
Skolens senere Aar	177
